

Indholdsfortegnelse

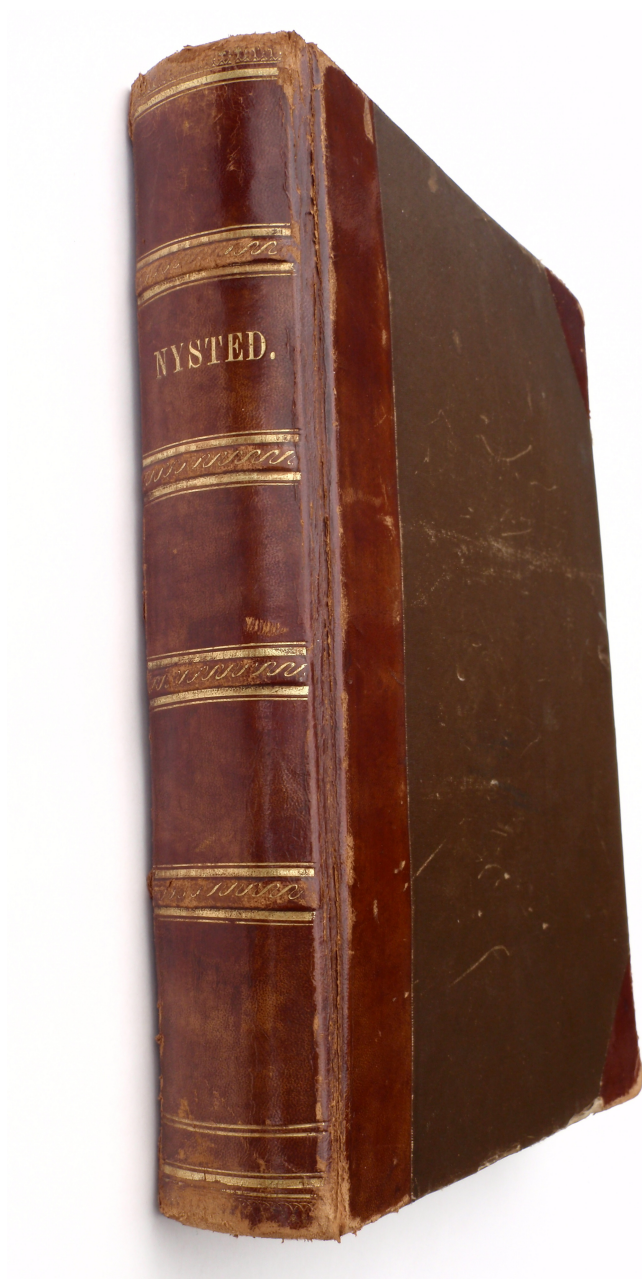
Redaktionelle bemærkninger.....	5	Folketingsvalg.....	43
Carl Vilhelm Adam Sigismund Hansen.....	5	1919.....	43
Nysteds Beskrivelse.....	5	1920.....	43
Årbogen.....	5	Folketingsvalg.....	44
Krønikens skæbne gennem 100 år.....	6	1921.....	44
Digitalisering.....	6	Byrådsvalg.....	44
Udfordringer.....	6	Valg til Ligningskommissionen.....	45
Løsninger.....	6	1922.....	45
Årbogen 1902-1980.....	8	1923.....	46
1902.....	8	1924.....	46
1903.....	9	1925.....	47
1904.....	15	Byrådsvalg.....	47
Købstædernes Styrelse.....	15	1926.....	48
Nysteds Skolevæsen 1903.....	16	Folketingsvalg.....	48
I Nysted Købstads Jurisdiktion.....	16	1927.....	49
Anna Bergeshagen.....	17	1928.....	49
1905.....	18	1929.....	49
Nysteds Skoler 1904.....	18	1930.....	50
Befolkning 1904: i Nysted.....	18	1931.....	50
Nysteds anerkendte Sygekasse.....	19	1932.....	50
Jernbane fra Øster-Ulslev til Maribo.....	20	1933.....	51
Nysteds anerkendte Sygekasse.....	20	1934.....	51
1906.....	22	Kommunale bedragerier.....	51
Nysted Skolevæsen 1905.....	22	Adelgade.....	52
Nysted og Omegns Adresseavis.....	22	1935.....	52
Fodbold.....	24	Kobbortag på Nysted kirkespir.....	52
Kong Frederik.....	25	1936.....	52
I Aaret 1585.....	26	1937.....	53
Nysted Skolevæsen 1906.....	27	1938.....	53
1907.....	27	Renovering.....	54
Teknisk Skole.....	28	Adelgade.....	55
Arbejdslønnen.....	28	1939.....	57
Nystedbanen.....	28	Krigen.....	57
Nogle Varepriser.....	29	1940.....	57
1908.....	30	9. april.....	57
Nysted-Stubbekøbing Banen.....	30	1941.....	58
Skoleplan.....	31	Kulderekord.....	59
Markeder.....	32	CBU-kaserne.....	59
Folkeuniversitet.....	32	Rationering.....	59
1909.....	32	Kirkens Orgel.....	59
Kystfredning.....	33	1943.....	60
1910.....	37	Undtagelsestilstand.....	60
1911.....	37	1944.....	61
1912.....	38	1945.....	61
Folketælling 1/2 1911.....	39	Flygtningelejr.....	61
1913.....	40	Krigen slutter.....	61
Byrådsvalg.....	40	Ved Byrådsvalget.....	63
1914/15.....	41	Flyvermonumentet.....	63
1916.....	41	1947.....	64
Byrådsvalg.....	41	1948.....	64
1917.....	42	Hedemora-besøg.....	64
Byrådsvalg.....	42	1949.....	64
1918.....	43	Vinstra.....	65

Årestrupsvej.....	65	1971.....	87
1950.....	66	1972.....	88
Til byrådet.....	66	Nysted kommunes dispositionsplan.....	92
1951.....	67	1973.....	94
Rødtjørn på Strandvejen.....	68	Kystsantoret nedlagt.....	97
1952.....	69	1974.....	98
Sejlklubben.....	69	Bøgelund Thomsen.....	98
1953.....	70	Adelgade 25.....	100
Chr. Andersen.....	70	Bevaring.....	101
1954.....	71	Rensningsbidrag.....	101
Ved byrådsvalget.....	71	Nysted roklub 50 år.....	101
Skoleudvidelse 1954.....	72	Aksel Hansen.....	103
1955.....	72	Nysted brydeklub.....	103
Guldberglejren.....	72	1975.....	104
Bibliotek i Adelgade 90.....	73	Spejderne.....	104
1956.....	73	Skoleproblemer.....	104
Kong Frederik IX på besøg.....	73	Viktor Rasmussen.....	105
Nysted stadion.....	74	Hjalmar Andersen.....	106
Rådhuset.....	74	Adelgade 102.....	106
1957.....	74	Adelgade 66.....	107
1958.....	75	Niels Landt.....	108
Byrådsvalg.....	76	1976.....	110
1959.....	76	Rensningsbidrag.....	110
Gl. Torv.....	76	Nysted Bogtrykkeri.....	111
Kattesundet.....	76	Henrik Hansen.....	111
1960.....	77	Nysted vandværk.....	112
1961.....	77	1977.....	113
Sidste togtur.....	77	Nysted apotek.....	113
1962.....	78	Apoteker Beck.....	115
Nysted mejeri.....	79	Nysted bevaringsforening.....	116
1963.....	79	Nysted Boldklub 60 år.....	118
1964.....	79	Nysted Turistforening.....	118
Kirkerestaurering.....	80	Turistforeningens jubilæum.....	119
1964.....	80	Sus til Nysted.....	119
1965.....	80	Turismen i Nysted -.....	121
1966.....	81	Scan Space.....	127
Pantmann.....	81	1978.....	127
Rutebil.....	81	Kommunevalg 1978.....	128
1967.....	82	Nysted Bridgeklub.....	130
1968.....	82	1979.....	131
1969.....	83	Vinterkrigen.....	132
Rude Pantmann.....	83	Første vindmøller.....	133
Storkommunen 1.....	85	Lokalhistorisk arkiv.....	133
1970.....	86	1980.....	135
Storkommunen 2.....	86	Togbillet fra 1910.....	135
Storkommunen 3.....	86		

Billedfortegnelse

Prinsebesøg 1902.....	11	Æresport.....	25
Ornament.....	11	Æresport Foto.....	26
Tegning af kirkeskibets rigning.....	12	Nysteds Købstadsrettigheder.....	36
Årstal og monogrammer.....	13	Mathias von Westen.....	36
Kirkeskibet.....	15	Ekspropriationskomiteen.....	39

Avisudklip - byrådsvalg.....	45	Isenkræmmer.....	95
Indvielseshæfte.....	55	Kystsanktoriet lukkes.....	96
Menu.....	55	Bøgelund Thomsen.....	99
Opbrydning.....	55	Adelgade 25.....	100
Planering.....	55	Nysted rokklub 50 år.....	101
Betonstøbning.....	56	Slagter Hansen.....	103
Asfaltkoger.....	56	Nysted Brydeklub 40 år.....	103
Asfaltbelægning.....	56	Viktor Rasmussen hædres.....	105
Feststemning.....	56	Hjalmar Andersen.....	106
Besøg fra Sydslesvig.....	65	Slagter Nielsen.....	107
Mindesten for C.A. Hansen.....	68	Niels Landt.....	108
Årestrup-mindestenen.....	70	Nysted Bogtrykkeri.....	111
Vilhelm Hansen.....	75	Apoteker Beck.....	115
Arnold Jensen.....	75	Apotekssvindel.....	115
Nysted-Heiligenhafen.....	84	Jens P. Andreassen.....	117
Rude Pantmann.....	85	Kommunevalg 1978.....	128
Marina i Nysted.....	89	Busruter 1979.....	135
Dispositionsplan.....	91	Togbillet 1910.....	136
Nysted Marina (tegning).....	92		

Redaktionelle bemærkninger

Carl Vilhelm Adam Sigismund Hansen

(11. februar 1847 på Tybrind - 23. november 1927 i Nysted) var læge praktiserende læge i Nysted fra 1875 og stiftsfysikus (kredslæge). Han blev dr. med. i 1892 for sin afhandling "Bidrag til Oplysning om Influenza med hensyn til dens Forhold til Dengue-feber".

Han var desuden medlem af Nysted Byråd i mange år og tog ivrigt del i samfundslivet. Han skrev om de lokale sager, der optog ham, bl.a. en bog om Nysteds historie i anledning af byens 500-års købstadsjubilæum i 1909 og en beretning "Om Spiritusforbruget i Nysted og Omegn". Desuden skrev han artikler i aviser, tidsskrifter og i Lolland-Falsters historiske Samfunds Årbøger, bl.a. om malariaens hærgen på Lolland og Falster i 1800-tallet.

Som tak for sit engagement i lokale forhold blev han udnævnt til æresborger i Nysted og Ridder af Dannebrog.

Nysteds Beskrivelse

Den originale bog, som ses til venstre, er fremstillet specielt til dette brug. Den er ca. 29 cm høj, 24 cm bred og 4,5 cm tyk. Den består af ca. 507 sider, hvoraf de første 325 er optaget af C.A. Hansens oplysninger om fortidens Nysted og en omfattende opdatering om byens status omkring 1901.

Derefter kommer ca. 70 tomme sider, der måske var beregnet til eventuelle ny oplysninger om gamle dage.

Årbogen

Resten af bogen er fyldt med håndskrevne beretninger om livets gang i Nysted frem til 18/2 1980, hvor den daværende kronikør Ellen Yde meddeler, at "optegnelserne fortsætter maskinskrevne".

Foreløbig har krøniken været opdateret på mere eller mindre omfattende vis frem til 2006, hvor den seneste kronikør John Voigt opgav at føre projektet videre.

C.A. Hansen selv fra 1902
Johs. Grønbech Jørgensen fra 1927
Sigrid Mogensen fra 1970
Ellen Yde fra 1976

Kaj Nilsson
Åge Poder
Søs Lerche-Thomsen
John Voigt og muligvis flere ...

Som man kan se af forordet og af den i bogens start indklæbede tekst, vist herunder, havde C.A. Hansen et

ønske om at projektet ville overleve i samvittighedsfulde borgeres hænder og give senere generationer et indblik i, hvordan livet formede sig i "gamle dage". Og det ønske fik han opfyldt i over 100 år.

"Naar jeg ikke mere kan skrive i denne Bog, vil jeg anbefale, at det overdrages et af Byraadets Medlemmer, som dertil maatte være skikket, eller ogsaa en Mand udenfor Byraadet at føre Dagbogen videre. Da det for Bogens Skyld er heldigst, at den til Stadighed forbliver liggende i Arkivet, vil jeg tilraade, at vedkommende nedskriver sine Optegnelser i et løst Hefte og efter hvert Aars Udgang indfører eller lader dem indføre i Bogen med tydelig, ikke alt for stor Skrift. Det vil være af stor Betydning for denne Bogs Værd, at vedkommende med Interesse og Omhu varetager sit Hverv. Herpaa vil jeg bede Byraadet at have sin Opmærksomhed henvendt.

Krønikens skæbne gennem 100 år

En lang række personer fra Nysted har gennem disse ca. 100 år bidraget til at videreføre Krøniken:

De seneste årgange af Krøniken kunne i kraft af moderne teknikker udsendes i trykte udgaver, men ligeledes på grund af internet m.m. mindskedes også nødvendigheden af og opbakningen til registrering af årets gang i Nysted. Desuden aftog Nysteds vigtighed i folks bevidsthed efter kommunesammenlægningerne i 1970 og 2007 og efterhånden som butikkerne lukkede og området blev tømt for funktioner. Tilbage står en by, der er mindre end de fleste andre samfund, og som kun tilbyder historien og et godt sted at bo.

Digitalisering

Imidlertid var det foreliggende materiale allerede omkring 2000 blevet digitaliseret af John Voigt, og gjort tilgængeligt gennem en indsats fra Nysted Kommune. Den udgave bliver hermed gennemset og tilrettet og vil forhåbentlig være tilgængelig i lang tid fremover, og den vil måske inspirere til genoptagelse af projektet i samme eller ændret form.

Udfordringer

Når en så stor tekst skal overføres til digitalt format, støder man på en del forhold, som man skal tage stilling til.

- Skal gammeldags sprog forklares og i givet fald hvordan og hvor meget.
- Der kan meget nemt indsnige sig fejllæsninger eller -skrivninger, f.eks. glemmer man i farten at skrive navneord med stort
- så vi beklager på forhånd, at der sandsynligvis stadig optræder fejl i teksten.
- Hvordan skal man indføje billederne i tekstforløbet.
- Siden 1901, da håndskriftet angiveligt er afsluttet, er der tilføjet en lang række oplysninger i margen eller på tomme steder.
- Skal man opretholde den originale sideinddeling, eller sætte teksten op som det nu passer bedst.
- For årbogsdelen yderligere den kendsgerning, at den er skrevet af forskellige mennesker til forskellige tider.

Løsninger

Vi har bl.a. taget disse valg:

- Bogens sidenummerering er vist i den digitale version, men vores sideopsætning er foretaget, så resultatet tilfredsstiller redaktørerne og følger således ikke den originale inddeling.
- Datoangivelserne i venstre spalte er skrevet efter nutidige principper.
- Vi bringer ingen forklaringer til uvant og gammeldags sprog, og de anvendte stavemåder opretholdes.
- De tilføjede noter i margen eller under afsnittene indføjes som hovedregel nederst på hver af de originale sider under en vandret streg og med mindre bogstaver.
- Det samme gør evt. redaktionelle bemærkninger og tilføjelser, som dog som regel også optræder i [skarpe parenteser]
- Når der visse steder optræder et antal x'er, er det fordi vi har måtte opgive at tyde Hansens håndskrift.

Dette dokument indeholder håndskriftets årbog for årene 1901 til 18/2 1980. Disse tekster fylder siderne 395-509 i håndskriftet. Siderne 1-325, der alle er skrevet af C.A. Hansen, rummer hans status vedrørende Nysted 1901 og kan ses i et andet dokument. De mellemliggende sider, 326-394 er ubeskrevne. Når der optræder henvisninger til sidenumre før side 326, skal man altså søge i et andet dokument, Status 1901.

Årbogens første indføjelser er også skrevet af Hansen, men fra 1927 har andre overtaget opgaven.

John Voigt og Erik Damskier

Årbogen 1902-1980

Nysteds Beskrivelse er afsluttet med Aaret 1901. Aarbogen skulde danne en Fortsættelse, idet der i denne for hvert følgende Aar optegnes, hvad der foregaar i Byen. Man skal ikke stille for store Fordringer til det Stof, som optages; det behøver ikke udelukkende at angaa de større, vigtige Begivenheder. Smaating bør medtages; thi det maa betænkes, at meget af det, der nu forekommer os selvfølgelig eller uvæsentligt, naar en Række af Aar ere forløbne, vil tage sig ganske anderledes ud. Skik og Brug forandre sig i Aarenes Løb, og smaatræk kunne i høj Grad bidrage til at give Billedet af en svunden Tidsalders Liv og farve.

[C.A. Hansen]

1902

10. juli afsluttedes Kontrakt med Acetyllengaskompagniet Konow, Nyboe & Nissen om Anlæggelse af et Acetyllengasværk, der skal forsyne Nysted og Aalholm. I Juli og August udlagdes Gasrørene, 36 Tommer dybt i Adelgades venstre Side umiddelbart udenfor Rendestenen med Fortsættelse til yderste Ende af Fiskergade, Sideledninger gennem Slotsgade til Gasværket, der er opført paa en Grevskabet tilhørende Plads ved Rørsøens sydøstlige Hjørne. Ledning lagdes endvidere gennem Smedestræde paa dettes søndre Side og ned ad Havnegade og op langs Gl. Torvs nordre Side.

I de Gader, hvor Ledning ikke findes, skal hver Lygte forsynes med et særskilt Gasapparat. Dette var dog endnu ikke sket ved Aarets Slutning. Kompagniet har forpligtet sig til for 550 Kr. at forsyne Byens 32 Gaslygter med Gas af 20 Normallyses Styrke i 1000 Brændetimer om Aaret.

D. 2 Novb. tændtes hver anden Gaslygte i Hovedgaden, medens hver anden Petroleumsligte bibeholdtes til Sammenligning, der selvfølgelig faldt ud til de førstes Fordel. D. 3 Novb. tændtes alle Gaslygterne. Installationen af Kogegas endnu ikke færdig i Slutningen af Jan. 1903.

Kogegassen er efterhaanden opgivet af de fleste, da den ikke betaler sig (1905).

28. aug. Suppleringsvalg til Byraadet - Købm. Harald Jensen udtraadt paa grund af Fraflytning fra Byen - af den alm. Vælgerklasse. Fisker Lauritz Jørgensen, Socialdemokrat, valgtes med 80 St.

29. aug. Valg til Ligningskommissionen af de højstbeskattede Vælgere. Der valgtes Fisker Otto Krusell med 49, Sadelmagermester Larsen med 47 og Købm. Wichmand med 42 St.

9. okt. vedtoges det i Byraadet at mageskifte Skansen med Lergravene.

I Efteraaret opførtes i Realskolens Have ud imod Bagstræde et grundmuret Gymnastikhus.

3. nov. Kl 2½ Kørte Prins Christian og Prinsesse Alexandrine igennem Byen paa Vej til Aalholm, hvor de var indbudne til at deltage i Jagterne. Ved Adelgades nordre Ende var der paa Byraadets Foranstaltning oprejst en Æresport, beklædt med Gran, smykket med det danske Vaaben Navnetræk, Felter med Blomsterdekoration, Flag og Guirlander (Maler Volsø).

Den firspændige Vogn holdt udenfor Porten og Borgmesteren holdt en lille Tale. Prinsen steg ud af Vognen, takkede og lod sig Byraadets Medlemmer forstille. Byraadsmedlem Lauritz

Jørgensen var ikke til stede. Han gav Haanden til hver enkelt, ligeledes til de opstillede Vaaben- og Forsvarsbrødre.

Postmeter Andersens 9 aarige Datter Sigrid overrakte Prinsessen en smuk Rosenbuket. Vognen kørte derefter igennem Byen, der var festlig smykket; mange Huse var dekoreret og Gran- og Flagguirlander opspændt over Gaden. Der var særdeles mange Mennesker til Stede baade fra By og Land, da der samme Dag var Marked og smukt Solskinsvejr.

5. nov. var der Souper og Bal paa Aalholm, hvortil flere adelige fra Omegnen, Embedsmænd og borgerlige fra Nysted vare indbudne.
6. nov. var Besøget forbi, og Prinseparret kørte gennem Æresporten ud af Byen.
- I Finansaaret 1901-02 Nysted. 2050 Telegrammer (590 kr.), 36840 Telefonsamtaler = 100 Samtaler pr. Dag.
- dec. dannedes den kommunale Vælgerforening med Dyrlæge Christensen og Barber Hoffer til Bestyrelsen.
31. dec. 228 Skolepligtige Børn i Nysted, heraf 155 i Borgerskolen.

Håndskriftets side 399

1903

5. jan. Valg til de fattiges Kasse - alm. Vælgerklasse: 249 Vælgere.

Valgte:	Sognepræst Graae	84 St.
	Avlsb. L. Jensen	57 -
	Bager B. F. Schrøder	48 -

Kommunale Revisorer

Valgte:	Postmester Andersen	57 St.
	Bogholder N. Sidenius	57 -

6. jan. Byraadsvalg af de højstbeskattede (af 149 stemte 106). Smedemester Jensen og Stiftsfys. Hansen ønskede ikke genvalg.

Valgte:	Godsinspektør Schrader	76 St. genvalgt.
	Købm. Wichmand	55 -
	Dyrlæge Hansen	58 -

Af den kommunale Vælgerforening rejstes Indsigelse mod Valgets Gyldighed, da der var medtaget flere til de højstbeskattede end Loven hjemled. Valgbestyrelsen fandt ikke Anledning til at kassere Valget. Valget kasseret af Indenrigsministeriet.

- Feb. ankommer Diligencen til Nysted Kl. 4,15 Efterm. (i Stedet for 2.45) i Forbindelse med Eksprestoget, der afgaar fra Kjbhvn. Kl. 9.35. i Stedet for at man tidligere maatte tage med Toget 7.48. Postkontoret er fra 1 Febr. lukket Kl. 2 - 4. (tidligere 10 - 11, 4 - 5).

8. feb. 1903 døde Malermester P. Steffensen, 52 Aar gl.

5. marts Ved Omvalget til Byraadet d. 5 Marts valgtes de samme som d. 6/1. Af 113 stemte 72.

Valgte:	Godsinspektør Schrader	57 St.
	Købm. Wichmand	45 -
	Dyrlæge Hansen	61 -

Der er atter af den komm. Vælgerfor. indgivet Klage over Valget, idet Vælgerfortegnelsen formentlig er urigtig. Der skal endnu være taget for mange med blandt de højstbeskattede. Ministeriet godkendte dog Valget.

- Foråret Efterat Skansejorden var erhvervet af Byen, anlagdes i Foraaret 1903 Veje og Gange over Terrænet, Træer plantedes, Bænke og Borde anbragtes paa passende Steder. Allerede nu rører der sig paa Helligdage et helt Folkeliv derud. Anlægget vil sikkert blive til megen Glæde for Byens Beboere. En Del Træer vare dog plantede af Grevskabet for nogle Aar siden, flere af dem er en halv Alen høje eller mere.
25. marts 1903 toges Syn over Kirkespiret af Prof. Jensen og Tømmermestre fra Kjøbenhavn og Arkitekt Glahn fra Nykjøbing med det Resultat, at det i nær Fremtid trænger til en reparation, der vil koste 15-20.000 Kr.
- April I Slutn. af 1902 etablerede Skibsbygger Larsen sig her i Byen og lejede af Kommunen Sparres tidligere Plads ved Havnen. I April 1903 toges Fyrskibet Laura (udlagt ved Gedser Havn) paa Bedding - skønt med en del Besvær - for at efterses og renses i Bunden. Forlod Byen i Beg. af 1905.
- April Med Aaret 1902 ophørte det forenede Dampskibsselskabs Fart paa Nysted. Fra April 1903 anløbes Byen en Gang ugentlig (Fredag) af den lille Fragtdamper "Guldborgland" paa dens Tur til Kjøbenhavn. Den ejes af et Aktieselskab i Sakskjøbing og omegn samt paa Fejø og Femø, og føres af Kapt. Jørgensen af Nysted. Da det fra Afgangen fra Nysted varer 4-5 Dage, inden den atter kommer til Kjbhvn., kan der ikke med den befordres Kreaturer, Æg, Smør eller andre let fordærlige Varer. Fragten er lidt højere med det forenede Dampskibsselskabs.
- Juni I Juni 1903 omlagdes Stenbroen i Bomstræde.
4. juli 1903 ophængtes i Kirken Tvende Tavler, som tidligere havde haft Plads der, men ved Restaureringen 1862 var kommet i Privateje. Efter at Nationalmuseet havde erhvervet dem og ladet dem istandsætte, skænkedes de til Kirken.

Om den ene Tavle se Side 184. Indskriften paa den anden tavle lyder saaledes:

"Anno 1780 er denne Tavle opsadt af forrige Provst i Nørre Herred og Præst til Købelev Magister Bernth Suhrs tvende Sønner, Stats-Raad og Borgmester i Kjøbenhavn Johan Peter Suhr og Herrets-Provst i Musse Herred og Sogne-Præst i Hunseby Johannes Hornemann Suhr, som paa fælles Bekostning loede deres Farfader og Farmoders Ligkister istandsætte, da Begravelsens Sted skal vedligeholdes af Kirken, hvortil er givet af deres Farfader, Sal. Hr. Cammer-Raad Friderich Suhr, Kongl. Amts-Forvalter over alle Lollands Amter, Tvende Eiendoms Jorder udi Nysted Byes Marker til hans Begravelses bestandige Vedligeholdelse, der udgjør til Kirkens aarlige Indtægt Sex Tønder Biug. Og paa det denne vor Fædernes Begravelse ei for Eftertiden og af Efterslægten skulde forrykkes fra deres bestemte Brug, saa er denne Tavle forfærdiget til en stedsværende Afmindelse - med allervenligste Begiering - til de værdige Præster og Magistrat, nuværende som tilkommende,

Håndskriftets side 401

Prinsebesøg 1902

Prins Christian og Prinsesse Alexandres Ankomst til Nysted 3. Marts 1902

Håndskriftets side 403 (side 402 er tom)

at de som redelig sindede Mænd, vilde have Indseende med den Suhr'ske Begravelses Vedligeholdelse, at de Afdødes Jordiske Levninger maatte hvile i Fred til Opstandelsens herlige Dag.

Apol. XIV 13"

Juni

1903 nedtages Altertavlen for at blive underkastet en gennemgribende Restauration, i hvilken Anledning Dekorationsmaler Henriksen fra Kjøbenhavn efter Prof. Holms Anvisninger var bleven kaldt herved. Med Natronlud borttoges de øverste farvelag, saa at de oprindelige farver kom til Syne. Disse viste sig at være stærke røde, grønne og blaa, ligesom Forgyltning var anvendt i stor Udstrækning.

Træværket, der er af Egetræ, viste sig velbevaret. 2 Træstatuetter, der tidligere havde haft plads paa Alteret, men i mange Aar havde henligget paa Malermester Steffensens Loft, ere generhvervet til Kirken og ville blive opstillet paa den tidligere Plads. Træværket krideres (o: overlægges med en Opslemning af Kridt og Zinkhvid i Lim); til Forgyltning anvendes ægte

Ornament

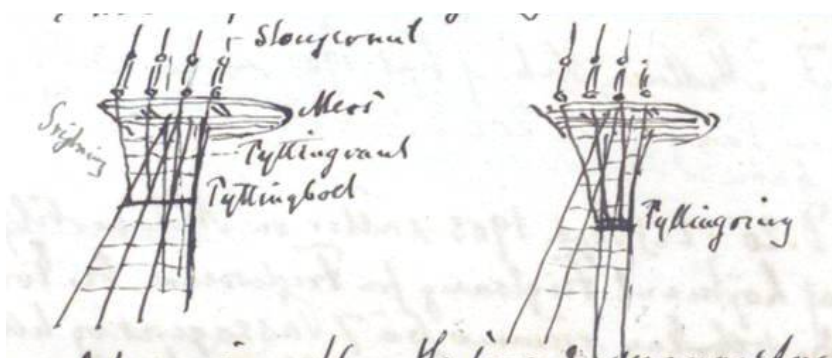
Bladguld. Farverne underlægges Forsølvninger på flere Steder.

Bagved Alteret ses et tilmuret Spidsbuevindue, omkring hvilket der nu kun fandtes Rester af en af Bladmotiver bestaaende Ornamentbort, gengivet nedenfor [ovenfor] i formindsket Maalestok. Ved den foretagne Pudsning af Vægfladen bag Alteret er der sørget for, at frisen bevares urørt. D. 15 Aug. var Istandsættelsen færdig og Alteret atter opstillet.

Aug. 1903 toges Skibet (det yngste) ned fra loftet. Det er i høj Grad ramponeret, Stænger og Rundholter knækkede og Tovværk i Uorden. Det er en Orlogsfregat - med et aabent og at lukket Batteri - Efter en paamalet Indskrift er det d. 28 Febr. 1835 skænket Kirken af Nysteds Søfolk. Det er ikke et for sin Tid moderne Skib; det har bl.a. Svigtning & Pyttingvantet er befæstet til en Pyttingbolt i Vantet; men allerede før c. 1815 brugtes i Stedet derfor en Pyttingring om Masten.

Det er ogsaa i flere Henseender mangelfuldt; saaledes mangler gennemgaaende Bardunerne og Tovene i Vantet er for faa. Skibets Maling er ikke korrekt - Skroget var den Gang sort med hvid Bredgang. Som Helhed taget det sig ikke ilde ud, og Hotelejer, fhv. Skibsfører Danielsen vil forsøge paa at reparere det.

42 Tom. (1.10 Meter) langt fra Hæk til Forstavn. 9½ Tom. (25 centimer) bredt over Rælingen midtskibs. Stortoppen 46 Tom. (1.20 Meter) over Dækket.

Tegning af kirkeskibets rigning

Håndskriftets side 404

?? Da det havde vist sig, at de med særskilt Udviklingsapparater (som Tornyster ophængt paa Lygtepælen) forsynede Lygter i Østergade fungerede slet, forlængedes den underjordiske Acetylgasledning om i nævnte Gade langs det østre Fortov (Sept, 1902). Nogle Lygter i Bomstræde og ved Padekæret, der ikke kunne sættes i Forbindelse med Ledningen, forsynes med Byraadets Tilladelse med Petroleumslamper.

29. aug. 1903 Valg til Ligningskommissionen (alm. Vælgerklasse). Valgte blev:

1. Sagfører Poulsen
2. Avlsbruger Ludvig Jensen
3. Gartner Sørensen
4. Avlsbruger P. Simonsen

Den kommunale Vælgerforening og venstre og Socialister i Fællesskab havde hver sin Liste. Af de valgte fandtes 1. paa begge Lister, 2. og 3. paa den kommunale og 4. (V.) paa Venstres og Socialisternes.

5. sept. 1903 afholdtes i Maribo et Møde af Borgmestrene, Byraads- og Ligningskommissionernes medlemmer i Stiftet for at drøfte de nye Skattelove. Fra Nysted mødte Borgmester Holck, Købmand Wichmand og Sagfører Poulsen. Bestyrelsen for Valg til Menighedsraad (Aug. 1903) bestaar af Pastor Graae, Borgmester Holck

og Sagfører Poulsen. 184 have meldt sig til Optagelse paa Vælgerlisten, omtrent lige mange Mænd og Kvinder.

29. sept. 1903 er det 100 Aar siden, at Grovsmed Jens Jensen fra Gedesby † 1826 nedsatte sig i det Stræde, som derefter kaldtes Smedestræde. Forretningen fortsattes af hans Søn Brandt-Jensen † 1869 og derefter af dennes Søn Jens Jensen, som endnu driver den.

J. Jensen var Byraadsmedlem fra 1883 - 1903 og Formand for Borgerforeningen siden 1889. En Søn arbejder i Forretningen og en anden Søn har her i Byen etableret en velanset Cykelforretning. Ogsaa før J. Jensens Tid havde der været Smedie i Stedet, saa Strædets Navn er af ældre Oprindelse.

- Sept. I Midten og Slutn. af Sept. 1903 ualmindelig rigt Sildefiskeri. Baadene have ikke sjældent en Fangst paa 200 a 250 f . Prisen a 1 Kr. pr. f . De køres til Nykjøb. Og derfra med Jernbanen til Rostock via Gedser.

20. (23.) sept. 1903 sattes en Automobilfart i Gang imellem Nysted og Nykjøbing af Løjtnant Fuglsang fra Fredericia. Der køres med en Char-a-bang formet Automobil, der kan rumme 6 a 7 Passagerer og tilbagelægger de $2\frac{1}{4}$ Mil i omtr. 1 Time.
Afg. Fra Nysted 8.45 Fm. og 2 Efterm., fra Nykjøbing 11.30 Fm. Og 3.20 Efterm. Hestene ere meget sky for Automobil; de fleste Kuske maa staa af og holde dem ved Manken. Taksten er 1 Kr. pr. Tur. (T. og retur 1.50).

Håndskriftets side 405

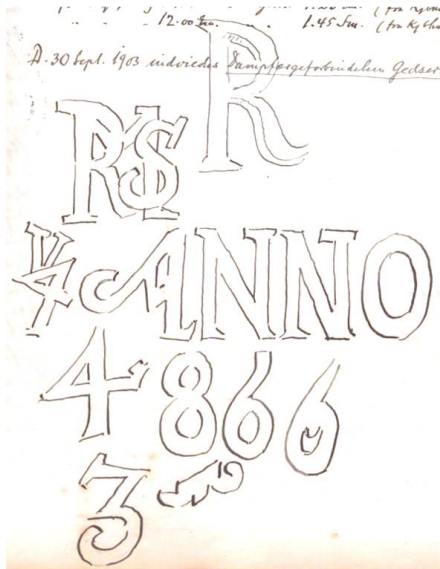
21. sept. I Dagene fra 21 Sept. til 17 Oct. nedlagdes i Adelgades østre Side fra Nr. 17 til 45 - en Strækning paa c. 300 Alen - en Kloakledning af 12 Tommer* glaserede Rør med Stikledninger til Ejendommene af 6 Tommer Lysning. Rendestenen paa den anførte Strækning havde meget ringe Fald, hvorfor Spildevandet ofte stagnerede og udbredte ilde Lugt. Udfor Hotellet parallelt med Rendestenen stødte man ved Gravningen paa Murrester bygget af Munkesten og hvilende paa Kampesten i c. 1 Alens Dybde.

*Fra N. 17 til 35 (Hotellet) 6" Rør, derfra og til Enden 12".

- Sept. I Slutn. af Sept. 1903 blev Portrætterne i Kirken, efterat være nedtagne, rensede og ferniserede (Dekorationsmaler Henriksen fra Kjbhvn.)

30. sept. 1903 indviedes Dampfærgeforbindelsen Gedser-Warnemünde.

- Sept. Hosstaaende Indskrift findes ifølge Meddelelse fra Dekorationsmaler Henriksen paa Bagsiden af Iver Nielsens Billede. Den gengives her i formindsket Maalestok efter en Kalkering af Henriksen.

Monogrammet kan muligvis lede til Udfindelsen af Kunstnerens Navn. Han har sikkert hørt til sin Tids betydeligste og bekendte Malere.

Årstal og monogrammer

1. okt. Fra 1 October 1903. Diligencen afgaar.

Fra Nysted 4.10 Fm.	I Nykjøbing 5.55 Fm	Fra Nykjøb. 6.25	I Kjbhvn. 10.20
Fra Nysted 1.20 Em.	I Nykjøbing 3.05 Em.	Fra Nykjøb. 3.22	I Kjbhvn. 6.44
Fra Nykjøbing 2.40 Em.	I Nysted 4.25 Em.	Fra Kjbhvn. 10.00	I Nykjøb. 2.08
Fra Nykjøbing 12.00 Fm.	I Nysted 1.45 Fm.	Fra Kjbhvn. 7.25	I Nykjøb. 11.26

Håndskriftets side 406

13. okt. Ved Mageskiftebrev af 13 Oct. 1903, tinglæst d. 26de s.M. har Lehns greve Raben-Levetzau overdraget sin Ejendomsret over Matr. 26b af Nysted Markjorder (Skansejorden) til Nysted Kommune. Til Vederlag har Kommunen overdraget Greven Ejendomsretten over et Stykke af Byens Markjorder, nemlig Matr. 75a, de saakaldte Lergrave.

5. nov. solgtes "Hospitalet" til Værkfører Larsen for 1600 Kr. (S. 125).

7. nov. **Postgangen:**

Fra Nysted 3.55 Fm.	I Nykjøbing 5.40 Fm.
Fra Nysted 1.20 Em.	I Nykjøbing 3.05 Em.
Fra Nykjøbing 2.40 Em.	I Nysted 4.25 Em.
Fra Nykjøbing 12.15 Fm.	I Nysted 2.0 Fm.

12. nov. ophængtes Skibet i Kirken i Hovedgangen lidt V. for Prædikestolen*. D. 10 Nvb. havde Stiftsfysikus Hansen forevist det i "Hver 14 Dag" og holdt et lille Foredrag om det.

Det var skænket af Nysteds Søfolk d. 28. Februar 1835, men tilhører en Skibstype fra 1810-20 (Svigtning, tredelt Pyntenetstok). Det er næppe forfærdiget i Nysted. Det havde fra først af hængt paa sin nuværende Plads, var i 1862 bleven flyttet ud i Forhallen til den nye Kirke og i Firserne nedtaget og henlagt paa Loftet, hvor det fandtes i en yderst havareret, tilsyneladende uhjælpelig Tilstand. Desuagtet paatog Hotelejer, fhv. Skibsfører Danielsen sig at restaurere det og udførte Arbejdet med udmærket Dygtighed bistaaet med Raad og Anvisninger af Stiftsfys. H, der har gjort de ældre Skibstyper til Genstand for et Specialstudium.

Skibet er 42 Tm. langt fra Hæk til Forstavn, og Stortoppen hæver sig 46 Tomm. over Dækket; det har 36 Kanoner: 12 paa det aabne Dæk og 24 paa det lukkede Batteri. Det er en smuk og temmelig korrekt og nøjagtig Kopi af en Orlogsfregat fra hin Tid. Nogle Fejl og Mangler kunne dog paavises. Rejsningen er lidt for høj i Forhold til Skrogets Dimensioner; Stængebardunerne burde have været dobbelte; der er for faa Tove i Vanterne; der mangler Botelurer (Fokkehals xxxx i Stedet for ud til Kranbjælken); der mangler Sidefartøjer; Kanonportens Indfald burde ikke have været rødmalet. Stiftsfys. Hansen har leveret Tegning til Sidegaleri og Spejl,

*Den af Statsr. Geddes Dødsbo forærede Lysekrone flyttedes over i den nye Kirke).

Håndskriftets side 407

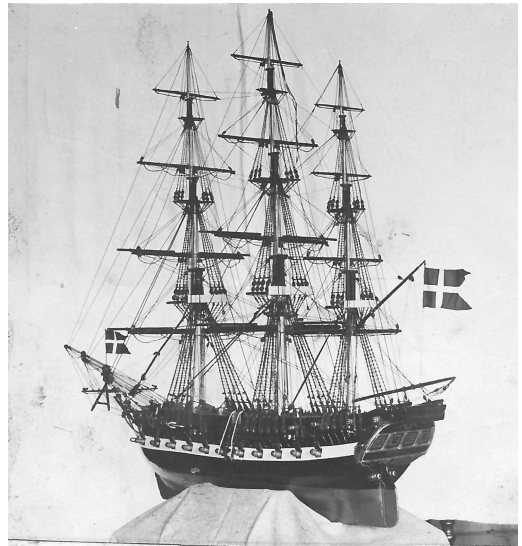
der oprindeligt vare meget simpelt, smagløst og ukorrekt udførte. Sidegaleriet manglede saaledes baade Fod og Hætte. I Lasten nedlagtes en Flaske indeholdende en Beretning om Restaurationen.

15. nov. afholdtes et Festmaaltid paa Hotellet i Anledning af Kongens 40 aarige Regeringsjubilæum; c. 100 Deltagere.

Nov. omlægges den øverste Del af Brostræde (Rossings Stræde).

Nov. nedbrydes "Hospitalet". Det er dog kun Forsiden der nedbrydes; Taget bliver staaende

og Grundstenene omlægges.

Kirkeskibet

18. dec. 1903 foretoges Valg til Menighedsraadet. Der var 3 Lister og afgaves 103 Stemmer (Vælgernes Antal 184).
Valgte blev: Fru Købm. K. Rossing, Muremester R. Holch, Fru Stiftsfysikus Hansen og Fru Dr. Johansen.

1904

- Jan. solgtes Højskolen til Dyrlæge Hansen i Nysted for 14000 Kr. Den havde staaet ledig siden H. Hansens Fraflytning Nvbr. 1902.

Håndskriftets side 408

Nogle Oplysninger om Købstædernes Styrelse

Købstædernes Styrelse

I Middelalderen bestod den af Raadet og den eller de af dettes valgte Borgmestre som Formænd. Kong Hans' almindelige Stadsret af 1487 bestemte Borgmestrenes Antal til 2 og Raadmændene til 10, men Bestemmelsen blev ikke alle Steder overholdt. I Begyndelsen galdt Udnævnelsen kun paa eet Aar, men senere blev Pladserne livsvarige.

Borgmestervalget krævede Kgl. Stadfæstelse. Raadet supplerede sig selv og bestod af de mest ansete og velhavende Næringsdrivende og var altsaa en aristokratisk Styrelse. De havde Tilsyn med Handel og Haandværk, bestemte Priserne, Skatter og Afgifters Fordeling. Der fandtes ogsaa i Byerne en Byfoged, der var lønnet Embedsmand og varetog dens Interesser. Visse Byen tilhørte i Kongen, en Lensmand eller Kirken. Denne Styrelsesform bestod til henunder det 17 Aarhundredes Slutning. Efter Reformationen fik først Lensmanden, senere Amtmanden et kontrollerende Tilsyn. Undertiden sammenkaldtes alle Borgerne til Raadhusforsamlinger.

Dømmende Myndighed havde baade Raadet i Raadstueretten og Byfogeden i Bytinget. Grænserne for disse Myndigheder var ikke skarpe; i Regelen kom de vigtigere Sager for Raadstueretten; undertiden var denne Overinstans. Derfra kunde appelleres til Landstinget og derfra til Kongen og Rigsraadet. Ved Forordning af 28. Jan. 1682 afskaffedes Magistraten (Borgmester og Raad) i de mindre Købstæder, og Byfogden blev eneste Øvrighedsperson. Først i Slutningen af det 18de Aarhundrede (1770-80) fik Borgerne atter nogen Indflydelse paa Styrelsen, idet der valgtes "eligerede Mænd" først af Stiftamtmanden efter Byfogdens

Indstilling, fra 1797 af Borgerne selv. Dette Forhold bestod indtil 1837 (Forordning af 24 Oct. 1837).

Jan.

Nysteds Skolevæsen 1903

Ved Udgangen af 1903: 235 skolepligtige Børn, 159 i Borgerskolen. Sygedagenes Antal ved den off. Skole 1217. Forsømmelser med lovlig Grund 432, uden lovlig grund 364. Skoledagenes Antal 246.

Jan.

Efter den foreløbige af Vurderingsmændene for Nysted Kommune af Rødby Skyldkreds foretagne Vurdering have Ejendommene i Nysted og paa Markjorderne en Værdi af 2.022.200 kroner foruden Besætning og Inventar. (Loll. F. Stifts-Tid. 16. Jan. 1904).

21. jan.

"Hospitalets" aarl. Indtægter udgør i Rente af en Kapital paa 1400 Kr., 56 Kr., og Jordleje 334 kr. 25 Ør. Desuden ejer Hosp. en i de sidste Aar opsparet Kapital, der nu med rente udgør 1946 Kr. 86 Ø., endnu ikke udbetalte Afgifter: 300 Kr., Salgssum 1600 Kr. (s. S. 406), i alt 3846 Kr. 86 Ø.

Der vil saaledes blive en Indtægt af 480 Kr. til Udbetaling hvert Aar. Paa Byraadsmødet 21/1 overdroges det Godsinspektør Schrader og Kæmner Poulsen at udarbejde Forslag til en Fundats for Udredningen af dette Beløb, som skal tildeles 6 gamle Kvinder til Huslejhjælp med 80 Kr. til hver.

Håndskriftets side 409

7. feb.

1904 stiftedes "Fiskeriforeningen for Nysted Tolddistrikt". Bestyrelsen: Fiskerne Laur. Jørgensen og V. Balslev af Nysted, O. Rasmussen og R. Christiansen af Lundehøje. Der indmeldtes straks 22.

Feb.

For "Hospitalets" Midler er oprettet et Legat, der uddeles med 70-80 Kr. aarlig som Huslejhjælp til 5-6 ældre enlige Kvinder, første Gang i Sommeren 1904.

27. feb.

1904 døde fhv. Skibsbygger, Ernst Havnefoged Sparre. R. af D., 77 Aar gl. Veteran fra første slesvigske Krig. Hotelejer C. F. Danielsen, † 13/8 1906, konst. som Havnefoged efter Sparre (Løn 400 Kr.)

I Nysted Købstads Jurisdiktion

- er der i Aaret 1903 foretaget 1 Justitssag med 1 tiltalt (for Vold), medens i Birket 6 Personer blev dømt under 4 Justitssager (3 for Tyveri og 1 for falsk).
- Af offentlige Politisager har der i Aarets løb i Købstaden været foretaget 74 med i alt 130 sigtede; 83 vedtog Bøder i eller udenfor Retten, 11 fik Dom, og Resten slap med Advarsel eller ved, at Sagen hævedes for dem.
- I Birket var i alt 92 sigtede i 70 Sager; 64 vedtog Bøder, 6 blev dømt, og 1 Sag henstod uafgjort ved Aarets Udgang, og for de øvriges vedkommende hævedes Sagen, enten med eller uden Advarsel.
- Af private Politisager foretoges i Byen i alt 7 og i Birket i alt 20. Der blev ved ordinær Ret procederet i Købstaden i 1 Sag, og i den ekstra ordinære Proces' former i 4 Sager, og af smaa Gældssager var der 15 i det hele.
- Der er afholdt i Købstaden 10 Auktioner og 1 Licitation, i Birket 35 Auktioner.
- Af Fogedforretninger er der i Birket foretaget 7 Eksekutioner og lige saa mange i Byen. Sognefogderne have foretaget 7 Udpantningsforretninger, medens Fogden i Købstaden har pantet 194 Gange.
- Af Notarialforretninger har der været 12 og 14 resp. i Købstaden og paa Landet; der er afholdt 1 Søforklaring i Byen. Ved Bytinget er der foretaget 69 Udslettelser til samlet Beløb 148500 Kr. 12 Øre, og der er foretaget 79 Læsninger til Beløb 255230 Kr. 63 Øre. Ved Birketinget udslettet for i alt 637608 Kr. 17 Øre (166 Udslettelser); Læsningernes Antal og Sum: 182 og 654628 Kr. 914 Øre.
- Forligskommissionen har i 1903 behandlet 145 Sager, hvoraf 98 forligt og 47 henvistes til Retten, for hvilken dog kun de 21 blev indstævne. Endelig har Retten mæglet i

27 Sager, hvoraf 16 forligte, 11 paadømte.

1. april 1904 forlod Lærer Henriksen († ?/11 1920 i Aarhus, 89½ Aar gl.), efter at have taget sin Afsked Vanthore. Han er født 20. Marts 1831, kom til Vanthore 1856. Har var en meget kendt, anset og afholdt Mand i Nysted. Ved sit 50 aarige lærerjubilæum Febr 1904 blev han Dannebrogsmænd. Han bosatte sig i Aarhus.

Håndskriftets side 410

24. april 1904 stiftedes den kristelig. Forening for unge Mænd. Lokale i Slagtermester O. Krügers Ejendom Adelgade 4 over Gaarden. 23 Medlemmer. Formand Cand. theol A. Holm. Samles om Vinteren 3 Gange, om Sommeren 2 Gange ugentlig fra 8-10 Aften. Møderne sluttes med en Andagt. Kontingent 25 Øre - Foreningen opløst i Nov. 1904.
19. maj 1904 ved Suppleringsvalg til Byraadet - alm. Vælgerklasse - valgtes i Stedet for Avlsbruger M. Hansen, der 1. April flyttede til Aarhus, Smedemester J. Westrup Gleie med 64 Stemmer (Højre). H. J. Christensen (Socialist) fik 42 St. Af 281 Vælgere afgav 124 deres Stemme : 44,13 %.
- Juni Ved Sommerferien 1904 forlader Skolebestyrer Pinborg Nysted for at overtage Realskolen i Holstebro, medens Nysted Realskole overtages af Lærer Madsen fra Rønne.
- Juli I Sommeren 1904 har Frøken Balsløv anskaffet en Motorbaad og beforder med denne om Søndagen Passagerer til og fra Skansen for 10 Øre pr. pers.
14. juli I Byraadsmødet d. 14de Juli 1904 vedtoges det at sætte Lærerlønningerne op til mellemste Skala og at indføre en ny Skoleplan med fælles Undervisning af Drengene og Piger.*
- Juli I Juli 1904 rejstes en Flagstang på Skansen.

Anna Bergeshagen

Købm. i Nykøbing F. Hans Bergeshagen (? 1679) havde en Datter Anna, som var gift med 4 Købmænd i Nykøbing. Hun døde 80 aar gl. 1729 (f. 1649)**

- Hans Smidt. 1 Søn.
- Køb. Og Raadmand Henrik Flindt: 6 Sønner, hvoraf den femte Jakob Flindt 1712 blev Købm. I Nysted, men 1732 købte Nielstrup og døde 1750 som Kommissionær. (den 6te Søn Frederik Flindt (f. 1686 ? 1751) var Præst og Provst i Nykøb. F. sogn fra 1720 til 1729).
- Abraham Olsen From (? 1693) 1 Datter og 1 Søn. Datteren Bodil Katrine From blev 1707 gift m. Købm. Bertel Wichmand i Nykøb., som 1726 købte Engestofte og var Stamfader til Familien Wichfeld. Sønnen Abraham From døde 1729 som Købm. Og Kirkeværge i Nysted.
- Lars Poulsen Vendelbo (? 1719) (Farbroder til Poul Vendelbo Løvenørn). Ingen Børn.
- Jakob Flints datter Anna Flindt (f. 1719) blev gift 1) 1735 Købm. Lars Christensen Høj ? 1737. 2) 1737 med Købm. og Kirkeværge Thomas Reimer (? 1746) og 3) 1750 med Tolder Mathias Wederkinch, alle i Nysted.

16. aug. 1904 sattes en stor Automobil paa 20 Hestes Kraft og med Plads for 10 Passagerer i Gang paa Ruten Nysted-Nykøbing, der tilbagelægges i lidt over ½ Time. De tidligere Automobiler har været meget upaalidelige og ere ikke sjældent gaaet i Staa paa Vejen. Efter en Afbrydelse i nogle Maaneder i Efteraaret, genoptages farten i Dcbr. - til liden Glæde for Landboerne. Adresser imod Automob. i Nysted og paa Landet i Jan. 1905.

*I margen til højre er indføjet: S. 418

**I margen er tilføjet: Anna Bergeshagen har flere end 150 Børn, Børnebørn og Barnebarnsbørn. De fleste af dem bar hun til Daaben og de fleste fulgte hende til Graven. J. Barfoed. I. S. 21.

1. sept. I Byraadmødet d. 1 Sept. 1904 vedtoges det at forhøje Sygeplejerske Frk. Andersens Løn - hidtil 844 Kr., hvoraf hun selv skulle afholde Udgiften til Tjenestepige - til 1000 Kr. fra 1. april 1905 at regne samt ved udtrædende Afgang at yde hende en passende Pension i Forhold til hendes Tjenestetid og øvrige Forhold.
11. nov. 1904 døde Kordegn P. August Nørretranders efter et Par Aars Sygdom (Apoplexia cerebri). Han havde fra 1 Nob. taget sin Afsked. Han blev 60 Aar gl. Pensionen var ansat til 1873 Kr. 3 Øre.
- Nov. I Nobr. 1904 gravedes en Brønd ved Strandvejen lige ud for den gamle Toldbod væsentlig bestemt til Forsyning af Skibene i Havnen.
- Fra 1. jan. Lærer ved Ringsted Borgerskole Chr. Wissing er fra 1. Jan. 1905 beskikket til Lærer ved Nysted Borgerskole og Kordegn ved Nysted Kirke. (27 Aar gl.) f. 12. Aug. 1878. g.m. Marie f. Bollhorn f. 24/6 1874.*
- Dec. Aarestrups Hus (se S. 108) er i Dcbr. 1904 solgt af Kordegn Nørretranders Enke til Kordegn Wissing for 6000 Kroner.
20. dec. 1904 døde Købm. Georg Vilh. Chr. Rossing, Dbm., 73½ Aar gl. Han var Formand for Vaabenbrødreafdelingen (Arteriosderosis. Carstopothin - Dementia sinilis).
22. dec. I Byraadmøde 22 Dcbr. 1904 vedtoges det fra 1 April s.d. at regne, at forhøje Kæmnerens personlige Tillæg fra 200 til 350 Kr. og Kontorgodtgørelse fra 70 til 120 Kr., saaledes at hans Løn bliver i alt 870 Kr.
31. dec. 1904 var det et ualmindeligt Højvande, mindst 6 Fod over daglig Vandstand, det betydeligste siden Stormfloden 13 Nob. 1872. Den foregaaende dag havde det regnet og stormet fra NV., om Natten blev det frostvejr (-5°C) og Vinden gik om til NNØ. De to nederste Huse i Strandstræde vare omfyldte med Vand og maatte rømmes af Beboerne. Piledammen var paa en betydelig Strækning oversvømmet og hele Kørevejen paa et lille Stykke nær stod under Vand. Det gik helt op til den gamle Toldbod og lidt op i Havnegade. Kl. 10 Fm. var det paa det højeste, hvorefter det langsomt begyndte at synke; men endnu om Eftermid. Kl. 4 var en mindre Strækning af Spadserevejen under Vand.

*1. Juli 1916 forfl. som Kordegn til Vordingborg.

1905

- Jan. **Nysteds Skoler 1904**
Ved Udgangen af 1904 224 skolepligtige Børn i Nysted, i Borgerskolen 152, i den private Realskole: 42, i Frk. Jørgensens Pogeskole: 23, i Frk. Petersens: 1 og i Frk. Gravesens 6. I den off. Skole 247 Skoledage, 1501 Sygedage, Forsømmelser med lovlig Grund: 462, uden lovlig Grund 392½. I Sparemærker indsamlet c. 235 Kr.
- Jan. **Befolkning 1904: i Nysted.**
- 41 levendefødte Børn: 19 af Mandk., 22 af Kvindek.
 - Døde 26 = 18,6 pro mille (foruden 3 paa Sygehuset fra Landet)
 - deraf 5 under 1 Aar, 4 M. og 4 Kv. 15-65 Aar, 9 M. og 4 Kv. over 65 Aar.
- Jan. 1905 er Havnefogdens Løn ansat til 550 Kr.
De nye Skatter i Lolland-Falsters Købstæder.
- Jan. **Nysteds anerkendte Sygekasse**
har i Apr. 1905 faaet 468 Kr. og 40 Øre i Statstilskud. Efter Aarsberetn. for de foren.

Sygekasser paa Loll. F. for Aaret 1904 havde Nysted anerk. Sygek.

- 1 Jan 04: 153, 31 Dcbr. 04: 158 Medlemmer.
- Formue 1 Jan. 04: 286 Kr. 58 Øre.
- Kommunitilskud 75 Kr.
- Statstilskud 450 Kr. 43 Ø. Heraf til Læger: 613.50, pr. Medl. 3.93, Dagpenge: 240.50, Sygehus 155,-.
- Formue 31 Dcb. 512.17,
- Fremgang: 225.59.

I alt har de forenede Sygekasser i Maribo Amt (nu 21000 Medl.): 1904 udredet: Lægehjælp 78957 Kr. 82 Ø.

Jan. 1905 Skatteprocenten $6\frac{1}{10}$

Håndskriftets side 413

Jan. De nye Skatter i Lolland-Falsters Købstæder.

	Ejendomsskyld	Samlet Indkomst	Samlet Formue
Nakskov	16.722.000	2.632.000	11.363.000
Nykøbing	15.684.000	2.593.485	9.690.000
Maribo	5.723.000	1.277.410	4.488.000
Rødby	3.773.000	443.458	2.688.000
Stubbekøbing	2.268.000	490.551	3.230.000
Sakskøbing	2.673.000	373.812	1.912.000
Nysted	2.070.000	284.465	1.519.000

Den samlede Indkomst pr. Individ		Den samlede Formue pr. Individ	
Nykøbing	353 kr.	Rødby	1557 Kr.
Maribo	333 -	Stubbekøbing	1381 -
Nakskov	317 -	Nakskov	1367 -
Stubbekøbing	304 -	Nykøbing	1319 -
Rødby	257 -	Sakskøbing	1226 -
Sakskøbing	240 -	Maribo	1169 -
Nysted	202 -	Nysted	1067 -

4. jan. Fhv. Vognmand Chr. Hansen, der nu er død 4/1 05, har ved Testamente skænket Byen c. 3500 Kr. til Hjælp ved Byens udgift til det offentlige Lysanlæg.
5. jan. 1905 meddelte Indenrigsministeriet Samtykke til den af Amdtsraadet og Nysted Byraad vedtagne Forhøjelse af Lønnen for Arrestforvareren i Nysted fra 460 Kr. til 600 Kr. aarlig fra 1 Apr. 1905 og af Godtgørelse for rengøring fra 50 til 100 Kr. aarlig.
13. jan. D. 13 januar 1905 om Aftenen stod Vandet ogsaa meget højt, dog kun 4 Fod ov. Dgl. V.
15. jan. Til at fungere som Overligningskommissær for Nysted Købstad fra 15 Jan. i et Tidsrum af 3 Aar er beskikket Købm. H. I. G. Rossing og til Suppleant Sagfører, Godsinspektør Andr. Schrader.
22. jan. 1905 valgtes Politibetjent Dahlskov til Formand for Vaabenbrødreafdelingen i Stedet. for afdøde Købm. G. Rossing. I Begravelseshjælp (til 7 Medl.) i 1904 udbetalt 505 Kroner og i Sygehjælp 305 Kr.
24. feb. 1905 døde i Kbhvn. Professorinde Amalie Munch, 72 Aar gl. af Apopleksi, Enke efter den norske Digter Prof. A. Munch ? 1884. Hun havde tidligere en Del Aar boet i Nysted paa sin Ejendom Villa marina. Hun var Søster til Prokurator Nordberg i Nysted og Adoptivdatter af Lehnsgreve Chr. Raben til Aalholm.
25. marts I Anledn. af et i Folketinget vedtaget Forslag om Tilladelse til at benytte Roebanen fra Øster-Ulslev til Maribo til Person og Godstrafik, havde Folketingsmand Rørdam indkaldt til et Møde

paa Hotellet i Nysted, for at drøfte Muligheden for denne Banes Forlængelse til Nysted, da den uden en saadan ville blive en Rovbane for Byen. Bekostningen ansloges til 80. - 125.000 Kr., der skulle fordeles paa Sukkerfabrikkerne og de interesserede Kommuner. Stemningen var paa Mødet gunstig for Anlægget af en saadan bane og et udvalg blev nedsat for at overveje og forberede Sagen. 25-3-1905.

8. april I en Artikel i Loll. F. Stiftstid. 8 April 1905, hvor Borgmester Holcks Fortjenester af Indskrænkning af Spiritusforbruget i Jurisdiktionen omtale i, staar der: "I Nysted Købstad maatte Spirituosa skænkning ved de offentlige Baller indtil for nylig vare til Kl. 12; men efter sidste Bal, hvor der forefaldt alvorlige Uorden, skal den nu ophøre Kl. 11. Ligeledes kan det bemærkes, at Spiritusudskænkningen aldrig tillades ved Auktionerne".

Håndskriftets side 414

14. april Lov af 14de April 1905 om en

Jernbane fra Øster-Ulslev til Maribo

- "§ 1. Regeringen bemyndiger til for Tidsrummet indtil 1 Juli 1954 at meddele Eneret paa Benyttelse af det Aktieselskab "Maribo Sukkerfabrik" for Tiden tilhørende Roespor fra Øster-Ulslev over Vester Ulslev, Kærstrup, Fuglse og Krønge til Maribo Sukkerfabrik som Jernbane efter fornøden Forandring af Sporet og eventuelt Forlængelse af dette indtil Maribo Jernbanestation samt til Nysted"
- "§ 2. Sporet skal have en Vidde af mindst 700 mm. Indhegning af Sporet og Anbringelse af Led ved Vejoverkørsler eller Bevogtning ved disse kan Ifølge Bestemmelsen af Ministeren undlades".

25. april **Stiftstid. 25 April 1905. Statstilskuddet til kommunerne 1904-05.**

Maribo Købst: 2177 Kr. Nysted: 1628 Kr. Stubbekøbing: 1337 Kr.

Nakskov: 2741 Kr. Sakskøbing: 1085 Kr.

Rødby: 1237 Kr. Nykøbing: 3563 Kr.

I Overensstemmelse med reglerne i Lov af 15 Maj § 33 er Udregningen foretaget paa den Maade, at man for hver enkelt Kommunes Vedkommende har opgjort det samlede Beløb af Kommunens udgifter til Lønninger ved Skolevæsenet, til Alderdomsunderstøttelse, Fattigvæsen og de Fattiges Kasse.

Den saaledes udkomne Sum er herefter Multipliseret med det Procenttal, som de nævnte Udgifter udgør af Indkomst- og Formueskatten til Staten for de paagældende Kommuner, og i Forhold til de samlede fremkomne Tal er Statstilskuddet fordelt".

April

Nysteds anerkendte Sygekasse

har i Apr. 1905 faaet 468 Kr. og 40 Øre i Statstilskud. Efter Aarsberetn. for de foren.

Sygekasser paa Loll. F. for Aaret 1904 havde Nysted anerk. Sygek.

- 1 Jan 04: 153, 31 Dcbr. 04: 158 Medlemmer.
- Formue 1 Jan. 04: 286 Kr. 58 Øre.
- Kommunetilskud 75 Kr.
- Statstilskud 450 Kr. 43 Ø. Heraf til Læger: 613.50, pr. Medl. 3.93, Dagpenge: 240.50, Sygehus 155,-.
- Formue 31 Dcb. 512.17,
- Fremgang: 225.59.

I alt har de forenede Sygekasser i Maribo Amt (nu 21000 Medl.): 1904 udredet: Lægehjælp 78957 Kr. 82 Ø.

2. maj 1905 nedsatte Bendix Krogh (29 Aar) sig som Læge i Nysted. Bopæl: Adelgade Nr. ?? f. 16/7 1876, g.m. Charlotte Othilie f. Frandsen f. 9/12 1877. Flyttede 1/11 1914 til Roskilde.

- Maj 23 Børn fra Nysted Borgerskole deltog under Ledelse af Overlærer, Organist Knudsen i Skole-Sangstævnet i Kbhvn. i Dagene 14-16de Maj.

*I margen er tilføjet: Se Side 419.

Håndskriftets side 415	
1. april	Nysted Sportsklub. 1 April 1904: 22 Medlemmer; 1 April 1905: 17, hvoraf 15 aktive og 2 passive. Formue 1 Apr 1905: 41 Kr. 17 Øre. Bestyrelsen: Apoteker Aabling Thomsen (Formand), Frk. Holck og Byfogedfuldm., Cand jur. Lind (S 138).
Sommer	Hyllekrog Fyr opførtes i Sommeren 1905; det kan i sigtbart vejr tydeligt ses fra Skansen - Afstand i lige Linie lidt over 1½ Mil. Fyret vises fra et hvidt, 58 Fod højt, firkantet Taarn, sammenbygget med Beboelsesbygninger. Det vil vise To-Lyn hver 12 Sekund saaledes: Lyn c. ½ Sek., Mørke c. 2¼ Sek., Lyn c. ½ Sek., Mørke c. 8¼ Sek. Flammens Højde: 60 Fod; Synsvidden: 13½ Kml., Lysevnen: 26½ Kml., Linseapparat af 3 ^{de} Orden. Det ventes tændt i Begyndelsen af August *) (Gedser nye Fyr viser Tre-Lyn hver 20 Sek. Synsvidde 15 Kml. Linseapparat af 2 ^{den} Orden).
Sommer	Et nyt Badehus byggedes i Sommeren 1905, beliggende 150 Skridt Syd for Kalkovnen. (800 Kr.) Fra Badehusbroen er der Adgang til en af en Skærm omgiven Platform med Bænk, hvorfra Pigebørn indtil 14 Aars Alderen gratis kan bade.
29. aug.	1905 valgtes til Ligningskommissionen af de højst beskattede: Dyrlæge Christensen (20 St.), Sadelmagerm. Larsen (28 St.) og Fisker Anker Larsen (29 St.) (Vælgerforeningens Liste). (Socialdemokratiets Kandidat, Arbm. Bernhard Rasmussen fik 14 St.) Der afgaves i alt 38 Stemmer; de stemmeberettigedes Antal: 138.
18. sept.	18 Sept. 1905 udnævntes Benedikt Hausteen Langhoff, pt. Læge i Maribo, til Distriktslæge i Sakskøbing og Nysted.
25. sept.	I Byraadsmødet d. 25 Sept. vedtoges det at forhøje Vægterlønnen til 500 Kr. (fra 400).
25. sept.	I samme Møde valgtes til Medlemmer af Værgerådet: Smedemester Gleie og til Suppleant Snedkermester Clausen af Byraadet, udenfor dette: Stiftsfys. Hansen og Apoteker Thomsen og to Suppl. Fisker L. Jørgensen og Købm. Rossing. Dette Udvalg skal endvidere suppleres med en af Lærerraadet valgt Lærer.
1. nov.	1905 forlod Kbm. C. Lange (Adelgade N. 25) Nysted. Han lod ofte sin gode Baryton høre i Hver 14 dag. Hans Forretning overtoges af Jakob E. Tommerup. Flyttede til Hellerup og derfra til Rudkøbing.
Efterår	De ældste mennesker i Nysted er: Skomager Jakob Jensen f. 9 Marts 1816 og Avlsbruger Erik Frederiksens Enke f. 6 Aug. 1816. død 10/5 07 (90½ Aar gl.)
Efterår	I Efteraaret 1905 indrettede Boghandler Niels Sidenius at Accidenstrykkeri i Forbindelse med sin Forretning.
1 dec.	1905 solgtes Nordre (Damp og Vejr) Mølle af Fru Laura Larsen til Brødrene Møller for 42.000 Kr.

*I margen er tilføjet: 15 Aug.

Håndskriftets side 416	
Efterår	Ved en i Efteraaret 1905 af Enkefrue Meyers Ejendom (Adelgade 53) foretagen Restauration fandtes paa en Egestolpe i Muren til Gaarden en med ophøjede Bogstaver udskaaen Indskrift. Enkelte Partier af den er dog beskadigede. <i>Der staar: "Anno 1691 dend 5 Juli brente Gaarden af. 1692 dend 2 Juni blef dend Herren tog, Herren gaf, Herrens Nafn were lofvet oc benedictet med os hvo kand daa were imod os. Thomas Weymar. Hedevig Messe".</i>
Året	I 1905 oprettedes Brugsforeninger i Kettinge og Stubberup (Filial af Herritslev).

Året Værgeraadet i Nysted (Lov om Behandl. af forbryderske og forsømte Børn og unge Personer af 14 April 1905) bestaar af:
 Pastor Graae (Formand), Apoteker Aabling-Thomsen (Næstform.), Overlærer Knudsen, Smedemester Gleie og Stiftsfysikus Hansen.

1906

3. jan. 1906 ophørte Automobilfarten paa Nykøbing - i alt fald foreløbig; den kunde ikke betale sig, og Selskabet siges at være gaaet fallit. (det havde ogsaa andre Ruter under sig). Den vil blive savnet, da den var bekvem, ret hurtig (1 Time), billigere end Posten og holdt Forbindelsen vedlige 2 Gange daglig til passende Tider; den blev derfor meget benyttet, og uheld forefaldt sjældnere i den senere Tid.
3. jan. D. 3 Jan. 1906 afholdtes Byraadsvalg.
 Af de afgaaende: Snedkerm. Clausen, Købm. M. S. Jensen, Smedem. Gleie og Fiskehandler Lauritz Jørgensen, vilde de to førstnævnte ikke modtage genvalg.
 Valget foretoges af den Almindelige Vælgerklasse. Af 280 Vælgere stemte 150.
 Den "demokratiske" Liste (Socialdemokrater og radikale venstremænd i Forening) sejrede.
 Valgte blev:

Håndskriftets side 417

3. jan.	Fiskehandler Lauritz Jørgensen (Fælleskandidat)	130 Stemmer	(S.)
	Sagfører Hovmand	95 Stemmer	(r.V.)
	Arbejdsmand Bernhard Rasmussen	74 Stemmer	(S.)
	Avlsbruger P. Simonsen	71 Stemmer	(r.V.)

Derefter havde Købm. H. Rossing 65 St, Smedem. Gleie: 58 og Postholder Ebbe 48.

Til Bestyrelsen for "de fattiges kasse" genvalgtes Pastor Graae (133 St.) og valgtes Lærer Larsen (79) og Postholder Ebbe (73) i stedet for fhv. Bager Schrøder (58) og Avlsbruger Ludv. Jensen (47).

Jan. Nysted Skolevæsen 1905

I Nysted Købstad var der 31 Dcbr. 1905 i alt 211 Børn imell. 7 og 14 Aar.
 Heraf: Borgerskolen 156, i den priv. Realskole 34, i Fru Jørgensens Pogeskole 18, i Frk. Graversens Pogeskole 3.

I den off. Skole er der givet undervisn. I 247 Dage med følgende Forsømmelser for samtlige Børn. 1214½ D. p.gr. af Sygdom, 177½ med lovlig Grund og 290½ uden lovlig grund (i Fjor 392½ u.l.Gr.) der er i Sparemærker indsat 245 kr.

- Jan. I januar 1906 har Lensgreve Raben Levetzau af Eksekutorerne i Prof A. Munchs og Hustrus Dødsbo købt "Villa marina" for 25000 Kroner med den Bestemmelse, at den skal afgive Bolig for Grevskabets Godsinspektør.

Jan. Nysted og Omegns Adresseavis

Fra Nytaar 1906 udgiver Chr. B. Sidenius Søn Nysted og Omegns Adresseavis, der udgaar hver Fredag i 1000 Ekspl. og omdeles gratis i Nysted og de omliggende Landsbyer. Annoncer koster 8 Øre Petitlinie. Foruden Bekendtgørelser og Annoncer indeholder den en Fortælling og lejlighedsvis Artikler af forskelligt Indhold.

29. jan. Dr. George Lütken død i Kbhvn. D. 29 Januar 1906, næsten 67 Aar gl.
29. jan. I Anledning af Kong Chr. d. 9des Død (29/1 1906) ringes der med alle Kirkens Klokker fra d. 30te Kl. 10-12 og 4-6.
29. jan. Under Klokkeringningen i Anledn. af Chr. IX's Død (fra 30 Jan. - 17 Febr. Kl. 10-12 og 2-4) opdagedes et meget kraftigt Ekko ved Stranden imellem Kalkovnen og søndre Badehusbro.

Lyden synes at tilbagekastes fra Staldbygningerne ved Aalholm og høres delvis næsten stærkere end den virkelige Klokkeklang.

Håndskriftets side 418

Ekkoet optræder dog kun, naar Vejret er temmelig stille (og formentlig kun ved sydlig eller østlig Vind - ogsaa ved vestlig).

- Jan. Lærrelønningerne ved begyndelsen af Aaret 1906***.
- 1 Overlærer og Organist V. Knudsen har nu som Overlærer 2500 Kr. og som Organist c. 350 Kr., i alt 2850 Kr. Stillingen som Organist er kun midlertidig. Som Overlærer paa højeste Lønning vil han faa 3100 Kr.
 - 1 Lærer J. E. Larsen har nu 1800, vil kunne stige til 2200 Kr.
 - 3 Kordegn Carl Chr. Wissing har nu 2000 Kr., vil faa 3200 Kr.
 - 4 Frøken J. Jochumsen har nu 1400 Kr. og kan ikke stige højere.
1. feb. Efter foreløbig Opgørelse i statist. Bureau havde Nysted ved Folketællingen d. 1 Febr. 1906: 1456 Indb. (1/2 1901: 1411)*.
14. feb. Kongen har under 14 Febr. 1906 bifaldet Nysted Købstad og Herritslev Sogne maa adskilles i Kirkelig Henseende, og at der oprettes et Embede som residerende Kapellan for Nysted Købstad og Sognepræst for Herritslev Menighed, og at Sognepræst H. V. Graae maa afskediges i Naade som Sognepræst for Herritslev Menighed fra 1ste Juni.**
- Den nye Sognepræst i Herritslev og resider. Kapellan for Nysted lønnes med fri Bolig (i Herritslev) og 2200 Kr. stigende efter 5 Aars Forløb med 400 Kr. til 2600 Kr.
- Historisk tilbageblik I "Berl. Tid." for 10. marts 1806 findes følgende****:
- Færgefarten imellem Nyested i Lolland og Heiligenhafen i Holsten tager i indeværende Aar, dersom ikke en, efter Vinterens foregaaende Beskaffenhed, ganske uventet endnu paakommende frost skulde gøre Hinder deri, sin Begyndelse den 16de Marts og holdes ligesom i foregaaende Aar med 2de Jagter, indrettet til at overføre rejsende, som medbringer Heste og Vogne, samt videre Creature og Stykgods; herforuden en mindre Paquetbaad, som alene er indrettet med Bekvemmelighed for Passagerer, der ikke med have Heste eller Vogne. Bemeldte Færgefartøjer kommer for den reglede Taxt til alle Tider fragtes til at overføre rejsende; desforuden er der bestemt en saakaldt Børtidag om Ugen paa hvert Sted, paa hvilken en af Færgefartøjerne skal,

*1457 (697 M. 760 Kv. - 276 Steder).

**S. 157.

***Side 410

****S. 30

Håndskriftets side 419

naar Weir og Omstændigheder gjør det muligt, afgaa; med Børtidstøjet betaler enhver ikkun sin Deel efter Taxten; dog saaledes, at i det mindste den halve Færgefragt svares. Børtidag og Tid er i Nyested hver Søndag Morgen Kl. 7 og i Heiligenhafen Torsdag Morgen til samme Tid.

Løwenørn, Commandør og p.t. Administrator for bemeldte Færgested

15. marts 1906 satte Avlsbruger Chr. Petersen Hannibal, Nysted Mark en med Ruf forsynet dagvogn, Charabanc med Plads til 8 Personer i daglig fart til Nykøbing (Søndag indtagen). Den afgaar fra Nysted Kl. 8 Fm. og fra Nykøbing Kl. 3½ Em. Prisen: 1 Kr. Tur og retur 1.50 Kr.
18. marts Nysted anerkendte Sygekasse afholdt d. 18. marts 1906 ekstraord. Generalforsamling for at oprettet en Begravelseskasse, da den gamle gensidig ikke mere eksisterer. En fra Sygekasseinspektøren tilsendt Vedtægt godkendtes. - Kassens Navn bliver "Nysted anerkendte

Sygekasses Begravelseskasse". Begravelseshjælp 50 Kr. mod et månedligt Kontingent af 10 Øre. Sygekassens Bestyrelse fungerer ogsaa for Begravelseskassen.

Jan. 1905 døde i Nysted 15 c: 10.3% (3 Børn under 1 Aar, 1 M og 3 Kv.: Alderen 15-65 Aar, 5 M og 3 Kv over 65 Aar). Levendefødte 39 c: 27%. Desuden døde 1 fra Landet paa Sygehuset. - Overskud 16%.

Folketal 1906	Folketal 1901	Tilvækst 1901-1906			Gennemsnitlig Tilvækst pct.	
		Ved Fødselsoverskud	Ved vandring	Samlet Tilvækst	1901-06	1890-1901
1457	1411	79	-33	46	0.64	-0.02

?? Benyttelsen af Roesporet Ø. Ulslev-Maribo til Person- og Godstrafik* er i alt Fald opgivet, da Sukkerfabrikken ikke kunde gaa ind paa de af Ministeriet opstillede Betingelser - bl.a. at Staten skulde kunne overtage Banen til hvilket som helst Tidspunkt, hvortil kom, at en Forlængelse af Sporet til Maribo Banegaard vilde medføre for store Bekostninger. Den i tidligere Aar under speciel Tilladelse drevne Varetrafik paa Sporet fra Maribo er nu ophørt - hvad der jo kun kan være til Gavn for Nysted.

*Se Side 414

Håndskriftets side 420

29. maj Folketingsvalg i Sakskøbing d. 29 Maj 1906. Skibslæge Rørdam - radikal Venstremand. "Rebel" - valgtes med 1293 St. (1903: 1307). Kriminalretsassessor Giørtz - Reform. Venstre, Regeringspartiet - 1206 St. der afgaves 138St. fra Nysted (261 stemmeberettiget). Af 3410 stemmeberett. I Kredsen stemte 2509 (c: 73,58 %).

31. maj **Fodbold**

1906 stiftedes en Fodboldklub med Bogholder O. Hansen som Formand. Banen bliver Vognmand Martinsens Mark tæt udenfor Byen.

Foråret I Foraaret 1906 anskaffedes til Kirken et nyt Alterklæde af rødt Fløjl med Prydelser af ægte Forgyltning (alene Kransen paa Midten kostede 100 Kr.) samt et Gulvtæppe af graablaa Filt imellem Alterbordet og Skranken. (tilsammen en Udgift paa 400 Kr.).

3. aug. 1906 er tjenstledig, præsteviet Medhjælper Frithiof Børresen* beskikket til residerende Kapellan for Nysted Købstad og Sognepræst for Herritslev. Han er Søn af den bekendte Santhalmissionær B. og har selv opholdt sig som Missionær i Santhalistan; han er født 2 Sept. 1868, Cand. Theol 1897.

13. aug. 1906 døde paa St. Josefs Hosp. i Kbhvn. Havnefoged, Hotelejer, fhv. Skibsfører C. F. Danielsen, 53 Aar gl.

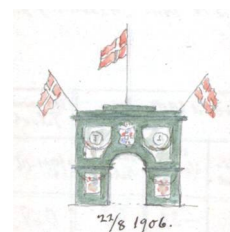
Juli døde Postholder Ebbe, Formand for Østlollands Landboforening

22. aug. **Kong Frederik**

Onsdag d. 22 Aug. 1906 passerede Kong Frederik d. 8de Nysted paa Vej til Aalholm.

Byen var festlig smykket; paa hvert Hus fra Møllen til Slotsgade, ligesom ogsaa mere spredt i den øvrige Del af Byen, var anbragt Dekorationer af Grønt, Blomster og Flag og mange Steder var Guirlander spændt over Gaden. Ved Indkørslen til Byen var opført En smuk og anselig Æresport, konstrueret af Maler Volsø.

Dagen begyndte med regnvejr; men da Kongen kom Kl. 3½, var regnen ophørt. I firspændig

Æresport

Vogn med Forrider sad Kongen ved Grev Rabens Side. De gjorde Holdt ved Æreporten, hvor Byraadet, Vaabenbrødrene, Embedsmændene m.fl. havde taget opstilling. Borgmester Holck bød velkommen og Kongen takkede.

Mange Mennesker fra Landet, ogsaa fra de andre Byer var ankommen til Nysted.; det antoges at c. 5000 Mennesker var paa Benene. Der har vist aldrig før været saa mange forsamlet i Nysted. Kl. 6 var der Middag paa Slottet, hvori foruden Grevens Gæster (bl.a. Admiral Richelieu)**, Stiftets Borgmestre og Stiftsfysikus deltager (36 Kuverter). Kl. 8½ var der Aftenselskab, hvortil vare indbudte Byraadene i Nysted, Nykøbing, Amtsraadet samt Honoratiores i Nysted.

*S. 425

**Stiftamtmanden og Biskoppen.

Håndskriftets side 421

En italiensk Fest paa Noret med kulørte Lamper i Baade og Fyrværkeri var mindre vellykket, da lamperne slukkedes i den stærke Blæst. Torsdag d. 23de var Vejret godt. Kongen foretog om Morgenen uden Ledsagelse en spadseretur i Nysted og besaa om Formiddagen Kettinge Kirke. Kl. 6 var der Middag paa Slottet, hvortil Stiftets Godsbesiddere og Herredsfogder var indbudne. Kl. 8½ Aftenselskab.

Ved Nitiden bragte Omegnens Landboere Kongen et Fakkeltog; der var ca. 150 Fakkeltænder, der med Musik i Spidsen drog ad den nye Vej over Rørsøen og ind i Slotshaven foran Slottet. Her gik Kongen dem i Møde og Folketingsmand Jørgen Frederiksen (fra Vester-Ulslev) holdt en Tale, der besvaredes af Kongen med lystelige Ord.

Fakkeltøget tog sig pragtfuldt ud. Masser af Mennesker bevægede sig som Tilskuere paa Piledammen og Alleerne og Kongen begav sig flere Gange ud i blandt Mængden, der hilste med stærke Hurraraab.

Æresport Foto
Et postkort, der ligger løst i bogen

Fredag d. 24de Kl. 11 forlod Kongen i smukt stille Solskinsvejr Aalholm og Nysted. Vognen standsede ved Æresporten, Borgmesteren bød farvel og Kongen takkede. Alle 3 Dage var der Tusinder af Mennesker i Nysted. Beværtere, Bagere og Købmænd havde en god Ekstrafortjeneste. Stemningen var udmærket, og Byen tog sig festlig ud. Ingen Konge havde været i Nysted, siden Chr. d. 8de d. 22 Juli 1843 gæstede Byen.

29. aug. D. 29 Aug. 1906 valgtes til Ligningskommissionen af den almindelige Vælgerklasse:
- Avlsbruger Ludv. Jensen med 66 St. - Genvalg
 - Gartner Brønsdorff med 65 St. - Genvalg

- Arkitekt Andresen med 61 St.
- Købm. Thorgejr Sidenius med 65 St.

o: Borgerlisten sejrede, medens Socialdemokraternes Liste havde 55 - 47 Stemmer.
Til de "Fattiges Kasse" valgtes Avlsbr. Ludv. Jensen med 66 St.

Historisk
tilbageblik

I Aaret 1585

havde Aalholm Besøg af Kong Fr. 2 og Dronning Sofie med deres Hofstat. Til Minde herom findes paa Muren i Modtagelsessalen en Indskrift i Kongens, Dronningens og Følgets Navne og Valgsprog. - (Niels Kaas, Absalon Juul, Hans von Stralendorf, Preben Bild, Tage Krabbe, Gabriel Sparre, Magnus Swave, Ditlev Holck, Wilh. von der Wense, Reinholdt Fuchs, Christoffer Koryot (Hofnarren) o.a.** Uden Tvivl har Kongen da ogsaa været i Nysted. Hack Holgersen Ulfstand var Lehnsmand paa Slottet.

*Ude i margen er tilføjet: S. 19.

**Se Illustr. Tid. 1906 No 49. 1 Sept.: "Et Kongebesøg paa Aalholm 1585" af S. Skoubo

Håndskriftets side 422

2. sept.	1906 er det 50 Aar siden, at Rossings Købmandsforretning oprettedes af G. Rossing † 20/12 1904, hvorefter den overtoges af Sønnen Harald Rossing, der nogle Aar havde været Faderens Kompagnon.
20. sept.	I Byraadmødet vedtoges det for 2000 Kr. at købe 2 Tdr. Land af Slagterm. Christiansen til Udvidelse af Skanseanlægget imod Sydøst.
4. okt.	I Byraadmødet valgtes fhv. Lods i Siam, Hagen, der f. T. opholdte sig i Ryde paa Lolland, til Havnefoged.
7. okt.	solgtes Hotellet i Nysted til Kellner Jensen fra Hobro for 56000 Kr. Inventar medfølger og Overtagelsen finder Sted d. 1 Nobr.
Okt.	Nysted-Nykøbing Jærnbanen* findes ikke imellem de af Jærnbanekommissionen i Okt. 1906 anbefalede Anlæg. De Beregninger, der ere anstillede om den, viser: Banens længde 16 Kilometer. Anlægssum 54000 Kr. pr. Kilometer eller i alt c. 860.000 Kr., hvortil der er søgt om net Statstilskud af ca. 688.000 Kr. eller de fire femtedele. Dens Opland anslaaes til 118 Kvadratkilometer med 7100 Indbyggere, 1910 Tdr. Hartkorn** og 15.850.000 Kr. Ejendomsskyld. Dens sandsynlige aarlige Driftsindtægt er beregnet til 64.000 Kr., med Udgift af 48000 Kr., altsaa et Overskud paa 16000 Kr. eller 1.9% af Anlægssummen.
4. nov.	indviedes den nye Kirke i Nysted Landsogn. Den er opført efter Tegning af Arkitekt Glahn i Nykøbing F., har kostet ca. 17000 Kr. (hvoraf 13000 i Statstilskud) og har 95 Siddepladser.
2. dec.	Søndag d. 2 Dcbr. 1906 Kl. 6 om Morgenen opstod der Ildløs i Aalholm Forpagtergaard. Den skyldtes Eksplosion af en Lampe paa Høloftet over Hestestalden. I løbet af et Kvarter vare de 3 sammenbyggede Længer i Staldene og Laden omspændte af Ilden. Loftet over Kostalden var bygget af ildfaste Sten og Jærnbjælker, dækkede af et Lerlag. Derved forhindredes Ilden i at bryde igennem, hvorfor de 270 Køer kunde forblive i Stalden og Malkepigerne fortsætte deres Dont, medens Taget brændte ovenover. Ilden var først fuldstændig slukket om Onsdagen. Vinden var V.S.V og bar saaledes bort fra de øvrige Bygninger. Ydermere blev staaende og kunne for en stor Del benyttes igen. Brandskaden anslaaes til 62.146 Kr. Efter nærmere Undersøgelse viste det sig, at kun Kostaldens Mure kunne blive staaende; de andre ere skørnede af Ilden og man nedrives. Brandskaden paa Sæd, Hø, Redskaber o.s.v. takseredes til 70-80.000 Kr.
Efterår	Der er i Efteraaret Sept. Og Oktober 1906 fra Nysted fisket ca. 24.000 Æ Sild a gennemsn. 1 Kr. - 12 Baade, 3 Mand pr. Baad.

*S. 88

**S. 425

Håndskriftets side 423

31. dec.

Nysted Skolevæsen 1906

Antal skolepligtige Børn 31 Dcbr, 06: 220, deraf Borgerskolen 157, priv. Realskole 34, Fru Jørgensens Skole: 18, Frk. Graversens 8. 3 Elever gaa i Vanthore Skole. Borgerskolen: undervist i 246 Dage. Sygedage 988½ eller 2.55 %; med lovlig grund fravær. 132 = 0.34%, uden lovlig grund 327½ = 0.85 %.

31. dec.

Kirkenyt fra Nysted 1906. fødte 19 Dreng, 20 Piger, konfirmerede 12 Dr., 15 P. Døde af mandkøn 12 og Kvindekøn 7; ægteviede 13 Par.

31. dec.

Nysted Havn. Indtægterne i 1906: 6335 Kr. 17 Øre. Gælden bragt ned til 7684 Kr. 52 Øre. Indtægterne efter de sidste 10 Aars Gennemsnit 5700 Aarlig

1907

Jan.

Frøken Samson, Jødeinde, der indtil ca. 1880 havde en Manufakturforretning i Nysted (Gleies Sted, Adelg. N. 6)* og derefter flyttede til Kbhvn., hvor hun døde i Januar 1907 (84 Aar Gl.) har stiftet "Dorthea Samson f. Mendels Mindelegat", foreløbig stort 3000 Kroner** (der vil stige til 5000), hvoraf renterne hvert Aar skal uddeles til 2 a 4 Konfirmander eller Konfirmandinder i Nysted. (Legatet opkaldt efter hendes Moder).

Jan.

I Finansaaret 1905-06 ankom til

Nysted Postkontor	212.000	Brevforsendelser og afsendtes	165.000
Sakskøbing Postkontor	222.000	Brevforsendelser og afsendtes	252.000
Rødby Postkontor	201.000	Brevforsendelser og afsendtes	198.000
Stubbekøbing Postkontor	272.000	Brevforsendelser og afsendtes	251.000
Nykøbing Postkontor	1.085.000	Brevforsendelser og afsendtes	1.061.000
Horslunde Postkontor	150.000	Brevforsendelser og afsendtes	110.000
Fejø Postkontor	50.000	Brevforsendelser og afsendtes	68.000
Nakskov Postkontor	984.000	Brevforsendelser og afsendtes	863.000

Jan.

1906/7 havde "Hver 14 Dag" 134 Medlemmer.

Feb.

1907 Stenbroen i Strandstræde, der var meget ujævn og toppet, omlagt.

Feb.

Skatteprocenten i Nysted 1907/8 bliver 5.7 mod 6 det foregaaende Aar. "Kommunens Skatteprocent" bliver 4.8 (5.7).

Foråret

I Foraaret 1907 er der dannet en Roklub, som har anskaffet 2 Bade, en lang 4 Aares og en mindre 2 Aares, samt opført et Baadeskur paa Havnepladsen.

*S. 308

**Ved Opgørelsen viste det sig, at der kun var 2050 Kr. 30 Øre. (Novb. 1907).

Håndskriftets side 424

Foråret

I den tekniske Skole i Nysted undervises i Vinteren 1906/7 45 Elever, i yngste Klasse 21, i 2de Kl. 11, i 3de Kl. 13 (Fagafdelingen). Forsømmelserne udgjorde i ældste Kl.: Uden grund 3.4%, med grund 0.4, syg 1.4%, i mellemste resp. 4, 1.9, 0.5, i yngste resp. 5, 0.6, 0.6.

Foråret

Nysted og Omegns Ægeksportforening, Formand Murmester Larsen, Kettinge, havde 732 Medlemmer. Regnskabet balancerede med 179.040 Kr. 68 Øre. Der gaves intet Overskud, men Betalingen havde været 45 Øre pr. t og i England var der betalt 48½ Øre.

Marts

Aarestrups Sted (Adelgade 90)* er i Marts 1907 solgt af Kordegn Wissing til Havnefoged

Kaptejn Hagen for 7100 Kr. "Axelhus" - Adelgade N° 17 solgt (Marts 1907) af Kbm. R. Nielsen til Gæstgiver Kragh for 17000 Kr.

Foråret Industri- og Haandværkerforeningen (Generalfors. 29. April 07). Medlemstal 158 og 20 Damer. Biblioteket 1973 Bind.

Teknisk Skole

41 Elever. Den tekn. Skole har faaet følgende Tilskud: Statstilsk.: 300 Kr., Skolepenge: 192 Kr., Raben-Levetzauske fond: 100 Kr. Lehnsgreve Raben : 25 Kr., Loll. Sparebank: 100 Kr. i alt: 1209 Kr. 4 Øre. Restgæld: 5790 Kr. 48 Øre.
Foreningens Regnskab balancerede med 1966 Kr. 84 Øre.

April Nysted anerkendte Sygekasse har 29 April 1907 faaet anvist Statstilskud 679,42 Kr.

Foråret I Nysted fødtes i Aaret 1906 39 ♂: 26.7 ‰ (ingen dødfødte); døde 16 ♂: 10.9 ‰ (foruden 3 udenbys. i alt 19). Gennemsnit i Loll. Falsters Købstæder. 1906: 14.2 ‰.

Foråret Epidemisk Syge i Nysted 1906: 169 ♂: 116 ‰ (Loll. Falsters Købst. : 133 ‰).

10. maj Vognm. Erik Frederiksens Enke † 10/5 07 - 90½ Aar gl.

Foråret

Arbejdslønnen

**var til Foraaret 1906 21 Øre pr. Time; blev da forhøjet til 23 Øre. Fra April 1907: 26 Øre. Arbejdstiden 10 Timer, fra 6 til 6 med 2 Timers fritid - deraf 1½ T. til Middag. Dette gælder de faste Arbejdere (Købm. Wichmand beskæftiger ca. 30).
Ved Akkordarbejde kunne de tjene mere. Murhaandlangere faa 30 Øre Timen, Savskære 28. Løse Arbejdere faa for indtil 2 Dage 40 Øre pr. Time, for indtil 8 Dages Arbejde 35, for indtil 13 Uger 30 Øre. Ved Paasketid 1907 tegnede det stærkt til Strike.

Foråret "Mettes Minde" solgt for 6-700 Kr. de to gamle Koner (resp. 80 og 84 Aar) skal dog blive boende til deres Død i Huset. For Salgssummen og et Tilskud af Kommunen oprettes et Legat.

1. juli "De fattiges Kasse" ophører at bestaa fra 1 Juli 1907 og erstattes af en "Hjælpekasse", der indtil Marts 1908 bestyres af den hidtilværende Bestyrelse for "De Fattiges Kasse". Antallet af Bestyrelsesmedlemmer fastsættes derefter til 5.

*I margen er tilføjet: S 408, S. 426. 432

**I margen er tilføjet: Se Side 123)

Håndskriftets side 425

13. april

Nystedbanen

**Ved et Møde paa Aalholm d. 13 April besluttede Udvalget at lade en Ingeniør udarbejde nye Overslag over en Jærnbane imellem Nysted og Nykøbing. Omkostningerne anslaaes derefter til 700.000 Kr.

Stationer: 1 Nysted, 2 Frejlev (i Nærheden af Mejeriet), 3 ved Flintinge Skole.

Holdepladser: 1 Kettinge Bækkeskov, 2 Sønderskov ved Vejen fra Fuglsang til Rosenlund.

Man haaber at Staten vil tilskyde Halvdelen. Den anden Halvdel fordeles saaledes:

1. Maribo Amt: 50.000 Kr., 2 Nykøbing: 70.000, 3 Nysted 70.000, 4 Kettinge-Bregninge: 60.000, Nysted Landsogn: 20.000, Herritslev: 20.000, Thoreby: 20.000, Grevskabet Christiansholm: 30.000. Godsejer Neergaard, Fuglsang: 20.000, Sukkerfabrikken i Nykøbing 20.000, Svineslagteriet i Nykøbing: 5000, Nakskov Spare- og Laanebank 10.000 Kr.

15. maj Statstilskud til Nysted Kommune for Finansåret 1906-07 i Henhold til Lov N. 85 af 15 Maj 1903 §31: 523 Kr. 15 Øre.

13. juli 1907 dannedes i Nysted en Kreds af Dansk Kvindesamfund. Til Be. valgtes fru Dr. Johansen (Formd.), Fru Postmester Andersen, Fru Dyr læge Hansen og Frk. Høj og Lærer Larsen

(Kasserer). I Kontingent 2 Kr. aarlig. Medlemstal ca. 25.

31. aug. Residerende Kapellan i Nysted og Sognepræst i Herritslev Frithiof Børresen - f. 2/8 1868 † 22/1 1910 i Santhalistan, 41 Aar gl.* - har fra 31 Aug. at regne faaet sin Afsked. Pastor B., der udnævntes d. 3 Aug. 1906, lider af lungetuberkulose og har lige siden sin Udnævnelse næsten hele Tiden været syg og opholdt sig paa Sygehus og Sanatorium. Han agter nu at rejse til Indien (Santhalistan). I Foraaret blev Cand. theol. K. Melbye ansat som personel Kapellan hos ham.
- Sommer Frk. Julie Jochumsen har fra Sommerferien 1907 taget Afsked som Lærerinde ved Borger-skolen***, flyttede til Nykøb. F., hvor hun døde 21 April 1915.
- Sommer Den Ejendom, Kordegn Wissing i Sommeren 1907 lader opføre ved Skansevej S. for Toldboden koster med grund ca. 10-000 Kr. grunden er betalt med gennemsn. 80 Øre pr. □ Al.
- Sommer **Nogle Varepriser**
 **i Sommeren 1907: Kalvekød 60, Lammekød 65, Aal 55, Smør 104, Margarine 68, Æg 50, Rugbrød 8, Risengryn 25, Byggryn 20, Sukker 22, Svedsker 35, Stearinlys 80 Øre pr. Pund (500 Gram), 1 Pot (Liter) Sødsmælk 12, Fløde 80, Kærnemælk 3, Petroleum 16 Øre.
- Okt. Oktbr. 1907 konstitueredes Frøken Ingeborg Saxtorph som Lærerinde ved Borgerskolen i Nysted. f. 1884.
24. okt. 1907 er tjenstledig Kapellan for Snøde og Stoense Menighed i Fyns Stift Hans Carl Chr. Holger Fønss beskikket til residerende Kapellan for Nysted Købstad og Sognepræst for Herritslev Menighed. f. 3/4 1873, Redsted (Mors).

*) Nederst på siden er tilføjet: Ved Forhandlinger senere i Aarets Løb vedtages det at forene Nysted-Nykøb. med Stubbekøb-Nykøb. Banen i eet Foretagende.

**S. 124

***S. 103

Håndskriftets side 426

16. okt. Reglement for Overholdelse af Orden i Nysted Havn af 16 Oktbr. 1907.
1. nov. *1907 har Havnefoged, Kaptejn Hagen faaet Ansættelse som Havnemester paa Anholt med en Gage paa 3000 Kr. (stig. til 4200). Hans ejendom, "Aarestrups Sted" solgt til Dr. Krogh (Adelgade N° 90) for 7600 Kr.
13. dec. 1907 Efterm. Kl. 3 døde Sognepræst Hakon Victor Graae, 59 Aar gl., Cancer renis (Nyrekræft). D. 8 Jan. 1907 ekstirperedes paa Proff. Rovsings Klinik i Kbhvn. højre Nyre paa grund af Nyresten. Den viste sig tillige at indeholde papillomatøse Svulstmasser, der dog antoges for at være godartede. I Foraaret dannede der sig en haard Knude i Operationsarret, der stadig voksede, hvorfor han atter indlagde sig paa Klinikken. Her borttages d. 8 Novb. Svulsten, der viste sig at være kræft, som ogsaa havde udbredt sig andetsteds i Underlivet. D. 30 Novb. Kom han tilbage og døde i sit hjem. Har var en god og retsindig Mand.
- Efterår Der er i Efteraaret 1907 fra Nysted med 14 Baade fisket ca. 24000 Ol. Sild til ca. 20.000 Kroners Værdi.
31. dec. 1907 døde i Kbhvn. fhv. Toldkontrollør Heesch, 75 aar gl.
31. dec. Lods Fr. Larsen af Nysted konstitueret som Havnefoged.

1908

10. marts Der indkom 47 Ansøgninger om Nysted Sognekald; deraf udskød Ministeriet 25, saa at Menighedsraadet fik 22 Ansøgninger at vælge imellem. Paa et møde d. 10 Marts indstilledes: Pastor Faartoft, Provst Støfler og Pastor Koch, rangerende i alfabetisk Orden.**

10. marts Marts 1908 vedtoges det i Rigsdagen Folketinget, at yde Halvdelen af Omkostningerne til Nysted-Stubbekøbing Jærnbanen. (Nysted-Nykøbing og Nykøbing-Stubbekøbing Banen vare alt tidligere forenede til eet Foretagende). Nysted Købstad skal yde 70.000 Kr.

*I margen er tilføjet: S. 108

**Nederst på siden er tilføjet: Medl. Af Menighedsraadet, Byfoged Holck, indsendte en særlig Indstilling: Pastor Vilh. Gregersen, Faartoft, Brasen.

Håndskriftets side 427

Nysted-Stubbekøbing Banen

Marts 1908: Anlægssum: 2.060.000 Kr.; Staten tilskyder: 1.030.000 Kr.

1 Nykøbing	179.000 Kr.	17 Thoreby	20.000 Kr.
2 Amdsraadet	150.000 Kr.	18 Stubbekøbing	15.000 Kr.
3 Nysted	70.000 Kr.	19 Karleby m. fl.	13.000 Kr.
4 Idestrup	68.000 Kr.	20 Aastrup Sparekasse	10.000 Kr.
5 Horbelev	62.000 Kr.	21 Maglebrænde Mejeri	8.000 Kr.
6 Aastrup	62.000 Kr.	22 Aastrup Mejeri	8.000 Kr.
7 Sukkerfabrikken i Nykøb.	65.000 Kr.	23 Horbelev Mejeri	8.000 Kr.
8 S. Karleby	39.000 Kr.	24 Hjortebjerg Mejeri	8.000 Kr.
9 Kettinge-Bregninge	30.000 Kr.	25 Idestrup Mejeri	8.000 Kr.
10 Privat	40.000 Kr.	26 Private i Horreby-Karleby	7.000 Kr.
11 Grevskabet	30.000 Kr.	27 Nykøbing Sparekasse	5.000 Kr.
Christiansholm			
12 Maglebrænde	20.000 Kr.	28 Landbostandens Sparekasse	5.000 Kr.
13 Classenske Fideikommis	20.000 Kr.	29 Lollands Spare- og Laanbank	5.000 Kr.
14 Svineslagteriet i Nykøb.	20.000 Kr.	30 Ind.- og Haandv. Fore. I Nykøb	5.000 Kr.
15 Nysted Landsogn	20.000 Kr.	31 Private i Kettinge-Bregninge	10.000 Kr.
16 Herritslev	20.000 Kr.	32 Falkerslev	10.000 Kr.
		Summa	1.030.000 Kr.

31. marts D 31 Marts afholdtes Valg til Hjælpekassen, det første kommunale Valg, ved hvilket Forholdstal metoden anvendtes og Kvinder vare valgberettigede. Der indkom 3 Lister
 A. Avlsbruger Ludv. Jensen, Fru Dyrklæge Christensen, Sagfører Poulsen, Fru Jordemoder Sara Petersen og Arbm. Jørgen Larsen. (23 Stemmer)
 B. Lærer Larsen, Fru Agnes Graae, Ludvig Jensen, Apoteker Thomsen, Fru Sara Petersen (103 St.).
 C. (Socialdemokraternes) Armd. Laurits Andersen, Barber Sjelle, Fru Stenholdt. (100 St.). Der stemte 226 af 597 valgberettigede. Der valgtes:

• Lærer Larsen	• Arbm. Laurits Andersen
• Fru Graae	• Barber Sjelle
• Avlsbruger Ludvig Jensen	• alle Liste C
alle Liste B	

Marts Sognepræst J. F. Faartoft til Rye pr. Roskilde udnævnt til Sognepræst i Nysted. 52 Aar gl.

9. marts 08 døde Boghandler, fhv. Forligsmægler Chr. Benjamin Sidenius, 81½ Aar gl.; han havde været gift med en datter af Pastor Gudmundson, Thorbjørg, Søster til Købmand A. Bekkers Hustru. Af hans Sønner fortsætter Niels Sidenius Faderens Forretning, hvori han i en Række Aar har været deltager (Chr. B. S. & Søn), medens den yngre Søn Thorgejr S. driver Kolonialhandel lige overfor i Onkelens Kbm. Bekkers tidligere Gaard. (Adelgade 37) Chr. B. Sidenius etablerede sig som Købmand i Nysted d. 17. Ocbr. 1851.

Håndskriftets side 428

- Foråret 1907 døde i Nysted 25 ♂: 17 promille, deraf i Alderen 0-1 Aar: 5, 1-5: 1, 5-15: 0, M 15-65: 4, Kv. 15-65: 4, M over 65: 2, Kv. Over 65: 9 (desuden døde 2 udenbyes paa Sygehuset. (af epid. Sygd. xxx 2, af Tuberkulose 4, af Kræft 4).
Der fødtes levende 37 ♂: 25,2 pro mille. 1 dødfødt ♂: 2.6% af dødfødte.
28. maj 1908 afsløredes paa Kirkegaarden en Mindestøtte over Pastor Graae, rejst af medlemmer af Menigheden (230 Kr.). Den er af sort granit med sleben Forflade. Pastor Schougaard Ø. Ulslev, holdt en Tale, og Borgmester Holck overleverede Mindesmærket til Familien.
23. maj 1908 afsluttede Handelsskolen sit Vinterkursus. 5 Elever havde indstillet sig til Eksamen; De 4 bestod med fra 28-24½ Pointe. (Minimum, der fordres 17, det højeste Antal, der kan naas: 30). Der er undervist i 152 Timer af Realskolebestyrer Madsen. Købm. Wichmand censor ved Eksamen.
1. april 1908 blev der ansat endnu et Postbud i Nysted, saa at der nu er 2. Paa Kontoret er der foruden Postmesteren en Assistent og en Fuldmægtig.
21. juni fejrede hushovmester Rasmussen sit 50 aarige Borgerjubilæum (f. i Kettinge d. 12 Juli 1832).
1. juni

Skoleplan

1908 stadfæstedes af Min. for Kirke etc. en Skoleplan for Nysted Købstad, der skal træde i Kraft fra 1 August 1908 og gælder indtil videre, og hvorved forsøgsvis indføres kommunal Mellem- og realskole i Forbindelse med Folkeskolen.

Den drives som hidtil med 6 fremadskridende Klasser, og Undervisningen i de 4 laveste ordnes med Mellemskolen for Øje, de henlægges til (forbliver ved) den private Realskole. Denne overtages i Forsøgsaarene delvis af Kommunen, som yder det nødvendige Driftstilskud og besætter Fripladser.

I Mellemskolen betales i Skolepenge 8, i Realskolen 12 Kr. pr. Maaned. Overlæreren ved Kommuneskolen leder i Forbindelse med Realskolebestyreren Undervisningen i Mellemskolen og har Indflydelse paa Ansættelsen af nye lærere ved xxx.

Lærerpersonalet ved Kommuneskolen kan undervise xxx ⅓ af deres Timetal i Mellem- og Realskolen, imod at dennes Lærere underviser et lignede antal Timer i Folkeskolen, for saavidt de er kvalificeret dertil.

Ved Kommuneskolen (Folkeskolen) er ansat 1 Overlærer (der indtil videre er Organist), 2 Lærere, hvoraf én er Kordegn, og 2 Lærerinder, hvoraf den ene kun underviser i Haandgerning. Mellemste Lønskala efter Lov af 29/3 1904. Lærerinden i Haandgerning 250 Kr. aarlig. Organisten tillige 372 Kr. (200 Kr. plus 100 Kr. for Eftersyn af Rørstemmerne, 30 Kr. for Aftengudstjenester, Vinterhalvaaret 30, Akcidenser 42 Kr., Kordegn tillige 895 Kr. (Kordegneløn 100, Aftengudstjeneste 35, Akcidenser ca. 350, Højtidsoffer ca. 380, Graverløn 60). Lærerne i xxx 25 Kr. Det faste Lærerpersonele er pligtig til at undervise 36 Timer ugentlig undt. Overlæreren, der er pligtig til 30 timer.

Juli

Markeder

Omordning af Markederne i Nysted (bekendt. Juli 1908). Sidste Torsdag i Marts; 2^{den} Torsdag i April; 3de Onsdag i Sept., 2 Nvbr.

Håndskriftets side 429

- August I Aug. 1908 oprejstes en Vejviserstøtte ved Landevejen lige udenfor Nysted til Nykøbing 15 Kilometer, til Sakskøbing 18, til Maribo 23, til Rødby 25 Kilom.
18. sept. Fra d. 18-22 Sept. var ca. 300 Mand af 18 og 3 Bataillon (Helsingør) indkvarteret i Nysted; der holdtes Manøvre i Omegnen og Skarpskydningsøvelser ved Skansen. Regimentsmusikken

spillede et Par Gange paa Torvet, og i Aalholm Slotsgaard. Brigadechefen, generalmajor E. Rasmussen havde Kvarter hos Byfogeden. Paa Klostergaarden var indrettet Lazareth.

Folkeuniversitet

22. okt. 1908 begyndte i "Folkeuniversitetsforeningen" en Række Forelæsninger (i alt 6 hver Torsdag Aften 8-10 i Hotellets store Sal) af Dr. Rosenberg over "Heiberg og hans Skole". 163 Medlemmer.
- Nov. I Slutn. af Nobr. 1908 nedbrødes Kbm. Wichmands Kalkovn ved Stranden nedenfor Sygehuset. Den havde ofte generet Sygehuset ved Røg. En ny Kalkovn opføres ved Vanthorevejens søndre Side paa Avlsbr. Claus Hansens Jord.
- Nov. I Slutn. af Nobr. afstikkes Jærnbanelinien Nysted-Nykøbing.

1. feb.	Indbyggernes Erhvervsfordeling i Nysted. d: 1 febr. 1906.				Loll. Falsters Købstæd.	
	Immateriel Virksomhed	114	7.8%	1829	6.9%	
	Landbrug, Skovbrug Mejeri	166		1332		
	Fiskeri	106	7.2%	412	1.5%	
	Handel og Industri	649		13254		
	Varehandel, Pengeomsætn. Og Gæstgiveri	210		5237		
	Post-Telegrafvæsen, Transport og Søfart	75		2258		
	Offentl. Understøttelse (herunder Alderdomsunderst.	45	3.08%	830	3.13%	
	Andre og unavngiven Virksomhed	26		228		
	I alt	1457		26575		

31. dec. 1908 fandtes i Nysted 180 skolepligtige Børn; deraf 130 i den offentl. Skole, 27 i Realskolen, 13 i Fru Jørgensens priv. Pogeskole og 8 i Frk. Graversens.

Skoledagenes Antal i den off. Skole: 247. Sygedage: 1345, lovl. Forsømmelser: 218½ dag, ulovl. Forsømm.: 262½ Dag.

Håndskriftets side 430

1909

- Jan. 1909 Nysted Dampmølle solgt af Lærer Hansen Møller af Sædinge til Mejeriejer R. Rasmussen af Nebbelunde for 52000 Kr. (S.415). (fallit et Par Maaneder efter).
- Feb. Vælgertallet: Nysted (Febr. 09) 576, deraf 100 slettede paa Grund af Skatterestancer.
11. marts Byraadsvalg d. 11 Marts 1909 (Første Byraadsvalg efter Forholdstalsmethoden og kommunal Kvindevalgret).

Af 472 Vælgere stemte 301. resp. 4, 2, 0, 1 Kandd. Valgte blev.			Lister
Godsinspektør Schrader	(A)	Genvalg	A (Borgerliste): 153 St.
Købmand Wichmand	(A)	Genvalg	B (Socialdemokr.): 83 St.
Avlsbruger Jens Larsen	(A)		C (Kvindesamf.): 16 St.
Fisker Anker Larsen	(A)		D (Haandværkerfor.): 42 St.
Skrædder M. Ulrik	(B)		
Bogtrykker Larsen	(B)		Social.: 83 - De andre: 211
Barber Høffer	(D)		301 stemte (176 M., 125 Kv.)

Til kommunal Revisorer valgtes: Toldkontrollør Nielsen (187 St) og Postbud C. Hansen (95 St.).

Kystfredning

6. marts Bekendtgørelse om Kystfredning i Maribo Amtsraadsreds. N. 18, 6 Marts 1909.
XIII Nysted Købstads kommune: Kyststrækningen fra Kalkovnen til 319 Alen (200 Meter) Øst for Sømærket. Udenfor denne Kyststrækning fredes 159 Alen (100 Meter) fra daglig Vande. Dog ingen steds længere ud end til Sejllobet. I henhold til Lov om Kystfredning af 18 Maj 1906 §1a tillades det Ejerne (Brugerne) af de fredede Kyststrækning at borttage de Materialer, Forbudet omfatter, saavel til bedre Sikring af Kyststrækningen som til deres eget private brug.
- April 1909 Hotellet solgt for 60.000 Kr. til Chr. Jørgensen af Nakskov.
- 1908 Siden Efteraaret 1908 har der været Biografteater i Nysted i Hotellets store sal, hvor der Lørdag og Søndag Aften gives 2 à 3 Forestillinger under betydelig Tilstrømning.
1. april Fra 1 April Strike af Arbejdsmændene. Om Lønforhøjelsen vare at komme overens med Arbejdsgiverne, men de forlangte, at disse ikke maatte benytte folk udenfor Organisationen, og at de ikke maatte træffe Overenskomst om Lønnen for xxx xxx arbejdsdygtige Personer.
1. maj 1909 forlod Forpagter Ulrich og Familien Aalholm efterat have været Forpagter i 23 Aar. Han havde været Forligsmægler og var ganske indlevet i Byens Liv, afholdt og agtet. Foreløbig er antaget en Bestyrer til at lede Driften af Aalholm Avlsgaard. ☺:

Håndskriftets side 431

- 1908 fødtes i Nysted 53 deraf 52 levendefødte ☺: 35.4% (Købst. Loll. F. 28.8%), 1 dødfødt. Der døde 31 ☺: 21.1% (Købst. Loll. F. 16.5%), desuden 4 fra Landet (paa Sygehuset). Fødslerne Overskud 17 ☺: 11.5% (Købst. Loll. F. 8.5%)
Af epidemiske Syge anmeldtes i 1909 199 ☺: 135% (Købst. Loll. F. 163%).
4. maj 1909 Fest paa Hotellet for Smedemester Gleie, der i 25 Aar havde været Formand for Industri- og Haandværkerforeningen.
- 18 maj 1909 holdt Forsvarsbrødrene 25 Aars Jubilæum ved en fest paa Hotellet.
D 1 Jan. 1909 havde Foreningen 239 Medlemmer. Der er udbetalt i Sygehjælp (ikke 25 Aar) 8563 Kr. og i Begravelseshjælp 1848 Kr. 76 Øre, af den gensidige Hjælpeforening, der stiftedes 18 Maj 1894, 1342 Kr. (denne Fore. er dog senere gaaet ind).
Foreningen ejer 1 Jan 1909 6590 Kr. der er afholdt 53 Generalforsamlinger, 21 Baller, 16 Gange Juletræ, 12 Koncerter, 4 Dilettantkomedier, 14 Fester, 15 Lystture, hvoraf 2 til Rostock, 1 til Lübeck. R. E. Holch, Murmester, har været Formand i 23 Aar.
25. maj 1909 Folketingsvalg. Rørdam (radikal) genvalgtes med 1507 Stemmer. Overretsassessor Giøtz (reform-V.) 1154 St.
- Historisk
tilbageblik
- Mathias von Westen f. Westphalen 24/2 1613. Faderen hed Arndt von der Westen, (S. 156 S. 432) maatte forlade sit Hjem under Trediveaarskrigen og kom 1628 til Nysted. Kirkeværge 1640, Raadmand 1648, Borgmester 1666, † 20/10 1677. g. 1) 1638 med Mette Iversdatter f. 17/4 1598 † 28/5 1641. Enke efter Raadmand Hans Pedersen i Nysted) 1 Barn: Johan (eller Hans) v. W. f. 1639 † 1670 Raadmand g.m. Karen Pedersdatter Landt, der 2de gange var gift ved (1671) Rektor Poul Nielsen Danchel i Nysted. g. 2) 14/9 1641 med Sidsel Marie Knudsdatter Lerche f. 14/4 1624 † 11/4 1671 : 16 Børn.
 - Arnold v. W. f 2/1 1643 † 1698. Apoteker i Trondhjem 1680-98. fader til Thomas v. W.
 - Peder v. W f. 28/11 1662 † 18/6 1727. Købte Løveapoteket i Odense 1700 g.m. Elisabeth Becker (f. 1679 † 1749) D. af forrige Ejer af Apoteket (g.2.) 1728 med Borgmester i Odense Ulrik Bless (dennes 3de Hustru). 13 Børn, hvoraf 9 døde før Faderen. ("Peter von Østen" (zar P.) snød Peter von Westen").
 - Johan Christoffer v. W* f 1701 † 1774. Ejer af Løveap. i Aarhus til 1764. Agent 1751.

Godsejer. Købte 1766 Nørreslevgaard (Westensborg) ved Nykøb. F. og Hersdal. G. 1) 1730 med Karen Krag Holmblad. D. af Apot. Aarhus † 1747 g. 2) m. Bartona Olivarens f. 1716 † 1789 (g. 1 m Kancelliraad Thomas Neergaard † 1842).

- Peter v. W. Dr. med Professor f. 1731 † 1789. Ejer af Løveapot. I Odense 1764-73, fallit. Xxxxx sig. g.m. Anna Johanne Baar f. 1747.
- Johan Christoffer v. W grundlagde 1800 det v. Westenske Institut i Kbhvn.

*Nederst på siden er tilføjet: Han var meget ilde lidt:

"Her paa Landet bor en herremand,
Hr. von Westen hedder han,
Jeg vil ikke sige meget om ham, men for Resten
Er han værre end Døden og Pesten".
(Livet i Klostergaarden, Kbhvn. 1909 S. 278).

Håndskriftets side 432

- Mathias v. Westen f. 24/2 1613 † 20/10 1677 og Sidsel Knudsdatter Lerches, f. 14/4 1624 † 11/4 1671, 16 Børn, 7 Dr. 9 Piger.
1) Arnold f. 1643 † 1698 Apot. Thorshavn. 2) Knud f. 1644 † 1650. 3) Mette f. 1645. 4) Margrethe f. 1647 † 1685. 5) Sofie f. 1648 † 1679. 6) Mads f. 1650 Købm. I Kerteminde. 7) Sidsel f. 1651. 8) Kathrine f. 1653. 9) Sara f. 1654 ? 1655. 10) Knud f. 1656. 11) Sara f. 1657 † 1710 g. 1) Toldskriver Morten Madsen. 2) Landstingsskriver Bert. 12) Abigael f. 1659 † 1684. 13) Kirstine f. 1660 † 1691. 14) Peder f. 28/11 1662 † 18/6 1727. Apoteker Løveap. Odense. 15) Antonius f. 1664 † 1666. 16) Evert f. 1666 † s.A.
- Iver Nielsens og Johanne Knudsdatter Lerches 8 børn.
1) Bodil f. 1652 ? 1720 g. 1) Hans Rosenfeld 2) Hans Ravn, Nykøbing. 3) Knud f. 1652. 3) Sofie f. 1655 ? 1656. 4) Sofie f. 8/2 1656 ? 19/4 1689, g. Hofap. I. G. Becker. 5) Cæcilie * f. 165. ? 1721. g. Apoteker Herrfordt. *. 6) Niels f. 1659. 7) Cornelius f. 1662 ? 1680. 8. Johan f. 1664 ? 1676.

Okt. Aarestrups Sted solgt Okt. 1909 af Dr. Krogh til Fiskehandler Lauritz Jørgensen for 7.400 kr.

12. nov. Valg til Ligningskommission d. 12 Nvbr 1909

Liste A (Borgerliste) 76 St.

Liste B. (Socialdemokr). 66 St.

Valgte 4 af A 3 af B.

- A. Dyrslæge Christensen,
- A. Kbm. Ludvig Madsen,
- A. Avlsbr. Ludvig Jensen,
- A. Apoteker Thomsen
- B. Abm. Rasmus Jensen,
- B. Fr. Petersen,
- B. Mortensen.

7. dec. I Anledning af Nysteds 500 aarige Jubilæum som Købstad udgav Byraadet et Festskrift forfattet af Stiftsfysikus Carl Adam Hansen. D. 7 Dcbr. 1909 flagedes i Byen og der holdtes et Festmaaltid paa Hotellet, hvori ca. 200 af Byens Borgere (med Damer) deltog. Borgmesteren talte for Kongen, Stiftsfysikus for Byen (xxxxxx) og Provst Faartoft for Byraadet. Derefter Bal.

*Nederst på siden er tilføjet:

- I. Cæcilia Iversdatter g.m. Christoffer Herforth Ejer af Svaneapoteket i Kbhvn.
- II. Johanne Herforth † 21/11 1756 75 Aar 1) g.m. 1698 Raadmand Elovius Mangor, Kbhvn. † 1714. Johanne H. gift 2 (1719) med Groshandler Abraham Kløcker († 1730).
- III. Chr. Siegfried Mangor, Præst i Gentoft g.m. Anna Gertrud Winecke.
- IV. Chr. Clovius Mangor, Stadsfysikus i Kbhvn. g.m. Marie Elisab. Klagenberg.
- V. Johanne Catrine Kirstine Mangor g.m. Gehejmerraad Nicolas Abraham Holten, Direktør ved Øresunds Toldkammer.
- VI. Hans Chr Holten, Provst g.m. sin Kusine Anna Holten.
- VII. Anna Elisabeth Holten g.m. Kammerherre Overformynder Theodor Linde.
- VIII. Karen Linde g.m. Dr. Phil Sophus Müller, Doktor ved Nationalmuseets 1 Afdl.

„Vi Erich med Guds Naade Danmarks, Sveriges, Norges, Venders og Goters Konge, Hertug i Pommern hilse alle Mænd, der se, høre eller læse dette vort Brev, evindelig med Guds og vor Naade og kundgøre for alle Mænd saavel de, der nu ere, som de, der end komme skulle, at vi ved nærværende Brev give vore kære Borgere af Nystade i Eollland fri og frelse for alle Haande Arbejde og Skat, som de hertil have været vante at give og gøre til vort Slot Maleholm, og saadan Frihed unde vi Boe Laurenszen og Eybiche Brynne og alle andre, paa det forskrevne Guds bo og bygge, og den Skat, de skulle give, den skal vore Bymænd af Nysted til Hjælp komme i den Skat, som de os hvert Aar give skulle, med saadanne Vilkaar, at de skulle os hvert Aar efter den Dag give til Skat halvfemtesinds tyve lybske Mark, to Tæster Byg eller Malt, og dertil skulle de os give af hvert Skib, som til Sildefiskeri farer, een Tønde Sild. Item unde vi dem, at de maa faa det Stræde

fri, som de os have ombedet; item unde vi dem fægang og Ildebrand, saasom de hertil have haft. Item ville vi, at alle disse Stykker skal evig blive, og ingen Mand skal dem Magt have i andre Maader at vende uden vi eller den, som Konge efter os i Danmark vorder. Item forbyde vi alle vore Hovedsmænd, fogder, Ombudsmænd og alle andre, hvo helst de ere, at de ikke forskrevne vore Borgere over disse vore Naader i nogen Maade forurette. Til Vidnesbyrd er vort Sekret hængt for dette Brev, skrevet paa vort Slot Nyborg under vor Herres Fødselsaar Tusinde fire Hundrede paa det niende, den Tordag næst efter S. Nicolai Dag.“

Nysteds Købstadsrettigheder
1409 - 7. Debr - 1909

Afskrift efter en Kopi i et haandskrevet Eksemplar af Resens Atlas, der opbevares i det kgl. Bibliotek (Tome V. pag. 291). Retskrivning og Stil let moderniseret i Afskriften)

Laus Deo Semper.*

Memorial eller Een rigtig fortegnelse**

Paa Matthias von Westens Fødtzel og Herkomst saa vell som bege Hans Hustruers Mette Ifvers Daatter, Sidzele Knuds Daatter Lerches, xxx og deres Trolofueser, Wielser og deres Børns Fødsel og xxx xxx og xxx xxx der till forefaldne Til sammen xxx Anno 1662 d. 5 Januaaris.

Mathias von Westen

Befael herren Dine Weje og haab paa Hannem, han skall well gjøre rett.

*S. 321

**1910. Denne Memorial ejes af Fuldmægtig ved Statsbanerne Aage v. Westen Toldberg, Virginiavej 10 St. Kbhvn. F.

Håndskriftets side 434

1910

20. maj Ved Folketingsvalget d. 20 Maj 1910 i Sakskøbing stemte af 3396 Vælgere 78.8%.
 • Valgt blev Skibslæge Rørdam (Radikal) med 1470 St.
 • Gaardejer Fr. Larsen-Badse (Højre) fik 1267 St.
 De radikale venstremænd stemte i Forening med Socialdemokraterne. Højre og delegationspartierne (moderate Venstre) stemte paa Larsen-Badse.
- 1909 Døde i Nysted 26 ♂: 17.3% (desuden 3 fra Landet paa Sygehuset, i alt 29: 19.3%)
 Levendefødte 42 c. 28%. Dødfødte 1. Som levende af epid. Sygd. anmeldte af Lægerne 49 c. 32%
- Juni I Juni Maaned paabegyndtes Uddybningen til 14 Fod af Sejlløbet (i Havnen 15 Fod) og Rødstensrevle. Der nedrammes Pæle til det nye Bolværk udfor Toldboden og Skansevej. Fuldført omtr. Ved Nytaar 1911.
- Juli overtog F. Wiberg N. (Chr. B) Sidenius' Boghandel.
1. nov. overtog J. K. Th. Them Nysted Apotek og N. Aabling Thomsen flyttede til Køge (145.000 Kr.)
15. dec. aabnede Nysted-Nykøbing Banen for Driften. Banegaarden er opført efter Tegning af Arkitekt Glahn, Nykøbing F. Stationsforstander Andersen.
19. dec. stiftedes paa Initiativ af Provst Faartoft Sygeplejeforeningen for Nysted. Aarligt Kontingent 5 Kr., fri Sygepleje for Medlemmer 132: 670 Kr. 100 Kr. fra Kommunen. Sygeplejerskens Løn: 600 + fri Bolig.
 Bestyrelsen (7): Provst Faartoft, Fru Postmester Andersen, Fru Dyrslæge Hansen, Distriktsjorderm. Fru Sara Petersen, Bogtrykker Ovdal Larsen, Bødker Gai Larsen, Brødkusk L. Rasmussen.
 Antaget Sygeplejerske Frk. Fryd. Afløst Maj 1912 af Frk. Haugesen. Frk. Marie Madsen.
- Historisk S. 321. 434. 432.
 tilbageblik I. Mathias v. Westen 24/2 1613 † 1677. 17 Børn, deraf N. 15
 II. Peter v. Westen 28/11 1662 † 15/6 1727. Apot. i Odense. 12 Børn deraf u.i
 III. Johann Christopher v. Westen, Apot. i Odense, Agent, Ejer af Hvededal og Westensborg (20/10 1701 † 1774) 4 Børn deraf u i.
 IV. Peter v. Westen. Prof dr. med. Apot. i Odense. Bladudgiver i Odense, Fredericia. Toldkasserer, Justitsraad (f. 20/3 1731 † 18/6 1789). 5 Børn - deraf u i.
 V. Johann Christopher v. Westen (9/9 1769 † 29/8 1841) xxxbestyrer, Cancelliraad. 1 Søn
 VI. Carl Anton Frederik v. Westen, Postkontrollør. 7 Børn deraf N. 2.
 VII. Anna Johanne Louise v. Westen f. 6/2 1834 † 14/3 1896 g.m. Assist. i Finansmin. Sophus Fxxxx Toldberg 25/9 1833 † 3/12 1875. 6 Børn deraf N. 3.
 VIII. Aage v. Westen Toldberg, Fuldmægtig ved Statsbanerne.
- De mandlige Descendenter af Familien v. Westen uddøde med Fuldmægtig Finansmin. Carl Johan Christoffer v. W (f. 22/1 1845 † 5/6 1899).

Håndskriftets side 435

1911

8. april oprettede Lensgreve Raben-Levetzau i Anledning af sit Sølvbryllup et Asyl i Nysted (Slotsgade N. 3)
18. april flyttedes Postkontoret fra Adelgade N. 48 til det nybyggede Posthus ved Banegaarden.
- August flyttedes Pavillonen fra Folehaven ud på Skansejordene.
- Juli paabegyndtes Opførelsen af den ny Skolebygning og Gymnastikhus i Skolehaven.
- 1910 Døde i Nysted: 14 ♂: 9‰ (desuden 2 fra Landet paa Sygehuset). Levendefødte 27 ♂: 18‰. Dødfødte: 1. Som xxx af epid. Sygdomme anmeldtes 83 ♂: 55‰.
- Feb. I febr. 1911 havde Nysted 1479 Indb., deraf i Byen 1216 (Adelgade 521) og paa Marken 263.
- 1911 1911 døde i Nysted 23 ♂: 15.5‰ + 5 fra landet; levendefødte 39 ♂: 26.3‰, dødfødte 0. anm. efter Sygd. 177 ♂: 119‰.

1912

23. jan. indviedes den nye Skolebygning i Skolehaven indeholdende 4 Klasseværelser, opført efter Tegning af Arkitekt Glahn i Nykøbing af Murer Eriksen og Tømrer Bjerregaard af Nysted. (Skoleudvalg med Godsinspektør Schrader som Formand).

Den gamle Skolebygning, der skal benyttes til Mellemkole, er restaureret og forandret paa forskellig maade - bl.a. et Klasseværelse indrettet til Undervisn. i Naturfagene. Et nyt Gymnastikhus er opført paa Skolepladsen. Omkostningerne ere kalkuleret til 40.000 Kr. 7000 forventes som Tilskud fra Staten (til Gymnastikhuset), altsaa en Udgift for Byen paa 33.000 Kr. Udgifterne fordeler sig saaledes:

Ny Skolebygn. og Gymnastikhus	26.250 Kr.
Gymnastikapparater	2000 -
Kloak	700 -
Skoleinventar	2000 -
Vandindlæg	1800 -
Istandsætt. af den gamle Skole	1500 -
Hegn og Planering	1500 -
Do	650 -
Arkitektløn	3000 -

Den aarlige Udgift ca. 14000 Kr. (deraf 2000 Kr. til Renter og Afdrag af Laan (6%), et Beløb, der ikke er højere end Udgiften for nogle Aar siden og kun med ca 2000 Kr. overskridelse det sidste Aar.

- Feb. nedreves Bygningen Adelgade 45 (Realskolen, S. Schwensens tidligere Ejendom) samt Gymnastikhuset i Haven ved Bagstrædet for at give Plads for den nye Gade, der skal føre fra Adelgade til Jærnbane stationen.

Ekspropriationskomiteen
ved Nysted-Stubbekøbing Banen - Efteråret 1910

Fra venstre til højre.

Forreste Række (siddende): Amtsvejsinspektør Holm, Nykøb., F., Etatsraad Hammerich, Iselingen, Kommissarius Lerche, Dyr læge Christensen, Nysted.

Bagerste Række (staaende): Gaardejer T. Hansen, Frejlev, Gdr. O. Friis, Ø. Ulslev, Godsforvalter Berthelsen, Høng, Ingeniør Barner, Ingeniør Rye-Clausen, Borgmester Finsen, Nykøb. F., Amtsraadsmedlem Lollike, Godsinspektør Schrader, Nysted, Gdr. Laurits Boesen, Vanthore, Sekretær Hoskier, Gdr. Søren Leth, Vanthore, Sogneraadsform. Gdr. H. J. Dresen, Tokkerup, Avlsbruger, Byraadsmedl. J. Larsen Kamper, Nysted Mark.

1. feb.

Folketælling 1/2 1911.

Adelgade	521	Bomstræde	69	
Slotsgade	47	Kattesundet	34	
Smedestræde	32	Østergade	138	
Bagstræde	62	Klosterstræde	47	
Fiskergade	97	Strandstræde	4	
Havnegade	15	Gl. Torv	82	
Strandvejen	40	Marken og Skoven	263	(1216 i Byen) Huse og Gaarde: 308
Søndergade	44	Tils.	1495 - 16=	
1474 deraf 399 under 15 Aar, 1080 over 15 Aar. 730 Mds. 749 Kv.				

1912

Levendefødte 40 ♂: 26,6%, Dødfødte 0,
Døde 23 ♂: 15,3% + 2 fra Landet paa Sygehuset
Anm. epid. Sygh. 149 ♂: 99%.

Håndskriftets side 437

- Foråret** I foråret 1912 ombyggedes Fattighuset i Søndergade og indrettedes til Smaaaboliger: 2 med 2 Værelser og Køkken, 3 med 1 Værelse og Køkken. De udlejes for resp. 80 og 50 Kr. aarlig - dog forbeholdes 1 Værelses med Køkken Fattigvæsenet til eventuel Belægning. Paa Loftet 2 Værelser, der udlejes a 10 Kr. til Lejeren i Stuen.
- 1911-1912** Ved de i Nysted i Efteråret 1911 og Aaret 1912 i Anledning af Kloakanlægget foretagne Udgravninger indtil $7\frac{1}{2}$ Alens Dybde fik man Lejlighed til at undersøge Jordbundens Beskaffenhed. Det viste sig, at den næsten overalt helt igennem bestod af gult eller gulbrunt, homogent Ler med meget faa og smaa iblandede Sten. I Fiskergades sydlige Del henimod Sygehuset stødte man et Par Alen nede paa et Lag af hvidt, temmelig haardt Kridtler, hvori en del Flintknolde; man naaede der Bunden af det*.
- Fra Hjørnet af Adelgade strækkende sig 15-20 Alen nedad Slotsgade fandtes nær under Overfladen et mægtigt Lag af Blaaler, der ved en lodret Linie var ret skarpt afgrænset fra det gule Ler. Syd for Paddekæret, hvor der nedgravedes en ca. $2\frac{1}{2}$ Alen dyb, cirkelformet Fordybning til Gasbeholderen, bestod grunden efter et overfladisk Mulddække af lyst graaligt Ler med spredte smalle gullige vertikale Striber**.
- Midt paa Jærnbanevej traf man - efter Arbejdsformændenes Meddelelser - paa en kortere Strækning fint hvidt Sand i ca. 4 Alens Dybde, hvor Dybt det gaar ned, kunde ikke afgøres. I Adelgade i Nærheden af det gamle Torv var det øverste Jordlag meget mørkfarvet, sortagtigt, vistnok hidrørende fra fortidens Rester efter de store Ildebrande i 1654 og 1728, der særlig hjemsøgte denne Del af Byen.

1913

- Sommer** I Sommeren 1913 opførtes nye Badehuse udfor Skanseanlægget; de gamle var blevne ødelagt ved Storm og Højvande om Foråret; kun Pigebørnernes Badeindretning bevaredes ved Skansestien.

	1913	1/1 1914.
Elektricitetsværket aabnet 4/12 1912	ca. 159.000 Kr.	160.000 Kr.
Gasværket aabnet 18/2 1913	ca. 122.000 Kr.	122.000 Kr.
Vandværket aabnet 8/7 1913	ca. 85.000 Kr.	86.000 Kr.
	ca. 366.000 Kr.	
Kloak		35.000 Kr.
Staten		46.295 Kr.
Jærnbanevej		39.608 Kr.
Fattighusets Ombyg.		3.555 Kr.
Skansen		12.924 Kr.
Roeplads		3.000 Kr.
		508.982 Kr.
Laant		411.000 Kr.
Til Rest		97.982 Kr.
Andre udgifter		2586 Kr.
Hvilken Sum udgør Byens restgæld, der endnu skal laanes.		100.568 Kr.

11. marts

Byraadsvalg

Overlærer Knudsen (Liste A)

Købm. Madsen (Liste A)

Avlsbr. Chr. Rasmussen (konserv.)

- Liste A. 149 St.
- konserv.

Sagfører Hovmand (Liste B, rad Venstre)
 Skrædder Ulrik (Liste C, sociald.)
 Bogtrykker Ovdal Larsen (Liste C, sociald.)
 Avlsb. J. Larsen Kamper (Liste C, sociald.)

- Liste B. rad Venstre 70 St.
- Liste C. sociald. 129 St.

Marts Valg til Ligningskommission (Fællesliste)

- Arkitekt Andresen
- Kbm. Tommerup
- Apot. Nandrup Hansen
- Fisker Laurits Petersen,
- Fiskehdl. Mortensen,
- Entreprenør Mullitsgaard
- Arbm. Gai Larsen (de 3 sidste Socialdemokrater).

*Se Side 43.

**Dette Lag er af 1½ Alens Tykkelse; under det gult Ler.

Håndskriftets side 438

20. maj Folketingsvalg Rørdam (rad. Venstre) valgt 1768 St. . (Larsen Badse (højre) 1014)

1914/15

Budgett.

Indtægt og Udgift balancerende med 215.207,72 Kr.

Elektricitetsværket Overskud budgett.: 8925 Kr.

Gasværket Overskud budgett.: 6650 -

Vandværket Overskud budgett.: 2355 -

14. marts Maler Hans Vald. Volsøe f. 19/12 1833 † 14/3 1914 - 80 Aar gl.
 var med sit artistiske Udseende (blød Hat og Havelock) og sine kunstneriske Prætensioner i
 ca. 50 Aar en ejendommelig Fremtoning i Nysted.

1916

17. feb.

Byraadsvalg

ekstraordinært p. Gr. af, at der ikke var vedtaget noget Budget.

Der var 2 Lister: A., Separatliste, der fik 100 St., B. Fællesliste: 299 St.

Af B valgtes: Overlærer Knudsen

Skræder Ulrik

Sagfører Hovmand

Købmand Tommerup

Bogtrykker Ovdal Larsen (flyttet fra Byen, i hans Sted Avlsbruger Jens Larsen)

Af A valgtes: Dyr læge Christensen

Avlsbruger Chr. Rasmussen

Af 524 stemmeberettigede stemte 399 ∴ 76,5%.

1. feb. Ved Folketæll. 1 Febr 1916 havde Nysted 1536 Indb. (1911: 1479).

Juli Kantor, Kordegn Chr. Wissing forflyttet til Vordingborg.

31. dec. 253 skolepligtige Børn. 106 Dr. og 111 Piger (217):
 Borgerskolen 16 Dr. Og 19 Piger:

- Realskolen (35). 1: Hjemmet. 48: Mellemsskolen. 10 Lærere og Lærerinder.
1. okt. ansattes Lærer Aage Pedersen, Ringsted, som Lærer, Kordegn og Kantor og Lærer Johannes Egede Grønbech-Jørgensen, Rudkøbing, som Lærer med Pligt til at fungere for Kordegnen i dennes Ferier, saafremt han opholdt sig i Byen.
- Juli 1914 Slutn. Juli. Kirken indvendig hvidtet, Urskiven nedtaget, opmalet og forgyldt (opsat igen 6/9 15).
- Nov. Byfoged Holck afsked. Fra 1/1 1917 (i Nvb. 1916 flyttet til Holte).

Håndskriftets side 439

1917

16. marts **Byraadsvale**
 d. 16. Marts 1917 (74 % stemte):
 Liste A (Konservative: 178 St.) Overlærer V. Knudsen
 Købm. Tommerup
 Avlsbruger Østergaard
 Liste B (radikale Venstre) 90. Sagfører Hovmand
 Liste C (Socialdemo.) 159. Skrædderm. Ulrick
 Arbmd. Christen Madsen
 Murm. Eriksen
 Tils. 427 St.
25. april Kommunelærer J C. Larsen udnævnt til Borgmester i Nysted. (Siden 1. Nvbr. 1916 havde Overlærer Knudsen været konstitueret).
29. april afsløredes Mindestøtten for Borgmester Holck i Skanseanlægget. Efterat "Der er et yndigt land" var sunget, holdt Sagfører Poulsen Talen og foretog Afsløringen. Borgmesterens yngste Søn Premierløjtnant ved Dragonerne Gustav Holck stod derpaa frem og takkede paa Familiens Vegne. Til Slut blev "Altid frejdig, naar du gaar" afsunget.
- Stenen er en udsprængt Granitblok 4 Al. 17 Tom. høj, leveret af Stenhugger O. Svenstrup, København S. - Paa Forsiden er anbragt et Portrætreliet i Bronze - 18 Tømm. i Diameter (støbt af Bronzestøber Jacobsen, Kbhvn. Nyhavn) modeleret af Billedhugger Georg Ulmer*, der også har givet Tegning til Stenen og dens Opstilling. - Ved Bidrag fra Land og By var indkommet 2023 Kroner.
24. april Borgmester Harald Julius Holck**, der havde faaet sin Afsked fra 1. Jan. 1917 og siden boede i Holte, var død nogle Dage forinden Afsløringen: d. 24 April, 74 Aar gl.
- Han var i den sidste Tid kommet paa kant med Byraadet; men det vil dog vistnok indrømmes af de fleste, at han nærede varm Interesse for Byens Ve og Vel og ærligt arbejdede for dens bedste. Om hans Fortjeneste af Skanseanlægget er der ikke to Meninger, saalidt som om, at han var en nobel og uegennyttig Karakter, der altid energisk kæmpede for det, han ansaa for Ret. Han var en ualmindelig flittig Mand, meget hjælpsom, ikke mindst overfor de smaa i Samfundet, en varmtførende patriot, og han var ikke bange af sig, kunde staa for Skud og krøb aldrig i Skjul, uagtet han hyppig var genstand for Angreb.
22. nov. Valg til Ligningskommissionen. Købm. W Formand. 367 St. afgivne s: 63 % 4 Lister.
 2 Købm. Wichmand Liste B. Borgerlisten 123 St.
 1 Apoth. Nandrup-Hansen
 3 Dampmøller P. A. Hansen

4 Skomagerm. R. Jensen Liste C. Radikal. 72 St.
 5. Fiskehdlr. L. Mortensen Liste D. Socialdem. 158 St.
 6 Savskærer Fr. Petersen
 7 Træskomager Christensen

Liste A. (Avlsbr.) 14 St. - 0.

1. sept. Slotsgartner Rosenkilde, Aalholm, Stadsgartner i Bergen (g.m. Elisabeth Larsen, d. af Slotsgartner L., Aalholm).
 1. okt. 1. Okt. Landpolitibetj. A. C. Larsen fra Nysted (Hotelejer i Gedser).

* † 19/9 1920.

**Portræt S. 64.

Håndskriftets side 440

1918

Dr. Toussieng overtog Dr. Johansens Praksis.

2. jan. aabnede Tandlæge Simon Jensen (Søn af afd. Købm., Byraadsmedlem M. S. Jensen i Nysted) en Tandklinik i Nysted i Adelgade Nr.

April forlod Dr. Thorvald Krog Nysted, i hans Sted nedsatte sig Dr. Aage Jakobsen.

22. april

Folketingsvalg

(det første efter den ny grundlov). Sakskøbingkedsen:

Lærer Hansen (Radsted) 3599 St.

Redaktør Asger Karstensen (konserv. Folkeparti) 1361 St.,

Poul Rasmussen (Venstre): 1264,

Dalsby (Ny Højre) 34.

Nysted Købstad: Hansen 321, Karstensen 168, Rasmussen 53, Dalsby 2.

1. april Sygehuset nedlagt fra 1/4 1918.

Aug. Mejeriet bygget Aug.-Sept. 1918.

10. sept. 1527 Indb. (9 mindre end ved forrige Tælling).

31. okt. 1/4 1918. Sygehuset nedlagt 31/10 1918 - 1/2 1919 aabnet for Influenzapatienter. 19 (1 død).

1919

Fuldm. Cand jur Colind, Politimester i Randers.

En Mark umiddelbart S. for Sygehuset udlagt til 20 Kolonihaver.

1. okt. forlod By- og Birkefuldm., Cand jur Colind - udnævnt til Politimester i Rougsø Herred (Randers) efter ca. 22 Aars ophold - fra 1/6 1897.

25. april Sygehuset udlejet for Sommeren til den engelske Skole, der 25/4 aabner med 27 Elever.

Sommer Bygn. til den engelske Skole opført paa Skansejordene Sommeren 1919.

20. dec. døde Provst Faartoft. 63½ Aar gl. (paa Frederiksberg Sygehus) (mania acuta).

1920

1. april nedlagdes Nysted Kapellani.

28. marts døde Købm. Svend Wichmand, næsten 61 Aar gl. (f. 11/4 1859).

26. april døde Smedemester Jens Chr. Jensen (f. 28/11 1833), 86½ Aar gl. Byraadet 1883-1903 (20 Aar), Fm. for Borgerfor. 1889-1918. Dbm.
26. april Folketingsvalg. Carstensen.
1. juli Frederik Bernhardt Hansen, Kæmner; f. 19/5 1895 i Køge, fra 1901 Fuldmægtig paa Kæmnerkont. i Nysted. (13 Ansøgere).
- Maj Raadhuset udvides.
- Maj forlod Sagfører, Godsinspektør Schrader Nysted.
D. 29 April afholdtes en Afskedsfest for ham og Frue paa Hotellet, hvori 125 personer deltog.

Håndskriftets side 441

21. jan. † Enke efter Postmester Meyer, Fru Ferdinandine f. Suhr, f. 6/5 1840.
- 1920 Mag. Peter Ejgil Hagen Bang, Sognepræst i Nysted. F 11/1 1875 cand. theol Jan 1901. Medhjælper i Kappel (Lolland) 1903-5. Præst i Næstved 1905-12, i Sejerslev (Mors 1912-20).
6. juli **Folketingsvalg**
Nysted By: Radikale: 56
Erhvervsparti: 18 Socialister: 214
Konservativ folkeparti: 181 Venstre: 127 St.
Folketingsvalg 6 Spt. 1920.
- Efterår Raadhuset udvidet Efteraaret 1920 (ca. 110.000 Kr.)
- 1920 Ligkapellet udvidet, bekostet ved et Legat (12000 Kr.) efter testamentar Bestemmelse i Frk. Anna Wævers Dødsbo.
Frk. Anna Wæver var Datter af Skibkaptejn P. Wæver (f. 1825 † 1881), der boede hos sin Broder Købm. R. Wæver, (1830 † 1905) der havde Købmandsforretn. Adelgade (efterfulgtes af C. Lange, denne af J. E. Tommerup). Hun døde ugift som Patient paa Sindssygehospitalet ved Middelfart (f. 13/12 1872 † 1/5 1910).
- 1920 Toldforvalter Petersen († 1920) har testamenteret sin Formue (ca. 25000 Kr.) til Brændselshjælp a 50 Kr. til trængende af Handelsstanden og Arbejderklassen i Nysted. (Hans fader var Købm. i Nysted og selv tilbragte han det sidste halve Aar af sin Levetid i Nysted.
- Nov. fratraadte efter eget Ønske Sagfører Fr. Poulsen Stillingen som Kirkeværge, som han havde beklædt i 25 Aar.

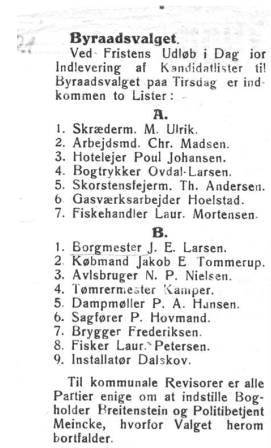
1921

5. feb. indviedes det af Arkitekt Holck i Nysted ombyggede Raadhus (bl.a. var indbudt Justitsminister Rytter og Stiftsamtm. Oxholm).
1. feb. 1639 Indb. (1916: 1536)
15. marts **Byraadsvalg**
Liste A. Socialdemokr.	1 Skræderm. Ulrik
For Liste A. afgaves 222 St. (3 valgt).	2 Arbmd. Chr. Madsen
	3 Hotelejer Poul Johansen
	4 Bogtrykker Ovdal Larsen
	5 Skorstensfejerm. Andersen
	6 Gasværksarb. Hoelstad
	7 Fiskehdl. Laur. Mortensen
Liste B. Borgerliste	1 Borgm. J. E. Larsen
for Liste B afgaves 377 St. (6 valgt).	2 Købmd. J. E. Tommerup
	3 Avlsbr. N. P. Nielsen

- 4 Tømrerm. Kamper
- 5 Dampmøller P. A. Hansen
- 6 sagfører Hovmand
- 7 Brygger Frederiksen
- 8 Fisker Lauritz Petersen
- 9 Installatør Dalskov

I alt 601 Stemmer s: 87½ %

- Maj Hassings Legat traadte i Virksomhed (10396 Kr.
6 Legater 2 a 200, 4 a 50 kr) stiftet 1874*
9. maj fest paa Hotellet i Anledning af Gleies
Smedeforretnings 70 aar. Bestaaende og dens
Overdragelse fra Johannes Westrup Gleie til Sønnen
Ejlert Gleie.
- *S. 128

Avisudklip - byrådsvalg
der ligger løst i bogen

Håndskriftets side 442

15. juni afsløredes Genforeningsstenen paa Raadhuspladsen. Taler af Dyrlæge Christensen og Borgmester Larsen.
- Juni Optagelseshjemmet opført. Bestyrerinde Frk. Ellen Sonne.
1. okt forlod postmester R. L. Andersen og hustru Nysted og flyttede til Holte. Fru A. var i en række af Aar et virksomt og skattet Medlem af Hjælpekassens Bestyrelse.
15. nov. **Valg til Ligningskommissionen** Af 728 Vælgere stemte 528 v: Ca 72 %
Liste A. (Socialdem.) 223 St.	Postmester Chr. Hansen
	Arbmd. Fr. Petersen
	Fisker H. Albretsen
Liste B (Borgerl.) 240 St.	Kbm. Jochimsen
	Albsbr. Chr. Jensen
Liste C (upolitisk L.) 63 St.	Skomagerm. Rasm. Jensen
	Murermester Jens Hansen
27. nov. døde fhv. Godsinspektør Andreas Schrader paa Klampenborg. 64½ Aar gl.

1922

1. jan. Dr. Toussieng forlader Nysted (til Java), Dr. A. Thyssen i hans sted.
13. juni døde fhv. Skovrider Carl Eduard Kam f. paa Saltø, Fodby Sogn, Sydsjælland d. 24/2 1833, 89 Aar gl. fra 1875 - 1918 Skovrider paa Aalholm, boede til 1891 paa den gamle Skovridergaard overfor Gartnerboligen foran Aalholm, derefter i Roden Skov til 1918, til sidst Strandvejen i Nysted. Hans Hustru fru Petrasi døde 79 Aar gl. 1916.
- Sommer Kbm. Aage Nielsen (f. 1878) død ved Ulykkestilfælde i Nærh. af Wilhelmshafen paa en Lystsejlad (havde overtaget Wichmands Forretning).
- Sept. Den engelske Skole nedlagt (oprettet April 1919). (Miss Veary, Lector, Forstanderinde).

- Sept. Biografteaterbygningen i Jærnbanegade opføres.
- Okt. Opførtes ved Kirken en ny Gitterport (Smedem. Gleie) med murede Piller.
11. okt. Kantor og Kordegn Cand. phil Aage Pedersen kaldet til Overlærer i Marstal. f. 24/3 1883. Lærer i Ringsted. Til Nysted 1/10 1916, Gift. Formand for Nysted Sangforening, Formd. for Huslejenævnet.
1. nov. Lærer Grønbech-Jørgensen udnævnt til Kordegn.
15. nov. Menighedsrådet. Fredsvalg Fællesliste
borgerl. Parti.	Sociallist.
1. Lærer M. C. Madsen	5. Skræder M. Ulrik
2. Fisker Anker Larsen	6. Pakmester Chr. Hansen
3. fru Karen Larsen	7. Fiskehandler Lauritz Mortensen
4. Apoteker Nandrup-Hansen	

Håndskriftets side 443

10. dec. indviedes det nye Biografteater med Filmen "Vor fælles Ven (Dickens). Anlægssummen ca. 27000 Kr. Salen har nedadskraaende Gulv og rummer ca. 165 Personer. Dir. J. Christensen. Tidligere havde i flere Aar været givet Biografforestillinger i Hotellets teatersal og i "Stad Nysteds" sal.

1923

- Feb. døde (mors subitan.) Havnefoged Fr. Larsen, 71 Aar gl., tidligere Lods.
1. maj døde garvermester F. W. Bischoff ca. 79 Aar gl., der havde overtaget Forretningen fra sin Fader og overdraget den til sin søn. (Angina pectoris).
4. maj døde Postmester Münich. (f. 28/8 1863). A. C. G. W. P. Münich til Nysted 1/10 1921, gift, efterfølges af Postmester i Ullerslev L. P. Christensen.
12. juni Lærer H. P. Jensen ved Randers priv. Realskole kaldet til Lærer ved Nysted Skole fra 1/7.
17. sept. døde Pastor Jens Larsen Schougaard i Øster Ulslev, 65 Aar gl. 1884 kom han som Kapellan til Pastor Dahlerup i Ø. Ulslev, hvis Svigersøn (g.m. Datteren Birgitte D. † 24/3 1923) og Efterfølger han blev. Han havde mange Venner i Nysted og var en yndet Foredragsholder i "Hver 14de Dag" (populærfilosofiske Emner, ofte med et humoristisk Sving).
6. dec. døde, Malermester Theodor Steffensen, 70 Aar gl. Gammel Forretn. Drevet af faderen og en tidl. afdød Broder Peter St.

1924

1. feb. toges den nye Ligvogn i Brug (Blikkensl. Danielsens Enke 85½ Aar). Den ejes af et Konsortium, som lejer den ud.
15. marts Murermester Rasmus Holck, Fm. for Forsvars- og Vaabenbr. R af D.
11. april Folketingvalg
11. april sadelmager Chr. Clausen Guldbryllup. Om Aftenen, da der skulde holdes Festmaaltid paa Landmandshotellet og kort før der skulle gaas til Bords, styrtede Guldbruden død om, ramt af et Hjerteslag. (Chr. Clausen var i mange Aar Byens skattede Tenorsanger).
16. april Overlærer Knudsen R af D.
12. sept. tændtes de elektriske Lamper som Gadebelysning i Stedet for Gassen i Hovedgaden fra "Møllen" til Fiskergade.

- Sept. chaussé-brolægges Landevejen fra Adelgades Nordende til Herritslevvejen samt et Stykke af Bagstræde.
2. okt. døde fru Postmes. D. Andersen, 57 Aar gl. i Kbhvn.
- Nov. Folketæll. Nysted: 1655 (M. 796, Kv. 859) (Febr. 1921: 1639).
- Dec. Lærer (Borgmester) Larsen og lærerinde Frk. Højriis afsked af helbredshensyn. Skriftsted, 15/XII 24 "Frk. Ragni Højriis har indgivet Ansøgning om Afsked fra 31. Jan. 1825, Frk. H. har fra 11. Dec. haft Orlov indtil videre".

1925

10. marts

Byraadsvalg

I alt	Deraf	Stemte	Liste A (sociald.): 196 St.
Vælgere:	stemte:	ikke:	Liste B (Borgerl.): 228 St.
362 Mænd	333 M.	29 M.	Liste C (Radikale): 240 St.
407 Kv.	338 Kv.	69 Kv.	
769	721 - ca. 87	98	3 af hver Liste valgt.
	%		

Håndskriftets side 444

	Borgmester J. E. Larsen		
Konserv.	Sagfører F. Poulsen	Socialdemokr.	Redaktør M. Ulrik
	Avlsbruger Carl Hansen		Arbmd. H. P. Hansen
	Dampmøller P. A. Hansen		Bogtrykker P. Ovdal Larsen
Radikale	Arkitekt Johs. Holck		
	Avlsbruger Fr. Rasmussen		
23. marts J. E. Larsen valgt til Borgmester med 6 St. mod 3.
- Marts Den fhv. "Engelske Skole" ved Skansen solgt tilligemed 2 Tønder Land af Lehnsgrevinde Raben-Levetzau, Aalholm, til Frøken Kathrine Jespersen, som der har oprettet en Husholdningsskole.
- Maj Kalkværket.
25. maj Morg. Kl. 4 Ildebrand Adelgade 77 (Vognm. Belling) Systue. Huset nedbrændt.
6. juni indsamlet og indsendt til Nationalmusæets Bevarelse fra Nysted og Omegn 836 Kr.
17. aug † Fru Agnes Graae, f. Topsøe, Enke efter Sognepræst G. i Nysted († 1907). F. 23/8 1845 (næsten 80 Aar gl) (Søster til Forf. Vilhelm Topsøe)
1. okt. Jakob Emil Tommerup Direktør for Sukkerfabrikken i Nykøb. F. født 11/6 1880 (Søn af Præst); til Nysted Okt. 1904 (Købm. Wichmand) etableret (Adelgade nr. ??) 1. Nvb. 1905; 1906 viet til Bertha Bischoff, f. i Nysted 26/11 1884, D. af garvermester B.
- Sept. Toldforvalter Jens Fr. W. Nielsen tager afsked; erstattes med Assistent i Kærteminde Carl Valdemar Sehested Bohm.
1. nov. Folketæll. Nysted 1719 Indb.
20. nov. Valg til Ligningskommissionen. Af 810 Vælgere stemte 555 ☞: 65,5%.

Liste A	75 St.	1 Kandidat	1. Købm. Jochimsen
(radikal)			2. Murm. Jens Hansen
Liste B	97 St.	1 Kandidat	3. Avlsbruger Jørgen Rasmussen
(Socialdem.)			4. Skom. Rasmus Jensen
Liste C	114 St.	2 Kandidater	5. Cigarhdl. Jørgensen
(Konservat)			6. Postpakm. Chr. Hansen

Liste D (Venstre)	76 St.	1 Kandidat	7. Telefontekniker Larsen
Liste E (sociald.)	190 St.	2 Kandidater	

1925 **Kirkenyt** Fødte: 12 M + 10 Kv = 22 Døde: 4 M + 10 Kv = 14
Konfirm.: 16 Dr + 15 P = 31 Viede: 5 par

1925 **Skolevæsen** Elevantal i off. Skole 263 103 Dr + 105 (208) i Borgersk.
24 Dr + 31 (55) i Mellemsskole
Fra andre Kommuner 17
Sygedage 1871
Lærerkrafter 18

1926

21. jan. døde Fru Stiftsfysikus Andrea_Hansen f. Bentzen. 77½ Aar gl.

Håndskriftets side 445

19. marts Lærer Ankiær udn. til Lærer ved Nysted Skole fra 1. Maj. (Hovedfag: sang og Historie, rejst en Maaned senere, erstattet af Georg Steffensen, Aalborg.

Juni Smedemester J. Westrup Gleie R. af D.

Aug. August - December restaureres Prædikestolen i Kirken og føres tilbage til sin oprindelige Skikkelse. Arbejdet udføres af Malerm. Mads Henriksen, København.

1926-1927 blev Prædikestolen, der var oversmurt med Egetræsbejtse, restaureret af Malerm. Mads Henriksen, og de gamle farver blev fremdraget. Felterne var heraldiske og viser nu Givernes Vaabenskjolde.

1926 kan Firmaet Georg Rossing (Skibsproviantering, bl. Kolonial, Carlsberg depot) fejre 70 Aars Jubilæum. Det grundlagdes 1856 af Georg Wilhelm Rossing* (f. i Nykøb. F. 17. Mai 1831 † 19/12 1904 - 73 Aar gl.)
D. 3. Okt. 1897 indtraadte Stifterens Søn Harald Jakob Georg R (f. 8/2 1861, g. m. Kirstine Margrethe Conradine (f. 8/11 1864).
D. 1, April 1926 indtraadte Stifterens Sønnesøn Georg Harald Møller Rossing, g. m. Elisabeth Larsen (f. 11/6 1889).

1926. 23/11 Valg til Menighedsraadet. (519 valg. 332 St. = 64 %)

Liste A (Soc)	115 St.	3 Kand.	Red. Ulrik Fru Tømrer Jacobsen Fisker R. T. Petersen
Liste R (Særliste)	75 St.		Postpakm. Christen Hansen
Liste C (Konserv. og Venstre	103 St.	2 Kand.	Fru Dampmøller Hansen Avlsbruger Stenstrup Best. J. Andersen, Kirkeværge.

2. dec. **Folketingsvalg**

	Nysted Købstad.	Hele Sakskøbing Kreds.
Retsstatspartiet	1 St.	26 St.
Konservative	176 St.	1513 St.
Radikale	86 St.	1909 St.

Socialdemokrater	285 St.	3040 St.
Venstre	118 St.	1753 St.
De andre	381 St.	3181 St.

12. dec. Borgmester Jens Emil Larsen † (f. 1870 2/1 56 Aar) til Nysted 1/1 1900 Borgmester 1917, efterfølges som Borgmester af Arkitekt Johannes Holck - Borgmester til 1933.
- 1926 Født: 35 (19 M 16 Kv) Døde 16 (10 M 6 Kv).
Ægteviede: 13 Par. Konfirm. 25 (13 Dr. 12 P)

1927

11. feb. fyldte fhv. Stiftsfysikus dr. med. Carl Adam Hansen 80 Aar og udnævntes S. D. til Æresborger i Nysted.
26. maj døde fhv. Landpostbud Skom. Niels Diderik Henriksen, f. i Nysted 3/10 1833 (94 Aar gl). Senere Konditor, Dannebrogsmænd (15/4 1927).
6. juli døde Fru Maren Sparre, Enke efter Skibsbygmester Sp. († 1904). 74 Aar gl.

Her afsluttede Dr. med. C. A. Hansen.

Han ønskede Bogen ført videre af Kordegn J. E. Grønbech-Jørgensen, som dog først fra 1. maj 1935 fik Anmodning af Byraadet om at arbejde videre paa Værket.

Grundet paa det lange Tidsrum, der er gaaet, vil der muligvis være Ting, som burde have været indført, men som er glemt. [Red: De næste sider er altså forfattet af Johannes Egede Grønbech-Jørgensen]

23. nov døde Nysted Bys Æresborger, Stiftsfysikus, Dr. med Carl Vilhelm Adam Sigismund Hansen, R. af D. Han havde altid været sin By en trofast Mand og bl.a. udarbejdet Nysted Bys Historie. Blev født i Tybrind, 11. februar 1847, Søn af Læge Gustav Adolf Ferdinand Hansen og Hustru Julie Louise Olivia Camradt. Blev Læge Nysted 1875. Gift med Andrea Bentzen.

*Gift med Vilhelmine Andrine Jensen (f. 1827 † 23/1 1900)

Håndskriftets side 446

1928

26. feb. døde Købmand Harald Jakob Georg Rossing, 67 Aar gammel.
- 1928 restaureredes Orgelfacaden og Pulpituret af Malerm. Mads Henriksen. Det gamle Krucifiks blev atter fundet frem og ophængt i Kirken.

1929

20. feb. døde Toldassistent C. W. J. Boye.

Marts? Ved Byraadsvalget blev følgende valgt:

Arkitekt Johannes Holck (f. 6. Juni 1876) Borgmester	Købmand Sofus Jørgensen Dampmøller P. A. Hansen (Konservative)	Toldforvalter Ulrik Politibetjent Meincke Arbmd. H. P. Hansen (Social demokratiet)
Fisker Laurits Petersen (Radikale)	Købmand Georg Nielsen (venstre)	Toldforvalter Sehested Bohm (Kommunale Vælgerforening)

- Købmand Sofus Jørgensen forlod snart efter Byen og erstattedes af Murermester Jens

Hansen.

14. juni døde Pastor Bangs Hustru Charlotte Adelaide, f. v. Arensdorff.

5. dec. døde Fru Smedemester Gleie, f. Ingermann.

1930 - 20. Februar indviedes det Kampmann-Boysenske Kystsankatorium. Apoteker Boysens legat - kapital blev af Ministeriet frigivet og skænket af Legatbestyrelsen til "Nationalforeningen for Tuberkulosens Bekæmpelse", der byggede Sankatoriet. Kommunen skænkede grunden*.

1930

1. april afgik Overlærer Viggo Knudsen, R.D. der vistes ham stor Opmærksomhed, saavel fra Børns og Forældres Side som fra Kollegers, Skolekommission og Byraadet.

Til Overlærer kaldedes Lærer i Middelfart Chr. Andersen, f. 22/3 1883, g. m. Magda Thomsen. Der indrettedes Fysiklokale samt 2 nye Klasselokaler, ligesom der vedtoges at oprette en syvende Klasse i Borgerskolen.

Efteråret Forhandlinger indledes om Elektricitet fra Nakskov Højspændingsværk. Strøm fra Nakskov fra Efteråret 1930.

7. juli døde pens. Toldforvalter Nielsens Hustru Wilhelmine.

Nov. Ved Menighedsraadsvalget i November valgtes:
Bestyrer Jens Andersen (Kirkeværge), Avlsbruger Stenstrup, Fru Dampmøller Hansen;
Pakmester Chr. Hansen; redaktør Ulrik, Fru Jakobsen og Fisker P. Petersen.

1931

17. jan. døde Smedemester Johs. Westrup Gleie, R.D., Medlem af Fællesrepræsentationen for Industri og Haandværk, igennem mange Aar Formand for Industri- og Haandværkerforeningen i Nysted

4. april døde Fru Stationsforstander Schmidt.

6. april døde Sognepræst Peter Ejgil Hagen Bang pludselig. Hans Bortgang vakte stor Sorg i hele Byen. Aarsdagen for Hans Død satte Menigheden et smukt Mindesmærke, et Kors, paa hans og hans Hustrus Grav. Sognepræst Fønss konstitueredes, indtil der blev kaldet en ny Præst (Oktober).

1. april tog Lærer Madsen og Lærerinde Frk. Th. Rasmussen deres Afsked. I Stedet for kaldedes Lærer V. Petersen (Taarnby) og Lærerinde Frk. Olsen

1931 rejste Lærer Steffensen til Hasseri, erstattes af A. Larsen.

11. juli døde pens. Toldforvalter J. F. W. Nielsen.

14. juli døde Enkefru Kirstine Rossing.

1. okt. kaldedes Sognepræst Karl Jensen, Sjørøslø og Almind til Sognepræst i Nysted og Vanthore. Præstegaarden var blevet moderniseret og havde faaet indlagt Centralvarme. Pastor Jensen, f. 29/3 1889, gift med Rigmor Borre.

*Må være forkert; fundats 12/3-79, påbegyndt 1929 i forsommeren - se skab 13-15 - Arkiv E121.

1932

15. feb. Februar døde Avlsbruger Ludvig Jensen, han var i en Aarrække Medlem af Ligningskommissionen.

23. okt. døde Murermester R. E. Holck, R.D.

1933

6. marts døde Byrådsmedlem, Købmand G. Nielsens Hustru.

Marts? Byrådsvalget:
Radikale: Arkitekt Johs. Holck (Borgmester) og Bestyrer J. Andersen.
Venstre: Mejeribestyrer V. Hansen,
Social-Demokratiet: Redaktør Ulrik, Købmand Larsen og Politibetjent Meincke.
Kommunale Vælgerforening: Toldforvalter Sehested Bohm, Læge Jacobsen og Bagerm. Dose. -
Ulrik gik ud og afløstes af Murer Jochumsen.

1. april rejste Lærerinde Frk. Munch Madsen til Svendborg
og til August Frk. Olsen til Vordingborg (tog sin Afsked p. Gr. af Giftemaal);
de afløstes af Frk. Ida Aagaard og Frk. Ruth Wille.

3. maj døde Lehnsgreve F. Raben Levetzau til Aalholm. Afdøde var Kammerherre og Ordenskansler og
dekoreret med de højeste danske og udenlandske Ordener.
Ved Bisættelsen paa Aalholm 7. maj var H. M. Kongen til Stede. Ved Begravelsen fra Kettinge
Kirke 8. Maj Prinserne Erik og Axel. - Aalholm overgik til Enkelehnsgrevinden.

August suspenderedes Kæmneren p. Gr. af Sløseri med regnskabet og afskedigedes senere. Som Følge
heraf tog Borgmesteren, Arkitekt Holck, sin Afsked.

Der blev udskrevet nyt Valg og følgende valgtes:
Den Kommunale Vælgerforening: Toldforvalter Sehested Bohm (Borgmester), Læge Jacobsen,
Mejeribestyrer Hansen, Bagerm. Dose og bankbestyrer H. Jensen.
Radikale: Viktualiehandler Fr. Nielsen.
Social-Demokratiet: Købmand Larsen, Politibetjent Meincke og Murer Jochumsen.

5. juli døde fhv. Byrådsmedlem, redaktør Ulrik.

1. okt. tog Postmester L. P. Christensen (g. m. Neta Jørgensen), sin Afsked. Ny Postmester,
Postkontrollør i Nykøbing F. E. Jensen.

1933 solgtes Hotellet af Hotelejer Rønne til Fru Hansen, Gedser.

1934

1934 købtes Aalholm og Bremersvold af baron Johan Otto Raben Levetzau. Lehnsgrevinden havde
siddet i uskiftet Bo. Baronen er Søn af afdøde Lehnsgreve R. L.

Kommunale bedragerier

1934 opdagedes Bedrageri paa de kommunale Værker. Bestyreren afskedigedes, arresteredes
tilligemed sine Medskyldige og idømtes Forbedringshusarbejde.

24. juli døde Købmand Carl Bønnelyches Hustru Jensine Berthine, 76 Aar.

1. juli forlod Dyrslæge Johan Christensen (R.D.) og Hustru Byen og flyttede til Fyn; hans Praksis
overtoges af Dyrslæge E. H. Jensen, som købte Ejendommen.

1. maj forflyttedes Lærer C. L. Christoffersen til Sæby som Overlærer; han afløstes af Lærer Erik
Pyndt Prier. Hans Hustru, der var Timelærerinde ved Skolen, afløstes af Frk. Veggerby (1935
gift Bork Andersen).

1. juni ansattes Rude R. J. Pantmann som Kommunebogholder, f. 4/8 1899, g.m. Julie Helene
Rosenhegn.

Adelgade

- Efterår 1934 i Efteraaret blev den nordlige del af Adelgade moderniseret. Facaderne paa afdøde Købmand Wichmands Beboelsesejendom (nu A/S Aage Nielsen og Co) og Isenkræmmer Krag's Ejendomme rykkedes tilbage for at give Plads til Fortov.
Samme Aar byggede Landbostandens Sparekasse nye Bygninger paa Adelgade (opført efter at Urmager Bøjes Hus var købt og nedrevet). Bestyrer Fogtdal Petersen ansat 1933.
- Nov. valgtes følgende til Medlemmer af Menighedsraadet:
Bestyrer Jens Andersen (Kirkeværge), Avlsbruger Stenstrup, Telefonmontør Larsen, Fru Anna Larsen, Skrædder Morten Nielsen, Postpakmester Chr. Hansen, Fru Bohn (afløstes 1/5 af Fru Ingeborg Ross-Svenningsen).

1935

13. april døde Byens ældste, Enke Maren Nielsen, 91 Aar.
17. april døde Fru Riborg Skafte, 82 aar.
19. april døde Hotelejer Krag, Landmandshotellet, 67 Aar (døde i København).
30. april døde Frk. Gerda Rossing, 45 Aar.
1. maj udnævntes Borgmester, Toldforvalter C. V. Sehested Bohn til Toldforvalter i Ærøskøbing. Som Toldforvalter afløstes han af C. Dimpker, Overassistent i Hjørring, g.m. Karen Kristine Nielsen. Til Borgmester valgtes Næstformanden i Byraadet, Læge Aage Jacobsen

Kobbertag på Nysted kirkespir

21. maj vedtog Kirkebestyrelsen at beklæde Kirkens Spir med Kobber, da Spaantækningen skulde fornyes. Stilladsarbejdet udførtes af Tømrer Fr. Olsen, Nysted. Ved Nedtagningen af Fløjstangen fandt man i Kuglen en ituslået Flaske med en næsten ulæselig Skrivelse, som indsendtes til nationalmuseet. Da Kuglen atter blev sat op, blev der i en plomberet Kobbertube indlagt en Skrivelse af følgende Indhold (se vedklæbede Bilag*)
Det samlede Arbejde med reparationer o.s.v. androg hen ved 23000 Kr. og blev afsluttet 15. December.

1936

26. april døde fhv. Dampmøller Peder Anton Hansen efter flere Aars Svagelighed paa Rigshospitalet i København. Fra 1917-21 var han Medlem af Ligningskommissionen og fra 1921-33 Medlem af Byraadet, han blev 56 aar.
30. april døde fhv. Postmester L. P. Christensen paa Stubberupgaarden, hvor han boede, siden han i Okt. 1933 tog sin Afsked som Postmester i Nysted. Han var en fin og retlinet Personlighed, han blev 67 Aar.
2. juni blev der ved Byretten afsagt Dom over fhv. Kæmner Bernhard Frederik Hansen, der idømtes 3 Aars Fængsel og 10 Aars Tab af borgerlige rettigheder samt en Erstatning til Kommunen paa ca. 20000 Kr.
Samtidig idømtes tidligere Borgmester/Arkitekt Holck 3 Maaneders Fængsel for Mandatsvig (han havde ladet sig opstille til valg til Byraadet og var ikke slettet af Valglisten, skønt han ikke de sidste Aar havde betalt sin Kommuneskat, der dog senere var blevet indbetalt). Benaadet.
- I juni Maaned er Slotsgades Brolægning blevet omlagt.
- Nov. Folketælling i November: 1596 Indbyggere.

**Aar 1935. Den 21. Mai vedtog Nysted Kirkebestyrelse enstemmigt at lade Nysted Kirkes Spir dække med Kobber til Afløsning af det nuværende Spaantag. Arbejdet hermed overdroges under

Tilsyn af den kgl. Bygningsinspektør Magdahl Nielsen til Blikkenslagerfirmaet Julius Jacobsen i Odense for 12.900 Kr., Tømrerarbejdet til Tømrermester Frederik Olsen i Nysted, der for Arbejdet med Stilladset og Materialer hertil modtog 4.200 Kr. og for Aftagning af Spaantaget 350 Kr. Fløjstangen blev delt og paany istandsat af Smedemester Edvard Jensen, Nysted. Kuglen Vindfløjen og den øverste Knap blev forgyldt af Malermester Gregers Nielsen, Nysted.

Arbejdet med Stilladset, der blev ført ud fra de 16 Huller (Durchsichten) blev paabegyndt den 22. Juni 1935. Kobberdækningen, der beregnes at vare 3 Maaneder, paabegyndtes den 18. Juli 1935. Bjælkeværket i Spiret forefandtes i frisk Stand med Undtagelse af den øverste del af "Kongen" samt 3 af de øverste Spær og en del af Bræddebeklædningen, som fornyedes. Kobberets Tykkelse er 0,6 mm. Til Forgyldningen anvendtes 24 Kar. Taarnguld.

Kirkens Bestyrelse er for Nysted:
Telefonmontør Laurits Larsen,
Postpakmester Christen Hansen,
Bestyrer Jens Andersen,
Fru Anna Larsen,
fru Ingeborg Ross Svenningsen,
Gaardejer Christian Stenstrup,
Skrædder Morten Nielsen.

For Nysted landsogn:
Gaardejer Laurits Boesen,
Parcellist Johan Ploug,
Gaardejer Karl Hovmand,
Fru Anna Hansen,
Fru Marie Løje,
Gaardejer Christoffer Høj, alle af Vanthore.

Kirkebestyrelsens Formand: Sognepræst Karl Jensen, Nysted.

Håndskriftets side 449

6. sept. døde fhv. Slagter Valdemar Krüger, 79 Aar.
15. okt. døde Tømrermester O. L. Christiansen, 72 Aar.

1937

20. jan. døde fhv. Bagermester Julius Schröder, 78 Aar.
11. marts følgende Byraadsmedlemmer:
Liste A (Social Demokratiet): Købmand Johannes Larsen, Arbejdsmand Theodor Petersen og Skatteopkræver Nyholm Jensen, i alt 3.
Liste B (Radikale Venstre): Viktualiehandler Fr. Nielsen - 1.
Liste K (Kommunale Vælgerforening): Bankbestyrer Harald Jensen, Mejeribestyrer Vilh. Hansen, Tandlæge Simon Jensen, Sagfører Bøgelund Thomsen og Avlsbruger Uller P. Olsen - i alt 5.
6. april Til Borgmester for de næste 4 Aar valgtes Bankbest. H. Jensen.
1. maj fejrede Sagfører F. G. Poulsen 40 Aars Jubilæum som Underdirektør for Lollands Spare- og Laanebank (Landmandsbanken), Nysted Afdeling.
1. maj havde Lolland-Falsters Industri- og Landbrugsbanks Nysted Afdeling bestaaet i 25 Aar.
31. aug. tog Lærerinde Frk. Julie Aarbye sin Afsked med Pension p.g.a. Sygdom.

1938

1. jan. ansattes Frk. E. Poulsen som Timelærerinde og Fru E. Bork Andersen som fast Lærerinde (var Timelærerinde)
4. jan. døde i Næstved tidl. Ejer af Østre Møllegaard i Nysted O. V. Christoffersen, 81 Aar gammel og begravedes i Nysted.
1. april 1. April tilflyttede Læge Thorsen Byen.
21. april døde Frk. Adelaide Meyer
13. maj døde fru Hansine Krusell, Tømrermester og Brandinspektør N. Krusells Hustru.

Forsommer

Renovering

I Forsommeren fældedes træerne langs Gl. Torvs Vestside, der blev anlagt Haveterrasser langs Sydsiden, og Adelgade blev asfalteret fra Jernbanegade til Havnegade.

Østergade strækker sig nu fra Jernbanegade, medens Navnet Bagstræde bevares for Strækningen Nord for Jernbanegade. Klosterstrædes Navn forandres til Kirkestien. Nye Gadenavne og Husnumre blev opsat.

Vedlagt et Hæfte med Billeder fra Asfalteringen*.

Skraaningen ved Havnestien tilsaaedes med græs og der anlagdes Rosenbede. Rosenanlæg ved Trekanten ved Toldboden. Anlæg langs Strandvejen.

Foråret

Ved Byraadsvalget 1937 var en Vælger og hans Hustru slettet af valglisten og anlagde derfor Sag mod Byraadet. Da en enkelt Stemme kunde have medført Forskydninger af Valget, havde sagen stor Betydning. Ved Domsafsigelsen i Foraaret 1938 dømtes Byraadet til at optage dem paa valglisten, men Partiet krævede ikke Omvalg.

19. juni

Kredskaproning for Sydsjælland, Lolland-Falster og Møn i Nysted.

3. juli

Stiftsgymnastikstævne.

Sommer

I Eftersommeren opførtes en cementvarefabrik paa Havnepladsen.

Sommer

Omdannedes det gamle Sygehus til Bolig for Aldersrentenydere.

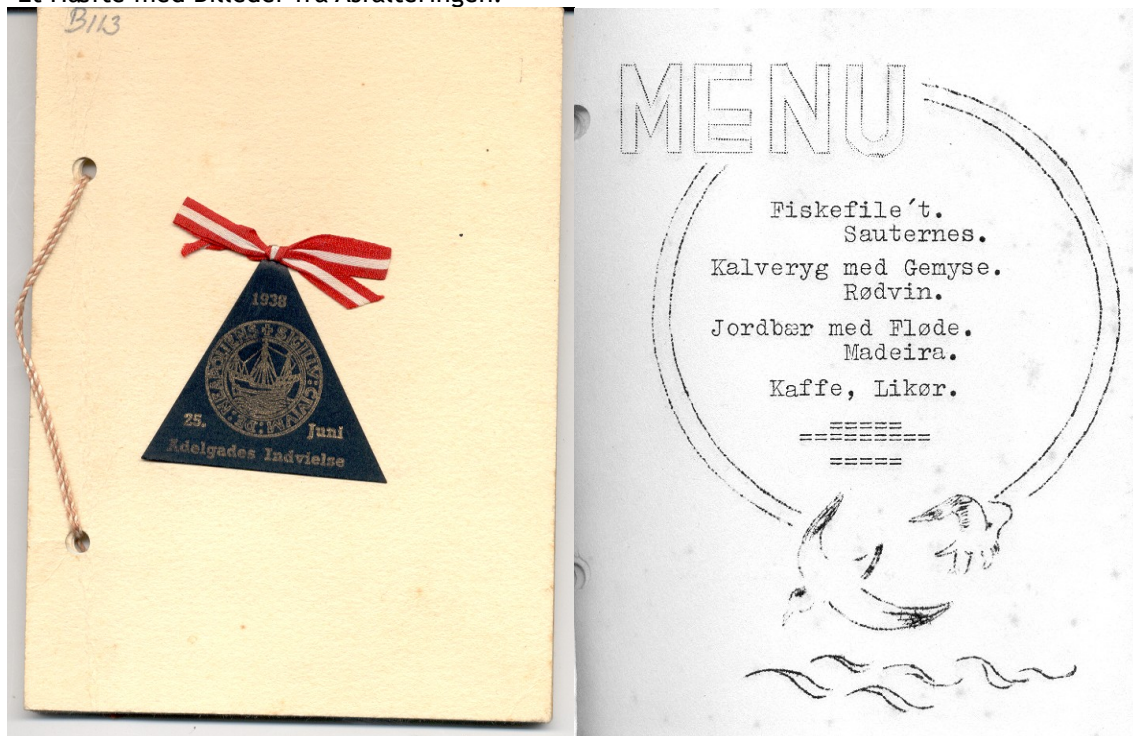
22. nov.

Fredsvalg til Menighedsraadet, der bestaar af:

- Telefonmontør N. L. Larsen, Postpakmester C. S. Hansen, Bestyrer Jens M. Andersen, fru A. M. Larsen, fru I. Ross-Svenningsen, Gdr. Chr. Stenstrup og Skrædder Morten Nielsen.
- Suppleanter: Arbd. H. F. Jensen, Pens. Lods A. V. Larsen, fru M. Andersen, fru D. M. Larsen, fru B. Grønbech-Jørgensen, Lærer V. Pedersen og Graver Laus. Nielsen.
- Sognepræsten Formand, Bestyrer Andersen, Kirkeværge.

Adelgade

*Et Hæfte med Billeder fra Asfalteringen.

Indvielseshæfte

Menu

Opbrydning

Opbrydning

Planering

Planering

Betonstøbning

Betonstøbning

Asfaltkoger

Asfaltkoger

Asfaltbelægning

Asfaltbelægning

Feststenning

Feststenning

Håndskriftets side 450

21. dec. Lørdag d. 21. december begyndte et stort Snefald, som i høj Grad hindrede Trafikken, så

Nysted-Nykøbing-Banen var afbrudt i 10 Dage.

1939

22. jan. fyldte Byens ældste, Frk. Jette Møller 90 Aar.
11. feb. døde tidl. Dyr læge i Nysted Johan Christensen i sit Hjem i Brenderup paa Fyn. Han var født 15/8 1861 i Ryde Sogn (Lolland) og var i over en Menneskealder Dyr læge i Nysted, hvor han var meget agtet. Han og hans i Fjor afdøde Hustru udviste stor Godgørenhed. I mange Aar var han konservativt Medlem af Byraadet, R.D.
10. april døde Sagfører Frederik Christian Poulsen i Nysted. Han var født i Frørup paa Fyn 1/1 1863, var fra 1887 bosat i Nysted, først som By- og Herredsfuldmægtig, senere som Sagfører og Kæmner, samt Underdirektør i Landmandsbanken (Lollands Spare- og Laanebank), Nysted afdeling. Flere Aar Byraadsmedlem. Meget godgørende og hjælpsom.
1. maj blev fru Bork Andersen forflyttet som Lærerinde til Odense; i hendes Sted ansattes Timelærerinde Frk. E. Poulsen (nu gift Jensen) som fast Lærerinde fra 1. August. Til Timelærerinde kaldedes Frk. Kirsten Ingrid Bennick, Ringsted.
1. maj ansattes Hoffman-Christensen, Maribo, som Underdirektør i Landmandsbanken (Lollands Spare- og Laanebank), Nysted afdeling.
1. august blev Kommunalærer V. Pedersen forflyttet til Nykøbing F. Han var Medlem af Ligningskommissionen.

Krigen

- Sept. I Anledning af krigen mellem Tyskland og Polen-Frankrig-England er der som Neutralitetsmærker malet store projektorbelyste Dannebrogssflag paa Havnepladsen, Gasværkets Beholder, L. M. A. F's Lagerbygning og Kalkværkets Lade.
1. okt. er Lærer E. Seest Mogensen kaldet til Lærer i St. f. Lærer V. Pedersen.
20. nov. døde fhv. Købmand Carl Bønnelyche, 87 Aar gl.
23. dec. var Vandstanden i Nysted Nor godt 2 m. under daglig Højde

1940

17. jan. Bankbestyrer Harald Jensen, Industri- og Landbrugsbank, som i sidste Byraadsperiode var Borgmester i Nysted, er forflyttet til Maribo som Bankdirektør. Han havde som Borgmester været Byen en god Mand, hvis rolige Karakter og retlinede Væsen havde skaffet ham alles Agtelse; han var indsigtfuld, ikke partisk og vil blive savnet paa den vanskelige Post. Som Suppleant i Byraadet indtræder Vognmand H. Jørgensen.
1. jan. Til Bestyrer for Industri- og Landbrugsbanksafdelingen er ansat Vagn Kromann.
1. jan. forlader Lærerinde Frk. Bennick Byen (skal giftes) og erstattes med Frk. K. Madsen, Aarhus.
11. jan. valgtes Tandlæge Simon Peter Simonsen Jensen til Borgmester. Han er født i Nysted 5. Maj 1894 som Søn af Købmand, Byraadsmedlem Morten Jensen.
9. april besatte tyske Tropper Danmark. Natten forud blev Byen overfløjet af Mængder af tyske kamp- og Jagermaskiner; ingen Tyske Soldater i Byen.
1. maj forflyttedes Toldforvalter C. Dempker til Bogense, afløstes af Overassistent K. V. Fuglsang, København, født 19. September 1898.
9. juli blev der opsat Luftværnssirener. Et Par Gange har der i de følgende Nætter været Luftalarm, uden at der blev nedkastet Bomber.
- Sommer Ved Sommerferien Begyndelse forlod Timelærerinde Fru Isa Larsen, f. Aagaard, Nysted, opgav sin Skolevirksomhed; erstattes af Frk. Karen Thiesen, Næstved.

17. aug. afgik Stationsforstander P. Schmidt ved Døden efter lang Tids Sygdom, 60 Aar gammel. Havde været Stationsforstander i Nysted siden 1912.

Håndskriftets side 451

26. sept. I Anledning af Hans Majestæt Kong Christian X's 70 Aars Fødselsdag var Byen festligt smykket med Flagalléer i Gaderne og Flag paa alle Flagstænger, saavel offentlige som private. Om Aftenen var ca. 300 Mænd og Kvinder samlet til en Højtidelighed paa Landmandshotellet, hvor der blev holdt en Række Taler, bl.a. af Borgmester, Tandlæge S. Jensen, Sognepræst K. Jensen og Proprietær Jespersen, "Annalyst". Der afsendtes Lykønskningstelegram til Kongen, som sendte en Tak til Byen.
5. nov. Folketælling 1516 Indbyggere.
21. nov. Sagfører, Branddirektør Frederik Poulsen død, 45 Aar, efterladende sig Enke. Hans Forretning overtages af cand. Jur. Steen Møller, Kolding.
1. dec. Trafikassistent Knud Adrian, Nysted, udnævnt til Stationsforstander her i Byen.
19. dec. Sparekassebestyrer Fogtdal Petersen udnævnt til Branddirektør.

1941

5. jan. Organist, fhv. Overlærer Viggo Knudsen død, 80 aar gammel. Født i Odense 1860, 9/7, ansat som Lærer og Organist i Nysted 1886, Overlærer 1898, tog Afsked 1930. Meget musikalsk, Dirigent for Nysted Sangforeningen og Fællesdirigent for De samvirkende lolland-falsterske Sangforeninger. Var Byraadsmedlem i 8 Aar og i 1916 en Periode fung. Borgmester. Ridder af Dannebrog 1924. Efterlader Hustru Cecilie f. Sonne, og en datter.
10. april Apoteker Ove Nandrup Hansen har under D.D. faaet Bevilling til at drive Løveapoteket i Horsens. Han overtog Nysted Apotek 1912, var i adskillige aar Medlem af Ligningskommissionen, var desuden Formand for den konservative Vælgerforening og Borgerforeningen.
1. april Som Overlærer Knudsens Efterfølger som Organisk er ansat Magnus Vederstrøm, f.4/4 1900.
1. maj Driftsbestyrer for de komm. Værker i Nysted Richard Schubert er ansat som Leder af de komm. Værker i Dalum ved Odense. Som hans Efterfølger er under 1. Juni ansat Assistent ved de komm. Værker i Frederiksværk Thorkild Rasmus Jørgen Vester Christiansen, f. 22. Maj 1909, g.m. Sofie Emma Rasmussen, f. 4/1 1914.
18. juni Apoteker Ove N. Hansen har til Købmand Carl C. Olsen solgt Apoteksbygningen, som atter er udlejet til Apoteker Møller.
16. juli Apoteket overtaget af cand. Pharm. Thomas Jensen Møller, Aarhus, f. 3/10 1892, g.m. Ellen Møller, f. 25/1 1895.
18. juli Under D.D. har Læge Jørgen Federspiel, f. 21/4 1912, nedsat sig i Nysted (Villa "Marina"), g.m. Ingrid Birgitte Harder Glarbo, f. 22/4 1914.
1. nov. Villa "Marina" solgt til redaktør Leo Dane, som tillige har købt "Nysted Adresseavis", der overtages 1. December.
19. nov. Urmager H. J. Krøll pludselig død, knap 61 aar gammel.
- Nov. Stubbek.-Nyk.-Nysted-Banen har anskaffet en Sneplov, som er stationeret i Nysted.
31. dec. Fru Ingeborg Ross-Svenningsen, g.m. Boghandler E. R-S., død efter langvarig Sygdom. Afdøde var Medlem af Menighedsraadet og erstattes der af Fru Kantor Grønbech-Jørgensen.

Håndskriftets side 452

1. jan. Timelærerinde i Nysted, Frk. Karen Thiesen, kaldet til Timelærerinde i Næstved.

18. jan. Apoteket flyttet til Andelsbankens Bygning efter at have haft til Huse i den gamle Ejendom i 107 Aar. Det nye Apotek er fuldt moderniseret i alle henseender.
26. jan. Natten til d. 26 viste termometeret minus 30° C, den laveste Tempe-ratur, der er maalt paa disse Kanter.

Kulderekord

1. feb. Da det p. Gr. af voldsom Kulde og manglende Brændsel er blevet umuligt at opvarme Kirken, afholdes Gudstjenesterne midlertidig i Sakristiet (indtil 29. Marts). (I Fjor i Marts Maaned sprængtes Kirkens Varmeapparat i den stærke Kulde, og for at hindre gentagelse blev Vandet derfor tappet ud af Apparater).
- Feb. I februar købte Nysted Kommune Husholdningsskolen af Forstanderinde Frk. K. Jespersen for 75000 Kr., hvorefter Bygningen for 4 Aar udlejedes til Staten som Kaserne for C.B. (Civil Beskyttelse) - Udrykningskolonnen for Lolland-Falster; aarlig Leje 7000 Kr.
1. marts ansattes Frk. Mimi Christensen som Timelærerinde i Nysted.
- Marts 4. - 10. Marts var S.N.B. Banen standset p. Gr. af Snefygning.

CBU-kaserne

8. april tog Udrykningskolonnen den forhenværende Husholdningsskole i Besiddelse. Der er bygget 9 Garager til Udrykningsvogne (Brand- , Værksteds- , Kran- og Ambulancevogne) samt Udsigts- og Slangetørringstaarn. Kolonnen bestaar af ca. 50 menige samt Chef, Løjtnant Jørgensen, Souschef Velser, 1 Læge, 1 regnskabsfører, flere Underbefalingsmænd samt en Sekretær for K.F.U.M.
- Kasernen er indrettet med Bolig for gift Chef og Læge og de ugifte Befalingsmænd samt Opholdsstue, Belægningsstuer, Badeværelser m.m. for Mandskabet. Køkkenet forestaas af en Økonoma. Kolonnen skal rykke ud overalt i Stiftet som Nødhjælp i Tilfælde af Luftangreb m.m., hvor den stedlige Organisation ikke magter at bekæmpe Brande, hjælpe til med Oprydningsarbejder efter Sammenstyrtninger, eftersøge nedfaldne, ueksploderede Bomber o.s.v. C. B. U. sorterer under Indenrigsministeriet
1. juni tog Forstanderinde Frk. E. Sonne, Børnehjemmet, sin Afsked. Til hendes Efterfølger er udnævnt Afdelingsleder Frk. Schmidt.
7. juni opførtes offentlige Toiletrum paa havnepladsen ved Sejl- og Roklubbens Pladser.
- Sommer I Sommerens Løb har Købmand Carl Olsen ombygget det gamle Apotek til Forretnings- og Beboelsesbygning. Forretningslokalet er af imponerende Størrelse i Forhold til Byens Størrelse.
12. juni døde Driftsleder ved Nysted Kalkværk C. G. Bischoff pludselig.

Rationering

- Sommer 25. Juli til 7. August blev der indført Gasspærring p. Gr. af Kulmangel. Der var kun aabent for Gassen fra Kl. 6 - 7, 10 - 13 og 17 - 19.
- Aug. Der er paabegyndt omfattende Dræningsarbejder i Rørsøen, som skal omdannes til Eng.
26. sept. Fundet rester af engelsk Bombemaskine Vf. Lindholm og flere søndersplittede Lig.
- Okt. Motorjagt "Stevns" sunket ved Flinthorne; senere hævet og bragt ind til Nysted, hvor den blev repareret paa Skibsværftet.

Kirkens Orgel

skal istandsættes for ca. 16000 Kr. I Tilskud fra Staten er bevilget 7600 Kr., Resten indsamlet i Nysted og Landsognet. Reparation foretages af Firmaet Marcussen og Søn, Aabenraa, og ventes færdigt i Slutningen af 1943.

Nov. November: En Afdeling Artillerister fra Randers, ca. 70 Menige og 25 Officerer og Officianter er henlagt til Nysted. Der bygges Barak til de Menige ved Stubberupgaarden, der f. T. staar ledig. Køkken og Spisested paa Aalholm. - Afdelingen laa ca. 1 Maaned i Kvarter i Herritslev og Stubberup, før den kunde rykke ind paa Stubberupgaarden. Der hører 3 - 70 mm Antiluftkanoner og flere 20 mm Maskinkanoner til Afdelingen.

1943

21. ja. indviedes Foreningen Dannevirkes Soldaterhjem paa Teknisk Skole, aabent Hverdage fra 18 - 22, Søndage fra 10 - 22.
- Jan. I Slutningen af Januar forliste 2 Nystedfartøjer, Motorgalease "Wind" og Motortjalk "Kirsten"; den første ved Bornholm, Besætningen reddet, den anden i Kattegat, Fører og Bedstemand omkom.
5. maj 5. Maj: Ved Byraadsvalget fik Liste A (Social-Demokraterne) 3 valgt: Købmand Johs. Larsen, Overbetjent Meincke og Murersvend Jochumsen, Liste B (Radikale) 1 valgt: Bestyrer Jens Andersen, L.M.A.F, Liste C (Konservative) 1: Sagfører Bøgelund Thomsen, og Liste E (Kommunal Vælgerforening) 4: tandlæge S. Jensen (Borgmester), Mejeribestyrer V. Hansen, Vognmand H. Jørgensen, Avlsbruger Chr. Stenstrup.
- Juni Der har gentagne gange været Luftalarm i Nysted. Beskyttelsesrum er indrettet i forskellige privatbygninger, i Raadhuset, Kirkens Sakristi og paa Kirkepladsen ud mod Gammel Torv.
1. juni tog Postmester E. Jensen sin Afsked. Ny Postmester fra 1/7 Postmester i Hornbæk C. Etved.
22. aug. 22. August afholdtes der stor Turistforeningsfest i Aalholm Park. Her viste det paa Aalholm liggende Artilleridetachment forskellige Øvelser; flere Tusinde Tilskuere.
29. aug. **Undtagelsestilstand**
i hele Landet. Tyskerne overtog al Magt. Artilleridetachmentet paa Aalholm, ca. 100 mand Officerer og Menige, gik i Stilling ved "Stubberupgaarden" for evt. at gøre Modstand. - Næste dag, 30. August, afgik Detachmentet med Undtagelse af Vagten til "Berritsgaard" for at forene sig med Styrken der, men modtog ved Sakskøbing Meddelelsen om, at Styrken havde overgivet sig, hvorfor Detachmentet vendte om og gik i Stilling ved Herritslev.
- Imidlertid var en tysk Afdeling kommet til Nysted og havde sendt Parlamentær til vagten, og da Chefen for Styrken ved Herritslev kom til, overgav man sig. Officerer og Officianter beholdt deres Vaaben og fik mod Afgivelse af Æresord Tilladelse til at bo, dels i Godsforvalterboligen og dels paa "Stubberupgaarden", samt Lov til at færdes delvis frit; de Menige blev indesluttet i Barakken, men fik Lov til at opholde sig inden for Hækken.
5. sept. førtes Befalingsmændene til Vordingborg, de Menige til Berritsgaard, idet Aalholmlejren skulde anvendes til Ophold for tyske Soldater, til dels Rekonvalescenter. Indtil krigens Ophør var der stadig belagt, som regel ca. 300 mand.
13. sept. døde Byens ældste, fhv. Sandgraver Anders Jørgensen, næsten 92 Aar.
- Efterår I Løbet af Efteraaret blev Kirkens Orgel restaureret af Firmaet Marcussen og Søn, Aabenraa, for en Sum af ca. 17000 kr., hvoraf godt 9200 indkom ved Indsamling i By og Landsogn, medens Resten, ca. 7600 Kr. var Tilskud fra Staten.

Orgelet blev, skønt ikke helt færdigt, taget i brug Juleaften og viste sig med sine 17 registre at være af stor Klangfylde og eje meget smukke Toner. - Fuldfærdigt vil det komme til at indeholde 18 - 20 registre.

1944

1. jan. Lærerinde Frk. Mimi Christensen frafl. t. København.
- Forår I Begyndelsen af Aaret blev "Skidthullet" reguleret og udlagt som Plæne, Anlæg, Legeplads og Parkeringsplads.
9. april Luftkamp over Byen, hvorved Kirkens og flere Huses tage blev gennemhullet, ingen dræbt. 1 amerikansk Maskine styrtede ned paa Bredegrunden og 9 Lig indbragtes til Nysted havn, hvorfra Tyskerne førte dem videre. Begravet paa Svinø Kirkegaard, Sjælland.
- Forår I Foraaret blev der bygget Beskyttelsesrum ved Kirkepladsens Sydside, og i Løbet af Sommeren og Efteraaret anlagdes der nedgravede Bunkers paa Gl. Torv, I Adelgade ved Aage Nielsen og Co., samt ved Skolepladsen.
1. maj udnævntes Overbetjent A. Meincke til Politiassistent af 2. Grad.
1. okt. 1. Oktober solgte Hotelejer Knud Andersen "Hotellet" til Hotelejer Bredo, Karise, for ca. 135000 Kr.
- Sept. Komm. Vagtværn oprettet under Ledelse af Vognmand Hans Jørgensen, efter at Tyskerne 19/9 havde opløst Politistyrken.
11. okt. døde Urmager Hans Peder Boie, 81 Aar gammel. Han havde i over 50 Aar passet Kirkens Ur. En fin, stilfærdig og dygtig Haandværker.
22. nov. døde Arkitekt Holcks Hustru Marie Edvardine , f. Rasmussen, 62 Aar.
28. nov. døde Enke efter Avlsbr. Kr. Poulsen, Maren Johanne f. Hansen, 93 aar.

1945

22. marts døde fhv. Skræddermester Theodor Skaaning, knap 82 Aar.
23. marts døde rentier Niels Stenstrup, 83 Aar.
18. april døde rebslager Johan Peter Dalskov, 82 Aar.

Flygtningelejr

15. april ankom der til Byen ca. 400 tyske, især østpreussiske Flygtninge, der indkvarteredes paa "Stubberupgaarden", paa "Cottage", i Skansepavillonen samt i Hotellets Sale. De har gennemgaaende opført sig ret pænt, men har selvfølgelig ligesom Soldaterne opkøbt Varer i Massevis.
2. maj foretog Gestapo (Geheime Staats Polizei) en Razzia i Byen og førte ca. 30 Personer til Afhøring paa "Stubberupgaarden", hvor de blev interneret, og 2, Vognmand Carl Jensen og Søn Sigfred, maatte gennemgaa Tortur for at faa dem til at bekende, at de vidste, hvor der var nedgravet Vaaben, som engelske Flyvere havde nedkastet til brug for Frihedskæmperne. Tyskerne fik dog ingen Oplysninger, og skønt de gravede flere Steder, fandt de ikke Vaabnene.

Krigen slutter

4. maj 4. Maj Kl. 20³⁷ meddelte BBC (eng. Radio) Tysklands Kapitulation og Danmarks frihed.
5. maj ringede Kirkeklokkerne som overalt i Landet som tegn paa, at Tyskland havde kapituleret uden Betingelser. Allerede Aftenen før havde det hemmelige Frihedskæmperforbund, ledet af Officiant Nygaard, besat Byen, forsynet med de Vaaben, Tyskerne ikke fandt. Ingen Flagstang var bar, Flagallé i Gaderne, Flag fra de 16 Huller i Kirketaarnet, Pynteflag i Vinduerne og paa Gaderne jublende Skarer.

- Frihedskæmperne i By og Omegn anholdt ca. 45 Personer, som mere eller mindre Grad havde fraterniseret med Tyskerne, deres Sag paadømmes retsmæssig.
6. maj Næste dag, Søndag d. 6. Maj Takkegudstjeneste i den smukt pyntede Kirke. Te Deum blev afsunget.
7. maj forlod det tyske Militær "Stubberupgaarden" for at drage ud af Landet.
8. maj 8. 9 og 10. Maj vajede Flagene endnu, idet der over hele Europa fejredes V-dag (Victory-day)
9. maj afholdtes en Befrielsesfest foran Raadhuset. Et Musikkorps spillede og den flere Hundrede Mands store Forsamling sang. Borgmesteren talte og mindedes de forløbne Aar, Sømændenes strenge gerning, vor Konges Fasthed og rettede en Tak til Frihedskæmperne for deres gerning, en Daad, vi ikke kunde have undværet. Leve Kongen, leve Danmark! (Kong Christian stod; der er et yndigt Land; og frihedskæmpernes Sang.)
11. maj En lille engelsk "Jeep"-Tank aflagde i dag et kort Besøg i Byen. Besætningen, 4 Mand, hilstes med Begejstring.
25. maj døde fhv. Sagfører N. P. N. Hovmand, 75 aar gammel; han var en Aarrække Medlem af Byraadet.
15. juni førtes de sidste tyske Flygtninge bort fra Stubberupgaarden. Af Flygtningene døde 2 voksne og 3 Børn, der alle er begravet paa Nysted Kirkegaard. Lejren blev i Stedet for belagt med ca. 500 estniske, lettiske, litauiske, polske og czekiske civile krigsfanger, der af Tyskerne har været brugt som Arbejdsslaver; de gaar frit om. Lejrkommandant Oberstløjtnant Langkilde. "Røde Kors" administrerer.
11. juli døde fru Murermester Truelsen efter mange Aars Sygdom, 57 Aar.
24. juli arresteres 19 S.S.-Folk, der havde skjult sig mellem Krigsfangerne paa Stubberupgaarden.
13. aug. døde Fru Bertha Grønbech-Jørgensen paa Lucasstiftelsen i Hellerup, 59 Aar gammel; hun var Medlem af Menighedsraadet og mangeaarig Leder af K.F.U.K
15. aug. døde Borgmester, Tandlæge Simon Peder Simonsen Jensen paa Maribo Sygehus, 51 aar gammel. Født i Nysted 5. Maj 1894, Søn af Købmand Morten Jensen, kom til Nysted som Tandlæge 1919 og oparbejdede en god Praksis. Kom snart i kommunal Virksomhed, Medlem af Værgeraadet 1921 - 29, af Ligningskommissionen 1929 - 37 (de sidste 4 Aar Formand), og af Byraadet fra 1935.
Blev Borgmester 1940 og vogtede sit Embede i de vanskelige Aar som en god dansk mand; ved sin personlige Indsats lykkedes det ham flere gange at hindre tyske Overgreb. Han var ikke ensidig, men søgte at forene Byraadets Medlemmer til enigt Arbejde og havde respekt for andres Meninger.
Hans Begravelse var en af de største, som er set i Nysted. Som Byraadsmedlem indtræder Suppleanten Lærer og Kordegn J. E. Grønbech-Jørgensen.
22. aug. Folketallet i Nysted 1637, en Stigning paa 121.
10. okt. overtog Tandlæge Kørning, København, afdøde tandlæge Jensens Praksis.
11. okt. vedtog Byraadet at optage et Laan paa 350.000 Kr. til forsk. Arbejder: Udvidelse af "De gamles Hjem", Køb og indretning af Idrætsplads, Istandsættelse af Skibsbrostræde, Strandstræde, havnegade og Bagstræde, Istandsættelse af Badestranden og Opfyldning af Engen Nord for denne samt Anlæg af et biologisk renseanlæg; det sidste blev dog ikke anlagt.
1. nov. forflyttedes Toldforvalter Fuglsang til Graasten, efterfulgtes af Overassistent Th. Mikkelsen, København.
30. nov. Fredsvalg til Menighedsraadet. Det gl. Raad genvalgtes, i St. f. fru Grønbech-Jørgensen valgtes Lærerinde Frk. R. Wille.

6. marts døde Direktør for Nysted Trælasthandel H. N. Møller af et Hjerteslag, 54 Aar gl.
9. marts døde Lensgrevinde Suzanne Raben Levetzau, f. Moulton, Enke efter Lensgreve Fr. R. L., Aalholm i København, 81 Aar gl.
30. jan. stærke Isskrudninger p. Gr. af voldsom Sønderstorm ødelagde Glaciset ved "Skansen" og førte Sten paa indtil 1½ Tons op paa land. Ligeledes knustes Sanatoriets Badehus.

12. marts Ved Byraadsvalget

blev følgende valgt:

Liste A (Social-Demokratiet): Syerske Fru Carla Hansen, Købmand Johs. Larsen, Arbejdsmand Ole Geer.

Liste B (Radikale): Bestyrer Jens Andersen.

Liste C (Konservative): Skibsmægler Jul. Boas.

Liste F (Kommunale Vælgerforening): Mejeribestyrer V. Hansen, Repræsentant Kr. Stenstrup, Apoteker Th. Møller, Landsretssagfører Steen Møller.

Liste K (Kommunister): Ingen.

Liste A havde 243 Stemmer, B 105, C 112, F 285 og K 36.

2. april Til Borgmester valgtes Mejeribestyrer V. Hansen med 4 Stemmer; 3 Stemmer afgaves paa Købmd. Johs. Larsen, 2 var blanke. 1 Viceborgmester Kr. Stenstrup.
5. maj afsløredes en Mindesten paa afdøde Borgmester, Tandlæge Simon Jensens Grav.
4. maj I Anledning af Aarsdagen for Meddelelsen om Tyskernes Kapitulation afholdes Byfest med forskellige Optog, Musik i Gaden, Sportsopvisning paa Stadion, Fest paa Hotellerne samt Fakkeltog og Baal ved Havnen.
5. maj Festgudstjeneste i Nysted Kirke og Kransenedlægning i Havnen paa det Sted, hvor de 10 nedskudte amerikanske Flyvere blev bragt i Land.
19. juli Flygtningelejren paa Stubberupgaarden opløst og de sidste Flygtninge ført til Hasselølejren paa Falster.

Flyvermonumentet

15. sept afsløredes i Anlægget ved Nysted Havn et Mindesmærke for de 10 nedskudte amerikanske Flyvere, hvis Maskine 1 Paaskedag 1944 under en Luftkamp blev skudt ned i farvandet uden for Nysted.
- Monumentet bestaar af en Sokkel, der øverst er forsynet med 3 Bølgelinier, Grundlinierne i Nysted Byvaaben og tillige Symbol paa, at Flyverne fandt deres Død i Havet; oven på denne er anbragt en 3 bladet Propel fra den nedskudte Maskine, en flyvende Fæstning; Propellen er af Aluminium og i den Stand, hvori den fandtes efter Nedstyrtningen, kun er den rensat. Paa Sökkelen er der en Plade med de 10 Flyveres Navne.
- Ved Indvielsen sang først et Børnekor: "Nearer my God to Thee", hvorefter Stiftsamtmænd, Greve Reventlow i en smuk Tale mindedes de 10 Mænd og hyltede dem som Forkæmpere for frihedens Sag.
- Grundet paa Borgmester Hansens Sygdom foretog Viceborgmester Kr. Stenstrup Afsløringen, idet 2 smaa Spejderpiger fjernede det Flag, der dækkede Mindepladen, og imens Forsvarsbrødrenes Fane sænkedes. Derefter bad Sognepræsten en Bøn og til Slut sang den store Forsamling: Altid frejdig, naar du gaar.

Håndskriftets side 457

Til Mindehøjtideligheden var der anmeldt Besøg af en amerikansk Major, der imidlertid paa Grund af Biluheld nær Køge ikke kom herved. Efter Afsløringen var der paa Raadhuset en reception for en Del indbudte.

Det ualmindelig smukke Monument er anbragt paa et meget naturskønt Sted; det er tegnet af Kæmner Rude Pantmann; Driftsbestyrer Christiansen, de kommunale Værker, har rensat og forestaaet Opsætningen af Propellen, medens Murermester H. Jochumsen har opført Sökkelen.

1947

- Vinter Vinteren 1946 - 47 var meget streng. Paa grund af Is var Havnen lukket fra Julen 1946 til medio April 1947. Stærkt Snefald, saa Rydning af Gaderne alene kostede Kommunen ca. 10.000 Kr. mange Gas- og Vandrør blev sprængt.
1. april 1. April blev C.B.U.-Kolonnen opløst.
30. juli døde Læge Aage Jacobsen efter længere Tids Sygdom. Han kom hertil 1918 og var en meget dygtig Læge. Var i en Aarrække Medlem af Byraadet og i 2 aar Borgmester. - Hans Praksis overtaget af Læge Aage Skaaby.
- Sommer I Juli og August var der paa den tidligere C.B.U.-Kolonnens Bygning 2 Instruktionskurser for D.K.B. (Dansk kvindelig Beredskab). Ved Afslutningen 9. August var Dronning Ingrid til Stede og overværede Øvelserne.
9. okt. vedtog Byraadet at udleje C.B.U.-Bygningen til Landbrugskonsulent Vendeltoft, der vil oprette en landbrugsskole, hvor unge Landmænd kan gennemgaa Maskinteknisk Kursus.
11. dec. 11. december døde Malermester H. G. Madsen, 85 Aar gl. Han havde været en dygtig Maler og var Typen paa en gammel Haandværker, der var stolt over sin gerning.

1948

10. maj solgte Læge J. U. Federspiel sin Praksis til Læge Carl Skalkam, Marstal, og flyttede selv til Snøde, Langeland.
- Juli I Juli indviedes det ombyggede Alderdomshjem, tidl. gl. Sygehus, der i en Aarrække havde været anvendt som Hjem for gamle. Da det ikke af Myndighederne kunde godkendes som Alderdomshjem i sin oprindelige Skikkelse blev det ombygget, efter at Tegningerne, som var udført af Arkitekt Holck, Nysted, var blevet godkendt af Ministeriet. Der er bygget til baade mod Nord og Syd, indrettet Værelser til 12 enlige og 2 Ægtepar, forsynet med dagligstue, Spisestue, Havestue, Badeværelser, moderne Køkken med Gaskomfur og Køleskab. Økonoma Frk. Eva Jørgensen forestaar den daglige Ledelse. Ombygningen beløb sig til ca. 125000 kr.

Hedemora-besøg

24. juli 24. - 26. Juli. Besøg af svensk Deputation fra Hedemora i Dalerne. Gennem Foreningen "Norden" har Nysted faaet denne By som Venskabsby, og fra denne kom paa officielt besøg Häradshövding Thulin, Ordförande (Borgmester) P. Lundh med frue, Viceordförande (Viceborgmester) Gadd, Kommunalborgmester (Kæmner) N. Westlund, rektor Bexehus og Stadsarkitekt Järnåker. Deputationen var indkvarteret forskellige Steder i Byen, hvis Seværdigheder og Omegn besaas, og ved offentlig Middag paa Hotellet og Frokost paa Skansen knyttedes Forbindelsen nøjere. De svenske Gæster var meget sympatiske og syntes at have faaet et godt Indtryk af By og Omegn.

Håndskriftets side 458

- Sept. I September ophævedes Landbrugsskolen på den fhv. C.B.U.-kolonnebygning uden at have været i gang. Bygningen blev så af kommunen udlejet til staten for 7000 kr. om året og skal fra 1/10 anvendes til kursus for U.K.B. (Unge kvinders beredskab).
6. dec. 6. december døde blikkenslagermester Carl Danielsen, 85 år gammel. Han var en dygtig og samvittighedsfuld håndværker, der nød almindelig agtelse.

1949

- Juni forlod apoteker Thomas Møller Nysted for at overtage apotek i Slagelse. Han var medlem af

byrådet, og som suppleant indtrådte redaktør Leo Dane. Hans Efterfølger som apoteker blev cand. pharm. frk. Birgitte Jensen, København.

Juni mødte ca. 60 unge piger til Lotteuddannelse på C.B.U.-skolen.

Juni Fra 10. - 13. juni rejste en delegation, bestående af borgmester Hansen, viceborgmester Kr. Stenstrup, bestyrer Jens Andersen, kæmner Pantmann med frue og overlærer Grønbech-Jørgensen, alle fra Nysted, samt elektricitetsværksbestyrer Gleie, Kettinge, til Nysteds svenske venskabsby Hedemora for at gengælde det svenske besøg 1948. Modtagelsen var strålende, byen smykket med svenske og danske flag. Såvel by som omegn meget smuk. Udflugter til Garpenberggruber, Langerfoss (60000 hestekraft) og fabriksvirksomheder, ligesom der fra forskellig side blev indbudt til festfrokost og middag; særlig må nævnes foreningen "Nordens" frokost og den middag, byen gav. Det var en stor oplevelse for delegationen, der udtalte sin taknemmelighed for den hjertelighed, som mødte dem.

Sommer I ferien var ca. 30 større skolebørn under ledelse af skoleinspektør Andersen og frue på besøg i Hedemora og omegn, og til gengæld var lige så mange børn fra Hedemora, ledsaget af lærerinde, frk. Kjersten og frk. Britta Lundh i Nysted; begge hold tilbragte 14 dage i de respektive byer. - de svenske børn var bl.a. på en udflugt til Møns Klint.

Vinstra

Sommer Fra 30/6 - 2/7 havde byen besøg af en delegation fra den norske venskabsby Vinstra, bestående af rektor Gjelsvik, formand for "Norden", distriktslæge Kolvik, næstformand lektor Haraldseid, sekretær og lærer Kvammen, byrådsformand, de fleste med fruer. På rådhuset bød borgmester Hansen velkommen, hvorefter seværdigheder i by og omegn besøgte. Frokost på "Skansen" blev givet af asfaltfabrikken, og næste dag gav byen en middag.

Juli I slutningen af juli havde byen besøg af en del englændere, bl.a. af en tidligere pilot, der under krigen gentagne gange på togter til Tyskland havde overfløjet byen. De modtoges på rådhuset af borgmester og byråd.

Årestrupsvej

Efterår I efteråret påbegyndtes anlæggelsen af en ny gade fra Søndergade til Skansevej; den vil få navnet Årestrupsgade.

Okt. I midten af oktober ankom en deputation af fru Asmussen, håndværker H. Jacobsen og hustru samt gdr. Rathje fra Nysteds sydslesvigske fadderskabsby Jagel.

Avisudklip om
Besøg fra Sydslesvig

Sydslesvigernes Besøg i Nysted og Omegn blev nogle travle og begivenhedsrige Dage for de fire Repræsentanter for Nysted-Egnens Fadderskabsogn, Jagel ved Dannevirke. Besøget fik den festligst tænkelige Indledning Lørdag Formiddag, da

Nysted Byraad modtog Landsmændene fra Sydslesvig

i Raadhusets Festsal. Gæsterne, Fru Asmussen, Haandværker Hans Jacobsen og Hustru og Gdr. Rathje, blev budt velkommen af Borgmester V. Hansen, der rettede meget hjertelige Ord til de danske Forposter.

Vore Tanker, sagde Borgmesteren, gaar saa ofte til jer. Vi føler og forstaar jeres store Vanskeligheder, beundrer jeres enstaaende Kærlighed til alt, hvad der er dansk. Jert Besøg minder os om de glædelige Begivenheder i 1920, da Nordslesvig vendte hjem. Gid Solen en skønne Dag paany maa skinne for jer.

Der blev fra det festlige i rødt og hvidt pyntede Bord budt paa et Glas Vin med Wienerbrød og Kransekage, og Gæsterne fik overrakt en lille Mappe med Fotografier fra Nysted og Omegn. Før man brød op, rettede Fru Asmussen i bevægede Ord en Tak for den hjertevarme Modtagelse. Til Receptionen, hvis smukke Ramme Kæmner Pantmann havde Æren for, var mødt Medlemmer af Byraadet, Repræsentanter for en Række af Egnens kendte Foreninger og faglige Organisationer samt Sydslesvigsk Udvalg.

Om Eftermiddagen gæstede Sydslesvigerne Kettinge Kirke, var til Eftermiddagskaffe hos Gdr. Myssen paa Nørrevang og besøgte Sukkerfabrikken i Nykøbing, der vakte stor Beundring.

Et smukt Møde mellem Egnens Befolkning og Sydslesvigerne.

Det nationale Samvær paa Hotellet Lørdag Aften formede sig som et smukt Møde mellem Sydslesvigerne og Egnens Befolkning, der var mødt op i saa stort Tal, at Salen fyldtes til Trængsel. I Aftenens Løb vekslede Tale og Sang. Skoleinspektør Andersen viste Lysbilleder fra Frejlev-Gymnasterens Sydslesvigtur, Bagermester Henrik Hansen viste nogle af sine fortrinlige Film, bl. a. en dejlig Farvefilm af Lolland set fra Luften.

Fru Asmussen fortalte jævnt og ligefremt Træk fra Dagliglivet i Sydslesvig, og der blev stillet mange Spørgsmaal fra Forsamlingen, vidnende om den store Interesse, hvormed man ogsaa her paa Egnen følger Sydslesvigerens Frihedskamp. Fruens Skildring af de Lidelser, som det mægtige Flygtningetryk paafører Befolkningen, gjorde et dybt Indtryk. Overfor 400 Hjemstavnfolk staar i Jagel 800 Flygtninge. Sydslesvigerne er skeptiske overfor de smukke Løfter fra Kiel. Man tror ikke alt for meget paa tyske Løfter.

Sydslesvigerne tvangsudskrives til Ruhrs Miner.

Det gjorde et stærkt Indtryk paa Forsamlingen, da Fruen fortalte, hvorledes Flygtninge-Embedsmændene paa Arbejdsanvisningskontorerne tvangsudskrives Sydslesvigerne til Minearbejde i Ruhr og Oprydningsarbejde i Hamborg, medens Flygtningene breder sig i deres Hjem og tager Arbejdet i Sydslesvig. Det virker, sagde Fru Asmussen, deprimerende paa de Danske at se tyske Aviser med tommehøje Bogstaver forkynde, at „Grænsen ligger fast“. Vi er en Smule skuffede over det officielle Danmarks Holdning, men personlig tror jeg, at de 75.000 Vælgere, der ved sidste Valg stemte Dansk, er en Kærne, der kan bygges en Fremtid paa. Men vi maa have Danmarks Hjælp til hurtigt at faa Flygt-

ningene væk og til at faa vort eget Styre i Sydslesvig.

Et gammelt tysk Slagord.

Pastor Karl Jensen, Nysted, mindede om, at „Grænsen ligger fast“ oprindeligt er et gammelt tysk Slagord, opfundet af tyske Videnskabsmænd, der omkring Aarhundredskiftet vendte sig imod en Revision af Kongeaa-Grænsen. Den danske Historiker Troels Lund protesterede, da det er en historisk Kendsgerning, at ingen Grænse „ligger fast“.

Pastor Boysen, Øster Ulslev, mindede om, at det er danske Regeringer, der gennem tyske Præster og Embedsmænd for Aar tilbage har tvunget Sydslesvigerne til at blive tysktalende, en Udvikling, der nu

er ved at ændres gennem de danske Skoler og Sprogkursus.

- Nov. Valg til menighedsrådet.
Distriktsmontør Larsen, fru Meincke, skræddermester M. Nielsen, bestyrer Jens Andersen, repræsentant Kr. Stenstrup, fru skoleinspektør Andersen og lærerinde frk. Wille. - Til formand valgtes Stenstrup, til Kirkeværge J. Andersen.

1950

- ?? døde læge Carl Skalkam; hans praksis blev købt af læge T. Plenge-Petersen

Håndskriftets side 459

7. marts

Til byrådet

- valgtes af socialdemokraterne
- politiassistent A. Meincke, arbejdsmand Erik Nielsen og arbejdsmand Ole Geer,
- af de radikale redaktør Arnold Jensen,
- af den kommunale vælgerforening mejeribestyrer V. Hansen, sagfører Bøgelund Thomsen, redaktør Dane, fru Magda Andersen og avlsbruger Laurits Larsen.
- Ved det konstituerende byrådsmøde valgtes V. Hansen til borgmester, Meincke og Bøgelund Thomsen til viceborgmestre.

23. juni døde boghandler E. Ross Svenningsen, 67 år gammel. Fra en ringe begyndelse oparbejdede han en stor forretning, var ogsaa grossist i kontormaterialer.
19. juli døde fhv. postpakmester C. L. Hansen, 72 år gammel. Han var i 30 år medlem af menighedsrådet, i mange år i ligningskommissionen, hovedbestyrelsesmedlem af Dansk postbudeforening.
7. okt. begravedes paa Nysted Kirkegård tidligere forstanderinde for Nysted husholdningsskole frk. Katrine Jespersen, 66 år gammel; en sjælden fin og retlinet personlighed.
20. sept. døde isenkræmmer Chr. Krag, 80 år gammel. Havde drevet forretning her i 38 år.

11. nov. døde lærer E. Pyndt Prier, kun 40 år. Han var en meget dygtig lærer og særdeles afhold af elever og kolleger.
5. dec. indviedes til minde om afdøde stiftsfysikus C. A. Hansen en mindesten, som står på den vej, der er opkaldt efter ham. Han havde været Nysteds historiker og desuden i alle henseender sin by en god borger, hvorfor han udnævnedes til byens æresborger på sin 80 års fødselsdag. (Se skildringen af hans ankomst Nysted, side 279 fr.*)

Angående mindstensafsløringen, se bilag; talen gengivet efter manuskript.

1951

12. marts døde arkitekt Johannes Christian Holck, 74 år gammel. Afdøde, der var født i Nysted, har som arkitekt opført mange privatbygninger, landsbyskoler, sanatoriet og tilbygningen af børnehjemmet i Nysted; han var Statens tilsynsførende med præstegårde i Lolland Falsters stift samt på Bornholm. I næsten 50 år var han lærer ved teknisk Skole og i mange år dens forstander. I perioden december 1926 til oktober 1933 var han borgmester.
15. marts solgtes Nysted og Omegns Adresseavis af redaktør Leo Dane til plantør Knud Petersen og bogtrykker B. Egelund Andersen, der dog få måneder efter blev købt ud af førstnævnte.
1. april 1. april udnævntes kæmner Pantmann til forstander for teknisk Skole.
1. april ansattes førstelærer O. J. Brønholt, Humble, som lærer i afdøde lærer Priers sted og fra 1. maj hans hustru som lærerinde i st. f. fru Ross-Svenningsen, der fratrådte som lærerinde.
10. april 10. april døde fru Købmand Harald Hansen efter flere års sygdom.
- April I april blev Skibsbrostræde omlagt og senere på året asfalteret.
1. juli Bomstrædes navn forandres til Vantorevej.
15. juli blev toldforvalter Mikkelsen udnævnt til toldforvalter i Løgstør.
1. aug. 1. august forflyttedes lærer A. C. Larsen, der fra 1. april 1932 havde været knyttet til Nysted skolevæsen, som lærer ved Næstved gymnasium. Timelærerinde fru E. Thomsen til Holbæk private realskole.
- 1.sept. blev overassistent i København Kjærulf Enemark udnævnt til toldforvalter i Nysted.
1. okt. ansattes lærer Johannes Lindeskov Hansen og hustru, Rødbyhavn ved Nysted skolevæsen.

*NB og i teksten er indføjet: (dr. Lützens ankomst) ??

**Mindesten afsløret for ^{5/12}
Nysteds Æresborger**

En smuk Mindesten er rejst til Minde om Stiftsfysikus, Dr. med. C. A. Hansen, der kom til Byen som ung Læge og boede der til sin Død.

NYSTED: Paa en kold Decem-berdag, hvor de første Snefnug faldt over et vinterpræget Landskab, lod Nysted Byraad i Gaar afsløre en Mindesten for Nysted Bys Æresborger, Stiftsfysikus, Dr. med. C. A. Hansen paa den nye Vej fra Strandvejen til Søvej, der efter ham hedder C. A. Hansens Vej.

Afsløringen af den smukke Sten fandt Sted Kl. 14, og Højtideligheden overværedes af Stiftsfysikus Hansens Børn og nærmeste Familie, der efter Indbydelse fra Byraadet var kommet hertil fra Helsingør og København. Endvidere var de fleste af Byraadets Medlemmer og enkelte Nysted-Borgere til Stede.

Formanden for Gade- og Vej-udvalget, Gdr. Laurits Larsen, bød paa Udvalgets Vegne Velkommen og rettede en særlig Velkomst til Familien, hvorefter han gav Ordet til Overlærer Grønbech-Jørgensen, hvem Byraadet havde overdraget at holde Mindetalen og afsløre Stenen.

En stor Lægeindsats.

I sin smukke Mindetale udtalte Grønbech-Jørgensen: Vi er samlet her for at hædre Mindet om afdøde Stiftsfysikus, Dr. med. C. A. Hansen. Nysteds Æresborger.

En Vinterdag i 1875 kom han som ung Læge hertil, men blev saa fortvivlet over Byens ringe Ydre, og de daarlige Forbindelser, at han, hvis ikke en voldsom Snestorm havde hindret det, omgaaende igen var rejst bort. Imidlertid kom han straks i Arbejde, og da Vejene atter blev farbare, havde han ombestemt sig, og til Lykke for Nysted By blev han her til sin Død 1927.

Som Læge har han efterladt sig et smukt Minde, omhyggelig og hjertensgod som han var, og da Influenzaepidemien i Slutningen af forrige Aarhundrede var overstaaet, tog han den medicinske Doktorgrad paa en Afhandling om denne Sygdom, noget, der kom mange andre Læger til Gode under Epidemien 1918—19.

Sammen med sin hjertevarme Hustru dannede han et sjældent fint og harmonisk Hjem, hvorfra mange nødlidende Syge ikke blot fik Lægehjælp, men ogsaa materiel Hjælp.

Udarbejdede Byens Historie.

Foruden at være kunstnerisk begavet udførte Stiftsfysikus Hansen ogsaa i historisk Henseende et meget stort Arbejde, idet han i Anledning af Nysteds 500 Aars Jubilæum skrev Byens Festskrift og endvidere udarbejdede Nysteds Historie, som nu befinder sig i Kommunens Eje, og som paa Foranledning af Byraadet stadig fortsættes.

Som Byraadsmedlem udførte han ogsaa i mange Aar et stort og uegennyttigt Arbejde — intet Under, at han belønnedes med Ridderkorset for sit Livsværk.

Udnævnelsen til Æresborger.

Ved sin noble og fine Optræden var Stiftsfysikus Hansen et Mønster paa en svunden Tids

Ridderlighed; hans udprægede Retfærdighedssans og faste Karakter i Forbindelse med hans samfundsgavnlige Arbejde gjorde ham æret og agtet af sine Bysbørn, saa han paa sin 80 Aars Dag blev udnævnt til Æresborger i Nysted, hvad han selv satte stor Pris paa.

Hans Minde har Kommunen nu villet hædre ved paa dette Sted, tæt ved „Det gamle Hjem“, der oprindeligt var det Sygehus, som var blevet til paa hans Initiativ og efter hans Tegning, at sætte denne Sten og opkalde den nye Vej efter ham, „C. A. Hansens Vej“. — Ære være hans Minde.

Borgmester V. Hansen udtalte, at det skulde være Byens Agt at værne denne Sten og Plet og hædre C. A. Hansen.

En Tak til Byraadet.

En af Stiftsfysikus Hansens Sønner, Ingeniør Boerkmann, København, bragte paa Søskenendes og Families Vegne en smuk og

varm Tak til Nysted Byraad, fordi man paa denne smukke Maade havde hædret Faderens Minde og netop paa denne Plet, hvor Nysted viste alle sine Skønheder.

Efter den lille Højtidelighed samledes Byraadet med Familien i Alderdomshjemmets smukke Spise- og Opholdsstuer, hvor Byen var Vært ved en Kop Eftermiddagskaffe.

Stenen, der er rejst over Stiftsfysikus C. A. Hansen, bærer følgende Inskription:

Dr. med. Stiftsfysikus C. A. Hansen
f. 11. 12. 1847 — † 23. 11. 1927
Æresborger

Forfatter af Nysted Bys Historie
afholdt den 11. 2.

Det er beklageligt, at denne Mindestensafsløring ikke var blevet bekendtgjort, idet vi ved, at adskillige ældre Nysted-Borgere gerne vilde have overværet Højtideligheden.

Rødtjørn på Strandvejen

Efterår

I efteråret blev Strandvejen fra Skibsbrostræde til Strandstræde kloakeret og spadserestien asfalteret. I græsrabatten mellem sti og vej plantedes roser og rødtjørn.

Nov.

16. - 18. november afholdt industridrivende og handlende en messe og udstilling på Hotellet. I forhold til byens størrelse imponerede udstillingen ved sin alsidighed. Besøget var meget stort.

1952

1. feb. fratrådte postmester Etved og afløstes af postmester Jespersen, Fejø.
- Forår I forsommeren omlagdes Havnegade, Strandvejen (fra Skibsbrosstræde til Strandstræde) samt Strandstræde og asfalteredes.
- Juni kasseredes en del af havnens bolværk. Fornyelsen udførtes af tømrermester Fr. Olsen.
1. maj overtog læge P. Due Abrahamsen læge Skaabys praksis.

Sejlklubben

19. juni indviedes "Sejlkubbens" nye hus, bygget af medlemmerne selv for penge, der var givet som tilskud fra benzinfonden.
- Aarestrup-stenen
25. juni afsløredes et mindesmærke for lægen og digteren Aarestrup, der fra 1827-38 boede i Nysted, hvor de fleste af hans digte blev til. - Et byrådsudvalg med fru Magda Andersen som formand havde realiseret tanken om opstilling af mindestenen. - Efter en frokost på "Skansen" for en indbudt kreds blev mindestenen, der står i anlægget ved havnen, afsløret. Højtideligheden transmitteredes af Statsradiofonien.
- Efter at fru Magda Andersen havde budt velkommen og redegjort for forarbejdet, sang et børnekor "Nu lyser løv i lunde", hvorefter dommer Hans von Holstein efter en smuk tale om Aarestrups betydning som digter foretog afsløringen. Efter endnu en sang af børnekoret talte formanden for Danmarks lyrikergruppe, digteren Anders W. Holm. Til slut takkede borgmester V. Hansen på byens vegne og lovede, at der ville blive værnet om mindesmærket.
- Dette, der er en smuk søsten, tilhugget af stenhugger Philipsen, Nykøbing F, bærer et bronzerelief af digteren (udarbejdet af billedhugger A. Thomsen) samt indskriften: "Digteren Emil Aarestrup. Læge i Nysted fra 1827-1838". (se bilaget).
- Efter afsløringshøjtideligheden var der reception på rådhuset. - Fra "Det Raben-Levetzauske Fond" var der givet tilskud til mindesmærket.
- Juni 21. - 26. juni havde Nysted besøg af nogle og tyve gæster af alle samfundsklasser fra venskabsbyerne Vinstra (Norge) og Hedemora (Sverige).
1. juli forlod lærerinde frk. Ruth Wille Nysted skolevæsen og flyttede til Nykøbing F. Hun havde i 18 år været lærerinde her, var dygtig og afholdt af elever og kolleger; hendes bortrejse betyder et stort tab for skolen. Hun var leder af skolens sparekasse, spejderchef for pigespejderne samt medlem af menighedsrådet.
8. nov. døde skomagermester Rasmus Jensen, 82 år gammel. Var i over 50 år skomagermester i Nysted. I en årrække formand for ligningskommissionen og skolekommissionen.
- Vinter I vintermånederne 1952-53 blev "de gamles Hjem" udvidet med en tilbygning mod syd.

Afsløringen af Aarestrup Monumentet.

I 'silende Regn afdækkedes Aarestrup-Mindet i Nysted 125 Aar efter Digterens Ankomst til Byen.

Fru Magda Andersen bød som Formand for Aarestrup-Udvalget velkommen til Gæsterne, hvorefter et Børnekor under Herr Kan-

tor Grønbech-Jørgensen Ledelse sang „Nu lyser Løv i Lunde“

Dommer Huno von Holstein indledte sin Tale om Aarestrup med gennem Citater af Aarestrup Digte at skildre det Nysted, der modtog ham og hans unge Kone. Senere beskæftigede Dommeren sig med de fire Kvinder, der tilige med det dejlige Landskab omkring Nysted „fyldte hans Hjerte med Glæde og omsattes i Digtningens Glød“.

Dommeren sluttede:

Naar jeg nu afslører denne Sten, sker det med Ønsket om, at hver som betragter den, maa gøre sig klart, at materielle Goder ikke bør foragtes, men at et Menneske saavel som et Folks Rigdom er dets aandelige Arv.

Et trefoldigt Hurra for Emil Aarestrups Minde. Da det sidste Hurra tonede bort i den regnfyldte Luft, gled Dækket fra Stenen, og Børnekor et sang „Vort Modersmaal er dejligt“.

Næste Taler var Digteren Anders W. Holm, der bl. a. udtalte:

Som Formand for Lyrikergruppen ønsker jeg Nysted til Lykke med dette Monument. Selv har

Aarestrup vel anset sig for kun at være „Den poetiske Doktor“, som Samtiden kaldte ham, men siden Georg Brandes i 1877 i Forordet til Aarestrups „Samle-Digte“ placerede ham i dansk Litteratur, er der kommet Ud-gave paa Ud-gave, smaa og store, af Aarestrups Digte.

Han er trykt i titusindvis af Eksemplarer, og nu, ikke engang 100 Aar efter hans Død, staar han ubestridt som Landets første Lyriker, der endnu uden Besvær i sin sunde Naturlighed kan læses af alle og enhver.

Borgmester V. Hansen bragte paa Byens Vegne en Tak for det smukke Mindesmærke. Jeg lover, at det skal blive værnet i Tiden, der kommer. Borgmesteren nedlagde en Buket paa Byens Vegne foran Mindestenen, hvor ogsaa Blomster fra Dansk Forfatterforening, Familien og enkelte andre fandt deres Plads. Desuden havde Aarestrup-Udvalget allerede om Formiddagen nedlagt en Buket foran Digterens Hus i Adelgade.

Aarestrup-mindestenen

Håndskriftets side 461

1953

1952/53

Efter lange forhandlinger overdrog byrådet og skoleudvalget arkitekt Rudolf Holck, Nakskov, at udarbejde tegninger til en ny skolebygning, vinkelret mod øst på den i 1911 opførte bygning. Den nye afdeling skal være i 2 etager og rumme 4 almindelige klasselokaler, samt lokale til skolekøkken og sløjde; desuden skal der være kontor til skoleinspektør og kælder under hele bygningen, ligesom de ældre bygninger skal moderniseres, og der skal indrettes 2 særlokaler i tagetagen på 1911-bygningen.

Efter forhandling med skoleudvalget og lærerråd blev tegningen udført, godkendt af byrådet og undervisningsmyndigheder, hvorefter arbejdet blev udbudt, og 13. januar overdrog byrådet arbejdet til de lavestbydende, murerarbejdet til murermester Jens Hansen, tømrerarbejdet til Fr. Olsen, snedkerarbejdet til N. Krusell, installation af centralvarme og sanitet til P. Westrup Gleie og Robert Hansen, malerarbejdet til V. Clausen. Efter et d. 15. januar afholdt møde mellem skoleudvalg, arkitekt og mestre påbegyndtes arbejdet, som skal være færdigt til oktober, d. 16. januar.

4. marts fhv. købmand C. Jochimsen, 82 år gammel. Var i lang årrække prokurist hos købmand Wichmand, hvis kolonialforretning han efter Wichmands død overtog og drev indtil 1940. var i flere år formand for Handelsstandsforeningen.

Chr. Andersen

31. marts tog skoleinspektør Chr. Andersen sin afsked p. gr. af alder. Han havde været inspektør fra 1. april 1930 og i årenes løb været skolen en god mand. Blev ved skolens afslutning hædret meget af byråd, skolekommission, elever og kolleger. Han var en god skoleleder, nærede stor kærlighed til sin gerning og børnene og var en meget dygtig lærer. Var leder af handelsskolen,

- formand for turistforeningen og nærede stor interesse for udveksling af skoleelever med nabolandenes venskabsbyer.
- Maj blev Søvej overtaget af kommunen og gjort til offentlig vej, så der nu ad denne og C. A. Hansensvej er forbindelse mellem Skansevej og Strandvej. Også Strandvejen fra Strandstræde til havnegade er blevet reguleret.
15. juni overtog reservelæge ved Tranebjerg sygehus V. Antonsen læge Abrahamsens praksis.
1. aug. 1. august blev lærer Aage Jacob Andersen, Tønder, kaldet til skoleinspektør i Nysted. Hans hustru, fru Inge Andersen, blev fra 1. september ansat som lærerinde.
1. aug. blev lærer Niels Serup, Farsø, kaldet til lærer i Nysted. Samtidig blev seminarist Hans Clausen, København, kaldet til aspirant i ledigt lærerembede.
1. nov. ophørte den kvindelige CF skole; bygningen er imidlertid udlejet til staten på 7 år, men det vides ikke, hvortil den skal bruges.
26. nov. Fredsvalg til menighedsrådet. Valgt blev skræddermester Morten Nielsen, fru Magda Andersen, repræsentant Stenstrup, fru Ellen Joensen, fru Hansine Meincke, bestyrer Jens Andersen og tømrersvend Gudmund Olsen. Stenstrup blev valgt til formand, J. Andersen til kirkeværge.
2. dec. udtrådte fru Magda Andersen af byrådet, hvori hun havde udført et stort og godt arbejde. Isenkræmmer Sven Krag indtrådte som suppleant.
- 1953 I løbet af 1953 påbegyndtes arbejdet med at indføre vekselstrøm, først til kalkværket, så til ejendomme syd for byen; i løbet af få år skal vekselstrøm være indført overalt.

Håndskriftets side 462

1954

16. feb. døde fhv. snedkermester J. P. Jensen, 87 år gammel. Han havde været en meget dygtig snedker, der bl.a. havde alt arbejde på Ålholm.
2. marts **Ved byrådsvalget**
valgte socialdemokraterne 3, nemlig tømrersvend Gudmund Olsen, politiassistent A. Meincke og skræddermester Morten Nielsen;
de radikale 2, redaktør Arnold Jensen og smedemester Edv. Jensen;
den kommunale vælgerforening 4, sagfører Bøgelund Thomsen, mægler Boas, tandtekniker B. Stenstrup og gårdejer Bertelsen, Kongemarksgården.
4. marts døde købmand Johannes Larsen, næsten 75 år gammel. Han havde i 17 år været socialdemokratisk medlem af byrådet, hvor han havde udført et godt arbejde. Han var en redelig og rettænkende mand.
31. marts forlod lærerne N. Serup og H. Clausen byen for at tiltræde nye stillinger i Mern og ved Brænderup realskole.
29. marts Til borgmester valgtes redaktør Arn. Jensen, idet socialdemokraterne gik i forbund med de radikale.
1. maj omkom skoleelev Leif Lykke Henriksen, 14 år gammel, ved en drukneulykke under rotur i kajak. Han var en ualmindelig god dreng, der var afholdt af alle, så ulykken gjorde et dybt indtryk og almindelig deltagelse vistes forældrene, tjener Karl Henriksen og hustru.
- Juni Lysstofrør opsat som belysning i hovedgaden.
1. aug. blev frk. Birgit Søllested, Gentofte, ansat som aspirant i ledigt lærerindeembede.
1. sept. 1. september, blev lærerparret Ellen og J. V. Yde, Ålborg, ansat som lærerinde og lærer.

Skoleudvidelse 1954

12. nov. skoleindvielse. Kl. 14, i øsende regn, samledes børnene, en indbudt kreds af skolekommissionsmedlemmer og lærere fra omegnskommunerne samt de håndværksmestre, som har haft med skolebyggeriet at gøre, med de stedlige myndigheder og skolens lærerpersonale i skolegården, hvor skoleinspektør Å. Andersen i en kort tale takkede byrådet for det af dette skænkede nye flag til skolens flagstang. Mens børnene sang "Der er ingenting, der maner" gled flaget til tops, hvorefter man begav sig ind i den smukt pyntede gymnastiksal.

Et kor af skolebørn, blandet med recitativ af borgmesteren, en håndværker, en lærer, forskellige børn og en repræsentant for forældrene, fremførte en af lærerinderne fru Brønholt udarbejdet kantate, hvorefter skoleudvalgets formand overdrog skolen til kommunen.

Efter at have nydt et glas vin og et stykke kransekage beundrede man de smukke gaver - billeder, keramik og dekorationer - som var sendt skolen på festdagen, hvorpå de nye lokaler og de restaurerede gamle klasseværelser blev beset.

Om aftenen var skolebørn og lærere af byrådet indbudt til chokolade og et par timers dans på hotellet.

14. nov. var skolen offentlig tilgængelig, og mange hundrede mennesker beundrede de nye lokaler, særligt skolekøkken og sløjdsal.

Håndskriftets side 463

14. dec. meddelte byrådsmedlem tømrersvend Gudmund Olsen i byrådsmødet på socialdemokraternes vegne, at partiet opsagde gruppefællesskabet med de radikale.
31. dec. tog politiassistent A. Meincke sin afsked. Det er meningen at benytte hans lejlighed på rådhuset til kommunekontor, hvorefter folkebiblioteket skal installeres i den nuværende kommunekontorbygning.

1955

20. feb. fejrede Kystsanktoriet sit 25 års jubilæum i hvilken anledning en del personer, der var tilknyttet til institutionen, var indbudt til frokost. Fra Nationalforeningen var bl.a. mødt borgmester Julius Hansen og kontorchef Saxild, København. Senere var der modtagelse af håndværkere, forretningsfolk o.a., der har haft forbindelse med sanatoriet.
24. marts For atter at få skibsfarten i gang, efter at den i ca. 3 måneder havde været standset p. gr. af is, har en savemaskine gennemskåret den ca. 20 cm. Tykke is i noret fra Skansen til havnen.
31. marts tog overlærer H. P. Jensen, der i ca. 33 år har været knyttet til Nysted skolevæsen, sin afsked p. gr. af tiltagende øjensvækkelse. Han har været børnene en meget dygtig, afholdt og respekteret lærer i sine fag, matematik og fysik.
1. maj ansattes overbetjent K. A. Jørgensen, Frederiksberg, som overbetjent og kontorbestyrer for Nysted politikontor.

Guldberglejren

1. maj åbnedes i den nedlagte C.F. skole en lejrskole for fysiske og psykiske invaliderende børn fra mange nationer. Lederen er fhv. officiant Stig Guldberg, der selv ved en sprængningsulykke har mistet begge hænder, men som med ukuelig energi har trænet sig op til at kunne udføre meget arbejde med sine armstumper. - Meningen med skolen er den, at træne børnene op til at blive nyttige samfundsmedlemmer.
- Lejren indviedes 7. maj og skal i de første 10 uger rumme 60 invaliderede børn fra 5

forskellige lande.

- Sommer For at hjælpe til med omlægningen af en sportsplads var der i juli og halvdelen af august et hold af kristelig-økumeniske unge mænd og kvinder, i alt 25, af mange forskellige nationaliteter: hollændere, schweizere, englændere, amerikanere, danske, én japaner og én etiopiere. De har selv bekostet deres rejse hertil. Lederen var den danske præst i Slesvig, pastor Rommerdal. Efter deres afrejse vil der komme et hold Hollændere.
- Juni I slutningen af juni venskabsbesøg i Vinstra, Gudbrandsdalen, Norge. Også deltagelse fra Hedemora. Meget vellykket.
22. aug. flyttede kommunekontoret fra sine hidtidige kontorer, Adelgade 90, til rådhuset, hvor den tidligere rådhusbetjents bolig er blevet omdannet til moderne kontorer.
24. aug. døde politiassistent A. Meinckes hustru Kristine Hansine født Kastrup, pludselig, 68 år gl; hun var i mange år medlem af menighedsrådet.
26. sept. døde købmand Georg Rossing, 62 år gammel, på Nykøbing F. sygehus. Han overtog 1926 som 3 generation den af hans forfader oprettede købmandsforretning, Adelgade 74, som har været i familiens eje siden 1856 og hørte til en af byens mest kendte.
16. okt. døde skoleinspektør i Sæby C. L. Christoffersen og blev begravet i Nysted, hvor han havde virket som lærer fra 1906-1934.
1. nov. overtog købmand Erik Storm, Viborg, afdøde Rossings forretning.

Håndskriftets side 464

3. nov. fejrede Nysted Handelsskole 50 års jubilæum; den blev stiftet af daværende realskolebestyrer M. C. Madsen, der som 88 årig pensionist boede i Aarhus, deltog i festen.
1. dec. udnævntes toldforvalter i Nysted Kjærulff Enemark til toldforvalter i Løgstør.

Bibliotek i Adelgade 90

22. dec. flyttedes folkebiblioteket fra sit lokale på rådhuset til det kommunekontoret tidligere benyttede hus, Adelgade 90, som var blevet indrettet til formålet. Til stede var foruden de lokale myndigheder som statens repræsentant bibliotekskonsulent Plovgaard, København, overbibliotekar Munch og bibliotekar Døssing, Nykøbing F.

Bibliotekar fru Magda Andersen gjorde rede for ombygningen og overtog ledelsen af biblioteket, der i stueetagen rummer en stor udlåns- og læsesal samt kontor og ovenpå arkiv og mødelokale.

- Dec. I løbet af december nedlagdes kommunens kulfasværk, hvorefter man gik over til propangas, hvilket foranledigede at alle husstandes gasapparater og -ovne måtte laves om eller erstattes med nye.

1956

1. jan. udnævntes toldkontrollør i København P. Bøgh Kristensen til toldforvalter i Nysted.
1. jan. blev Nysted materialhandel afstået til J. Killendahl, Nykøbing F.
31. marts overlærer J. E. Grønbech-Jørgensen sin afsked efter at have virket ved skolevæsenet siden 1/10 1916.
18. juni fuldførtes asfalteringen og reguleringen af rådhuspladsen. Genforeningsstenen blev flyttet til anlægget ved toldboden.

Kong Frederik IX på besøg

19. juni Kort besøg af kong Frederik og dronning Ingrid, som på rådhuspladsen blev budt velkommen af borgmester Arn. Jensen, der udbragte et 9 foldigt leve for majestæterne, som derefter hilste

på byrådet, de tilstedeværende tjenestemænd, forsvarsbrødrene og spejderne. Byen var flagsmykket, skolebørn fra byen og hele oplandet var til stede foruden en stor menneskeskare. Efter 10 minutters forløb satte kongen, der var i admiralsuniform, sig ved rettet i sin bil, hvorpå kongeparret kørte ud til Guldbergskolen, der var det egentlige mål for Nystedbesøget. Kl. 11½ kørte majestæterne tilbage til "Dannebrog", der lå i Nykøbing F. havn. Kl. 18-19 var der souper på kongeskibet, hvortil bl.a. borgmester Arn. Jensen var indbudt.

27. juli døde fhv. sadelmagermester Aug. Larsen, 90 år gl. Han havde været en dygtig håndværker, der i sine unge år havde gennemvandret det meste af Europa og Østasien. I mange år var han brandinspektør og moderniserede byens brandvæsen.
- Sommer 12/7 - 11/8 var det som foregående år et økumenisk hold fra 10 nationer på Guldbergskolen for at indrette en gymnastiksal. Holdet betalte selv rejse og ophold, men blev inviteret ud i mange hjem, besøgte Frejlev skovs oldtidsminder, besøgte Fuglsang avlsgård og en almindelig gård og samledes til sidst på Hotellet med en del interesserede fra by og omegn, hvor de underholdt med sang og musik.
- Aug. 10/8 - 13/8 besøgte Nysted af medlemmer af kvindeorganisationer fra Hedemora. Der var modtagelse på rådhuset, besøg på "De gamles Hjem", Optagelseshjemmet, biblioteket og i kirken samt på en mere end 100 årig og nu moderne bondegård.

Nysted stadion

25. aug. 25. og 26. aug. Indviedes Nysted stadion, der blev overdraget til idrætsrådet. Stadion har i alt kostet 145000 kr., deraf 102000 i statstilskud. Der var forskellige fodboldkampe samt opvisning af et pigehold i gymnastik. Frederikssunds skoleorkester spillede, og på Skansen var der et ambulans Tivoli. Desværre ødelagdes festen delvis af stærke regnbyger.

Håndskriftets side 465

Rådhusuret

15. nov. opsattes i frontspidsen på rådhuset et af Lollands Spare- og Lånebank skænket ur med slagværk. Uret, der kostede 8000 kr. har til skive byvåbenet, der omgives af en krans med forgyldte tal.

1957

26. feb. vedtog byrådet at forandre Bagstrædes navn til Ny Østergade.
4. marts fandtes ved regulering af højen på kirkegården, at den indeholdt et murværk af munkesten med fladt muret loft over, ca. 1 m højt over jordoverfladen. Fundet blev meddelt Nationalmuseet, der dog på grund af pengemangel ikke foreløbig ville gøre noget ved det, hvorfor reguleringen blev fortsat. En gammel beretning omtaler, at højen rummede klosterets teglovn.
9. marts døde fru Erna Krag, enke efter isenkræmmer Chr. Krag, 82 år gl.
7. juni asfalteredes Jernbanegade.
27. juni 27/6 - 30/6 besøgte en delegation fra Nysted og omegn samt fra Vinstra i Norge Hedemora. Forskellige udflugter blev foretaget, ligesom der blev aflagt besøg på virksomheder i byen og omegnen. Rejsen var arrangeret af foreningen "Norden".
11. aug. døde smedemester, brandinspektør Aksel Sørensen, 66 år gl.
3. juli døde i Åbyhøj tidligere lærer i Nysted M. C. Madsen, 90 år gl. Han havde ejet og bestyret Nysted priv. Realskole og ansattes ved det kommunale skolevæsen, da kommunen 1911 overtog skolen. Han oprettede handelsskolen i Nysted. Urnen blev nedsat på Nysted kirkegård.

24. aug. 24/8 døde fhv. fisker Ancher Larsen, 93 år. Var en overgang medlem af byrådet.
31. aug døde fhv. borgmester, mejeribestyrer Vilhelm Hansen efter nogen tids sygdom på Finsensinstituttet i København, 73 år. Hansen, der var jyde, blev mejeribestyrer i Nysted 1918 og forblev det til sin død. Var fra 1933-54 medlem af byrådet, valgt af den kommunale vælgerforening, og fra 1945-54 borgmester.

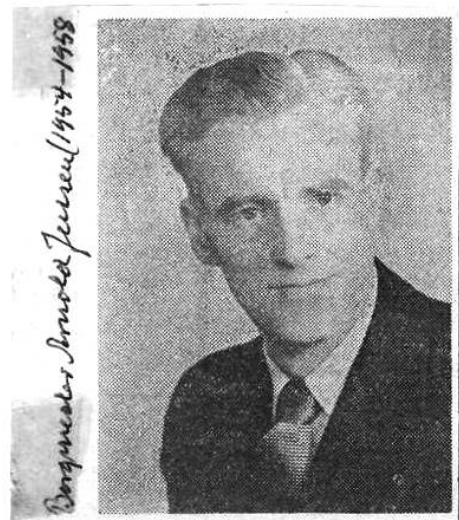
Hansen var en retlinet og god mand, der under et til tider afvisende væsen gemte et varmt hjerte, hvorfor kun få gik uhjulpne fra ham. Med tak vil byens befolkning mindes ham. Han efterlader sig enke. Urnen nedsat på Nysted kirkegård.

I bogen er indsat avisudklip af Vilh. Hansen - ses indskannet nedenfor

18. nov. Menighedsrådsvalg: Da der ved indleveringsfristens udløb kun var indkommet 1 liste (fællesliste), bortfaldt valget d. 26/11:
Listens navne er: skræddermester Morten Nielsen, repræsentant Kr. Stenstrup, lærerinde fru E. yde, fru Inge Jørgensen, fru Ellen Joensen, fru Magda Andersen og tømrer Gudmund Olsen.
Suppleanter: tilskærer Thøger Albretsen, fru Ingeborg Jensen, plantageejer R. M. Petersen, fru Ellen Albretsen, fru Helga Runge, lotterikollektør H. F. Madsen og fru Else Christensen, - Ved det konstituerende møde valgtes Stenstrup til formand og kirkeværge, fru Yde til kasserer.

Vilhelm Hansen
Borgmester 1945-1954

Arnold Jensen
Borgmester 1954-1958

1958

18. feb. døde fru Anna Andersen, g.m. bestyrer J. Andersen, L.M.A.F., 77 år gl.
3. marts døde borgmester, redaktør Arnold Jensen på Rigshospitalet i København, 48 år gl. efter lang tids sygdom. Han blev født i Nysted 1/12 1909, søn af skomagermester R. Jensen og hustru, blev handelsuddannet og ansattes 1936 som lokalredaktør ved "Lolland-Falsters Venstreblad", kom i 1950 i byrådet som radikalt medlem og valgtes i 1954 til borgmester. Han var en rettænkende mand, der personlig havde mange venner, og som gerne ville tjene sin by. Efterlader sig hustru, overlærer fru E. Jensen og 2 døtre, samt sin gl. moder.

I bogen er indsat avisudklip af Arn. Jensen - ses indskannet ovenfor

Byrådsvalg

2. marts Ved byrådsvalget fik
liste A (socialdemokraterne) 3 mandater (lærer Johs. Brønholt, tømrer Gudm. Olsen, skræddermester M. Nielsen),
liste B (radikale) 1 mandat (lærerinde fru E. Yde),
liste F (komm. Vælgerforening) 5 mandater (sagfører Bøgelund Thomsen, læge Plenge Petersen, skibsmægler Jul. Boas, fru Ellen Joensen, avlsbr. Sv. O. Petersen).
- Ved det konstituerende møde valgtes Bøgelund Thomsen til borgmester, skibsmægler Boas og tømrer Olsen til henholdsvis 1 og 2 viceborgmester.
- Forår April/Maj: For at forbedre camperingsforholdene på "Skansen" er der opført et hus, indeholdende toiletrum, køkken o.a. til brug for de camperende.
- Maj Slotsgade asfalteret.
20. juli døde smedemester Poul Gleie, 75 år gl.
29. sept. døde læge Asger Thyssen, 70 år gammel, pludselig under et besøg i Slagelse. Han havde været læge i Nysted fra 1921, var ved sin død læge ved kystsanatoriet, optagelseshjemmet og det kommunale skolevæsen.
31. okt. forlod lærere J. Brønholt og hustru byen, idet han blev udnævnt til skoleleder i Østoft og hun til lærerinde. Det var et meget dygtigt lærerpar, hvis bortrejse betød et stort tab for skolen og for byens ungdom. Han var tillige bibliotekar ved folkebiblioteket og medlem af byrådet, valgt af socialdemokraterne.
30. nov. tog pastor Karl Jensen, der havde været sognepræst for Nysted og landsognet fra 1. oktober 1931, sin afsked og flyttede til Espergærde. Han var meget interesseret i skolevæsenet og var formand i skolekommissionen, endvidere formand for Røde Kors. Hans hustru var meget musikalsk og uddannede mange elever i sang og klaverspil. - I vakancen fungerede pastor Buchhave, Hertritslev.
13. dec. 13/12 døde købmand Harald Hansen, 78 år gammel. Han var en fin og nobel person, der i ca. 30 år havde drevet kolonialforretning i Nysted.

1959

12. marts døde byens ældste, fru Maren Johanne Skaaning, 95 år gammel.
25. marts døde pensioneret politiassistent A. Meincke pludselig, 73 år gammel. Han havde virket ved Nysted politi fra 1918-1955 og var R.D. Var i 20 år medlem af byrådet, valgt af socialdemokraterne, og i mange år formand for forsvarsbrødrene.

Gl. Torv

- Forår I april og maj, reguleredes Gl. Torv, hvor der blev anlagt parkeringsplads, rosenbede og græsplæne.
1. maj blev hjælpepræst i Finderup-Høng Carl Blem udnævnt til sognepræst i Nysted og Nysted Landsogn. Han er kandidat med laud fra 1956, født 9. september 1929, var fra 1956-58 hjælpepræst ved Sct. Pouls kirke, København, fra 58-59 hjælpepræst i Finderup-Høng; gift i 1956 med Lone Lichtenberg.
24. juni Fra 24. til 29. juni, have byen venskabsbesøg fra Hedemora, ledet af viceborgmester, købmand Andersson, og adjunkt Rønnelid. Der var d. 25 modtagelse på rådhuset af de 19 gæster, forskellige virksomheder i Nysted og Nykøbing besøgte de følgende dage. Søndag prædikede pastor Ihrmark, Hedemora, i Nysted kirke, og om aftenen var byen vært ved en middag på "Skansen".

Kattesundet

- Aug. I august fuldførtes udvidelsen af Kattesundet, hvorved der blev skabt god forbindelse mellem Østergade og Søndergade; derved skulle lastvognstrafikken gennem Adelgade aflastes.
4. okt. druknede karetmager Bøggild Hansens 15 årige søn Benny ved en kæntringsulykke uden for noret.
- 30 nov. døde fhv. lods og havnefoged Anders Larsen, 69 år gammel.
1/12 døde fru Eline Hansen, enke efter mejeribestyrer, fhv. borgmester Vilh. Hansen. 74 år gammel.

Håndskriftets side 467

7. dec. I al stilhed mindedes Nysted 550 årsdag som købstad ved flagning fra de offentlige bygninger.

1960

19. jan. døde fhv. barbermester og musikdirektør Carl Nielsen, 75 år gammel.
26. jan. døde fhv. barbermester Frederik Sjelle, 87 år gammel; han havde drevet forretning i Nysted i over 50 år og havde oprettet den første biograf i Nysted.
10. marts døde smedemester Eilert J. W. Gleie på Maribo sygehus, 74 år gammel. Han var indehaver af Nysted fletværksfabrik, var i mange år formand for Industri- og Håndværkerforeningen, formand for teknisk Skole samt for Nysted Sejlklub. Han var en retsindig og nobel karakter og en dygtig og reel håndværker.
1. maj flyttede "Falck" stationen til et stort kompleks på Skansevej.
2. maj døde pens. lods ved Københavns lodseri Anders Vilhelm Larsen, 91 år gammel. Han var født i Nysted og bosatte sig i 1928 som pensioneret i sin fødeby. Afdøde var dannebrogsmænd og ridder af Sct. Olavsordenen.
9. maj døde detailhandler Laurits Petersen, 90 år gammel. Han var i sin ungdom fisker, men overtog for ca. 50 år siden Schous sæbehus. Et par overgange var han medlem af byrådet, valgt af de radikale. Han var sejlklubben en god rådgiver og enestående kyndig sejlsportsmand, hvorfor han også var æresmedlem af klubben.
- Sommer I sommerens løb byggede vognmand Simon Hansen et stort garagekompleks mellem Skansevej og Aarestrupvej.
18. juli døde fhv. brygger Karl Frederiksen, 85 år gammel. Fra 1917 drev han i hen ved 30 år Nysted bryggeri.
21. juli døde ejendomsmægler H. C. Rasmussen, 71 år gammel. Han havde oparbejdet en omfattende forretning og var kendt som en reel og solid forretningsmand.
26. aug. døde fru Jenny Stenstrup, 61 år gl. Hun var gift med repræsentant og kirkeværge Kr. Stenstrup.
- Sommer I Nysted kommunes ejendom ved Skansen er der i sommerens løb af "Direktoratet for Børne- og Ungdomsforsorg", under ledelse af forstanderinde frk. Nanna Jensen, oprettet et skolehjem for unge piger.
- Efterår har K.T.A.S. nedlagt telefonkabler i byen.
31. juli igangsattes på "Klostergården" af maskinfabrikant K. Nielsen, København, en ny virksomhed.

1961

Sidste togtur

27. maj kørte Stubbekøbing-Nykøbing-Nystedbanen sidste gang som personforbindelse mellem Nysted og Nykøbing, dog en daglig godstogsforbindelse. Personbefordringen varetages af rutebil.
15. juni. er bådebyggeriet atter i gang. Der er bygget nyt hus, og bådebygger Thomsen har allerede fået bestilt arbejde for 2 år. Der arbejder 2 svende, 1 lærling og en arbejdsmand.
18. juli døde pens. Overlærer Jørgen Holm, 85 år gammel. Han havde været ansat ved Københavns skolevæsen og var efter at have taget sin afsked i 6 år lærer på Hirsholmene, Afdøde var en højst intelligent og meget berejst mand, der i de 8 år, han boede i Nysted, skaffede sig mange venner. Han var gift med en datter af afdøde provst Faartoft, Nysted.
14. aug. fik apoteker frk. Birgitte Jensen bevilling til at drive Blågård apotek i København fra 1/12.
- Sommer I sommeren 1961 har der, trods det dårlige vejr, været over 8000 overnatninger på campingpladsen ved Skansen, en fremgang fra foregående år på ca. 3000. Pladsen er blevet udvidet og moderniseret, så den nu kan rumme ca. 150 telte.
13. nov. Da der til menighedsrådsvalget kun var indkommet 1 fælles liste, erklæredes de opstillede valgt:
Skræddermester M. Nielsen (formand), fru E. Jensen (Kirkeværge), overlærer fru E. Yde (kasserer), fru E. Albretsen, kollektør H. Madsen, kommuneass. P. Runge og tømrer G. Olsen.

Håndskriftets side 468

1. dec. 1/12 overtog apoteker Aage Bech, Odense, apoteket, som i løbet af 1962 vil blive flyttet til villa "Marina", der af redaktør Knud Petersen er solgt til apotekerfonden.
- Efterår I efteråret er der ved Skanseanlægget udlagt 26 grunde til sommerhusbebyggelse, hver på ca. 700 m². de er alle solgt for 5 kr. pr. m².
- Efterår Teknik Skoles bygninger blev i efteråret solgt til fletværksfabrikant E. Jantzen, Nysted; fabrikken havde tidligere haft til huse i afdøde smedemester E. Gleies ejendom.
8. dec. Fra 8. - 11. december havde en del af byens næringsdrivende på hotellet arrangeret en udstilling og afholdt julemesse.

1962

31. marts havde Nysted sejlklub 50 års jubilæum. Ved en festlighed på hotellet udnævnes fhv. garvermester Bischoff, fhv. barber Høffer og pens. Overlærer Grønbech-Jørgensen til æresmedlemmer.
28. maj forlod tidligere skoleinspektør Chr. Andersen og hustru, fru Magda Andersen, Nysted for at tage bolig i Dragør. Begge har betydet uhyre meget for byen gennem årene fra 1930, da Andersen blev udnævnt til skoleinspektør. Som skoleleder var han enestående dygtig, havde et klart overblik, var en god kollega og først og fremmest en særdeles dygtig og afholdt lærer.
- Han var også forstander for handelsskolen, og formand i turistforeningen gjorde han et stort arbejde, bl.a. for vandrehjemmet på den nu nedlagte Teknisk skole og ved anlæg af campingpladsen. Hans hustru var en meget begavet og betydelig kvinde, der var sin mand en udmærket medhjælp, men havde desuden mange andre interesser. Hun var formand for lokalafdelingen af Dansk Kvindesamfund og medlem af hovedbestyrelsen, var medlem af hovedbestyrelsen for Venstres kvinder, formand for lokalafdelingen for foreningen Norden og medlem af hovedbestyrelsen, formand for biblioteksforeningen, medlem af Menighedsrådet og et par overgange medlem af byrådet. For dem begge gælder det, at hvad der var beroet dem af offentlige og private hverv, blev arbejdet udført med initiativ og energi. De vil savnes meget her i byen. - Deres villa blev solgt til nuværende skoleinspektør Aage Andersen.
30. april afgik installatør Leo Larsen pludselig ved døden, 54 år gl. Han havde oparbejdet en efter byens forhold stor forretning.
18. april døde hans svigerfar, fhv. garvermester F. W. Bischoff, 80 år gl., efter længere tids

skrøbelighed. Han var en fin og nobel mand, der var almindelig agtet og afholdt. Han var gift med en datter af afd. Toldforvalter Nielsen, Nysted.

14. sept. døde fhv. murermester Knud Truelsen, 77 år gammel. Han var i sin ungdom "på valsen" som svend, blev mester i Nysted, rejste som 61 årig til USA, hvor han i 6 år virkede som murer, men vendte så hjem igen. Han var formand for Nysted naverlag.
26. sept. blev sognepræst Carl Emil Blem kaldet til residerende kapellan ved Hendriksholms kirke i Rødovre. Han var kun 2½ år i Nysted.
1. okt. tog organist Magnus Vedelstrøm p. gr. af sygdom sin afsked. Skønt han var blind, var han en særdeles fin organist. Hans efterfølger blev musiklærer E. Nygaard, Nykøbing F.
- Sommer I løbet af sommeren har campingpladsen haft ca. 10000 overnatninger.

Nysted mejeri

10. okt. blev Nysted andelsmejeri for 100.000 kr. solgt til mejeriejer Kn. Vammen, Nykøbing F., som modtager mælken fra de tidligere andelshavere. Mejeriet bliver moderniseret, og der skal særlig lægges vægt på osteproduktion.

Håndskriftets side 469

1963

Vinteren har været meget streng og noret var ufarbart fra midten af december 1962 til begyndelsen af april.

12. jan. blev sognepræst og lærer på Askø C. J. W. Hansen Jacobsen, født 29/4 1913, kaldet til sognepræst for Nysted og Nysted Landsogn med tiltrædelse 1/4: Gift med Mary Skov, født 18/4 1909.
1. feb. døde pludselig fhv. bestyrer for L. M. A. F. Jens Morten Andersen, næsten 80 år gammel, efter at have været bestyrer i 50 år. Han nød almindelig agtelse, var medlem af menighedsrådet i 35 år og kirkeværge fra 1926-57, samt i mange år medlem af provstiudvalget. I 2 perioder var han medlem af byrådet.
7. feb. fik kommunen ministeriel tilladelse til at købe frugtplantagen ved Nordre Kongemarksvej, specielt til industrigrunde, ligesom der er givet tilladelse til køb af kirkejord, syd for optagelseshjemmet, til byggegrunde, som i den kommende tid skal gøres byggemodne.
31. aug. fratrådte postmester Koefoed Jespersen p. gr. af alder sin stilling og tog bolig i Maribo. Hans efterfølger blev overassistent Aage Poder, Roskilde.
28. sept. døde fhv. skorstensfejmester Th. Andersen, 76 år gammel. Han var meget afholdt, gjorde et stort arbejde for ungdommens idræt og var i mange år en populær bademester på søbadeanstalten.
- Sommer Campingpladsen havde i sommerens løb ca. 15000 overnatninger. Pladsen, der er meget smukt beliggende, udvides, idet den lille bugt øst for skansebroen opfyldes, planeres og beplantes, hvorved pladsen forøges med ca. 3500 m².
13. okt. døde fhv. handelsgartner Inger Graae, 83 år gl. Hun var datter af pastor Graae, præst i Nysted fra 1897 til 1907.
30. dec. døde tømremester Frederik Olsen, 79 år gammel. Han var en solid håndværker, der bl.a. opførte et stillads omkring kirkespiret, da dette blev kobbetækket, at arbejde, der vakte almindelig beundring.

1964

19. jan. døde skibsmægler Julius Boas pludselig under et besøg hos sin datter i Nykøbing S. Han var født i København 25/5 1893, kom i 1918 til Nysted som manufakturhandler. Var fra 1927

skibsmægler og deltog ivrigt i det kommunale arbejde i 26 år som formand i ligningskommissionen og fra 1946 som medlem af byrådet, hvor han ved sin død var 1 viceborgmester. Han efterlader hustru samt en datter, bosat i Nykøbing S.

Hans stedfortræder i byrådet blev bankbestyrer Kromann, og til 1 viceborgmester valgtes fru Ellen Joensen, der tillige blev formand for socialudvalget. - Som medlem af ligningskommissionen indtrådte direktør Bruno Jensen, og til formand valgtes stationsforstander Adrian.

12. feb. døde tidligere distriktsjordemoder fru Sara Camilla Petersen, 88 år gl. Hun havde i 44 år været en meget dygtig og afholdt jordemoder i Nysted.
26. feb. døde tidligere skibsfører Jens Jørgensen, 90 år gl. Han havde været en meget dygtig og anerkendt skibsfører i forskellige rederier.

Kirkerestaurering

- April Hele april måned var kirken lukket p. gr. af restaurering. Bl.a. blev et gammel, tilmuret vindue i tårnets sydside ført tilbage til sin oprindelige skikkelse, og det Raben-Levetzauske kapel blev restaureret, de gamle, frønnede trækirker blev begravet i en fællesgrav, og kun marmorsarkofagerne blev bibeholdt, så kapellet nu fremtræder i smuk form. - det gamle kirkeskib blev af elektricitetsværkets bestyrer Christiansen præpareret mod råddenskab og rensat.
9. maj døde fhv. bagermester Henry Dose, 78 år gl. I ca. 30 år drev han forretning i Nysted og var en overgang medlem af byrådet.
4. juni ophørte udgivelsen af "Nysted og omegns adresseavis" efter at have eksisteret i 59 år.

Håndskriftets side 470

- Efterår I løbet af efteråret 1963 og foråret 1964 har champignongartner P. Jørgensen, Skovlunde, ved Nordre Kongemarksvej anlagt et stort champignongartneri.

1964

Veteranbilmuseet

17. juni åbnede baron Raben Levetzau på Stubberupgården et museum for veteranbiler med talrige smukke gamle vogne. - Det blev en stor succes, idet det i den resterende del af året blev besøgt af ca. 100.000. - Til museet hører et cafeteria, da også fik stort besøg.
30. juni døde tidligere organist Magnus Vedelstrøm, 64 år gl. Han kom til Nysted 1941 og måtte p. gr. af sygdom tage sin afsked i 1962. Skønt blind var han en fin musiker og en dygtig organist. - han efterfulgtes som organist af Erik Nygaard, Nykøbing F.
1. juli tog bankdirektør H. Hoffmann Christensen, Landmandsbanken, sin afsked. Han kom til Nysted i 1939 og var en særdeles behagelig mand, der var meget afholdt og vandt stor agtelse i kundekredsen. - han efterfulgtes som direktør af Svend Aage Rasmussen, Nykøbing F.
- Okt. I slutningen af oktober blev der i Strandstræde indrettet et keramikværksted.
- Sommer I sommeren 1964 havde campingpladsen rekordbesøg, ca. 22500 overnatninger.

1965

- Marts På byrådsmøde i marts vedtoges det at kalde den nye vej syd for optagelseshjemmet, Fjordvej.
21. marts Natten til søndag d. 21. marts blev mindesmærket for de nedskudte canadiske flyvere skændet, idet nogle bøller fjernede navnepladen. Den blev genfundet af en dykker i Nysted havn 4. maj om formiddagen og samme dag atter sat på plads.

31. marts bevilgedes pens. overlærer J. E. Grønbech-Jørgensen afsked som kordegn ved Nysted kirke; han havde virket som sådan fra 1. november 1922. Som hans efterfølger ansattes havebrugskandidat O. V. Borup, som fungerer både ved Nysted og Vantore kirke. Han var ved ansættelsen 46 år og tiltrådte 1. juli.
4. maj afholdtes i kirken om aftenen mindefest for 20 års dagen for kapitulationen. Kirken var festligt smykket med faner og levende lys og var fyldt med mennesker. Efter gudstjenesten gik man i procession med fakler til flyvermindesmærket, hvor der atter fandt en højtidelighed sted.
20. aug. døde på "De gamles Hjem" byens ældste, fru Christine Madsen, 95 år; hun var enke efter kusk Madsen, Aalholm.
- Sommer I sommerens løb har der på campingpladsen været over 25000 overnatninger. Veteranbilmuseet på Stubberupgården har i sommer været besøgt af over 100.000 betalende gæster. Turistbesøget har i det forløbne år været meget stort.
12. nov. begyndte et voldsomt snefald over de sydlige øer, også Nysted fik sin store part. Snevejret fortsatte de følgende 3 døgn og anrettede store skader, idet adskillige bygninger led overlast p. gr. af sneens tryk, ligesom byen i 2 døgn helt var afskåret fra omverdenen.

1966

11. jan. Ved et byrådsmøde 11. januar bevilgedes kæmner Rude Pantmann afsked pr, 31. marts p. gr. af sygdom. Til hans efterfølger udnævntes hidtidig kommunefuldmægtig Hemming Nielsen.

Pantmann

der har været byen en god mand, blev ansat 1934. Han har i årenes løb udført et godt og samvittighedsfuldt arbejde, var meget hjælpsom og hjalp gerne mennesker i vanskelige kommunale spørgsmål. På grund af sine kunstneriske evner var han en uvurderlig hjælp ved udformning af smukke tegninger til programmer, ligesom det var ham, der tegnede mindesmærket for de nedskudte flyvere.

Håndskriftets side 471

- Jan. Som led i venskabsbesøg rejste i januar under ledelse af lærer Nilsson II realklasse til Hedemora, hvor eleverne dels gik i skole, dels foretog eksekutioner. Som gengæld kom i begyndelsen af marts en tilsvarende klasse fra Hedemora hertil for også at gå i skole i 8 dage og foretage udflugter i omegnen.
8. marts Ved byrådsvalget indvalgte følgende:
A (Socialdemokratiet) tømmer Gudmund Olsen, redder Ib Schjelde, lærer Kaj Nilsson og postmester Poder,
liste B (radikale) overlærer fru Ellen Yde,
Liste G (Komm. vælgerforening) advokat S. Bøgelund Thomsen, avlsbruger Asger Aage, tandtekniker Børge Stenstrup og fru Ellen Joensen.
 Ved konstituerende møde genvalgte Bøgelund Thomsen til borgmester.
31. marts Ved en reception på rådhuset tog byråd og kommunekontorets personale afsked med kæmner Pantmann. Borgmesteren takkede for hans store og fortjenstfulde arbejde og overrakte ham et maleri af Otto Larsen. Driftsbestyrer Christiansen takkede også og overrakte funktionærernes gave, et sølvfad og en bordlighter. Pantmann overrakte til gengæld kommunen en af ham selv malet akvarel af rådhuset (uden balkon).
4. april døde fhv. skoleinspektør i Nysted Chr. Andersen i sit hjem i Dragør. Han vil længe mindes her i byen for sin noble fremtræden og dygtige ledelse af skolen. Desuden var han forstander for handelsskolen og formand for turistforeningen, hvis blomstring for en stor del skyldes ham. Han blev under stor deltagelse begravet i Nysted 9. april.

Rutebil

1. april Pr 1/4 blev buskørslen Nykøbing-Nysted-Rødby overdraget til rutebilejer Børge Petersen, Nykøbing, som har købt den nedlagte banes remise samt et areal af banens jord på 3300 m², hvorpå rutebilstationen skal opføres. - Det var med vemod man tog afsked med banen, som måtte nedlægges, da den var urentabel.
- Sept. har kommunen af ministeriet fået tilladelse til at anlægge vej fra Falckstationen til Kongemarksvej; den nye vej fik navnet Ndr. Kongemarksvej.
- 1965-66 I det forløbne og foregående år er der syd for optagelseshjemmet opført en lille villaby, hvoraf dog endnu nogle grunde, skønt solgt, ikke er bebygget.
- 1966 Nysted kommune har købt den nedlagte banes sporareal fra Skansevej til den nordre bygrænse, ligesom amtet har overtaget det resterende areal, for at anlægge en omkørselsvej øst om byen.
- Okt. Den nedlagte jernbanestation er solgt til metalvarefirmaet Petersen og Dræby, Hillerød, for 80.000 kr. Der skal fabrikeres letmetal og fysiske instrumenter. Fabrikken går under navnet "Nymetal".
9. nov. døde skræddermester Morten Nielsen, 70 år gammel. Han var en dygtig håndværker, en fin og nobel karakter og almindelig agtet. Var i 8 år medlem af byrådet, valgt af socialdemokratiet, og i over 20 år medlem af og i flere år formand for menighedsrådet.
- Efterår I efteråret ankom hertil en del skibe, der opfiskede flere tusinde tons rødmyr, som pr. lastbil førtes til Randers for at anvendes ved fabrikation af jod.

1967

- Jan. I januar blev gasværkets bygninger solgt til automekaniker Ib Hansen, der anlagde et moderne bilværksted i den.
2. april døde pludselig gartner Børge Hansen, 50 år gammel. Han kom til Nysted 1938 og havde oparbejdet en betydelig virksomhed.
31. aug. Pr 31. august fratrådte kordegn Borup efter eget ønske. Hans efterfølger blev købmand Svend Nielsen, V. Karleby, der tiltrådte 1. oktober.
- Sommer I sommerens løb er der projekteret nye veje i Nysted. Fra Skansevej til nordre bygrænse skal vejen hedde Wichmandsvej, deraf er strækningen fra Vantorevej til Gl. banegård færdiglavet. Yderligere er projekteret vej fra Ndr. Kongemarksvej til Gl. Kongemarksvej under navnet Holcksvej. Strækningen fra Kattesundet til Wichmandsvej får navnet C. A. Hansensvej. Den tidligere C. A. Hansensvej bliver fortsættelse af Strandvejen.

Håndskriftets side 471

17. okt. rasede en voldsomt orkan over store dele af landet, også Nysted og omegn følte den. Mange bygninger blev mere eller mindre ramponerede, ja nogle blæste helt om, elektriciteten svigtede, så vandforsyningen blev standset, ligesom oliefyrene gik ud. Telefon- og lysmaster knækkede, og i skovene og Aalholm park styrtede store træer om i så store mængder, at det betød milliontab for skovbruget. (En lignende orkan rasede i februar s.a. og anrettede ligeledes store skader).
- Efterår Der skal udføres større bolværks- og brolægningsarbejder på havnen.

1968

12. feb. døde fhv. stationsforstander Knud Adrian, 68 år gammel. Hans virke faldt i Nysted, idet han både havde været elev, assistent og til sidst stationsforstander ved den nu nedlagte bane. Han var et behageligt menneske, hjælpsom og omhyggelig som stationsforstander. Var en overgang formand for ligningskommissionen.
- Vinter Opfiskningen af Rødmyr fortsætter, hvilket giver god indtægt til havnen.

19. feb. modtog pens. overlærer Grønbech-Jørgensen vedlagte skrivelse fra Lübeck om transportforholdene mellem Mecklenburg og Nysted.

Skrivelsen ses indskannet nedenfor:

31. maj fratrådte graver Kjeldgaard Nielsen p. gr. af alder. I hans sted ansattes graveren ved Vantore kirke, Martin Hansen, som graver og kirkebetjent både ved Nysted og Vantore kirker.
- Maj Medio maj åbnedes Wichmandsvej på strækningen fra Vantorevej til bygrænsen, hvorfra den er tilkørselsvej til Herritslevvejen. Resten af Wichmandsvej til Skansevej ventes færdiggjort i løbet af året eller begyndelsen af 1969.
- Sommer I sommeren 1968 opfiskedes i Femernbælt et ca. 300 år gammelt anker, der skal opstilles på den grønne plads ved Strandvejen.

1969

1. jan. ophørte sagfører Bøgelund Thomsen sin virksomhed; han fortsætter som borgmester.
13. jan. døde fabrikant Louis Keimer Jørgensen. Født i USA, men kom som spæd med forældrene til Nysted. Han oparbejdede en stor virksomhed som ejer af sten- og gruslejer i Nysteds omegn.
18. jan. Døde tømrermester Gudmund Olsen 59 år gl. Han var en pålidelig håndværker og var fra 1950 til sin død medlem af byrådet, valgt af socialdemokraterne, hvis formand han var. Han udførte et godt arbejde som medlem af kasse- og regnskabsudvalget og var tillige ejendomsvurderingsmand. Hans efterfølger i byrådet blev fru Alice Nielsen.
1. marts Pr. 1. marts blev der dannet en forældreforening med det formål at få oprettet en moderne børnehave.
1. april Pr. 1. april, blev toldkontoret nedlagt.
3. april døde boghandler Haakon Ross Svenningsen, 60 år gl., efter en langvarig sygdomsperiode. Han var meget afholdt og til sin død turistforeningens repræsentant.

Rude Pantmann

12. maj døde fhv. kæmner Rude Pantmann pludselig, 69 år gl. han tog sin afsked pr. 31/3 1966 p. gr. af sygdom. Ved hans afsked omtaltes hans store arbejde for byen, og da han havde store kunstneriske evner, udførte han velvilligt mange smukke tegninger, såvel for kommunen som for byens foreninger.

Se vedlagte nekrolog. [indskannet nedenfor]

1. sept. 1. september blev afd. Boghandler Ross Svenningsens forretning overtaget af hr. Jørgen Svendsen, København.
19. aug. åbnedes ved en reception brugsens nye supermarked på Wichmandsvej.

Nysted-Heiligenhafen

*4/2. 1968 modtog jeg fra Lübeck meddelende historiske skrivelser om forbindelse
mellom Heiligenhafen - Nysted J. & Grenbeck-Jørgensen
drevet af hr. Franz Wecker, Lübeck.*

Im Jahrbuch für Heimatkunde im Kreis Oldenburg, Holstein, 5. Jahrgang, 1961, veröffentlichte Herr Franz Böttger, Heiligenhafen, einen Beitrag: Vom Heiligenhafener Hafen, I. Teil:

Anfang des 19. Jahrhunderts wünschte die dänische Regierung eine schnelle und kurze Verbindung zwischen Kopenhagen und Hamburg. Eine Fährverbindung sollte eingerichtet werden zwischen Heiligenhafen und Nystadt. In Heiligenhafen sollte der Fährhafen eingerichtet werden in der Nähe der Lassenschen Mühle - Ortmühle -, am Schifffort. Ein Haus für den Fährpächter und zur Unterbringung der Passagiere sollte gebaut werden. Die kürzeste Verbindung zwischen Kopenhagen und Hamburg führte von Kopenhagen nach der Südküste Laalands und von dort entweder über Fehmarn oder direkt zur holsteinischen Küste, nach Heiligenhafen. Am 15. März 1802 wurde der Leutnant vom See-Etat, Landinspektor Wlengel, damit beauftragt, die in Frage kommenden Häfen auf ihre Brauchbarkeit zu prüfen. Er untersuchte die Ströme, Tiefen und Landungsplätze, verfertigte Seekarten und auch Risse für die zu erbauenden Brücken und machte Vorschläge für die anzuschaffenden Fahrzeuge. Als Ausgangspunkt der Fährn auf dänischer Seite wurden die Hafenplätze Nystadt und Kramnitz auf Laaland vorgeschlagen. Der letztgenannte Hafen eignete sich nach dem Urteil des Kapitäns Christensen aber nicht als Fährhafen, in Nystadt seien aber alle Vorbedingungen für einen guten Fährhafen gegeben. Auf holsteinischer Seite traten Fehmarn und Heiligenhafen in Konkurrenz. Die Fehmaraner hätten die Fähre gern gehabt, aber die Sachverständigen zogen Heiligenhafen vor, und nun trat man dem Projekt näher. Als Fährschiffe schlug Wlengel Fahrzeuge vor, wie sie der Statthalter auf seinen Fahrten nach Lauenlund benutze, doch ohne alle Zieraten. Ein solches Schiff sei imstande, nicht nur Menschen, sondern auch Fahrzeuge, Vieh und Güter zu befördern. Die Fährschiffe durften aber mit Rücksicht auf die vorhandenen Hafenverhältnisse nur einen Tiefgang von 6 bis 7 Fuss haben.

Zum Bau des Fährhauses ist es nicht gekommen.

Der Bürgermeister traf ein Abkommen auf drei Jahre mit dem Heiligenhafener Freigesessenen Peter Thorsen, und zwar vom 1. Juni 1804 bis zum 30. Juni 1807. Thorsen nahm den Fährbetrieb mit einem Paketboot und einer Jacht auf. Er fuhr jede Woche an einem bestimmten Tage sowohl von Nystadt als auch von Heiligenhafen ab; ausserdem, so oft er Fahrgäste und Fracht an Vieh und Gütern hatte. Er hatte sich bei seinen Forderungen an die Fährtaxe zu halten und jedes Jahr, sobald die Fährfahrten aufgenommen wurden, dies im "Altonaer Merkur" und im "Hamburger Correspondent" anzuzeigen. Im Winter ruhten die Fahrten, nur das Paketboot fuhr, solange das Wasser offen war und das Wetter es zulies, als Stafettenboot zwischen Heiligenhafen und Nystadt hin und her.

Der Tag, an dem die Schiffe fuhren, hiess der "Börttag". Für Heiligenhafen war es anfangs der Donnerstag, weil in den Tagen vorher die Posten in Heiligenhafen einliefen.

Namen von Schiffern sind Isbrandsen, Davidsen und Claussen.

Die Aufsicht über die Fähranstalt übernahm am 1. März 1807 gegen eine Entschädigung von 50 Rthlr. der Zollverwalter Moritzen.

Gleich zu Anfang des Jahres 1808 gerieten zwei Boote im Eis des Fehmarnbelts fest und konnten aus dem Eise nicht wieder frei kommen. Darum wurden sie von den Mannschaften verlassen und trieben sie mit dem Eise ab. Dabei ging die ganze Post, die sie an Bord hatten, verloren.

Am 20. Juni 1812 verordnete die General-Post-Direktion, dass die Fähranstalt, um während des Krieges die gehörige Sicherheit zu haben, von Heiligenhafen nach Fehmarn verlegt werde. Als der Krieg 1814 zu Ende war, stellte der Magistrat den Antrag auf Rückverlegung nach Heiligenhafen. Während des Krieges stockten natürlich Handel und Wandel, aber der Fährverkehr von Heiligenhafen nach Nystadt und umgekehrt ging weiter "und bot", wie der Magistrat sich ausdrückte, "Gelegenheit, der Stadtkasse einigen Einfluss zu verschaffen".

Diese Nord-Süd-Verbindung hat bis 1864 bestanden, brach dann ab und lebte in unserer Zeit als "Vogelfluglinie" wieder auf.

- Eine solche hat schon früher bestanden. König Friedrich III. ordnete mit einem Patent vom 1. Dezember 1657 an, dass die gesamte dänische Post von Lübeck über Fehmarn nach Rødby zu befördern sei. -

Lübeck, den 16. Februar 1968

Fhv. kæmner i Nysted Rude Pantmann død

Fhv. kæmner, Rude Pantmann
4/8.1899 - 12/4.1969
Forhenværende kæmner Rude Pantmann, Nysted, døde lørdag aften i sit hjem paa Strandvejen. I gaar gik flaget paa halv paa Nysted Raadhus. Pantmann, der blev 69 aar, havde lidt under svigtende helbred i længere tid.

Rude Pantmann var født i Nyborg. Han uddannedes indenfor handelen i det gamle islandske firma Dines Petersen & Co. i København, men i 1921 indledte han sin karriere indenfor den kommunale administration, da han fik ansættelse som assistent i Nykøbing F. kommunes skattevæsen. Fire aar senere udnævntes han til fuldmægtig samme sted, og i 1928 tildeltes han hvervet som kommunesekretær i Esbønderup-Nøddebo kommune.

Her virkede han, indtil han i 1934 blev udnævnt til kæmner i Nysted. I 32 aar var han leder af kommunkontoret, og i dette til tider utaknemmelige job gjorde han en fremragende indsats. Man fandt ham altid parat til at hjælpe og vejlede. Ved de første møder med ham, kunne man maa-ske faa det indtryk, at man stod overfor en lidt reserveret mand, men kom man til at lære ham nøjere at kende, fandt man et venligt og ydmygt menneske med et varmt hjerte og med forstaaelse for hans medmenneskers problemer. Gennem aarene paatog han sig en overordentlig stor arbejdsbyrde i sit krævende hverv. 1. april 1966 bevilgedes han efter ansøgning afsked som kæmner og trak sig tilbage. Hans sidste aar blev vanskelige, plaget af sygdom, som han var. Pantmann fik ikke det otium, som han havde fortjent, selv om han til fulde beholdt sin glæde ved tilværelsen og de smukke ting, den kunne byde paa.

Rude Pantmann

Pantmanns organisatoriske evner kom ogsaa til udtryk gennem hans virke i en aarrække som forstander for Nysted tekniske skole, men ellers koncentrerede han sig om arbejdet paa kommunkontoret og om sit smukke og harmoniske hjem.

I sin fritid beskæftigede han sig helst med kunst, først og fremmest den bildende. Han besad selv umiskendelige evner paa dette felt, hvad han ofte gav beviser paa. Med talent løste han mange opgaver, det var saaledes ham, som lavede udkastet Nysteds flyvermonument, et af landets mest originale mindesmærker. Hans sidste opgave paa kunstens omraade løste han for kort tid siden, da han til turistforeningen tegnede vignetter paa de bykort, som om kort tid vil blive hængt op.

Meddelelsen om Rude Pantmanns død blev modtaget med den dybeste beklagelse af de byraadsmedlemmer, som gennem aarene havde samarbejdet med ham, af medarbejderne paa kommunkontoret, af folkene indenfor den tekniske forvaltning og af de mange, der kendte ham som et fint og stilfærdigt menneske, der aldrig ønskede sin person sat i forgrunden. Han var Nysted kommune en god tjener.

Foruden sin hustru efterlader Rude Pantmann en datter og en søn.

Håndskriftets side 473

Storkommunen 1

- 1969 I løbet af året er der dannet en storkommune, bestående af Nysted købstad, Nysted landsogn, Kettinge-Bregninge, Døllefelde-Musse, Herritslev, Øster og Vester Ulslev samt Godsted med sæde i Nysted, hvis rådhus derfor skal udvides, idet politi- og dommerkantor forflyttes til toldbygningen, som står ledig, men som må ombygges. På rådhuset inddrages arrestbygningen efter ombygning, til administrationslokaler.
7. okt. 7. oktober åbnedes en ny vej fra C. A. Hansensvej til Ndr. Kongemarksvej; den fik navnet Byfoged Holcksvej.
16. nov. Som supplement til veteranmuseet og veterantoget har baron Raben Levetzau i Tyskland købt en 100-årig hjuldamper, som d.d. ankom til Nysted havn.
- Efteråret I efteråret 1969 er Nysted hotel blevet restaureret, salene moderniseret, og ud til gården er opført nye lokaler, Palmehaven.

1970

1. jan. Pr. 1. januar, har kommunen af gdr. Harald Larsen købt Wichmandsgården, hvis jorder efterhånden skal udstykkes til byggegrunde (ca. 125).
17. jan. døde overlærer Etik Seest Mogensen af en blodprop i hjertet, 62 år gammel. Han var i 30 år ansat ved Nysted skole og var en både meget dygtig og afholdt lærer.
1. feb. overtog bogtrykker Ib Rasmussen, Stubbekøbing, Annoncebladet (Nysted Avis) efter redaktør Gundorff.
- Vinter Vinteren 1969-70 var meget langvarig, idet sneen faldt fra begyndelsen af december og vedvarede indtil slutningen af marts. Længe efter lå sneen og generede trafikken.

Storkommunen 2

3. marts afholdtes valg af styrelse af den ny storkommune.
Liste A (soc.) fik 8 medlemmer, liste B (rad.) 3, liste C (kon.) 1 og liste D (venstre) 5.
10. marts fandt sidste møde sted i Nysted byråd. Den afgående borgmester, sagfører Bøgelund Thomsen, blev hyldet fra alle sider for den måde, hvorpå han havde varetaget sin hverv.
1. april. Fra d.d. henlægges Sakskøbing dommerkontors Nystedafdeling under Nykøbing F's retskreds med biting i Nysted 1. og 3. fredag i måneden.

Storkommunen 3

24. marts Ved kommunalbestyrelsesmøde i storkommunen valgtes gdr. Johs. Bjerre, Kettinge (venstre), til borgmester, overlærer fru Ellen Yde, Nysted (rad) til 1. viceborgmester og Erling Andreassen, V. Ulslev (soc), til 2. viceborgmester.
1. maj flyttedes politi- og dommerkontorerne fra rådhuset til den fhv. Toldbod.
4. maj I anledning af 25 årsdagen for befrielsen afholdtes om aftenen i Nysted kirke en fest- og mindegudstjeneste med efterfølgende fane- og fakkeltog til flyvermindesmærket, hvor der blev holdt en kort mindetale.
- Aug. 15. og 16. august forevistes det ombyggede rådhus, som derved fik en slags uofficiel indvielse. Ombygningen, der omfatter politi- og dommerlokaler samt de tidligere arrester, er udført, så de forskellige lokaler er praktisk beliggende og smukt indrettede.

Fra denne dato er det efter alt at dømme Sigrid Mogensen, der fører pennen
som Johannes Grønbech-Jørgensens efterfølger

- Okt. Ved byrådsmødet blev det kommende års skatter fastlagt. Det vedtoges at forhøje personfradraget til det maximale p.t. 5.100 kr., kommunebeskatningsprocent blev sat til 19,5 og kirkeskat 1,6. grundskyldsprom. forhøjes fra 24,4 til 28,3.

Der forelå en skrivelse fra Fredningsnævnet, der havde modtaget en klage fra Baron Raben-Levetzau over Nysted-turisters adfærd på øen Lindholm, der i mange år har været et yndet mål for sejlerne. Der forlangtes et skilt sat op: jagt og fiskeri, teltslagning og bål forbudt.

Håndskriftets side 474

25. okt. fejrede Foreningen Norden sit 25 års jubilæum ved en fest på Nysted Hotel. Blandt gæsterne var medlemmer af foreningens første bestyrelse: overlærer Ruth Ville, pastor Johs. Boysen, fhv. bestyrer N. Westrup Gleie, samt form. for Norden i den svenske venskabsby Hedemora, adjunkt Kell Rønnelid.
- Nov. Virksomheden "Nymetal", der for fire år siden åbnede i den tidligere stationsbygning, er ophørt efter at have været ude af drift et par år. Fabrikken, der ejes af Petersen og Dræby, Hillerød, og fremstillede fysikinstrumenter, har ikke kunnet få arbejdskraft og ønskes nu

solgt.

- Dec. Den nordlige del af Nysteds havnemole, der er i en meget dårlig tilstand, vil nu blive istandsat, og arbejdet er udbudt i licitation. Kommunen har til dette formål opsparet 100.000 kr. Arbejdet skal være tilendebragt 1. juni 71, hvorefter der vil blive krævet leje af bådene.

1971

Nysted-kunstneren Erik Bischoff har fået to af sine skulpturer antaget til Charlottenborg-udstillingen, der åbner 15. marts. Begge figurerne stammer fra B's ophold i Rom i efteråret på Det danske Institut, hvor han var efter at have fået Dronning Ingrid's legat.

Også en anden Nysted-kunstner, den unge maler Roland Hansen, har fået et arbejde antaget, et abstrakt billede. - R. H. fik senere et legat efter indstilling fra det kgl. Akademi.

- Marts Det tidligere bryggeri på Gl. Torv blev af lensgrevinde Hanne Knuth for nogen tid siden solgt til en antikvitetshandler fra Kbh.; p.g.a. sygdom gik handelen tilbage, og det er nu solgt til pensionist Holger Bech, Hillerød.
- Forår Baron Raben-Levetzau har på Sothebys auktioner i London solgt et udstoppet eksemplar af den for længst uddøde gejrfugl. Fuglen, der menes skudt af baronens forfader F. C. Raben på Island, har i mange år været opbevaret på Aalholm slot. Den blev solgt til Islands Naturmuseum for 162.000 kr.
- Forår Nysted kommune har købt den grund i Adelgade, hvor forhen Landmandshotellet lå for 55.000 kr. Denne grund, der ejedes af et københavnsk aktieselskab, har længe ligget ubenyttet og har været en kilde til daglig ærgrelse for byens borgere, der flere gange har protesteret mod "den grimme plads".
- Maj. Havnen og sejllobet skal nu oprenses, og der er bevilliget 25.000 til dette formål. Det sker, for at der kan gennemføres turistsejls i sommermånederne fra Heiligenhafen. Turene begynder 5. juni, foreløbig 2 gange om ugen.
- Sommer Efter at fredningsplanudvalget har påbudt, at campingpladsen skal nedlægges om tre år, har Nysted kommune og Turistforeningen afsendt en anke, og en deputation vil søge foretræde hos kulturministeren for at protestere.
- Sommer Den lille ejendom på hjørnet af Adelgade og Jernbaneg., hvor der før var Schous Sæbehus, er af kommunen blevet købt til nedrivning for at skabe bedre oversigt i krydset.
- Juni Efter at fredningsplanudvalget har besat kommunens losseplads ved Nysted skov og fundet tilstanden der chokerende, vil pladsen nu blive indhegnet af et 1½ m. højt hegn, arealet bliver planeret, og en del dækket med jord. Der bliver fast opsyn og mere ordnede forh.
14. juni holdtes en debat i byrådssalen om de fremtidige skoleforhold i kommunen. Der var mange tilhørere. Der viste sig at være meget delte meninger om, hvor den kommende overbygning skal placeres, og man nåede ikke til noget resultat. Samtidig drøftede man en idrætshal, som tænkes opført i forbindelse med evt. nyt skolebyggeri.

Håndskriftets side 475

- Juni Nysteds første boligkompleks "Padekæret" står nu færdigt. Det er bygget med kommunegaranti af Andelsboligforeningen Lolland og rummer 6 4-værelses og 2 1-værelses-lejligheder. Da lejen efter Nysted-forhold er høj, har det vist svært at få dem lejet ud.
- Sommer For at skaffe penge til en planlagt børnehave, har forældreforeningen afholdt en tredages fest på havnen. Vejret var dårligt, men udbyttet dog ca. 6.500 kr.
- Sommer Nysted Boldklub har af Dansk Tipstjeneste fået 25.000 til et nyt klubhus, der opføres af medlemmerne.
- Juli Fhv. sparekassebestyrer N. P. Fogtdal er 7. juli død efter længere tids sygdom, 69 år gammel. Han var bestyrer i Landbostandens Sparekasse fra 1933 til 1. jan. 1970. Aktiv i turist- og

biblioteksfore.

- Aug. I den lille ejendom på hjørnet af Adelgade og Jernbanegade, som turistforeningen har lejet af kommunen, er der nu fremlagt Turistbrochurer o. lign., som turister fast kan tage. I baglokalet har maleren Roland Hansen et lille atelier.
- Aug. Der bliver nu opført en pavillon til Nysted skole med et klasseværelse på den lille parkeringsplads ud mod Østergade. Arbejdet udføres af tømrermest. Erling Jørgensen - ca. 43.000.
- Aug. Efter at kommunen har indført pladsleje for både, som fortøjes til og med Skansebroen, vil det ikke blive tilladt at fortøje uden for broen.
- Aug. Lrs. Steen Møller har optaget advokat Gert Fogtdal som ansvarlig medindehaver af sin virksomhed.
- Sept. Palmehaven har lukket for lørdagsarrangementerne, der begyndte for godt 2 år siden, og hotelejer Preben Møller har averteret Nysted Hotel til salg.
- Efterår Nysted byråd har afvist en protest fra Handelsstandsforeningen mod parkeringsforbud i Adelgade mellem Jernbaneg. og Smedest. med stemmerne 9 mod 7. Byrådet vedtog en beskatningsprocent på 12,4 + 6,3 til amtet + 1,5 i kirkeskat, i alt 20,2 - en nedgang på 0,9. derimod blev grundskyldsprom. sat op fra 28,3 til 29 efter lang debat og afst. 11 - 6.
- Okt. Beboere på Strandvejen har til byrådet klaget over en udvidelse af E. Bredgårds bådebyggeri, en stor og grim hal, der vil skæmme området og hindre udsigten, klagen afvistes.
- Nov. Teknisk Forvaltning flytter ind i Wichmandsgårdens stuehus, der er sat i stand til det, og samtidig indføres faste åbningstider. - Byrådet har godkendt ny bygningsvedtægt.
- Efterår Efter at en delegation har været hos kulturministeren, har man intet håb om at bevare campingpladsen på Skansen. Man vil nu prøve at finde en god erstatning.
- Efterår Turistforeningen har købt Privatbankens feriehjem "The Cottage", som tænkes benyttet som feriepensionat, evt. udbydes til forpagtning. Turistf. Klarer selv udbet., og kommunen garanterer på lån. Købesum 260.000.
- Efterår Socialministeriet har godkendt, at Nysted Ungpigeheim benyttes af landsforeningen "Sindslidendes Vel" til ferieinstitution.
- Efterår Keramikeren Mogens Nielsen har vakt opmærksomhed med sit stentøj ved udstilling i Næstved.
- Efterår Der er stiftet et bådelaug i Nysted, der skal varetage bådejernes interesser overf. bl.a. kommunen.
- Efterår Der er nu ansat en leder til børnehaven, der tages i brug 1. jan. Lederen er den 24-årige fritidspædagog Ole Berg Madsen.

1972

- Jan. Der har i 1971 været stor nedgang i tangfiskeriet, den skyldes vejr og vind.
- Vinter Erik Bischoff er vendt hjem efter knap 4 mdr. ophold på Det danske Institut i Rom. Han har udført 120 skitser og påbegyndt 44 skulpturer i sten og træ. Opholdet blev muliggjort af dronning Ingrid's legat.

Håndskriftets side 476

- Jan. Hele Børge Petersens vognpark - 5 rutebiler og 2 personvogne - er ved en voldsom brand fuldstændig ødelagt sammen med garagen, den gamle remise.
- Feb. Direktør Holger Haahr, en af dansk mejeribrugs kendte mænd, har købt "The Cottage" af

- Turistforeningen. Han vil drive hotel garni og konditori og især satse på tyske turister.
- Vinter Nysted kommune har købt Sv. Petersens landejendom fra 1. april. Den er på 40 tdr. land (222.000 m²) og vender ud til Østersøen og tænkes udstykket til sommerhuse. Købesum: 680.000.
- Marts Nysted Hotel har måtte lukke, der er indgivet konkursbegæring, som formentlig føre til, at det kommer på tvangsauktion. Hotellet har været drevet af Inge og Preben Møller i 12 år.
- Maj Kulturelt udvalg har påbegyndt optagelsen til et Nysted-båndarkiv med brødrene Niels og Alfred Landt (78 og 81 år), der har fortalt løst og fast om deres mange år som fiskere.

Nysted kommunes marina præsenteret i København

Et projekt til 5—7 mill. kr. og med broanlæg og bådepladser til cirka 500 fartejer

Nysted Kommune og A/S Turistøkonomisk Institut præsenterede i går i København en plan for Nysteds videre turistudvikling, som er epokegørende, ikke alene for turistudviklingen for Lolland-Falster, men for landet som helhed. Kommunen har entreret med Turistøkonomisk Institut med henblik på planlægning af en marina, et projekt, som har kostet kommunen 60.000 kr.

I går blev resultatet af instituttets arbejde præsenteret på Hotel Codan i København, hvor man udviklede et projekt til cirka 5—7 mill. kr. og omfattende bådepladser og broanlæg til cirka 500 både.

Enestående for Lolland-Falster

Præsentationen blev foretaget i overværelse af amtmand P. H. Lundsteen, amtsborgmester Søren Trolborg, samt medlemmer af Nysted kommunalbestyrelse og repræsentanter for Turistøkonomisk Selskab.

Præsentationen af hele denne kæmpemæssige plan, som er noget helt enestående for Lolland-Falster, viste sig at være et resultat af vurderinger og planlægning, som helt igennem er baseret på den turistmæssige udvikling i Danmark, navnlig med henblik på søturismen.

Nysted kommunes fungerende borgmester, overlærer Ellen Yde, redegjorde for Nysteds situation og gjorde det klart, at selv om man i Nysted endnu ikke har opgivet tanken om en erhvervsmæssig udvikling, så er man klar over,

at hvis der virkelig skal ske en udvikling, så skal det foregå på turistområdet.

Svimlende for Nysted-borgerne

Senere på mødet blev der fremlagt et projekt, der kan forekomme svimlende for Nysted-borgerne, et projekt til mellem 5 til 7 mill. kr. Men både turistforeningsformanden Kai Nilsson og de lokale repræsentanter fra Nysted kommune var enige om, at hvis der skulle foregå en udvikling, så var det netop på dette område. De penge, som eventuelt bliver givet ud, kommer hundred fold tilbage.

Projektet omfatter i første omgang anlæg af broer mellem Egon Bredgårds Bådebyggeri og det gamle Nysted Bådebyggeri til cirka 100 både, et arbejde, som påbegyndes til foråret, hvis projektet bliver godkendt i byrådet. Hele projektet omfatter et net af broværker til mellem 5—600 både.

Finansieringen af hele dette usandsynlige projekt kommer ikke i væsentlig grad til at berøre Nysted-borgerne, fordi der på mødet i går blev redegjort af folketingsmedlemmerne Grethe Hækkerup og Gerda Møller, som blandt andet henviste til en kommende lov om udvidelse af egnsudviklingsloven, så denne kommer til at omfatte udvikling af turismen.

Store forventninger

Der stilles med rette store forventninger til virkningerne af denne lov, som kan føre Nysted på sporet ved gennemførelsen af disse enorme planer.

På mødet i går oplyste kommuningeniør Th. Christiansen, at planen omfatter, foruden bygning

af broværker til de fem-seks hundrede både, etableringen af en parkeringsplads, et cafeteria, toiletbygninger, samt en vej, som går fra Herritslev-vejen og ned over Rørsø til Nysted Havneværker.

Det er hensigten i første omgang at gennemføre et broanlæg til cirka 100 lystsejlere, og her sigter man navnlig til lystsejlere fra nordtyske områder, som i høj grad savner pladser til deres fartejer, et forhold som under mødet blev bekræftet af den nordtyske politiker Uwe Tychsen, der over for Folketidens medarbejder udtrykte store forventninger om, at det nordtyske-danske samarbejde gennem dette initiativ fra Nysted kan udvides.

Opmærksomhed i turistkredse

Baron J. O. Raben-Levetzau røbede under mødet i København i går, at han dels agter at åbne en nordlig part af Alholm Slot for publikum, dels at han er villig til at udvide den berømte veteranbane, således at denne bane kommer til at berøre Nysted by i højere grad end hidtil.

Planen fra Nysted er så sensationel, at den ikke kan undgå at vække opmærksomhed i turistkredse i hele landet. Den viser, at Nysted byråd er indforstået med, at dens muligheder for at dyrke

sine erhvervsmæssige udvikling er stærkt begrænset.

Dette blev underbygget af en repræsentant for Turistøkonomisk Selskab, B. Heilskov, som oplyste, at Danmark med hensyn til udvikling af søturismen er langt bagefter de nordiske lande, Norge og

Marina i Nysted

Sverige. Undersøgelserne har vist, sagde ingeniør Heilskov, at antallet af lystbåde i Danmark de sidste otte-ti år er steget med 20 procent, og at dette antal vil stige yderligere i mange år. I 1990 regner man med, at der er en lystsejler pr. 45 indbyggere. — Dette ligger imidlertid langt under, hvad Norge og Sverige kan påregne i de kommende år.	at dansk turisme og den danske stat indser nødvendigheden af, at der laves flere marinaer.	ven om egnsudvikling, så at denne lov kommer til at omfatte turisme mere end hidtil.
Derfor er det højest påkrævet,	Skal også omfatte turismen På mødet i går var det særdeles opløftende at erfare, at både folketingsmedlem Grethe Hækkerup og folketingsmedlem Gerda Møller gik stærkt ind for en udvidelse af lo-	Det er et af disse områder, Nysted i det aktuelle tilfælde kan komme til at lukre af. Det vil betyde med et direkte tilskud, at Nysted-borgerne ikke direkte kommer til at betale nogen af de udgifter, som er forbundet med oprettelsen af den marina, som er undervejs. G. C.

3. maj Efter invitation fra Kommunen har et selskab fra den nordtyske by Dahme 13. maj på besøg. Man så en del af kommunens virksomheder og bilmuseet. Formål: at indlede samarbejde til fælles bedste.
- Forår I A. Nielsen og Co.'s gård, hvor man graver grund til nybyggeri, er afdækket en meget stor, gammel brønd, en fælles bybrønd med velbevarede pumperør af træ.
- Forår Der har på Lolland været en kampagne for at samle gamle billeder og film. I Nysted har der været stor interesse for dette, ikke mindst for Henrik Hansens film, der har været vist for over 1000 tilskuere. Lederen af T. V.'s filmkontor har bedt om tilladelse til at kopiere en del af disse film, og til gengæld vil T. V. give en kopi af hver. H. Hansen skænkede disse kopier til det arkiv, der er under opbygning. Man har desuden fået lov til at kopiere en del billeder fra det gamle Nysted, der findes i Det kgl. Bibliotek, og disse vil blive samlet i mapper til udlån fra biblioteket.
- Forår Da Kommunen gerne vil sælge de 35 parcelhusgrunde på Vognmandsmarken så hurtigt som muligt, har man truffet aftale med et byggefirma - "66-huse" - som får 6 grunde i kommission. Grundene skal koste 16,85 pr. m².
- Juni Efter at der gennem længere tid har været diskuteret, hvor en kommende idrætshal skal ligge, har byrådet nu vedtaget at lægge den i Kettinge.
- Sommer Der bliver nu indrettet et lille anlæg og legeplads på det areal i Adelgade, hvor Landmandshotellet lå.
21. juni Aalholm Slot bliver nu åbnet for publikum, der får adgang til den historiske del og det gamle køkken. - 15 Rolls Roycer besøgte d. 21. juni slottet - amerikanere, englændere, nordmænd og få danskere.
16. juni blev Nysted Hotel solgt ved tvangsaktion til et finansieringsinstitut, der igen har solgt det til restauratør Johs. Mortensen, Nykøbing F., der vil åbne 8. juli.
1. aug. holdt August Petersen op efter at have arbejdet ved Nysted Postkontor i mere end 25 år. Den transportcykel, han har kørt pakker ud i, vil blive afløst af bil.
16. aug. I en radioudsendelse d. 16. aug. på en time interviewede Stig Mervild flere Nysted-borgere: Erik Bischoff, Niels Landt, Holger Haahr, Baronen og hans P.R.-dame samt Lene Bruno Jensen.
19. aug. Var byrådet på genvisit i Dahme, Holsten.
- Sep. Nysteds budget for 73 er vedtaget og skatteprocenten ansat til 14,1 - kirkeskat 1,2, mod 12,4 og 1,5 i år, altså en stigning på i alt 1,4.
- Sep. Børge Petersen har nu opført stor ny garage til sine rutebiler.
- Okt. På byrådsmødet blev det med 9 st. mod 6 vedtaget at skænke et areal i Kettinge til halbyggeri, hvorimod et lignende projekt i Brydebjerg blev afvist.
- Okt. Tre mænd - propr. Vagn Jespersen, Tågense, tømrermst. Hans Rasmussen, Kettinge og en Vordingborg-arkitekt har dannet et aktieselskab "Nysted Byg A/S, der vil opføre 40 kædehuse. De har købt 4 tdr. land af Nysted kalkværk og vil straks begynde med de første 4 huse.
- Okt. Nysted kommune har købt ca. 35 tdr. land til sommerhus- og fritidsområder for 745.000 kr.; det er områder, der har tilhørt kalkværket og er beliggende mellem Sdr. Kongemarksvej,

Skansegården og Høj Hansens gård.

Okt.

Isenkræmmer Preben Skou er valgt til form. for Handelsstands f. efter apoteker Åge Beck.

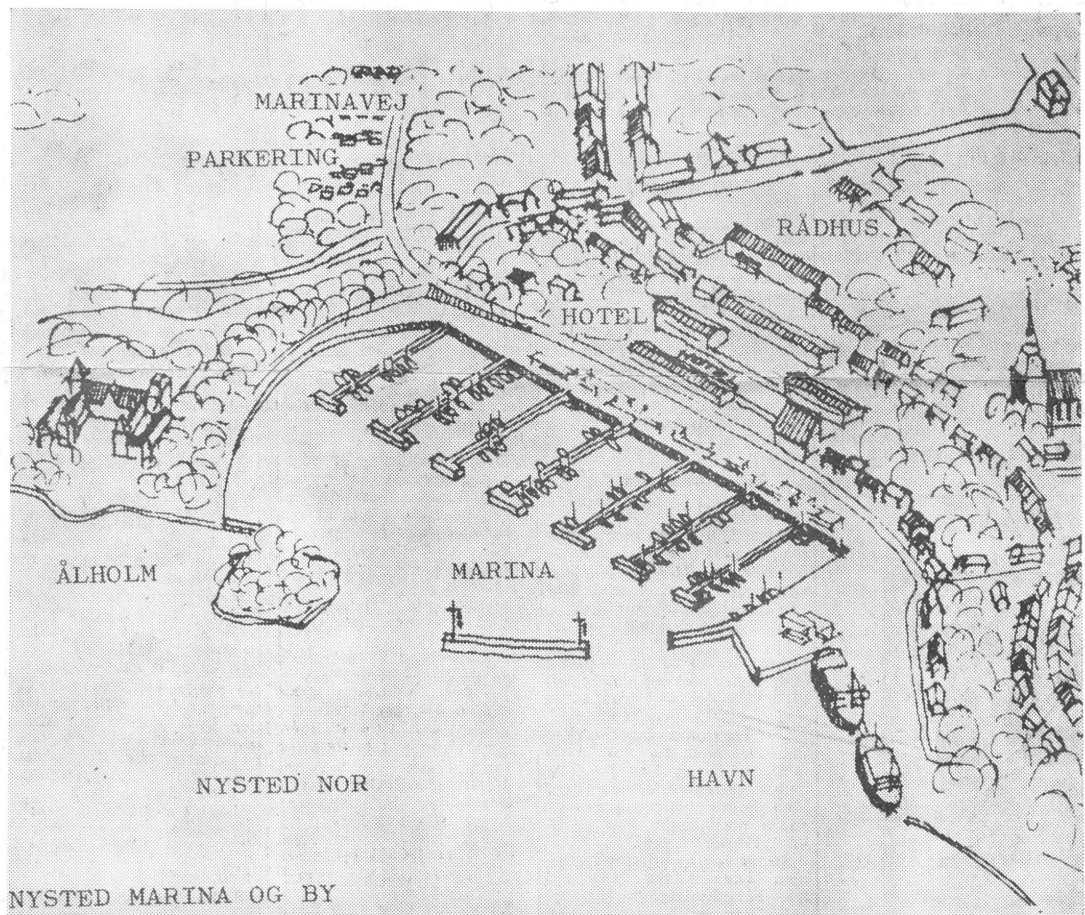
I NYSTED KRØNIKEN under den 26. oktober 1972 er indlagt et udklip fra Folketidende - vises nedenfor indskannet.

26/10-72

FOLKET

Fantastiske perspektiver i Nysteds dispositionsplan

Bolig- og fritidsområder i Nysted, bolig og lettere industri i Kettinge —
Adelgade som gågade — ?

Dispositionplan

Under billedet står der:

Således forestiller man sig marinaen i Nysted havn ifølge dispositionsplanen. Omfattende bådepladser, faciliteter til strandens Idrætsklubber, hotel, cafeteria med videre. Men hertil skal bemærkes, at et ingeniørfirma netop nu er ved at udarbejde detailplaner for etablering af marina i Nysted havn - de behøver ikke være identiske med denne skitse.

Selve artiklen:

Nysted kommunes dispositionsplan

er nu for første gang forelagt i samlet form for byrådet, der netop har haft den til en uformel drøftelse i et lukket møde. Planen, der er udarbejdet af arkitekt Ib Frandsen i samarbejde med ejendomsudvalget og har land- og byzoneloven af 1969 som basis, rummer en lang række af spændende detaljer, men stort set rummes det hele i forslag om, at Nysted byområde udbygges med bolig- og fritidsarealer, medens Kettinge-området fortrinsvis udnyttes til boligudvikling samt lettere industri.

Byrådet godkendte dispositionsplanen i den foreliggende skikkelse, men hertil skal bemærkes, at det er en elastisk plan, som byrådet til enhver tid kan ændre i detaljerne. Nu sendes planen til orientering til amtet og boligministeriet. Realiseringen af planen er et langtidsforetagende. Udarbejdelsen af dispositionsplanen har naturligvis til en vis grad været bundet af land- og byzoneloven, der tilsigter planmæssig udvikling af bebyggelsen samt bevarelse af landskabelige værdier.

Indenfor Nysted kommune er Nysted og Kettinge af myndighederne anerkendt som byzoner, hvor kommunen har egen byggemyndighed. Et kommunalt ønske om at få Stubberup ind under byzone er ikke opfyldt. Nysted og Kettinge er af sådanne størrelser og har en aktivitet, så de er indlemmet i byzonestatus. Derfor henlægges kommunens byggemæssige udvikling til disse områder.

Lettere industri.

Kettinge: I dispositionsplanen peges på, at Kettinges beliggenhed ved den nye amtsvej i forbindelse med de allerede eksisterende virksomheder, motiverer en koncentration af fremtidens industrier i Kettinge. Der foreslås udlagt et industriareal på 20 ha. Vest for byen. Den hidtidige grusgravning har efterladt skræmmende sår i landskabet, og det anbefales stærkt, at terrænet reetableres "til et acceptabelt udseende".

Der peges endvidere på, at den nye amtsvej deler Kettinge i en vestlig (industri- og boligområde) og en østlig del (boliger, skole, kirke, alderdomshjem). Kommunen ønsker begge dele ind under sin bygningsvedtægt under henvisning til, at vand- og afløbsforholdene er ordnede for det angivne boligområde. Der er plads til ca. 100 nye grunde.

Skole-problemer.

Nysted: I planen nævnes, at institutionen for et kredsløbssanatorium har vist stor interesse for et ca. 5,000 kvadratmeter stort område på Wichmandsgårdens jorder med henblik på evt. opførelse af et sanatorium.

Der anlægges samtidig et rent planteknisk synspunkt vedrørende skoleudviklingen i Nysted. Det fastslås, at kommunens udvikling ligger i Kettinge og Nysted. En væsentlig del af kommunens skolesøgende kommer herfra. I dispositionsplanen siges det, at der bør ligge en skole i Nysted, men skulle der blive tale om en udvidelse af den bestående skole i Nysted, kan det ikke anses for forsvarligt, af foretage en udvidelse af den nuværende skole, indeklemmt som den er. Skulle det være, må der bygges en helt ny skole i den nordlige del af Wichmandsgårdens jorder, der er velegnet til formålet.

Stigende aktivitet.

Boligbebyggelsen i Nysted: Der har været en stadigt stigende aktivitet på dette område i

Nysted i de sidste fem år. Byens gamle boligmasse opgives til fordel for moderne parcelhuse. I overensstemmelse hermed beregnes i dispositionsplanen et boligareal svarende til et forbrug af 150 boliger indenfor de næste 10 år. Der udlægges et areal på 15 ha. fra Wichmandsgårdens jorder. I det hele tages betegnes kommunens (den gamle Nysted købstadskommune) køb af Wichmandsgårdens jorder som en god disposition. Her kan på en planteknisk fordelagtig måde rummes så at sige hele byens ekspansionsbehov med boliger, sociale institutioner, forvaltning og evt. skole.

Det foreslås at lægge en omfartsvej nordøst om området for at opnå bedre tilknytning til byens kerne. Denne eventuelle omfartsvej skal aflaste Wichmandsvej for gennemfartstrafik til Vantore-egnen.

Erhverv i Nysted:

Der lægges ikke vægt på industriudvikling i Nysted by. Det eksisterende område med lette industrier omkring kommunens tekniske værker tilsluttes den nye industri-omfartsvej med et grønt beskyttelsesbælte mod boligområdet.

Nysted Kalk- og Kridtværk skyder en kile ind mellem byen og det rekreative område på Skansen, og det foreslås, at kalkværket efterhånden forskydes mod øst til de fremtidige kalkressourcer. Den foreslåede omfartsvej må være til stor fordel for kalkværket bl.a. på grund af, at værket næsten udelukkende er gået over til transport af produkterne via landevejen på bekostning af søfarten. Samtidig foreslås det, at det derved frigjorte kystområde, der nu domineres af kalkværket udlægges til grønt område.

Rekreations- og fritidsområder:

Det specielle for kommunen er dens store rekreationsværdier, omfattende f.eks. kyststrækningerne. Nysted by og havn og Aalholm. Nysted kommune skulle kunne udvikle en »turistindustri« med mange facetter.

Det forudsættes, at der i havnen anlægges en marina, og at der opretholdes en kajplads til turistbåde med op til 300 passagerer (her hentydes til Freter-bådene).

I Nysteds centrale bydel fortsættes det nuværende miljø ved at skabe en gågade, nærmere betegnet i den nordlige del af Adelgade, hvor der er indført ensrettet færdsel. En gågade med butikker, boder og alle servicemuligheder til betjening af gæster fra bl.a. havnen, Aalholm samler det sommerhusområde, som søges udviklet.

Aalholm slot og bilmuseet er indstillet på at udvikle sit virksomhedsområde med udstillingsarrangementer, golfbane, ridesport, og campingplads.

Til styrkelse af turistbesøget i almindelighed og marinaens tiltrækningskraft i særdeleshed er det nødvendigt, hedder det i dispositionsplanen, med hotelvirksomhed med flersidige servicemuligheder. Et hotel foreslås placeret på skråningen mellem marinaen og Adelgade - op ad Skibsbrostræde. Stilen skal tilpasses de omliggende bygninger. Denne del af dispositionsplanen skal i givet fald tilpasses udarbejdelsen af marina-planerne.

For gående.

Det forudses, at den skitserede udvikling omkring havnen vil medføre kraftigere biltrafik, end Adelgade kan klare. Derfor foreslås en ny tilfartsvej over Rørsøen umiddelbart vest for Adelgade - en »Marinavej« med tilhørende parkeringsplads. Østergade og en »Marinavej« vil danne parallelgader, som åbner muligheder for at gøre Adelgade til en gågade.

Skansen: Der foreslås en anden placering af Skanse pavillonen og omskabelse af denne til en tidssvarende sommerrestaurant. Badestranden bør udvides, en ny badeanstalt opføres, evt. et friluftsbad.

Campingpladsen er for lille og bør udflyttes - en dyd al nødvendigheden - til et velforberedt område med moderne faciliteter.

Sommerhusområdet øst for Skansen (Østersøvej) ligger tæt på Skansen. Den udvidede del for vedtægtsområdet for sommerhusbebyggelse bør udnyttes til mere kollektive turistformål.

1200 sommerhusgrunde.

Sommerhusbebyggelse: Ud fra principielle betragtninger er der interessekollision mellem kommunale ønsker og fredningsmæssige interesseskærper. I dispositionsplanen peges på den

mulighed, at de to »parter« måske kan bringes nærmere i hinanden gennem anlæggelse af kollektive sommerhusanlæg, opført og ledet af private eller offentlige organisationer. Sådanne anlæg kan have højere kapacitet og større belægningsgrad end privatejede sommerhuse. I planen angives syv sommerhusområder i Nysted kommune omfattende i alt ca. 1.200 grunde. Områderne udbygges etapevis alt efter behov. Disse områder findes i Vantore-Tågense. I Skanse-området ved Nysted, lidt vest for Kallehave, nær Vængesgård, ved Skovgård og i Godsted.

Nogle af disse sommerhusområder ligger dog indenfor arealer, som fredningsfolkene betragter som landskaber af særlig værdi - og derfor bør være urørlige.

Håndskriftets side 477

- Nov. Maribo Amts Optagelseshjem bliver nedlagt pr. 1. april 1973 som et led i besparelserne indenfor Forsorgen.
4. nov. Natten til lørdag d. 4., novbr. Var der indbrud på Rådhuset, hvor tyve med skærebrændere åbnede et pengeskab og stjal ca. 17.000 kr. + 4 bankbøger, alle med større beløb.
- Nov. Gartner Per Hansen vil opføre 9 gårdhavehuse på gartneriets jord ved Wichmandsvej. Husene bliver på 44 m² og ventes færdige i løbet af sommeren 73.
- Dec. Nysted Brugsf. har solgt den gamle brugs på hjørnet af Jernbaneg. og Østerg. til Jørgen Christensen, der sammen med sin kone vil drive en Grill-Bar. - 150.000 kr.
- Dec. Nysted kommune har solgt 30 tdr. land til spareks. Bikuben for 668.000 kr. Arealet er del af de ca. 40 tdr. land, der hører til "Birkely", og skal udnyttes til fritidshuse.
- Dec. Nysted kommune har sammen med Turistforen. Ansat Inge Dueholm som turistchef. I. D. har i knap to år været ansat på Aalholm Slot og fortsætter her, men skal samtidig tage sig af den voksende turisme i Nysted.*

*Nedenfor ses udklip fra Folketidende om isenkram i Heidenheims gård. (indlagt i krøniken)

1973

- Jan. Nysted Kommune har købt Skansegården af Henry Christensen - 398.000 kr. for bygninger og et areal på godt 100.000 m², der tænkes anvendt som fritidsområde, og der er en plan om at flytte campingpladsen hertil.
24. jan. Amtsrådet afviste Nysted byråds forslag om at stille midler fra dispositionsfonden til rådighed for projektet om en marina.
- Marts Nysted hotel er igen blevet lukket med øjeblikkeligt varsel. Der hersker nogen uklarhed om betaling af terminerne, som Johs. Mortensen hævder, ikke var i orden, da han overtog.
- Marts Fredningsnævnet har givet kommunen og Turistforeningen en frist til 1. okt. 1981 for nedlæggelsen af campingpladsen på Skansen.
- April Indbruddet på rådhuset 4. novbr. 72 er nu opklaret. I Holbæk er anholdt 3 københavnere, der har aflagt fuld tilståelse.
- Maj Kystsanktoriet bliver nedlagt pr. 1. maj som et led i de off. Spareplaner. **

**Udklip fra Folketidende indlagt i Krøniken. Se nedenfor:

- Maj. Husejerne i Nysted har fået meddelelse om, hvor meget de kan regne med at skulle betale til et mekanisk rensningsanlæg, der skal etableres i Kalkgraven, og hvis første etape skal være færdig 1975. projektet blev ved et velbesøgt møde på Skansen 3. maj gennemgået af

landvæsenskommissionens repræsentanter. Der var en del utilfredshed med den måde, betalingen var fordelt på

30. maj Åbnede Bente og Jørgen Christensen en dans- og spiserestaurant "Maxim" i den gamle brugs.

Nu er der jubilæum i »Heidenheims Gaard«

I morgen har de historiske bygninger i Adelgade, Nysted, huset isenkramforretning i 60 år — Ville sælge komfur, men købte forretningen

Adelgade i Nysted med (til venstre) »Heidenheims Gaard«, hvor der i morgen har været isenkramforretning i 60 år. Billedet er ca. 60 år gammelt.

Der er jubilæum i »Heidenheims Gaard« i Nysted i morgen, onsdag den 6. december.

Der er sikkert ikke ret mange tilbage i Nysted, som er klar over, hvad »Heidenheims Gaard« er, eller hvor den ligger. Men det er altså Adelgade 22, og enhver er med, når det tilføjes, at det er just her, der i morgen har været isenkramforretning i 60 år.

Gennem denne årrække har der været tre ejere, og to af dem kan være med til at markere jubilæet: Den nuværende ejer, Preben Skou, og den forrige, Sven Krag. Den første ejer, Chr. Krag, døde i 1950, men hans ånd ligesom svæver over vandene. I hvert fald står hans valgprog sta-

dig nydeligt prentet i en af de gamle bjælker i forrettningens loft: »Intet uden arbejde«. Det valgprog tog sønnen Sven Krag til sig — det var han nødt til, siger han — men det holdes også i hævd af Preben Skou.

Aarestrups muse

»Heidenheims Gaard« er en af Nysteds ældste bygninger, fra 1730'erne. To handelsbrødre indvandrede fra Mecklenburg, brødrene Heidenheim og slog sig ned i Nysted som købmænd. En af deres efterkommere er gået over i den danske litteraturhistorie. Den smukke Klara, kaldet Kasse, blev en af digteren Emil Aarestrups musen.

Heidenheims gård
Isenkrammer

Der har altid været forretninger i »Heidenheims Gaard«. Der var snedkerforretning, da Chr. Krag, født i Saksøbing, kom hertil i 1912 fra Hørsholm, og oprettede isenkramforretning. Chr. Krag's navn har legendarisk klang i Nysted. Han var kendt som en vittig og slagfærdig mand, og der fortælles endnu i dag her-

lige anekdoter om ham. Som dengang han betjente en af byens fruer, som ville købe et par sæt koppper. Fruen var ikke tilfreds med den pris, Chr. Krag forlangte for kopperne. »Vil De prutte, lille frue, jamen, så er det vel sådan en, De vil have«, sagde Krag, idet han hev en natpote frem. Chr. Krag var en populær skikkelse, også blandt de polske piger, der hos ham kunne købe grammofonplader med julesalmer. Dem spillede de polske indvandrerpiger året rundt, så var det, som om de kom i katolsk kirke derhjemme. De kunne ikke købe grammofonplader andre steder end hos Krag.

Ren tilfældighed

I 1941 overtog hans søn, Sven Krag, forretningen, der blev drevet videre med hensyntagen til de gamle bygningers patina, men som alligevel fulgte moderne tiders krav. Sven Krag drev forretningen til 1. juli 1967, da han afhændede den til Preben Skou — ved en ren tilfældighed.

Den da 29-årige Preben Skou var repræsentant i isenkrambranchen og kom for fem år siden på besøg hos Sven Krag i tjenstligt øjemed.

Sven Krag:

— Han kom for at sælge mig et komfur, men han endte med at købe forretningen.

Preben Skou:

— Komfuret solgte jeg senere.

Adelgade med den jubilerende forretning i dag. Personerne er den nuværende og tidligere ejer, henholdsvis Preben Skou (til venstre) og Sven Krag.

Sven Krag:

— Han lod bare en bemærkning falde om, at det vist var på tide, han selv fik en forretning. Kort efter havde vi handlet.

Preben Skou:

— Det har jeg ikke fortrudt. Jeg har det godt i Nysted. Skou har også lavet om og

moderniseret, men atmosfæren fra gamle tider hænger stadig i de hyggelige butikslokaler. Den skal bevares.

En tradition - ?

Man kan ikke tale om Krag'erne uden at nævne den virksomhed i det smukke baghus, som Chr. Krag startede, eksportvirksomheden »Ces«, der producerede hønseringe. Den blev overtaget af Sven Krag, som imidlertid solgte den for nogle år siden. Nu er bygningerne lagerplads for Preben Skous forretning.

Traditioner synes at klæbe ved isenkræmmerne i »Heidenheims Gaard«. Chr. Krag var formand for Nysted Handelsstandsforening. Det var Sven K. også i en årrække. Preben Skou blev det for kort tid siden.

- 1. Juni Har overpostbud Torben Michaelsen været ansat 25 år ved Nysted postkontor.
- Juni Boghandl. Gustav Knuthsen har solgt Nysted Boghandel til bogbinder Erland Feld, Holte. Nysted Boghandel blev grundlagt 1850 og Knuthsen har drevet den siden 1930; den vil nu blive papir- og bladhandel samt bogbinderi. Knuthsen flytter ned i Bendix Schrøders hus i Slotsgade.
- 10. juni Døde fhv. tømrermst. Niels Krusell, 84 år gl. N.K. var født i Nysted og har været med til mange byggerier i Nysted og omegn. Var i mange år medlem af ligningskom. Ivrig sejlsportsm.

Nationalforeningen er ked af kystsanatoriets lukning

15/1-73 Staten har fjernet det økonomiske grundlag - Er Nysted kommune interesseret i bygningerne

Kystsanatoriet i Nysted, der indviedes i 1930 som Det Kampmann-Boysenske Kystsankatorium, nedlægges pr. 1. april i år, sådan som vi i freddags antydede at det ville ske.

Sanatoriet i Nysted er drevet af Nationalforeningen til Tuberkulosens Bekæmpelse siden 1950 som aflastningshjem for

lettere miljøskadede børn i alderen 5-12 år. Fire andre tilsvarende institutioner under Nationalforeningen lukker 1. april.

Nationalforeningens direktør K. V. Stang, København, oplyser, at det økonomiske grundlag for fortsat drift er skredet bort ved statsindgreb. Da staten for nogen tid siden med-

delte Nationalforeningen, at den agtede at nedskære tilskuddene til kystsanatoriernes drift indgik foreningen en aftale med Kommunernes Landsforening og Københavns kommune om støtte til sanatorierne.

Kystsanatorierne kunne fortsættes på dette grundlag, men nu har socialstyrelsen grebet ind og gjort gældende, at støtteaftalen mellem Nationalforeningen samt Kommunernes Landsforening og Københavns kommune ikke stemmer overens med loven om børne- og ungdomsforsorg. Den annulleres, og dermed er der ikke

Kystsanatoriet lukkes

Kystsanatoriet nedlagt

Kystsanatoriet i Nysted, som Nationalforeningen til Tuberkulosens Bekæmpelse nu må opgive at drive pr. 1. april i år. Bygningen er fra 1930 — og man har ikke vanskeligt ved at forestille sig den udnyttet til badehotel.

mere basis for Nationalforeningen for at fortsætte med kystsanatorierne.

Videre oplyser direktør Stang, at det statslige indgreb også skal ses på baggrund af, at adskillige børne- og ungdomsinstitutioner, der drives på ren statsbasis, kører med lav belægningsprocent.

Det betyder, at de mange børn, som opholder sig på Nationalforeningens Kystsanatorier skal flyttes til de statslige. Det medfører igen, at børnene og deres forældre og værger skal igennem hele det tunge statsmaskineri.

Protester fra pædagogisk

hold er undervejs. Efter hvad det erfarer, har københavnske pædagoger allerede protesteret overfor socialstyrelsen med henvisning til, at det ikke kræver langvarige forundersøgelser at få et lettere miljøskadet barn anbragt på et af Nationalforeningens sanatorier. De enkelte tilfælde kræver ofte hurtig handling. Nu skal sagerne igennem hele den statslige mølle.

På sanatorierne modtager de ældste børn undervisning via Folkeskolen. På sanatoriet i Nysted varetages denne undervisning af lærer Thyra Hansen der dog ikke — modsat det

1. april. Thyra Hansen er ansat af Nysted kommunale skolevæsen og kan evt. fortsætte i en af kommunens skoler.

For kor tfrist

Nationalforeningens direktør lægger overfor os ikke skjul på, at han er ked af ud-

viklingen. Men desuden er han skuffet over den korte frist socialstyrelsen har tilstået Nationalforeningen til evt. at finde nye veje for opretholdelse af sanatorierne. Nu vil foreningen imidlertid henvende sig til kommunerne med spørgsmålet, om kommunen er interesseret i bevarelse af kystsanatoriet. Der er — på grund af den korte frist, man har fået — ingen aktuelle planer om salg af sanatoriebygningerne.

Uden at vi skal foregribe begivenhedernes gang i Nysted-kommunalbestyrelse, kan vi henvise til, at Kystsanatoriet ved Skansen ligger midt i det område, som skal udvikles til fritidscenter. Man har ikke vanskeligt ved at forestille sig den meget smukke og velholdte bygning som badehotel.

- Juni Turistchef Inge Dueholm har på en tur med Danmarks Turistråds bud i Sverige gjort reklame for Nysted og Ålholm som rejsemål.
- Juni Ålholm Slot bliver nu hver aften belyst af projektører - et meget smukt og betagende syn. Baronet har ladet anlægget opstille, og udgiften til driften deles med kommunen.
- Juni Landsretssagfører Steen Møller er udnævnt til ridder af Dannebrog.
- Juni Overlærer J.V. Yde tager afsked med Nysted skole p.gr. Af alder. Har virket her i 19 år.
- Juli Nysted Hotel er igen solgt, denne gang til to københavnere, restauratør Bent Nielsen og Flemming Knudsen. B.N. har desuden købt Gaveboden af glarmst. Rob. Sørensen, der har drevet denne i 15 år. Med forretn. Følger pølse- og isbaren i Slotsgade.

Håndskriftets side 478

- Juli Fhv. sagfører og borgmester S. Bøgelund Thomsen har solgt sin ejendom Adelgade 52 til skoleinspektør A. Heyn, Kettinge.*
- Juli Bent Jensen nedlægger købmandsforretningen i Adelgade 25.**
- 27. juli åbnes Nysted Hotel efter at have fået dispensation for udvidelse af køkkenet til 1. april 74.
- Sept. Nysted Kajakklub, oprettet 1948 er opløst og vil blive videreført under N. Roklub.
- Okt. Kystsanatoriet er solgt til Glostrup kommune, der vil bruge det til lejrskole, feriehus og kursuscenter for kommunalfolk. Købesum 1,2 mill., udbetaling 600.000 resten over 6 år. Kysts. Var en selvejende institution. Nysted kommune stod for salget og skal oprette og bestyre et legat af salgssummen.

- Nov. Byzonen i Nysted udvides med 33 hektar, den jord ved Skansen, som kommunen har købt. Det betyder at kommunen får byggemyndighed over arealerne, der tænkes anvendt til sommerhuse, campingplads og frie områder.
- Nov. Nysted er med i en undersøgelse af biblioteksvæsen, og mange har fået tilsendt spørgeskemaer.
- Nov. Nysted Sejlklub har haft generalforsamling, der har i sommer været ca. 400 fremmede både, en stigning på 50%
- Dec. To millionprojekter sættes i gang: fornyelsen af en del af bolværket i havnen og byggemodning af en del af Wichmandsgården (ca. 24 grunde)

Vedlagte avisudklip, indskannet nedenfor:

*Afskedsinterview med S. Bøgelund Thomsen, der flytter fra Nysted

**og omtale af lukningen af Bent Jensens købmandsbutik Adelgade 25

1974

- Jan. Havnen i Nysted lukkes i 4 mdr., og arbejdet med fornyelse af molerne udføres af Topsøe Jensen og Schrøder, Rødovre (950.000 + moms)
- Jan. Byrådet forsøger nu at spare 1½ mill. på rensningsanlægget ved at droppe regnvandsledn. Til sommerhusområderne. Samtidig er der forslag om at forhøje kom.s bidrag til 30%
- Jan. Overfredningsnævnet har givet campingpladsen på Skansen frist til okt. 1981 på betingelse af, at man snarest begynder beplantning af det nye område.
- Feb. Da der ikke har kunnet opnås enighed mellem Nysted Kommune og Asfaltfabrikken om prisen på arealet i kalkgraven til rensningsanlægget, har man henvendt sig til landvæsenskommissionen om ekspropriation. Dens kendelse lød på, at der skal afstås et areal på 21.720 m² for 50.000 kr. + en erstatning for ulempe på 25.000.
- Marts Ved kommunevalget fik socialdem. Valgt 7 medl. (-1), radikale 2 (-1), venstre 5, konservative 1, centrumdem. 1, og fremskridtsp. 1. Borgmester Erling Andreassen.
- Marts Nysteds turistchef har opsagt sin stilling til 1. april, da hun skal giftes med en amerikaner.
- Marts Bevaringsudvalget for gamle bygninger har arrangeret en 2-dages udstilling på Rådhuset med børnetegninger fra det gamle Nysted og byggematerialer. Henrik Hansens film vises.
- April Byrådet har tiltrådt en fælleskommunal skolelægeordning sammen med Holeby, Maribo, Rødby og Sakskøbing. Ordningen omfatter også spædbørnssundhedspleje
- April A/S Nysted Byg har fuldført de første 6 kædehuse på Nordre Kongemarksvej og påbegynder snart 6 på Wichmandsvej.

Bøgelund Thomsen

NYSTED – Den gamle borgmester bryder op - og forlader Nysted. En epoke er slut i hans tilværelse, en ny kan begynde. På lørdag rejser fhv. sagfører og borgmester S. Bøgelund Thomsen, 76 om et par måneder, til Odense efter at have virket i Nysted i 43 år.

En slidt kuffert står pakket i det tidligere sagførerkontor i ejendommen Adelgade 52. I privaten er væggene nu nøgne, malerier og gamle fotografier er taget ned, møbler står samlet, parate til at blive båret ud.

En stille stemning af opbrud.

En atmosfære af farvel. Og tak. Men Bøgelund takker af uden sentimentalitet, for det ligger ikke til ham, lige så lidt som store ord og fedt flæsk.

Men alligevel . . .

Nysted er jo ikke bare de 43 år. Den er også barndomsminder for københavnerdrengen Sigvald, der hvert år kom hertil, fordi han havde familie på egnen. Nysted var ikke en ukendt by for ham, da han den 2. maj 1927 slog sig ned med sagførerbestalling her.

Og nu afsted. Hvorfor dog? Har han alligevel ikke nået at blive Nysted'er.

– Jo, jeg føler mig som Nysted'er, og når jeg rejser nu, er det, fordi jeg ikke har noget valg. Mit helbred er ikke godt, og jeg kan ikke få hushjælp. Jeg vader alene rundt i fem værelser og skal holde det hele. Fru

Den gamle borgmester bryder op

Bøgelund Thomsen: - Jeg har intet valg, men selvfølgelig slettes Nysted aldrig af mine tanker

Seehuusen, der har været min gode hushjælp i 25 år, kan ikke mere. Er man syg og ikke kan få hjælp i huset, er Nysted ikke byen at bo i. Jeg kan ikke længere trække veksler på de gode venner, som har hjulpet mig i den vanskeligste tid. Derfor har jeg intet valg, men flytter til en kollektivlejlighed i Kragbjerg Have i Odense, hvor jeg har al min familie.

Det sene lys

Bøgelund Thomsen kom ind i kommunalpolitik i 1937, midt i en vanskelig periode for Nysted købstadskommune. Han valgtes i byrådet på Den kommunale vælgerforeningsliste. Sad der til 1946. Ind igen i 1950. Fra 1958 borgmester. Afsked ved kommunesammenlægningen i 1970. To år forinden havde han trukket sig tilbage som sagfører.

Men før den tid, i de travle år, brændte lampen i sene natteminutter i Bøgelunds hus.

– Jeg var jo ene om sagførerforretningen, og når jeg var optaget det meste af dagen af det kommunale arbejde, måtte jeg jo bruge natten til forberedelse af de løbende forretninger.

– Det må have stillet betydelige krav til både det fysiske og det psykiske.

– Sikkert nok. Men jeg har dog alligevel klaret mig og har altid været godt tilfreds.

Den sværeste

– Hvilken opgave har De været mest glad for at være med til at løse i kommunen?

– Der har været mange. Jeg har det sådan, at hver gang en ny opgave dukker op, så synes jeg, det er den største og bedste. Men det mest tilfredsstillende arbejde, jeg har været med til at udføre for kommunen, var projektet ved overgangen til vekselstrøm. Det blev ikke betalt over skattebilletten. Men vi tog i en årrække lidt højere pris for elektriciteten og henlagde pengene. Så kunne det hele gennemføres i etaper uden optagelse af lån. En anden af de gode opgaver var opkøb af kirkejor-

den og udstykningerne til Fjordvej.

Den sværeste opgave har vel noget at gøre med forberedelserne til kommunesammenlægningen.

– Så afgjort. Det var en meget vanskelig opgave, som tog pippet fra mig. Hver af kommunerne havde sin egen indstilling som ikke var ganske sammenfaldende med købstadskommunens - og heller ikke i alle detaljer indbyrdes sammenfaldende. Det var med glæde, jeg kunne trække mig tilbage i 1970.

Betalingen

– Men De har vel fulgt med i det kommunale siden da?

– Det kan jeg ikke lade være med.

– Måske har det også kriblet i Dem, efter at blande Dem igen?

– Jeg forstår ikke det mod, en del af byrådsmedlemmerne lægger for dagen, når de snakker om etablering af marina. Hvem skal betale den?

– Netop det med betalingen har altid været det fundamentale spørgsmål for Dem?

– Det drejer sig om borgernes penge. Man skal aldrig lave et større arbejde, end der er garanteret penge til. Det er stadig min indstilling. Den har somme tider været på tværs af de øvrige byrådsmedlemmers, men det har der ikke været noget at gøre ved. En marina ville jeg aldrig have hørt tale om, det er sikkert.

– Hvor ligger da Nysteds fremtid?

– Fremtiden? Det er den, det er så svært at spå om. Men der er jo bygget kolossalt meget i de senere år. Alle disse mennesker kan ikke arbejde i Nysted, så måske er der en fremtid for Nysted som soveby. Og dog må jeg stille et spørgsmålstegn ved den reelle værdi i denne udvikling, fordi de mennesker, der bygger, påtager sig store gældsposter. Nå, men det kan godt være, jeg er lidt for gammeldags indstillet til at udtale mig i det spørgsmål.

Bøgelund Thomsen

Humoren

Det er sagt om Dem, at de er den eneste i kongeriget som kan være sur med humor og en ikke ringe portion selvironi - hvad siger De til den karakteristik?

— Jeg tør ikke sige, om jeg er den eneste i landet med den evne, men jeg har det sådan, at jeg altid helst vil se det lyse i en sag eller en situation.

— Det forekommer os, at De aldrig har ført partipolitik i byrådet?

— Aldrig bevidst. Jeg retter

mig efter hvad jeg mener er sund fornuft.

— Efterlader De uvenner i Nysted?

— Ikke mig bekendt . . . Nej, jeg ved ikke, hvem det skulle være. Jeg synes, jeg altid har haft et godt forhold til alle. Vel har der forekommet skarpe meningsudvekslinger i byrådet, men jeg har ikke noget imod folk, der har andre opfattelser end min egen. Man må sige sin mening lige ud, det er man simpelthen nødt til, for man kan da ikke forlange, at folk skal gætte sig til dem. Det er ikke altid fal-

det i god jord, at jeg har sagt min mening, men det har jeg måttet finde mig i. Det følger med borgmesterjobbet.

— Gør det ikke spor ondt at forlade Nysted?

— Ikke som forholdene har udviklet sig for mig i den senere tid. Men selvfølgelig vil Nysted aldrig kunne slettes ud af mine tanker, og jeg vil da også vende tilbage nu og da - som turist. Jeg glemmer ikke mine gamle venner. Men i første omgang vender jeg tilbage for at betale de sidste regninger.

Adelgade 25

En epoke slut — sidste købmand i Adelgade 25

Bent Jensen — sidste led i en lang og hæderkronet række af købmænd i Adelgade 25 i Nysted. I gården ligger gamle, bindingsværkshuse, hvorfra handel med korn, foderstoffer og gødning centreredes i gamle tider — dengang Nysted havde betydelig magt som handelsby.

NYSTED — Man ved ikke præcis, hvem der begyndte med købmandsforretning i Adelgade 25 i Nysted, men man kan vist roligt fastslå, at Bent Jensen er den sidste købmand i denne historiske ejendom.

Bent Jensen har i nogle dage været beskæftiget med at sælge ud af hele lageret. Han vil stoppe som selvstændig købmand til fordel for et fast job. Han bliver boende privat i ejendommen, men købmandsforretningen nedlægges. Ejendommen ejes af A. Nielsen og Co.

Der har været købmandsforretning i Adelgade 25 i umindelige tider, ja, nogle vil hævde, at der har været det, lige så længe Nysted har eksisteret, men det turde vel være en mild overdrivelse. Men der har vel været det i et par hundrede år.

De store tider

Det er givet, at købmandsforretningen i netop denne ejendom har været en af de store i Nysteds handelsmæssige glansperiode, det vil sige mindst fra midten af 1800-tallet, da de store købmandsforetagender havde kornhandel og salg af foderstoffer og gødning med mere på repertoire. I forrige århundrede, længe inden broen over Guldborgsund til uheld for Nysted blev slået, udskibedes fra Nysted ca. 40.000 tønder korn om året.

Af ejere i nyere tid af købmandsforretningen Adelgade 25 huskes endnu købmand Tommerup, Jørgensen og Harald Hansen. I sidstnævntes tid var halvdelen udelukkende blevet til købmandsbutikkens. Siden kom Ib Rasmussen, der gennemførte

en væsentlig modernisering, og så kom Bent Jensen, der fortsatte moderniseringen, men som nu nedlægger den selvstændige handel. Det kan ikke forventes, at der på noget tidspunkt herefter på ny etableres købmandsforretning her. Nysted har i forvejen seks købmandsforretninger og en Brugs. For få år siden var der ikke mindre end ti selvstændige købmænd i Nysted.

Adelgade 25

- April Den planlagte bygning på havnen til told, toiletter og kiosk opføres ikke foreløbig, da det indhentede tilbud ikke kunne accepteres.
18. maj fejredes i "Den gamle Gård" i Stubberup Forsvarsbrødrenes Nysted-afdelings 90-Års jubilæum. Form., dyrlæge E. Jensen, Nysted, der har været form. I 25 år, blev ved denne lejlighed udnævnt til Ridder af Dannebrog.

- Juni Planerne om en marina i Nysted er af byrådet blevet totalt opgivet, men man vil søge at udvide bådepladserne, når økonomien tillader det.
- Juni Ved afslut. På Nysted skole tog man afsked med tre lærere, der går af p.gr. Af alder: Ellen Yde, der har været i byen i 20 år, Inge Andersen og skoleinspektør Åge Andersen, der kom til byen 1953. Alle bliver boende i Nysted.

Bevaring

- Juni Nysted Kommune har ladet foretage kollektiv tinglysning for en lang række ejendomme for at sikre, at de gamle bygninger bevares i deres oprindelige skikkelse. Ændringer må kun gennemføres med myndighedernes godkendelse.
- Juli Nysted Flagforening har foreløbig indkøbt 80 nye flag til flagalléen. Midlerne hertil er kommet dels fra kommunen dels fra byens pengeinstitutter, Industri- og Håndværkerfor., Handelstf.
- Aug. Overlærer Kaj Nilsson er udnævnt til skoleinspektør pr. 1. sept. K.N. har været ansat ved Nysted skole siden 1955. Han forlader nu byrådet, som han har været sociald. Medlem af siden 1966.

Rensningsbidrag

- Sept. Landvæsenskommissionen har stadfæstet den partsfordeling, som kommunen har udarbejdet i forbindelse med etabl. Af rensningsanlæg. Der har været en del kritik af og klager over denne, idet mange finder at det er urimelig at dele byen op i yderzone og bymæssig bebyggelse, der skal betale dobbelt så meget pr. m². Grundejernes andel bliver ca. 3 mill., der skal betales med halvdelen nu og resten rentefrit over 2 år. Hele anlægget er anslået til ca. 5 mill.
- Sept. Byrådet har fastsat den kommunale beskatningsprocent til 14,9 mod de nuvr. 13,4 og grundskyldspromillen til 22,7.
- Sept. En filial af Kay Borcks konfektionsfabrik i Slagelse, der har været drevet i fru Scheldes ejendom i Slotsgade, bliver nedlagt. De ca. 20 syersker har fået deres opsigelse.

Mellem siderne 478 og 479 er indlagt nedenstående avisudklip med relation til 1974:

Nysted roklub 50 år

Frisk ungdom præger 50-årig Nysted-klub

Og nu lægger rosportfolkene årene for at holde fest.

NYSTED. — Tirsdag den 4. juni lægger Nysted Roklub årene og fatter i stedet kniv og gaffel. Den dag fylder klubben 50 og fejrer jubilæet ved en fest i Skanseparvillonen.

Formanden for Dansk Forening for Rosport, Jørgen C. Madsen, kommer for at være med til at hylde klubben, og blandt gæsterne vil man også kunne finde kredsformanden, Aage Jensen, Nykøbing F., og formanden for Sjælland- og Lolland-Falsterkredsen under ka-

no- og kajakforbundet, Gudme Christensen, Nsætvad, eftersom kano- og kajakroning jo fornylig er kommet ind under Nysted Roklubs regi. Desuden glæder man sig til at se manden, der tog initiativet til klubbens oprettelse, pens. postmester M. E. Nielsen, Valby — for 50 år siden postassistent i Nysted. Og så kommer naturligvis også en af de gamle formænd, snedkermester Carl Lindahl, Nysted.

Plus naturligvis størstedelen af klubbens medlemmer, deraf

Plus naturligvis størstedelen af klubbens medlemmer, deraf en masse friske ungdomsroere. Postassistent Nielsen kom selvfølgelig i klubbens bestyrelse, men den tørste formand blev bankbestyrer Clausen (man har glemt fornavnet, som heller ikke er noteret i de gamle bøger), og i bestyrelsen kom desuden trafikassistent Serup Hansen, gartner Petersen og købmand Tousing Møller.

Gammel sport

Nu kan man vel dårligt kalde disse gode mænd for pionerer inden for rosporten i Nysted, for det siger næsten sig selv, at der i en by med en sådan beliggenhed må have været roklub længe før 1924. Det var der også, men den var ikke levedygtig, af ukendte

Nysted roklub 50 år

grunde. Men levedygtig blev den klub, som oprettedes 4. juni 1924. Det skyldtes fremragende ledere gennem årene, bl.a. formændene bestyrer Andresen, læge Aage Jacobsen, Carl Lindahl, Serup Hansen (formand 1935-47), lagerchef Poul Ebbe (han bor i Skanderborg, men kommer også til festen), redaktør og borgmester Arnold Jensen og naturligvis ikke mindst snedkermester Victor Rasmussen, formand siden 1956.

Klubben smider ikke om sig med æresudnævnelser, kun en enkelt mand har hidtil opnået æresmedlemskab, læge Jacobsen, der ganske vist kun var formand i nogle få år i begyndelsen af trediverne, men som bag kulisserne udførte et mægtigt arbejde for rosporten, ikke mindst i form af private økonomiske tilskud.

Nysted Roklub har gennem årene gjort sig smukt gældende på kaproningsbanerne. Første fornemme placering var 2-års inriggerens andenplads i 1930 ved danmarksmesterskabet.

Ved årene sad Edmund Larsen og Rudolf Preuss. Fornemste resultat opnåedes dog i 1951, da 4-års inriggeren vandt det danske mesterskab på Bagsværd sø. I båden sad Kaj Rask, Jørgen Jørgensen, Jørgen Duvier, Leo Jacobsen og styrmand var træner Poul Ebbe. Man har også grund til at erindre Kurt Jørgensen og Bent Andreasens uofficielle danmarksmesterskab i 1961 i to-års outrigger.

Langtursroningen har altid haft Nysted Roklubs bevågenhed, og klubben var den første på Lolland-Falster, som modtog DFIRs langtursnål – og der faldt ikke færre end tre nåle på samme tid.

Unge til orde

Nysted Roklub blomstrer på det smukkeste i jubilæumsåret. Den råder over mange kvikke ungdomsroere, som opnår glimrende placeringer på kamproningsbanerne. At de unge også er vågne på det organisatoriske område beviste de for kort tid siden, da de tog initiativet til op-

Victor Rasmussen – formand for Nysted Roklub siden 1956 og medlem af bestyrelsen siden 1940.

Dette er det stærke mandskab i fire års inrigger med styrmand, som blev dansk mester på Bagsværd sø i 1951. De er fra venstre: Jørgen Jørgensen, Kaj Rask, Jørgen Duvier, Leo Jacobsen og Poul Ebbe. Men Nysted Roklub har også ved andre lejligheder gjort sig smukt gældende. I 1952 fik klubben således en andel i den berømte Øresundspokal, det fornemste trofæ indenfor inrigger-roningen.

rettelse af en ungdomsbestyrelse. Den fungerer godt.

Og den blev uden betænkning konfirmeret af den rigtige bestyrelse, formand Victor Rasmussen, Ib Jørgensen, Peder Hansen, Bruno Olsen og Flemming Mølgren, samt kasserer Bent Trier Hansen.

Victor Rasmussen har sat sine spor i klubbens bestyrelse siden 1940 og har altså været formand siden 1956. Under hans ledelse er

klubhuset blevet udvidet flere gange, og bådemateriellet er blevet forøget støt. Han har aldrig haft vanskeligt ved at få medlemmerne til at udføre et frivilligt arbejde.

Små midler

— Uden det frivillige arbejde kunne vi ikke eksistere. Midlerne i klubben har aldrig været store, tværtimod har det hele tiden været en kamp for tilværel-

sen. Det er det stadig, men vi klarer den da, siger Victor Rasmussen, der peger på, at det er dyrt at købe både og årer og i det hele taget drive en klub på trods af det store frivillige arbejde.

Jubilæumsdagen indledes med to timers reception i klubhuset om formiddagen, og om aftenen er der så festmiddag på Skansen.

Aksel Hansen

Nyt æresmedlem i Nysted Roklub

Aksel Hansen hædret ved festen på Skansen

Aksel Hansen, Nysted Roklubs ældste aktive — udnævnt til æresmedlem ved jubilæumsfesten. Han er fortsat på mange måder en værdifuld støtte for roklubben.

NYSTED — Ved Nysted Roklubs 50 års jubilæumsfest tirsdag af-

ten i Skanse pavillonen udnævntes Aksel Hansen, slagtermester i Nysted, til æresmedlem.

Aksel Hansen, 58 år, er klubbens ældste aktive medlem — og tidligere bestyrelsesmedlem.

Formanden, Victor Rasmussen, hyldede Aksel Hansen for dennes fremragende indsats for rosporten i Nysted i en meget lang årrække. Aksel Hansen meldte sig ind i klubben i 1931. Siden har han været i bestyrelsen tre gange, bl.a. som en højt

kvalificeret kasserer, hvis indsats var særlig stor fra omkring midten af 50'erne.

Ved årerne har Aksel Hansen ikke mindst gjort sig bemærket som langtursroer. Han var en af de første, som modtog DFfRs langtursnål.

Reception

Dagens festligheder begyndte i klubhuset om formiddagen, hvor der holdtes reception. Allerede da begyndte gratulationer og gaver at strømme ind. Den vestberlinske venskabsklub Hevella overrakte en kaffemaskine, private velyndere kom med et køleskab, og klubbens egne ungdomsroere afleverede en nydelig gave i form af kaffekopper. Desuden indløb gaver i form af kontanter.

Slagter Hansen

Nysted brydeklub

2 cyklister grundlagde brydekulturen i Nysted

Nysted og Omegns Idrætsforening har jubilæum, som markeres ved stort arrangement i Kettinge

NYSTED — Nysted og omegns Idrætsforening, der i daglig tale blot nævnes som brydeklubben, er i sin bedste alder. Den fylder 40 år i dag. Stort festarrangement på lørdag eftermiddag og aften i Kettinge-hallen.

Nysted Brydeklub 40 år

Pigerne er kommet med. For et par år siden indførte NOI pigebrydning i Danmark. Der var ingen mangel på skeptikere. Men siden er flere klubber gået med og har nu pigebrydning på programmet. Selv københavnere er ved at komme med.

Festdagen

Der holdes jubilæumsstævne i Kettinge-hallen lørdag eftermiddag – udelukkende med ungdomskampe. Der er inviteret drenge fra de lolland-falsterske klubber, fra Næstved, Helsingør, Gilleleje og Hundested. Desuden laves opvisning i pige-

brydning, i pigernes træningsmetoder og i, hvad de har lært af greb. Det er ikke lidt.

Om aftenen er der fest i hallens cafeteria. Alle de gode gamle NOI-folk er inviteret, til lige borgmesteren, ledere for de lolland-falsterske brydeklubber, LFAUs ledelse og selvfølgelig landsdelens brydegubbe, Otto Boesen.

1975

- Jan. Restauratør Preben Møller har opsagt sin forpagtning af Skansen pr 1. april efter at have drevet den siden 1970. Skansepavillonens skæbne er endnu uvis, men den vil søges bevaret som forlystelsescenter.
- Jan. Byrådet har bevilget 100.000 kr. til isolering af kommunale bygninger, først og fremmest alderdomshjem og skoler. Projektet skal nedsætte olieudg. Og afhjælpe arbejdsløsheden, der er høj.

Spejderne

- Jan. På en grund ved mosen bag Skovstræde er der opstillet to gamle jernbanevogne, som spejderne har købt af Lollandsbanen og vil bruge som hytter.
- Jan. Under den stærke storm søndag de 36. jan. væltede et af de store gamle kastanjetræer i alléen til Ålholm Slot ned over funktionærboligerne, hvor det knuste taget og lavede hul i loftet. Ingen kom noget til

Skoleproblemer

- Feb. Nysted Byråd har vedtaget med 9 stemmer mod 7 - 1 blank - at den kommende 1. realklasse i Nysted Skole skal flyttes til Kettinge, hvilket har vakt røre og protest blandt forældrene. Fra Nysted Skoles lærerråd foreligger et forslag om opførelse af en ny skole i Nysted til al overbygning i kommunen, men dette har ikke kunnet samle flertal. Lokalerne i den gamle skole opfylder ikke kravene fra brandkommissionen.
- Feb. Byrådet vedtog enstemmigt at etablere et 11. skoleår i samarbejde med Sakskøbing.
- Feb. Nysted Kommune har af Statens Skibstilsyn fået godkendt et fartøj - Hekla, der består af to store pontoner, som er svejset sammen og har fået dæk og motorspil. Pontonerne blev i sin tid skænket af Louis Keimer Jørgensen. Fartøjet skal bruges, når der rammes pæle ned.
- Marts Glostrup Kommune har ansat kok Flemming Nielsen, Grænge som bestyrer af sit ferie- og kursuscenter (tidl. Kystsanktoriet). Det er meningen at første hold rykker ind først i maj.
- Marts Nysted kirke har fået sot orgel tilbage, efter at det har gennemgået en omfattende reparation. Et klokkespil, som stammer fra orglets tilblivelse for ca. 200 år siden, er efter at det har været ubrugeligt i mange år, igen sat i funktion.
- Marts Skansepavillon er forpagtet ud til direktør Knud Møller, Nyk. F., der vil ansætte en bestyrer. Kommunen vil nu gå i gang med forskellige ændringer af køkken og toiletter, der er forlangt af levnedsmiddelkontrollen.

Håndskriftets side 480

- Marts Efter at Erik Skov er ophørt med Thorbølls gamle forretning, er den nu overtaget af John Jørgensen, der i 15 år har været ansat hos Brdr. Engelbrecht.
21. marts genåbner Nysted Hotel, efter at tjener Dan Bror, Nyk. F. har købt det af Bent Nielsen.

- Påsken I påsken åbner Ålholm Automobilmuseum og indvier en ny udstillingshal på 2800 m², vistnok Europas største hal for veteranbiler.
17. april Rejsegilde på kommunens bygning på havnen, der skal rumme told, kiosk, bade- og toiletafd.

Mellem side 480 og 481 er i Krøniken indlagt 4 avisudklip fra 1975. De bringes nedenfor :

Viktor Rasmussen

Roformanden fik hædersbevisning

En af dansk rosports fornemste hædersbevisninger gik til formanden for Nysted Roklub, Victor Rasmussen

NYSTED – Ved Dansk forening for Rosports årsmøde i Nysted i går fik formanden for Nysted Roklub, Victor Rasmussen, overrakt Poul Madsens Lederpris.

Prisen, der anses for en af de fornemste indenfor rosporten, består af et hædersbevis og en mindre pengesum.

Victor Rasmussen blev kraftigt hyldet af de 160 delegerede på årsmødet, og der var mange smukke ord om hans store indsats indenfor rosporten.

Victor Rasmussen er ikke kommet sovende til æresbevisningen. Både som aktiv indenfor rosporten og organisationen har han hævdet sig som en af de bedste.

Personligt har han været aktiv roer i 42 år, hvilket har givet ham erfaringen og det kendskab til sporten, som er nødvendigt for at kunne deltage engageret i ledergerningen. I 35 år har han siddet i bestyrelsen for Nysted Roklub, heraf de 19 år som formand.

Hans store erfaring har desuden skaffet ham sæde i Lolland-Falster-kredsen, hvor han har beklædt næstformandsposten i 11 år.

Formanden for Nysted Roklub, Victor Rasmussen, der i går blev hædret med en af dansk ronings fornemste hædersbevisninger

Viktor Rasmussen hædres

Hjalmar Andersen

Adelgade 102

Sjældent forretningsjubilæum i Nysted

50 års jubilæet i døren ved sin gamle hederkronede forretning

En af de få gamle købmandsforretninger hvor man endnu kan opleve og delvis fornemme den rigtige gamle købmandsskik, er købmand Hjalmar Andersens forretning i Adelgade, Nysted, og skønt Hjalmar Andersen i dag er over 70 år, er han stadig aktiv fra tidlig morgen til lukketid i sin forretning, som han tirsdag den 1. april har drevet i 50 år, et ret enestående forretningsjubilæum.

Hjalmar Andersen overtog forretningen i 1925 efter købmand Chr. Pedersen, der var en svigersøn af købmand Jørgensen, der i 1882 startede den i dag 93 år gamle forretning.

Kort forinden Hjalmar Andersen overtog sin nuværende forretning havde han solgt sin første forretning, nemlig Ryde købmandshandel, som han drev i 3½ år. I anledning af forretningsjubilæet, syntes Hjalmar Andersen at hans trofaste

kundekreds skal mærke at han værdsætter den tillid kunderne har udvist ham i de første halvtreds år, dette gør han ved at tilbyde kunderne en masse dejlige indkøbstilbud fra nu af og til omkring 1. april (se annoncen), men det er jo i

disse inflationstider ikke som i 1925 da Hjalmar Andersen overtog forretningen, da kunne man nemlig købe en hel flaske snaps for under en krone, en hel flaske god bordvin kostede kun 75 øre, ja, et kræmmerhus bolcher endda et stort et, kostede kun 5 øre, et helt kg kostede 75 øre, i dag koster et helt kg bolcher mindst 90 kr. Men dengang fik man også altid et kræmmerhus bolcher hos købmanden om lørdagen de såkaldte lørdagsbolcher. En pilsner kunne i 1925 købes for 27 øre.

Hjalmar Andersens største problem i dag er myndighedernes krav om at der nu

skal være højere til loftet, og at dette vil medføre så store forandringer, at man næsten ikke kan undgå at ødelægge noget ved bygningsværket, og dette må ikke ske, for der er tinglysning på ejendommen, at den skal holdes i den stil den har i dag, endvidere er det en ret så kostbar affære at få dette arbejde udført, det vil meget nemt komme til at koste 150.000 kroner, Hjalmar Andersen håber på at han ved en kommende forhandling med myndighederne kan få en permanent dispensation fra alle de krav der stilles, og det håber mange af kunderne også, idet man så får lov til at holde på de sidste rester af det gamle miljø der nu engang findes i en sådan købmandsforretning med mes-singvægte, kaffemøller ect.

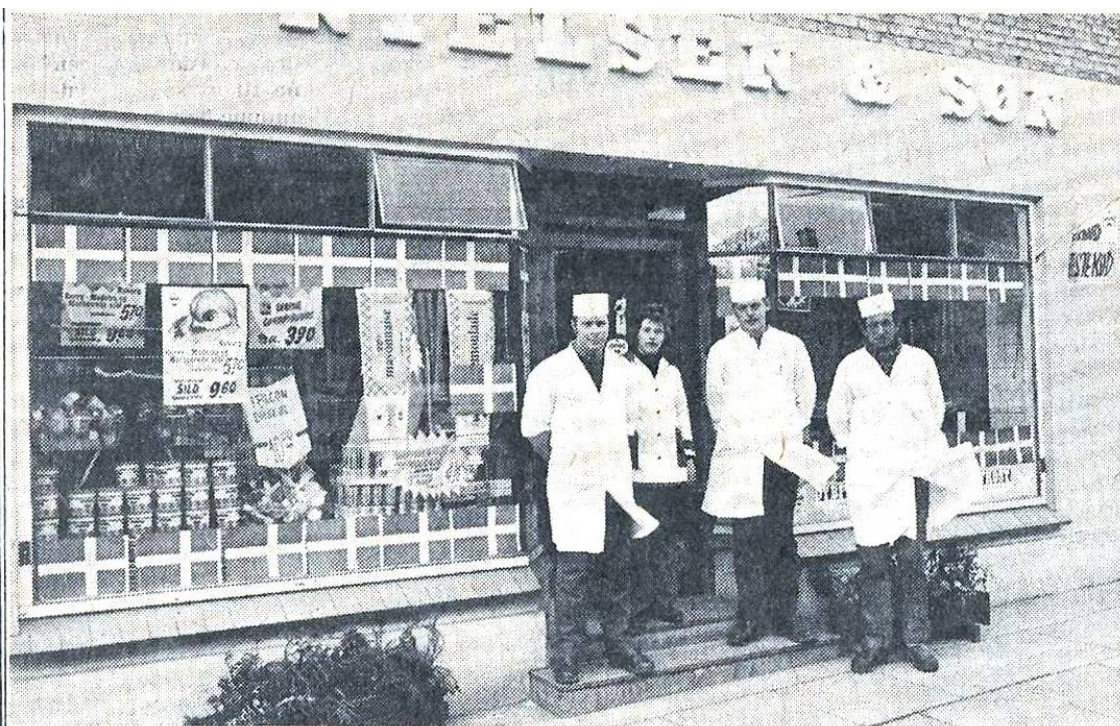

Dette billede, som er taget for nogle år siden, viser Hjalmar Andersen i færd med at veje mel af i løs vægt, i baggrunden den i dag stadig anvendte gl. kaffemølle.

Hjalmar Andersen
Adelgade 102

Slagter Nielsen

Adelgade 66

En del af personalet og slagtermester Anker Nielsen foran den jubilerende forretning.

Nysted-forretning med kunder på Grønland

C. C. Nielsen og Søn har 60-års forretningsjubilæum i morgen

NYSTED — De fleste Nystedborgere har fornemmelsen af at forretningen altid har ligget der. Det har den nu ikke — men idag er det alligevel 60 år siden, Frederik Nielsen lagde grunden til slagterforretningen i Adelgade.

Forretningen startede i det lokale, der nu huser pølsemageriet, og den har i årenes løb gennemgået forskellige forandringer, den mest gennemgribende skete i 1971, da forretningen fik det ansigt, den har i dag.

Nogen helt almindelig slagterforretning er det ikke, da alt lige fra slagtingen over færdigførelsen til salget bliver vareta-

get af forretningens otte medarbejdere. Frederik Nielsen var heller ikke nogen helt normal slagter, idet han oprindeligt startede som mejerist, et fag han i øvrigt aldrig afskrev helt, da han vedblev at køre sin mælkerute fra Vantore Mejeri efter starten på slagterforretningen.

Nu køres der ikke mælkerute fra forretningen mere, men en slagterrute bliver stadig opretholdt og vil vedblive at eksistere, så længe kunderne ønsker det.

I 1953 overtog sønnen, C. C. Nielsen, driften af forretningen, og fra 1969 blev dennes søn, Anker Nielsen, medindehaver af firmaet som næsten udstråler bestandighed.

Samme bestandighed kommer til udtryk i personalepolitikken — slagtersvendene H. C. Jensen og Jens Olsen kan fejre henholdsvis 10 og 25 års jubilæum i år.

Den personlige forarbejdning af varerne har selvfølgelig resulteret i en række specialiteter, som er blevet vel modtaget, så langt borte som Grønland, hvortil forretningen regelmæssigt afsender større partier. I sidste uge blev der afsendt 90 kg. skinker og spegepølser til Grønland.

Dagen fejres med en række specialtilbud, men mon ikke en række tilfredse kunder alligevel ville være mødt op for at sige tak for godt kød gennem 60 år?

Slagter Nielsen

Niels Landt

Gammel fisker tegner kuttere og fuldriggere

Niels Landt fra Nysted, der, som han selv siger, har haft den uforskammethed at passere de 81, videregiver sine erfaringer fra fiskeriet gennem tegninger

NYSTED — Niels Landt, Fiskergade 11 i Nysted, er tredje generation i en gammel fiskerislægt fra Nysted. Med sine 81 år er han den yngste af tre brødre, hvoraf de to endnu lever i bedste velgående. De tre brødre har været aktive fiskere indtil de på grund af svigtende helbred måtte holde op. For cirka halvandet år siden, i foråret 1974, begyndte Niels Landt at tegne og male, da bentøjet blev dårligt, så han ikke mere kunne fiske.

— Men jeg kan ikke bare sætte mig hen og kigge ud af vinduet, jeg må have noget at tage mig til, siger Niels Landt. Derfor kastede jeg mig over tegningen.

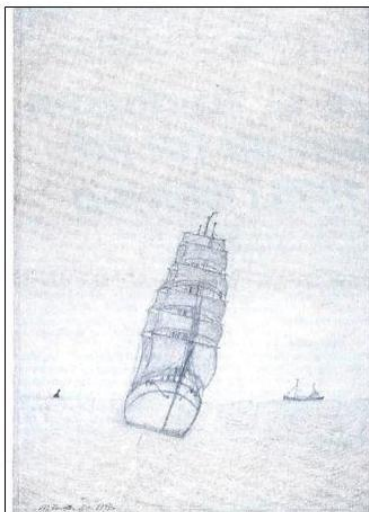
Niels Landt er uden tvivl påvirket af sin afdøde storebror, Frands Landt, der blev berømt for sine livagtige malerier af skibe og fiskekuttere.

— I øjeblikket er jeg i gang med en bark, fortæller Niels Landt. Jeg begynder altid med selve skibet og slutter med bølger og andre vejreffejder.

Niels Landt har ikke noget nøjagtigt tal på, hvor mange tegninger han har lavet, men mener at det drejer sig om 60-70 stykker. Han har solgt 12-13 tegninger, og mange bruger dem til udsmykning af blandt andet sommerhuse. Niels Landt har tegnet et bybillede fra Nysted, men ellers koncentrerer han sig om motiver fra havet og havnen. Han har tegnet fuldriggere, barker, fiskekuttere, både af ældre og nyere dato og skonnerter. Som aktiv fisker gennem cirka 70 år har Niels Landt de bedste forudsætninger for at omsætte sine indtryk af skibene til tegninger.

Niels Landt er formand for erhvervsfiskerforeningen i Nysted og har været det siden 1928. Allerede som 19-årig kom han i bestyrelsen for fiskeriforeningen, og 15 år senere blev han formand.

— Vi har haft en flink bestyrelse gennem de mange år, men nu lader jeg de unge i bestyrelsen om det meste, siger han. Jeg vil ikke have skyld for at være en gammel enehersker, der ikke er modtagelig for nye ideer, og jeg er heller ikke til så mange møder mere.

Dette er en af Niels Landts tidlige tegninger fra juli 1974. Tegningen forestiller en skonnert.

Niels Landt kan i forbindelse med sin brors maleri og fiskeriforeningens 50 års jubilæum i 1957 fortælle en sjov episode. Han havde bedt sin bror give et af malerierne til foreningen, som så ville udlodde maleriet til jubilæet.

— For at støtte foreningen havde jeg købt 25 numre, og så var det så, skal vi sige uheldigt,

Niels Landt er, trods sine 81, stadig frisk og rask. Han har en fin hukommelse og fortæller gerne om tilskudt i gamle dage.

at jeg som formand vandt et af min brors malerier, fortæller han. Derfor overvejede jeg at udlodde det igen, men Frands sagde, at hvis jeg gjorde det, var jeg en stor torsk.

Billedet hænger nu, sammen med utallige andre malerier, i Niels Landts stue, og han er senere blevet budt 8.000 kr. for det.

— Fiskernes situation og deres økonomiske forhold har ændret sig væsentligt gennem de år, jeg har fisket, siger Niels Landt. Forholdene var meget dårlige i min ungdom, men nu tror jeg, at de fleste fiskere har det udmærket. Bare alle havde det så godt som os, var der ingen, der skulle klage.

I de første år, Niels Landt fiskede, var der alene i Nysted 20 erhvervsfiskere, og nu er der omkring 15 i hele distriktet.

— For cirka 12 år siden stoppede vi med at fange sælhunde. Ved Rødsand var der på det tidspunkt mange sælhunde, og de ødelagde vores net og spiste fangsten, så vi fangede mange sælhunde i vore store ruser. I begyndelsen afsatte vi sælhundene til forskellige garverier og senere til margarinefabrikker. Skindene blev solgt til pelse, og i den sidste periode, vi fangede sælhunde, kunne vi få omkring 90 kr. for et skind.

— Den største fangst, vi gjorde, var 32 sælhunde i et røgt, og de seks største vejede hver 300-

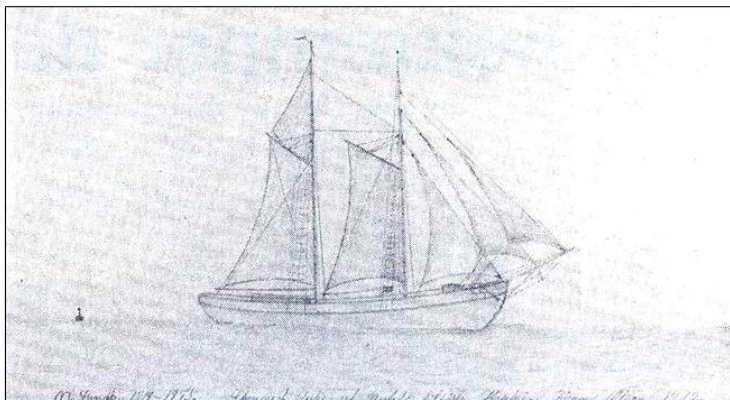
Niels Landt

de seks største vejede hver 300-400 kg., fortæller Niels Landt. Til sidst måtte vi holde op med at fange sælhunde, fordi de blev drevet derfra af skytter, og vi fik mange skamskudte sælhunde i vores ruse.

Niels Landt holder meget af god gammeldags musik og er selv harmonikaspiller. Han har spillet til adskillige baller rundt omkring på egnen

— Jeg bryder mig ikke om den nye moderne musik, siger Niels Landt. Det lyder forfærdeligt, og de bevægelser, de unge udfører på dansegulvet, har jo heller ikke noget med dans at gøre.

Niels Landt holder meget på traditionerne, og på flere områder er det tydeligt, at han er ud af fiskerslægt. Malerierne på væggene vidner om det, men også dagens menu fortæller det.

Niels Landt henter mange af sine motiver frem fra erindringen, således denne skonnert, »Julie« af Nysted. Den har tilhørt kaptajn Jørgen Olsen og er fra 1912. Dengang var Niels Landt 18 år.

Den lyder nemlig på ålesuppe, en god gammel ret, der tilberedes som enhver anden suppe, blot kogt på ål, og til den velsmagende suppe spiser Niels Landt kogte boller.

- Maj De gule drengespejdere og de blå pigespejdere har henholdsvis 60 og 40 års jubilæum. Det fejres med indvielse af de to tidl. Jernbanevogne, der står på arealet bag Skovstræde.
- Maj En klage fra skolenævnet ang. overflytning af 1. real til Kettinge pr. 1. aug. i år blev afvist af byrådet, og et kompromisforslag om at vente med overflytningen til 1976 blev stemt ned med 10-7.
- Maj Turistforeningen har købt 10 cykler, der skal kunne lejes af turister for en rimelig pris
- Juni Nysteds flagallé har fået en tiltrængt fornyelse, idet Turistforen. med støtte fra kommunen, lokalforen. og pengeinst. har indkøbt nye flag. Stængerne er blevet malet gratis af malermester Thomas Nielsen og farvehandl. Knud Husted.
11. juni Læge Torben Plenge døde 11. juni af en blodprop i hjertet, 56 år gl. Plenge kom til Nysted i 1950. Han var i byrådet 1958-66 og var i de senere år en drivende kraft i bevaringsudv. for gamle huse.
25. juni overdrog håndværkerne den nye havnebygning til kommunen. Bygningen rummer lokaler til told og visitation, kontor til havneopsynet, toiletter og baderum samt en kiosk, der er forpagtet ud til Tove og Jens Andreassen, der også har fået bevilling til servering af øl. Det nye broanlæg er også ved at være færdigt.
- Juli Amdsrådet har afslået at betale driftsudgifterne til et planlagt kredsløbssanatorium i det nedlagte børnehjem i Nysted. Det er nu tvivlsomt om kredsløbsforeningen vil købe det.
- Aug. Blikkenslager firmaet S. Andersen og søn er solgt til Børge Olofsson, København. S. Andersen stiftede firmaet 1929 i Adelgade og flyttede året efter til Smedestræde, indtil det under sønnen Bents ledelse flyttede til nyt hus på Wichmandsvej.
- Okt. Nysted Hotel, der har ført en meget omtumlet tilværelse de seneste år, og har stået lukket hele sommeren, bliver genåbnet 31. okt. af den nye ejer Kurt Lund Christensen, der er uddannet kok, 32 år og sidst har sejlet som chefkok på DFDS-ruter i Middelhavet.
- Okt. Bygningen af et nyt vandværk er påbegyndt ved siden af det gamle, som sandsynligvis skal bevares som vartegn og sømærke. Der skal foretages nye boringer ved siden af de gamle fra 1912 i Folehaven.
- Okt. Gartner Per Hansen er efter at have opført 19 kædehuse, der alle er udlejet, begyndt å

- projekt nr. 3, der skal omfatte 12 huse. Hele området har fået navnet Gartnerparken
- Okt. Nysted havn har fra 1. april i år fået tilladelse til at ophæve sin status som købstadskommunal havn, så at man nu får friere hænder til driften.
- Nov. Bogtrykker Ib Rasmussen, Nysted Avis, har fået tilladelse til at udvide sin virksomhed med en tilbygning på 77 m²
- Nov. Fru Bodil Clausen, Tågense, er blevet ansat som deltidsbibliotekar på Nysted Bibliotek, efter at fru Edith Kock har søgt sin afsked.

1976

- Jan. Glostrup kommune, der købte Kystsantatoriet, har benyttet dette meget siden starten for ca. ¾ år siden. Et stort antal institutioner, organisationer og foreninger har sendt folk på week-end eller ophold af længere varighed, på kursus eller ferie.

Rensningsbidrag

- Feb. Efter en næsten to timer lang og ret skarp debat vedtog byrådet med 10 stemmer mod 7 at lade udgiften til driften af kommunens rensningsanlæg opkræve over skattebilletten. Et andet forslag, der faldt, gik ud på at opkræve samme beløb af alle ejendomme, der er tilsluttet anlæggene.

Håndskriftets side 481

- Feb. Nysted kommune har efter en udstilling på rådhuset af lokale kunstnere købt et billede af Stig Fogtdal og et maleri af Otto Larsen: Nattestemning ved Nyk. F. (4000)
- Feb. En ny stilling ved Nysted kommune er besat pr. 1. apr. med bygningsingeniør Vagn Pollas, Nebbelunde, der skal arbejde under Teknisk Forvaltning med vej- og kloakanlæg som speciale.
- Feb. Til stillingen som kordegn og kirkesanger ved Nysted og Vantore kirker er udpeget fru Lene Svendsen, Køge, efter at Svend Nielsen har taget sin afsked.
- Marts Bankbestyrer E. Henriksen, Andelsbanken, fratræder 1. apr. efter næsten 29 år i Nysted.
- Marts Byrådet har bevilget 350.000 kr. til ombygning af Skanse pavillonen, hvilket kun er halvdelen af et projekt, der skal gennemføres på længere sigt. Arbejdet er påbegyndt.
- Marts Wichmandsgårdens tidligere jorders udstykning fortsættes nu efter Rosenvængets 27 parcelhusgrunde med 5 grunde til familieindustrier, hver på 1800-2000 m².
- Marts Der er åbnet en fiskeforretning i den tidligere træskomager Christensens ejendom, Adelgade, af toldbetjent Ole Dvinge og hans hustru Kitty.
- Marts John Voigt er ansat som fuldm. og souschef i Socialforvaltningen. Han er uddannet i Nysted, men har siden været ansat i Nyk. F.

Med datoen 15/3 76 er nedenstående avisudklip indlagt i Krøniken:

- April Vantore SGUs skytteafdeling har indviet klublokaler og baner i Klostergården.
- April Tømmermester Hans Rasmussen, Kettinge, trækker sig ud af byrådet efter 10 år, valgt af Venstre. Hans efterfølger bliver gdr. Peter Jensen, V. Ulslev.
- April "The Cottage", der hidtil har været drevet som hotel garni, får nu servering af alle måltider, og som køkkenchef er ansat tidl. hotelejer Preben Møller.
- April Nysted byråd har bevilget 10.000 kr. til bevaringsudvalgets fond, der skal bruges som tilskud til husejere, der vil restaurere deres ejendomme i gammel stil.

Nysted Bogtrykkeri

Hele byen lykønskede Nysted Bogtrykkeri

NYSTED — Kontor, trykkeri, sætteri og bogbinderi i Nysted Bogtrykkeri var i går fuld af mennesker. Knud og Karsten Pedersen havde inviteret venner og forretningsforbindelser til reception i anledning af 25 års jubilæum i bogtrykker-branchen.

Der blev serveret et trakte-ment til gæsterne, og de borde, der ikke var fyldt af godbidder, bugnede af blomster, flasker og massevis af andre gaver.

Det var lidt af et spring, som Knud Pedersen tog for 25 år siden. Han var da frugtavlser, men på grund af dårlige tider, besluttede han at købe Nysted

Bogtrykkeri, hvis indtægter dengang hovedsageligt stammede fra trykningen af Nysted og omegns Adresse-Tidende og Syd- og Midtfalster Avis.

I dag kan Knud Pedersen og sønnen Karsten præsentere et af Lolland-Falsters teknisk bedste trykkerier. For en måned siden købte Knud Pedersen landsdelens mest avancerede offset-maskiner, og om en måned installeres endnu en maskine, så man herefter skulle være i stand til at løse selv de mest komplicerede trykkeopgaver.

Knud og Karsten Pedersen modtog de mange gæster i bogtrykkeriet og kunne blandt andet præsentere en ny offset-maskine.

Fra hele Lolland-Falster strømmede venner og forretningsforbindelser til jubilæums-receptionen i Nysted Bogtrykkeri.

Nysted Bogtrykkeri

Henrik Hansen

- April Fhv. bagermst. Henrik Hansen er pludselig død i Stubberup, hvor han boede de sidste år. Få dage efter - d. 15. april - blev et sammenklip af hans film fra besættelsesårene vist i fjernsynet.
25. juni var et stort tysk skib på prøvesejlads til Nysted. repræsentanter for turistforeningen, havneudvalget, Ålholm og busselskaberne var inviteret ombord, og resultatet blev, at det tyske rederi, hvis skibe kan tage op til 600 passagerer, vil sejle en ugentlig tur til Nysted med endags-turister.
17. juli blev en film præsenteret på Ålholm bilmuseum. Filmen er lavet ved et samarbejde mellem Elite-Reisen (tysk), Gedser-Travemünde ruten og Ålholmmuseet og viser en busrejse med start i Hamburg over Østersøen via Travemünde-Gedser, Marielyst, Ålholm til restaurant Falstria. Der er optagelser fra bilmuseet med baronen som guide og fra den smukke togtur gennem parken. Baronen måtte melde afbud, da hans søn, Johnny Raben-Levetzau netop d. 17. blev gift med Merete Stensveg i Næstved kirke.
- Juli Udlejningen af cykler til turister har hidtil været en succes, og turistforeningen har købt fem til.

Håndskriftets side 482

Fra denne dato er indskrivningen overtaget af Ellen Yde

- Sept. Sigrid Mogensen, der har ført denne bog i nogle år, rejste fra byen 17. september, og arbejdet er herefter overtaget af overlærer Ellen Yde.
- Okt. I anledning af at Industri- og Håndværkerforeningen den 7/11 bliver 100 år, har der været en del omtale af foreningens historie i bladene.

- i 1852 oprettedes Håndværkerforeningen for mestre. Denne interesserede sig for lærlingenes uddannelse, idet den stiftede den såkaldte Søndagsskole, der blev spiren til den senere Nysted tekniske skole, der lå i Smedestræde og som nu er hegnsfabrik.
- I 1868 stiftedes Industri- og arbejderforeningen af en ung læg, Georg Lütken.
- Den 7/11 1876 blev de 2 foreninger sammenlagt.

Teknisk skole udviklede sig og fik først kommunalt tilskud og senere statstilskud, men senere blev denne form for undervisning rationaliseret, og eleverne skulle følge undervisning i Nykøbing F. Derfor solgte Industri- og Håndværkerforeningen i begyndelsen af 1960'erne Nysted tekniske skole til ovennævnte hegnsfabrik. For pengene, der indkom, byggede Håndv.- og Industriforeningen det første parcelhus på Fjordvej, (den første af en lang række kommunale udstykninger) og var således med til at sætte skub i en parcelhusudvikling, der stadig fortsætter.

I anledning af 100-års jubilæet skal der være kransenedlægning på kirkegården på tidligere formænds grave. Desuden er der fest og spisning på hotellet.

16. okt. Købmand Hjalmar Andersen (77 år) har pr. 1/1 76 afstået sin forretning til Jørgen Olsen, Gladsaxe. Hjalmar A. har drevet forretningen siden 1/4 1925, da han kom fra Ryde. Har været selvstændig købmand i 55 år. Hj. A.s forretning er den sidste købmandsforretning i byen med den specielle gamle atmosfære. Ingen moderniseringer el. selvbetjening. En virkelig nærbutik.
16. okt. Nysted kommune har for nylig købt ejendommen Rosenvang af Kalk- og kridtværket. Kommunen ejer derefter det meste af jorden syd i byen ud mod Østersøen og er således herre over byudviklingen.
23. okt. Museumsinspektør August Foss, Aalholm automobilmuseum, skal i kommende tid foretage et felttog for øget turisme i Nysted. Felttoget skal vare i 35 døgn og skal gå til Sverige og Norge.

Håndskriftets side 483

I det nye år (1977) skal et lignende felttog foregå sydpå til Tyskland. Nysted Turistforening har givet tilskud til rejsen.

5. nov. Siden ca. 1960 har der fundet en livlig udstykning til parcelhuse sted. I begyndelsen af 1977 vil Nysted kommune forsøge sig med en ny form for udstykning nemlig salg af familieindustri-grunde. Grundene skal ligge langs Wichmandsvej på østsiden på Wichmandsgårdens jorder overfor Nysted trælasthandel. Det drejer sig foreløbig om kun 5 grunde med mulighed for både privat beboelse og værksted. Grundene skal være ca. 2000 m² store.
- Nov. Der er nedsat et nyt udvalg til varetagelse af udvikling og fremgang for byen. Udvalget kaldes Formandsinitiativet og består af 3 mand (Isenkr. Preben Skou fra Handelsstanden, mekaniker Erik Hare fra Håndværker- og Industriforening. og skoleinspektør Kaj Nilsson fra Turistforeningen.)
- Nov. Byrådet har vedtaget at ombygge badeanstalten ved Skansen. Badekabiner og broanlæg langs stranden skal fjernes. I strandkanten skal der lægges en stensætning, som skal opfyldes med sand. Her skal så opføres en ny træbygning med omklædningsrum og kontor med telefon. Senere påtænkes anlagt toiletter

Nysted vandværk

7. dec. indviedes et nyt vandværk for Nysted. Det har fungeret et par måneder. Værket er placeret på den gamle boldbane i nærheden af vandtårnet. Vandværket har en kapacitet, der rækker til flere generationers udvikling i området, selv om man regner med udvikling i både sommerhusområder og parcelhusbyggeriet. Nye borerer ved Folehaven er meget givtige. Vandværkets maskiner og teknik er leveret af fa. J. Krüger, København. Værket forsyner i dag 750 ejendomme og præsterer 50 m³ i timen, men kan bringes op på godt det tredobbelte uden vanskelighed. Det er 64 år siden, Nysted fik sit første og hidtil eneste vandværk. Det nye værk er budgetteret til 1,1 million, og man regner med, at budgettet holder. Værket betales af forbrugerne under værket.

9. dec. vedtog Nysted byråd enstemmigt forslag til vedtægter og budget for etablering af turistsamarbejde mellem Nysted, Holeby, Rødby og Maribo. Der ansættes en fælles turistchef for de 4 kommuner. Chefen skal have hjemsted i Nysted.

Håndskriftets side 484

12. dec. På et areal mellem Klostergården og elværket i Nysted er der d. 12. dec. 76 ved et gravearbejde blevet afdækket en 5-600 år gammel munkegrav, stammende fra den tid klosteret lå der. Der er fundet flere grave, men de er endnu ikke afdækket. En repræsentant fra Stiftsmuseet i Maribo har været her for at se på gravene, og rapport er sendt til Nationalmuseet.
Fundet er ikke sensationelt. Man har længe vidst at dette område har været begravelsesplads for det tidligere Franciskanerkloster, der blev anlagt i 1286. Efter reformationen var dette kloster sidste tilholdssted for gråbrødrene, tiggermunkene eller barfodsmunkene, som de også kaldtes. Nedrivningen af klostret begyndte i 1551, og en del af stenene blev anvendt til istandsættelse af Aalholm slot.

1977

1. jan. er apoteker Aage Beck gået på pension, og der er indsat en bestyrer cand. pharm. Inger Mark. Bestyreren er indsat af apotekerfonden. I løbet af året skal det afgøres, om apoteket skal nedlægges som selvstændigt apotek eller det kun skal være udleveringssted. Efter Aage Becks udsagn er minimumsgrænserne for omsætning og antal af ekspeditioner ikke nået. Så det bliver nok problematisk, om apotekerfonden giver byen lov til at beholde apoteket i dets nuværende form. Aage Beck har haft bevillingen i Nysted fra 11/12 1961. I 1962 blev apoteket flyttet fra den nordlige del af Adelgade, der hvor Andelsbanken nu har lokaler, til Villa Marina over for rådhuset. Et filialapotek, som nok er det mest tænkelige, er en stor nedsættelse af serviceniveauet. Kommunen vil derfor kæmpe for at bevare apoteket i dets nuværende form.

Indskannet nedenfor artikler i Lolland-Falsters Folketidende:

11. jan. Anlæggsgartner Per Hansen (søn af afdøde gartner Børge Hansen) har i de sidste 5 år vist et stort initiativ med hensyn til byggeri i Nysted. Per H. har bygget ca. 30 små rækkehuse med lejligheder til udlejning fortrinsvis til pensionister og enlige. I øjeblikket er 2 rækkehuse beregnet for salg under opførelse, og senere påbegyndes opførelsen af ejerlejligheder bygget sammen som 3 forskudte rækkehuse. Beboelsesarealet skal være ca. 100 m² med udnyttet tagetage. Der kalkuleres p.t. med en salgspris på 250.500 kr. pr.

Håndskriftets side 483

14. jan. Byen fik et chok, da det kom frem, at apoteker Aage Becks tilbagetræden skyldtes svindel mod sygesikringen. Bedragerierne er sket ved receptsvindel og skulle andrage et beløb, man i øjeblikket vurderer til mindst 250.000 kr.

Indskannet nedenfor artikel i Lolland-Falsters Folketidende:

Nysted apotek

Barske udsigter i Nysted:

Tab af apoteket: Utålelig sænkning af serviceniveau

NYSTED — Nysted Apotek kører videre i uændret form i hvert fald i et halvt år, måske i et helt. Det kommer an på, hvor hurtigt apotekerfonden, som nu har overtaget driften ved indsættelse af en bestyrer, cand. pharm. Inger Mark, beslutter sig til, hvad der skal foretages.

Men i dette spørgsmål kan Nysted kommune ved byrådets initiativ få udslagsgivende betydning.

Som grund til sin overraskende beslutning om at gå på pension — det er allerede sket — anfører apoteker Aage Beck, at han nærmer sig de 65 år, og at han finder det på tide at lægge op.

45 år i faget

Aage Beck har været i faget i ca. 45 år. I en halv snes år, ved begyndelsen af sin karriere, var han ansat på Landapoteket i Jels, Sønderjylland. Derefter virkede han i 17 år på et apotek i Århus og siden tre år i Odense.

11. december 1961 fik han apotekerbevilling i Nysted. Dengang lå apoteket i Adelgade i lokaler, som siden er overtaget af Andelsbanken. Ved midsommer 1962 åbnede Aage Beck apotek i Villa Marina skråt over for rådhuset. Han købte denne store, statelige ejendom af bogtrykker Knud Pedersen og indrettede forneden apotek med de lokaliteter, som krævedes hertil, samt

bolig på første etage. — Når jeg skulle drive apotek i Nysted, skulle det sandt for dyden være et ordentligt apotek, siger Aage Beck.

De kæmper

Situationen i Nysted er ikke just enestående. Samme forhold har gjort sig gældende andre steder i landet, men her har kommunalbestyrelserne kæmpet indædt for bevarelse af selvstændigt apotek med det serviceniveau, som følger med. Et filial-apotek betyder en utålelig nedsættelse af serviceniveauet. Der er eksempler på, at byråd ikke har kæmpet forgæves.

Nysted vil slå

Borgmester Erling Andreasen:

— Jeg tør godt sige, at Nysted byråd vil slå til sidste blodsdråbe for at bevare vort apotek som hovedapotek. Vi kan simpelthen ikke tolerere, at højere myndigheder fratager os en sådan service over for borgerne og over for de offentlige institutioner, som betjenes så udmærket af Nysted Apotek. Det gælder Sønderskovhjemmet og vort eget plejehjem Solgården i Herritslev, og det gælder vore tre alderdomshjem.

— Vi må nu søge de kanaler, hvorigennem vi kan gøre opmærksom på betydningen af, at Nysted kommune har eget apotek. Foruden de nævnte institu-

tioner omfatter apoteket jo fire læger. Nu vil jeg personligt i første omgang kontakte Aage Beck for at få klart overblik over situationen — og for om muligt at få anvisning på de kanaler, som skal benyttes for at nå frem til sundhedsstyrelsen og den i denne sammenhæng øverste instans, indenrigsministeriet.

Det kom som en bombe for alle, at Aage Beck nu er gået på pension.

Apoteker Beck

Afsked med Nysted Apotek

NYSTED — Apoteker Aage Beck, der nu, meget overraskende, trækker sig tilbage, har gennem 15 år ikke blot markeret sig som en fortrinlig leder af apoteket — han har aldrig taget det nøje med arbejdstid — men også som en varmhjertet deltager i den offentlige debat i Nysted kommune.

Aage Beck har bedt os om at modtage dette indlæg, ikke som et læserbrev, men som en tak til folk i kommunen:

»Jeg forstår godt, at det kom som et chok for Nysted og omegn, at jeg besluttede mig til at gå på pension 1. jan. i år, og jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke mine kunder for 15 dej-

vil gerne benytte lejligheden til at takke mine kunder for 15 dejlige år på Nysted Apotek. Jeg mindes ikke, at jeg har haft nogen uoverensstemmelse med nogen som helst. Befolkningen har altid været venlig, tålmodig og hensynsfuld mod mig, og vi har gennem årene lært hinanden at kende i den grad, så det har været min daglige fornøjelse at tilse på jer, og det vil jeg komme til at savne meget, men vi kan da ikke undgå, i vor lille by, at møde hinanden gang på gang, og enhver er velkommen til at besøge os på 1.ste sal, hvor vi bliver boende.

At det er gået så godt, som det er mit indtryk, det er, på Nysted Apotek, skyldes nok først og

fremmest, at jeg har haft den ykke at have nogle fantastiske øde og dygtige apotekerpiger.

Desværre har jeg ikke selv ekspederet så meget, da jeg har mange andre opgaver, som det har været min pligt at løse. Men det har moret mig at opdage, at mange blev skuffede, når jeg lukkede frem, og det forstår jeg så godt. Når man venter at møde en sød, kvik pige, og der så i stedet for dukker en gammel bedstefar op, så bliver man vel skuffet.

Alligevel har jeg haft manganen sjov snak i skranken, og jeg har selvfølgelig ikke kunnet dy mig for at lufte mine noksom bekendte politiske synspunkter med brask og bram. Om jeg har fornærmet nogen, håber jeg ikke, men alle har taget det vældig pænt.

Den største støtte har jeg haft i min kone, hun har måttet høre på alt mit sludder hele dagen, hun har hygget om mig hele tiden, vartet mig op og lavet god mad, som gav mig mod og kræfter til både at arbejde og politisere.

Nu er der kommet en ny bestyrer af apoteket: Fru Inger Mark, og i de få dage, hun har været her, har hun vist sig som en ualmindelig sød dame.

Hun er 20 år yngre end jeg, dygtig, klog og energisk, det er meget heldigt for Nysted Apotek.

Jeg er noget jaloux, for det vil snart vise sig, at hun er dygtigere end jeg var — og helt ærligt,

hvem bryder sig om at føle — at den gamle, han var nu god nok, men den nye, hun er nu langt bedre. Der er kommet en sød apoteker pige mere på Nysted Apotek.

Nu kan jeg endelig få tid til at gå en daglig spadseretur, og få frisk luft, jeg føler mig i dag som en skoledreng, der har fået ferie.

Før måtte jeg nøjes med min daglige tur til Landmandsbanken, og det var et af dagens lyspunkter, for lige som mine kunder gerne vil betjenes af de søde apotekerpiger, var jeg glad for de søde og dygtige bankpiger.

Jeg har altid fået en usædvanlig service i Landmandsbanken, og heldigvis kan jeg da bare fortsætte med at sætte 10 kr. ind eller hæve dem.

Også min daglige tur til Vagn Madsen efter aviser var en opmuntring i dagligdagen. Nu får jeg bedre tid til at læse dem.

Det fører for vidt her at nævne og takke alle mine naboer, venner og bekendte i Nysted by og opland.

Jeg vil slutte her med en varm og oprigtig tak til alle for 15 gode år som apoteker i Nysted.

Aage Beck.

Apoteker Beck

Nysted-apoteker meldt for svindel mod amtet

NYSTED — Storstrømsamtet har anmeldt tidligere apoteker Aage Beck, til kriminalpolitiet for recept-svindel til et beløb på mindst 250.000 kroner. Bedragerierne skal i følge anmeldelsen være sket ved, at der er lavet falske recepter, som Nysted Apotek har fået penge for hos Sygesikringen.

— Jeg kan kun bekræfte, at vi har fået en anmeldelse, siger kriminalkommissær C. Vesterbirk, Nykøbing F. Nu skal vi i gang med en omfattende undersøgelse i sagen, og før den er foretaget, kan jeg ikke udtale mig nærmere. Men det beløb, der er anmeldt for, er på over 250.000 kroner.

De formodede ulovligheder menes at have stået på siden 1970, da Sygesikringen blev oprettet. Det betyder, at op imod 150.000

bilag skal gennemgås ved kriminalpolitiets undersøgelse, før man kan afgøre, om der er så meget hold i anmeldelsen, at der kan rejses en sigtelse.

Amtsborgmester Søren Trolborg bekræfter, at der er indgivet en anmeldelse til kriminalpolitiet. — Jeg kan ikke udtale mig nærmere om det nu. Det må blive politiets sag, når de har fået anmeldelsen, siger Søren Trolborg. Det er ham og amtskommunaldirektør Ernst Larsen, der har indgivet anmeldelsen.

Advokat Steen Møller, Nysted, oplyser, hverken han eller Aage Beck kan udtale sig om man kan erkende nogen ulovligheder. — Mere kan jeg ikke sige, oplyser Steen Møller.

Aage Beck fratrådte ved nytår som leder af apoteket i Nysted.

Nysted apotek — uvist om det kan fortsætte.

Apotekssvindel

Nysted slås for apoteket

NYSTED — Nysted kommune kommer nu til at slås med sundhedsmyndigheder og indenrigsministerium for at beholde et selvstændigt apotek i byen. Men byrådet vil også slås for det.

Det kommer som en bombe for borgerne i Nysted kommune, at apoteker Aage Beck har opgivet sin bevilling til at drive Nysted apotek. Beck er gået stille med dørene, men det står fast, at han er gået på pension, og at Apotekerfonden har overtaget driften.

Som ny leder af apoteket har Apotekerfonden indsat Inger Mark, der kommer fra Tårnby, Amager. De øvrige ni ansatte på apoteket i Nysted fortsætter, men hvor længe Nysted Apo-

tek vil bestå som hovedapotek ligger hen i det uvisse. Foreløbig ligger det klart, at apoteket fortsætter det næste halve eller hele år. Først da afgør Apotekerfonden, om Nysted-apoteket skal fortsætte i uændret form, eller om det skal reduceres til en filial af et større apotek — med den stærkt forringede service overfor borgerne, som dette uvægerligt vil medføre.

Som situationen tegner sig i øjeblikket, synes der ikke at være større håb om, at Nysted Apotek kan køre videre i uændret form. Apotekervæsenet stiller visse normer for drift af et hovedapotek i form af minimumsgrænser for omsætning og antal af ekspeditioner.

— Nysted Apotek ligger under disse normer, ganske klart endda, siger Aage Beck, der nu er gået på pension i en alder af 65 år — til overraskelse for alle i kommunen.

Ifald Nysted Apotek bliver filial af et større apotek i Nykøbing F. eller Saksø, nedskræpes personalet til tre personer, og udlevering af medicinen i Nysted kommune, herunder de forskellige institutioner, sker via varevogn, som går i mere eller mindre regelmæssig pendulfart mellem hovedapotek og filial. En sådan ændring vil også få negativ betydning for håndkøbsudsalg rundt om i kommunen.

— Sagen er så ny og overraskende, at den ikke er kommet frem på kommunalt plan endnu. Men jeg vil, tør jeg godt sige på byrådets vegne, slås til sidste blodsdråbe for at bevare vort apotek i uændret form, udtaler borgmester Erling Andreasen.

Læs yderligere på Nysted-siden.

g.ch.

71-77

26. feb. 3 af de 5 samarbejdende østlollandske kommuner (Nysted, Maribo, Holeby), har ansat en fælles turistchef, nemlig den 38-årige salgssingeniør i Ginge-Rådvad i Rødovre - Walther Koberg. Turistchefen, der skal bo i Nysted, tiltræder 1. maj 1977.

Nysted bevaringsforening

1. marts blev der dannet en bevaringsforening i Nysted. Arbejdet med at bevare og forskønne det gamle bymiljø i Nysted by har stået på længe og resulterede allerede i 1975 med en af byrådet vedtaget bevaringsplan for de ældre bydele i byen. Denne bevaringsplan sætter visse grænser for, hvorledes ejerne af de gamle huse må restaurere disse. Bagsiden ved arbejdet har hidindtil været, at der ikke rigtigt er penge til at støtte ejerne med, hvilket er beklageligt, da reparation af gamle ting ofte er mere kostbare end moderne. Foreningen, der nu er dannet, har bl.a. relevante formål også dette, at man vil prøve at oparbejde en fond til lån eller tilskud til bevarelse af de gamle ejendomme.
10. maj Efter at have stået tomt i næsten 4 år ser det ud til, at Nysted Børnehjem på Skansevej igen kommer i brug. Det skal være en efterskole for 35-40 elever. Institutionen skal hedde Nysted efterskole og får tilknytning både til undervisnings- og socialstyrelsen. Handel er p.t. ikke afsluttet, men det anses for givet, at det sker. Socialstyrelsen vil anbefale planerne overfor såvel socialministeriet som undervisningsministeriet. Børnehjemmet er vurderet til 1 mill. Man regner med, at efterskolen skal starte til august 1977. Forinden skal der laves lovpligtigt brandsikringsarbejde. Eleverne bliver fra 14-18 år, og der skal være 6-7 lærere, hvoraf nogle pædagoger - andre håndværkere, da en stor del af arbejdet skal være praktisk arbejde. Skolen skal drives ved midler fra de kommuner, hvorfra eleverne kommer, men man tænker sig også en støtteforening - "Nysted efterskoles venner".
12. maj Byrådet har bevilget 10.500 kr. til trykning af en jubilæumsbog, der udgives i anledning af Nysted skoles 125-års jubilæum. Byens 4 pengeinstitutter har hver skænket 2000 kr. og det resterende er så bevilget af byrådet. Skoleinspektør Kaj Nilsson skriver bogen uden vederlag.

15. maj Dr. Plenges efterfølger - dr. Helge Ib Olsen - har fra 1/6 77 optaget læge Hans Ulrich Nielsen som kompagnon. Hans U. N. kommer fra Kalundborg, hvor han har været 1. reservelæge. Dr. Nielsens kone skal samtidig tiltræde en stilling som jordemoder på Centralsygehuset i Nyk. F.
13. aug. Nysted Boldklub fejrer 60-års jubilæum. Jens Peter Andreassen, der var formand for klubben fra 1949 til 1975 blev stærkt hyldet ved festlighed og udnævnt til æresmedlem.

Jens P. Andreassen

Jens Peter blev æresmedlem — naturligvis

NYSTED — Begejstringen og de taktfaste klapsalver ville næsten ingen ende tage, da Jens Peter Andreassen blev udnævnt til æresmedlem ved Nysted Boldklubs jubilæumsfest på Skanse-pavillonen.

Jens P's efterfølger på formandsposten, Bent Jepsen, foretog udnævnelsen i få og velvalgte ord. Jens P. var formand for NB fra 1949 til 1975. Der var ovationer af bifald fra de ca. 70 deltagere i festlighederne. En velanbragt hyldelse fra en klub, der ellers ikke slår om sig med den slags udnævnelser. Jens Peter Andreassen er nr. 3 i rækken af æresmedlemmer — efter Jørgen Østergaard og Chr. Hansen.

Formand Bent Jepsen opridsede klubbens 60 årige historie, der rummer gode og rolige tider og til tider med modgang og utur.

1.000 kroner

Nysted kommunes officielle repræsentant var formand for kulturudvalget, H.P. Ottosen, der havde en hilsen fra borgmester Erling Andreassen, som var forhindret i at være til stede. Ottosen lykønskede på kommunens vegne og overrakte en check på 1.000 kroner, idet han udtrykte sin overbevisning om, at pengene ville blive anvendt rigtigt (i klubben har man talt noget om køb af et stadion-ur. red.).

Jens P. Andreassen — udnævnt til æresmedlem i Nysted Boldklub efter mange års lederskab.

Formanden for Nysted Roklub, Victor Rasmussen, talte bl.a. om de tider, da fodboldspillere kun havde et hønsehus og et hyldetræ til omklædning. Det var før kommunetilskuddenes tid. I dag ser det anderledes ud, men det skyldes ikke mindst spilleres og lederes personlige indsats, bl.a. i forbindelse med klubhusbyggeriet.

Kirsten Boesen, formand for Idrætsrådet i kommunen, fremhævede bl.a. Nysted Boldklubs

evne til altid at finde de helt rigtige ledere, som ikke var bange for at udføre et stort frivilligt arbejde.

Så god —

Jens P. Andreassen overgik sig selv og holdt en tredobbelt tale — dels som nyudnævnt æresmedlem, dels som LFBUs repræsentant (han er jo næstformand), dels som formand for Nysted Boldklubs Venner. Han sagde bl.a., at Nysted har fostret

mange gode spillere gennem årene, spillere, som kom på udvalgt hold, ja, selv på landsholdet, men som senere gik til større klubber — hvordan skulle disse ellers kunne klare sig. Han kunne fra »vennerne« love fortsat og evt. også udvidet støtte. Endelig takkede han for udnævnelsen til æresmedlem, idet han undrede sig lidt over, om han virkelig havde været så god, som det blev sagt.

Nysted Boldklub 60 år

Original gave fra en smed i bestyrelsen -

Formanden for Nysted Boldklub, Bent Jepsen (til venstre) afslører den originale gave fra bestyrelsesmedlemmet Johnny Hansen: Et smedejernsarbejde med to fodboldspillere i aktion som motiv. Til højre værket skaber og giver, Johnny Hansen.

NYSTED – Den mest originale gave til Nysted Boldklub ved festlighederne i lørdags i anledning af 60-års jubilæet blev afleveret og afsløret om formiddagen under receptionen.

Gaven var fra et af bestyrelsesmedlemmerne, Johnny Hansen og bestod i et smedejernsværk til ophængning i klubhuset. Motivet er to fodboldspillere, der kæmper om bolden, et motiv med bevægelse, aktion og kraft. Det blev betegnet som et kunstværk, hvad man godt kan tilslutte sig. Det blev også nævnt, at Johnny Hansen har brugt ca. 60 arbejdstimer på at fremstille værket til denne lejlighed, men selv mente beskedne Johnny, at han kun havde været fyrrer timer om at lave det.

Også kontanter

I hvert fald blev gaven modtaget med tak af formanden, Bent Jepsen, der foretog afsløringen ved receptionen, og med begejstring af de forsamlede. Også ved festen om aftenen på Skansen takkedes Johnny Hansen for den storartede gave, som op hænges på væggen i klubhuset lige overfor indgangen, så det straks falder i øjnene.

Der var mange gæster i de to formiddagstimer i klubhuset, og det strømmede ind med lykønskninger, blomster, fodbolde og masser af andre gode gaver fra idrætsrådet, naboklubberne i Døllefjelde, Øster Ulslev og Kettinge, fra andre idrætsklubber i Nysted by, ja, helt fra Nørre-Alslev Boldklub, samme klubs venner, fra B 1938 i Idstrup og fra Rødby, og der var gaver og

hilsener fra gamle og nyere venner og tilhængere. Lolland-Falsters Boldspil Union var repræsenteret ved Poul Hansen, Eskilstrup.

Et uventet men meget velkomment pust fra fortiden kom ind i skikkelse af Frank Steffensen, København – en af førsteholdskæmperne for et halvt hundrede år siden. Steffensen spillede i Nysted i 1924, men forlod så byen for en tid. Han vendte tilbage i 1930 og var med på førsteholdet igen. Frank Steffensen friskede gamle minder op sammen med Thøger Albretsen, tidligere formand i Nysted Boldklub. Endvidere overrakte Frank Steffensen en gave bestående af Nysted Boldklubs emblem fra stiftelsesåret 1917, en sølvnål fra en Nysted-sejr i 1924 og endnu to sølvnåle fra sejre i 1930. Også en original og god gave.

Blikfang

Nysted Boldklub modtog i alt en halv snes bolde fra klubber, foreninger og enkeltpersoner. Dertil en pokal fra Jørgen Krøll, et fad fra venskabsklubben i den nordtyske klub Dahme, en kridtmaskine fra Nysted Boldklubs Venner, og det altsammen var fremlagt på det bugnende gavebord ved festen om aftenen.

Gaver indløb også i form af kontanter fra Nysted kommune, Rødby Boldklub, LF Bryghus, de fire pengeinstitutter i Nysted, Nysted Avis, Høleby Idrætsforening, Nysted Badmintonklub, Nysted Roklub, restaurant Maxim og Skanse pavillonen. En løselig opgørelse siger, at der modtoges et samlet beløb på mellem 2.500 og 3.000 kr.

Nysted Turistforening

24. aug.

Nysted Turistforening fejrer i dagene d. 27-28 august sit 50 års jubilæum med mange originale aktiviteter (bilag vedlagt).

- Den første bestyrelse havde som formand borgmester Johs. Holck, men bestyrelsen opnåede vist ikke mange resultater, og foreningen betegnes i 1934 som en hensovende forening.
- Men så blev skoleinspektør Chr. Andersen formand og gjorde et uhyre stort og

- fortjenstfuld arbejde for sagen til helt op i 60-erne, hvor han rejste fra byen.
- Hans efterfølger blev isenkræmmer Krag, der trådte af i 1968,
 - hvor overlærer Kaj Nilsson blev valgt. Kaj Nilsson var særdeles dygtig og energisk og havde blik for at vende blikket udaf med brochurer på fremmede sprog etc. I 1977 trak Kaj N. sig tilbage som formand
 - og posten overtoges af pastor Bjørn Ohl, Kettinge.

Indlagt i krøniken nedenstående artikler fra Lolland-Falsters Folketidende, Nysted Avis m.m.:

Turistforeningens jubilæum

SUS TIL NYSTED!

Lørdag den 27. august

SNUS PÅ MARKEDSPLEADEN:
Kl. 9.00 - 13.00
Stor markedsdag i Nysted
 (BIO-pladsen)
 Spillemandsorkestret SNUS spiller. Kaffe- og elbød.
 Masser af varer og boder.
 Hestevognen kører.

SNUS TIL GRØNST-EREN: **Kl. 14.00 - 16.00**
FAGENES SHOW (stadion)
 SNUS og hestevognen fører publikum til stadion.

SNUS TIL BACH: **Kl. 15.00 - 16.00**
Promenadekoncert
 ved Christianslyst (Ålholm Slotspark).
 Mød solsekvintetten DANA.
 Kvintetten spiller Bach, Reicha og Arrieu.
 Kaffe og the serveres fra pavillonen.

SNUS TIL HAVEN: **Kl. 16.00 - 18.00**
VANDSHOW I HAVNEN
 Roklubben foretager kanindøb.
 Windsurfing-opvisning.
 Nysted og Stubberup bådelaug dyster på vandet.

**Nysted og Omegns Turistforening
 50. ÅRS JUBILÆUMSAFTEN**
Kl. 18.30 - 24.00

SNUS TIL AALHOLM: **Kl. 18.30**
Altanmusik og velkomstdrink

SNUS TIL KALVEHOLM: **Kl. 19.00**
Spidstegt Heretordokse
på Kalveholmen

SNUS TIL SNUS: **ØBÅL MED SNUS**
på Kalveholmen

SNUS TIL KRUDTRØG: **Kl. 24.00**
Festfyrværkeri fra flyvermonumentet
 Samlet pris for lørdag aften, indregnet oksesteg, kr. 35,00
 Billetter sælges hos de handlende i Nysted og på
 Turistbureauet. Forudbestilling kun på Turistbureauet,
 Adelgade 72, telefon 87 15 10.

Søndag den 28. august

INGEN SNUS, MEN **Kl. 10.00**
Festgudstjeneste i Kettinge Kirke
 DANA kvintetten spiller Bach og Haydn.
 Efter gudstjenesten viser sognepræsten alteret og
 fortæller om kalkmalerierne og kirkens historie i
 1700 tallet.

SNUS TIL RØGBØLLE: **Kl. 9.00 - 17.00**
RØGBØLLE-MARCHEN
 Bilen er på 16 km. Prisen er på 8,00 kr. pr. deltager.
 Prisen er højst 20,00 kr. pr. familie.
 Tilmelding:
 Turistbureauet, Adelgade 72, 4880 Nysted, tlf. 87 15 10
 Deltagerne sendes afsted fra kl. 9.00 - 10.30.

SNUS RUND I NYSTED: **Kl. 14.00 - 16.30**
Bovaringsforeningen viser byen frem!
 Byvandring fra Rådhuset.
 Herunder folkedans ved Ålholm Slot.

SNUS TIL GAMMEL DANSK: **Kl. 16.30**
FREDSSLUTNING PÅ
BRÆNDEVINSBATALJEN
 Startsted: Bomhuset ved Slotsgade. Turen går forbi
 Ålholm Slot.
 Rastepads ved Den gamle Gård. Herfra går turen til
 Hertritslev. Forventet ankomst kl. ca. 17.30, her
 serveres Gammel Dansk og snitter.

SNUS TIL OPERETTE: **Kl. 19.00**
FAVINELLI OPFØRES PÅ SKANSEN
 (Nakskovamatørerne)
 Efter forestillingen er der fakkeltog fra Skansen til
 Havnen hvor byfests skydes af med raketter.

Arr.: Nysted og Omegns Turistforening

Sus til Nysted

Lørdag d. 27. august

- Stor markedsdag i Nysted 9.00-13.00
- Fagenes show 14.00-16.00
- Promenadekoncert i Ålholmparken 15.00-16.00
- Vandshow i havnen 16.00-18.00
- Spisning og dans på Kalveholmen 18.30-24.00
- Festfyrværkeri fra Flyvermonumentet 24.00

Søndag d. 28. august

- Festgudstjeneste i Kettinge Kirke 10.00
- Rundvisning i kirken efter gudstjenesten
- Røgbølle-marchen 9.00-??
- Byvandring i Nysted 14.00-16.30
- incl. folkedans ved Ålholm
- Fredsslutning på "Brændevinsbataljen" vandretur via Ålholm og Stubberup til Hertritslev. 16.30
- Operetten Farinelli opføres på Skansen 19.00
- Derefter fakkeltog til havnen
- hvor festen ender med et nyt fyrværkeri

Festlig blanding af lyd- og synsindtryk ved jubilæumsfesten

Nysted Turistforenings jubilæumsfest i dagene 27. og 28. august vil komme til at foregå i et hæsbæsende tempo, såfremt ellers den enkelte ønsker at deltage i eller overvære blot en del af de mange arrangementer, der i den anledning er stablet på benene.

Lørdag den 27. er der således i tiden fra kl. 9-13 markedsdag på P-pladsen ved Bio, hvor alle har mulighed for at sælge alt, det være sig spegepølser, reb af eget fabrikat eller hundehvalpe af samme, eller måske en ting, man har været ked af længe, men som måske kan glæde en og anden.

Der vil blive underholdning mellem boderne af spillemandsorkestret, Snus fra Falster, og todækker-sporvognen fra Alholm vil sørge for transporten rundt i kvarteret, ligesom medlemmer af turistforeningens bestyrelse vil sørge for salg af kaffe og læskedrikke.

Kl. 14 vil gruppen, Snus føre an i et optog, der udgår fra pladsen ved rådhuset og slutter ved stadion, hvor Industri- og Håndværkerforeningen står som arrangør af en »Fagenes fest« med forskellige festlige indslag.

Man kan også i stedet i tiden fra kl. 15-16 vælge at overvære en promenade-koncert i Christianslysthaven. Dana-kvintetten vil her spille stykker af bl.a. Bach og Reicha.

Fra kl. 16 til kl. 18 er der regatta i havnen, startende med kanindøb i Roklubben. Såfremt det er muligt at sikre sig tilstrækkelig vindstyrke, vil der derefter blive opvisning i windsurfing — en balanceakt med et bræt, der er påmonteret et sejl, og endvidere vil medlemmer af Nysted og Stubberup Bådelaug dyste på vandet. Det antages, at nogle i den anledning måske bliver våde.

Endelig starter så kl. 18.30 turistforeningens store jubilæumsaften, der indledes med altanmusik og velkomstdrink på Alholm, hvorefter der serveres spidstegt okse på Kalveholmen, og hvor »Snus« kl. 19.30 spiller op til ø-bal. Øens størrelse gør, at deltagerantallet er begrænset til 400, der for en pris af 35 kr. får en festlig aften inclusive velkomstdrink og Herreford-stegen.

Lørdag aften slutter med et festfyrværkeri fra Skansen kl. 23.45.

For de morgenfriske og kondibevidste kan søndagens startes med en konditur — Røgbølle-marchen — rundt om Røgbølle sø med start fra Ulriksdal i Godsted fra kl. 9 - 9.30. Hele turen er på 16 km og skønnes at kunne gennemføres i tiden indtil kl. 13, hvorefter der er uddeling af erhvervede mærkater.

Kl. 10 samme formiddag er der festgudstjeneste i Kettinge kirke under medvirken af Dana-kvintetten, der spiller stykker af Bach og Haydn, og hvor sognepræst, Bjørn Ohl efter gudstjenesten fortæller træk af kirkens historie og om dens interior.

Om eftermiddagen arrangeres fra kl. 14 — 16.30 byvandring i Nysted, herunder et besøg på Alholm, hvor der er folke-danseropvisning på estraden.

Fra kl. 16 afspilles en historisk happening med relation til en vis brændevinsbatalje i sin tid i Herritslev. Tre hestekørtøjer vil i den forbindelse starte fra Slotsgade og køre forbi slotet og Den gamle Gård til Herritslev, hvor passagerer i vognene uddeler af indholdet af medbragt kurve — brød og gammel dansk.

Jubilæumsfestlighederne slutter med opførelsen af operetten, Farinelli som friluftsforestilling på det grønne område ved Skansen. De dygtige skuespillere fra Nakskov Amatørscene vil her fra kl. 19 underholde i tre timer med festlig underholdning, hvorefter tre kæmperaketter vil sætte endeligt punktum for turistforeningens 50 års jubilæum.

Sjov på stadion og i havn — fin musik i parken

NYSTED — Hvilken herlig lørdag i Nysted med mange og mangeartede aktiviteter i anledning af Nysted Turistforenings 50 års jubilæum.

Da markedet i byens centrum var vel overstået — det kunne såmænd godt være fortsat et par timer endnu — drog orkestret Snus til stadion, hvor Industri- og Håndværkerforeningen havde tilrettelagt Fagenes Show,

som viste sig at være en mellemting mellem Fagenes Fest, som vi kender det fra gammel tid, og »Leg uden grænser«, som vi kender det fra tysk fjernsyn. Seks hold på hver fire mand stillede op til sjove konkurrencer med både tilsigtet og ufrivillig komik. En enkelt konkurrence måtte udgå, fordi der pludselig blev noget i vejen med en vandslange. Konkurrencen vandtes af kondistærke folk fra Esso, tæt fulgt af mandskabet fra Falck-Zonen.

Vandgang

Bagefter kunne man så styrte til vandshow i havnen. Roklubben trak masser af mennesker til sin kanindåb, et skue, med masser af morskab med et kuld kaniner og Kong Neptun og hans ejendommelige følge. Tro det eller ej — hele sværten røg i baljen.

Ferme windsurfere med Claus Wilder fra Sillestrup i spidsen demonstrerede på noret deres friske sport, og bagefter sagde Wilder, at det er hans agt næste år at komme til Nysted for at oprette skole i windsurfing. Der er gode betingelser i Nysted for at dyrke denne sejlsportsgren.

Derimod kom mængden til at vente forgæves på det averterede »søslag« mellem bådelaugene fra Nysted og Stubberup. Noget tyder på, at der ikke har været tilstrækkelig kommunikation mellem bådelaug og turistforening. Det er den slags, der kan forekomme midt i travlheden.

Nogle håndfulde mennesker foretrak at gå forbi vandshowet og videre til pavillon Christianslyst i Aalholm slotspark, hvor Dana-blåserkvintetten gav kon-

cert. En stilfærdig og afslappet stund i smukke omgivelser og med god musik. Dana-kvintetten spillede værker af J. Chr. Bach, Reicha og Arrieu.

Balklange

Lørdagen sluttede med endnu en vældig succes:

Bal på Aalholm-øen Kalveholmen med spillemændene Snus, hvis toner tumlede ud over det månebelyste nor blandet med sang og latter og dansetramp. Den spidstegte okse gled ned i løbet af ingen tid, al vinen vederfaredes også retfærdighed. Dansen gik til lidt over midnat på det lystigste, en overgang med deltagelse af selve slotsherren, baron Raben-Levetzau. Turistforeningen havde mange penge ude alene i dette arrangement. Men de turde vel være hjemme, eftersom alt var udsolgt til øballet.

På vandring med Emil Aarestrup og Alfred Landt

NYSTED — Bevaringsforeningen i Nysted yder sit bidrag til arrangementerne i forbindelse med turistforeningens jubilæum, idet den står for en byvandring i Nysted søndag eftermiddag.

Guide på denne vandring bliver Aage Poder, formand for bevaringsforeningen. Der startes kl. 14 foran rådhuset, hvorefter

kursen sættes mod Slotsgade, hvor postmester Poder har et par ting at vise. Derefter tilbage til Adelgade, hvor der gøres holdt ved Aarestrups hus med et kig ind i gården med de pudsige tilbygninger, som opførtes efterhånden som den i alle måder frådige digterlæges familie forøgedes. — Det er vel ikke umuligt, at der ved besøget her vil lyde et par strofer af Emil Aarestrups prægtige ritorneller, siger Aage Poder.

Skoleeksempel

Næste ophold gøres i Nysted kirke, som pastor C. Hansen-Jacobsen vil forevise og fortælle om. På Gl. Torv stoppes ved fru dr. Bergs hus, der på flere måder er interessant, og som tillige er et skoleeksempel på, hvor smukt og nænsomt et gammelt hus kan bevares. Det ligger på Gl. Torv nr. 3-5.

Via Fiskergade og Søvej fortsættes til stranden, nærmere betegnet fisker Landts hus. Den 86-årige Alfred Landt vil dukke frem fra sin hule og berette om gamle dages fiskeri og sælfangst. Det kan blive festligt. Derpå fortsættes til »Bomhuset« nederst i Slotsgade, hvor der skiftes guide, idet turen derpå fortsættes i slotsparken og på slottet.

Nedennævnte er en afskrift af artikel i Lolland-Falsters Folketidende fra den 24. august 1977.

Turismen i Nysted - fra intet til professionalisme.

NYSTED - Denne turisme - hvad er den egentlig værd? Ja vi ved, det er en milliardforretning for landet som helhed, men hvad betyder den for en by og en egn, for erhvervslivet i kroner og øre? Det er straks vanskeligere at besvare. Måske kan man først få et vink om det, den dag

turismen ikke er der mere. For en snes år siden vovede den da værende formand for Nysted Turistforening, skoleinspektør Chr. Andersen, et tip: Turisterne i Nysted lægger i højsæsonen er kvart million kroner i Nysted. Ingen har officielt vovet at tippe i den sag siden.

Vi kommer ind på dette problem i forbindelse med, at Nysted Turistforening nu markerer sit 50 års jubilæum med en bunke aktiviteter i den kommende weekend. De dage er vel forbi, da der overhovedet kunne stilles spørgsmålstegn ved turismens værdi. Og dog... Der falder af og til bemærkninger, og myndigheder træffer nu og da beslutninger, som tyder på, at turisme kunne være noget tredie- eller fjerderangs.

Men hvordan det end ser ud med myndigheder og borgerskab, så har Nysted Turistforening eksisteret i 50 år. Den første bestyrelse bestod af fem mænd af betydning i den tids Nysted: Borgmester Johs. Holck (formand), tandlæge Simon Jensen (kasserer), bogtrykker Ovdal-Larsen, eksportør Preuss og lærer C.L. Christoffersen. De har nok gjort en behjertet indsats, men arbejdsbetingelserne har sikkert været ringe. I hvert fald betegnedes turistforeningen i 1934, få år efter stiftelsen, som en hensovende forening.

Chr. Andersen

Men da kom skoleinspektør Chr. Andersen til. Han blev valgt til formand på en generalforsamling, hvor han slet ikke var til stede. Men dette levende, aktive og begavede menneske tog arbejdet op, og det lykkedes ham at få gjort både myndigheder og alle andre opmærksom på den muligheder der lå i Nysted som turistby. Det var i Chr. Andersens lange og frugtbare formandstid, at der fra Nysted udgik fremragende brochurer, og det var i hans tid, at campingpladsen blev grundlagt. Det skete omkring 1950 - ældre er campismen Danmark ikke. Før den tid havde der godt nok været en teltplads på Skansen. Det var først senere, at fremmedordet camping blev opsuget i sproget. Det var ikke så ligetil at få startet denne campingplads. Dens indretning med planering og opsætning af hus med toiletter (det var en gammel husvildebarak) kostede ikke et beløb, som i dag får nogen til at falde bagover, men dengang betød det skillingen. Turistforeningen måtte for i det hele taget at kunne gennemføre projektet optage en kassekredit med den samlede bestyrelse som kautionister. Man anså det - udenfor turistkredse - for et mere end risikabelt foretagende. Lidt til grin, når man betragter resultatet.

Livstråden

Oppe i - 60'erne rejste Chr. Andersen fra Nysted, efterladende sig gode og dybe spor, også på andre områder end turismens. Hans efterfølger som turistformand, Sv. Krag, oplevede yderligere vækst i campismen og turismen i det hele taget. Da han trådte af i 1968, var tiden moden til intensere dyrkning af turismen. Og det skete. Takket være den ny formand, Kaj Nilsson, der indså værdien i at drive turisme, om ikke just som en industri så dog som et professionelt foretagende. Der kom nye brochurer - en af dem fik præmie og der skete forbedringer på en række felter, også på campingpladsen, turismens livstråd i Nysted. Dygtigt arbejde. Meget arbejde - ved skrivebord og i marken. Man fik bl.a. et turisttrækplaster: Aalholm Automobilmuseum. Der var skred i tingene.

Det er der naturligvis endnu med den nye ledelse, hvor pastor Bjørn Ohl, Kettinge, står i spidsen. I denne tid beskæftiger han sig med tilrettelægning af de nært forestående jubilæumsfestligheder. På længere sigt skal og vil han og hans medarbejdere slås for bevarelse af campinglivet i Nysted, hvordan det end må gå til. Der ligger jo den gamle bestemmelse fra fredningsmyndighederne om, at campingpladsen ved Skansen må ophøre efter sæsonen 1981. Selvom der arbejdes på mange fronter i turistforeningen, er man klar over, at roden til det hele er campismen. En ny plads er under forberedelse. Så småt - og med kommunal assistance. Men hvornår kan den være klar? Og kan den nuværende plads bevares i det mindste udelukkende som teltplads? Kan der laves camping i vore dage uden campingvogne? Det er nogle af de spørgsmål, turistforeningen søger at besvare i de næste år. Bjørn Ohl blev først formand tidligt i dette år. Men har vi ellers forstået ham ret, er han på dupperne, parat

til at slå videre for turismen i Nysted og omegn.

Knud P

Bestyrelsen i dag er foruden Ohl: Knud Petersen, Jørgen Svendsen, Jørgen Killendal, Per Hansen, Tove Andersen (byråds-repræsentant) og J.O. Raben-Levetzau. Om Knud Pedersen er bl.a. at bemærke, at han har været kasserer lige siden han kom i bestyrelsen i 1952, Så han har faktisk 25 års jubilæum. Knud P. er f. eks. god til penge. Den slags folk er altid nyttige at have ved sin side.

Ideer til turistudvikling i Nysted er gået tabt i de senere år, det kan ikke nægtes, men ikke desto mindre markerer myndighederne sig stærkere i billedet. - Kommunen har spillet en værdifuld rolle ved oprettelsen af turistkontor i Nysted, og i samme åndedrag skal det fremhæves, at de fem østlollandske kommuner for ikke så længe siden tog det bemærkelsesværdige initiativ at ansætte en fælles turistchef, som for resten har hovedsæde i Nysted. Lad os bare rette os lidt op i sadlen.

g-ch.

Nysted-marked må ikke være en enlig svale

Det lignede en katastrofe, men det blev en overvældende succes

NYSTED – Hvad der lignede en katastrofe blev som ved et mirakel vendt til en forrygende succes. Da Nysted Turistforening lørdag ved 9-tiden skulle åbne sine jubilæumsfestligheder i den flagsmykkede Nysted by pøse det med regn, det tordnede og lynede, og alt tydede på, at det store Nysted-marked på parkeringspladsen bag rådhuset skulle drukne i regn.

Men da var det, som om vejrguderne kom i tanker om, at det var en af de dage, hvor turistforeningen havde jubilæumshalløj. I hvert fald skiltes de tunge skyer, og en høj blå sensommerhim-

mel kom til syne, og resten af dagen kastede solen glans over alle aktiviteter.

Friske folk

Folk fra nær og fjern styrede mod markedspladsen, en overgang var der lige ved at opstå trafikkaos i byen. Markedspladsen fyldtes med folk i dejligt humør, og det blev bedre og bedre,

efterhånden som de kom i kontakt med folkene i boderne, friske handlende af enhver art, fra byens og egnens forretninger og fra foreninger og organisationer

gik livligt til. Det fortrinlige orkester Snus bidrog til begivenhederne med herlig musik, og overalt blev handlet og købslået. Der blev afsat alskens ting, pølser og skovle, slips og antikviteter, blomster og plakater, træsko (her var der helt eventyrlig købelyst) og æbleskiver, og der blev afsat over hundrede madpakker med indlagt musik.

Aalholms hestesporvogn drog nogle gange gennem byen ladet med dejlige unger. En af succes'erne på pladsen blev scoret af Nysted skoles 5. klasse, som samler ind til lejrskoletur med det gode skib Fulton. Pigerne solgte blomsterbuketter i læssevis, ligesom de fik tid til at bage æbleskiver og vafler, medens drengene optrådte som kvikke skopudsere. De fik 400 kr. ind i Fulton-kassen.

Efterlysning

Populær blev også bevaringsforeningens stand med salg af efterlysnings-plakater, hvor publikum kunne få indføjet navn. Bevaringsforeningen viste desuden film på skolen om turisme i Nysted og bevaringsarbejde. Pengene, som kom ind her, vil blive sat ind på en særlig fond

med henblik på plantning af træer i Jernbanegade på strækningen fra Maxim til posthuset.

Det bedste af det hele var selve stemningen på markedet. Vi talte med en masse mennesker, som alle gav udtryk for, at dette marked ikke burde være en engangsforeteelse. Det bør finde sted regelmæssigt hvert år i tu-

rist-sæsonen. Og så vidt vi har kunnet lodde stemningen, så er det en tanke, som vil blive taget op i såvel turistforeningen som handelsstandsforeningen. Vi synes ideen bør realiseres. Denne lørdag gav klart bevis for, at det kan laves, så det bliver en folkefest af format.

- Sept. flyttede Aage Beck fra Nysted til Bagsværd efter at retssagen mod ham var slut. Apotekerer måtte tilbagebetale 435.000 kr., hvilket er sket, men skal derforuden afsone en dom på 8 mdr. i Horserød. Afsoningen påbegyndes den 24 oktober 1977. (blev benådet på halv tid 24/9 1978).
- Sept. vedtog byrådet at bevare og restaurere byens vandtårn. Der har været stor debat om dette spørgsmål - også i befolkningen. Størsteparten af befolkningen finder, at det ville være synd for bybilledet, om tårnet blev revet ned. Da byrådet fandt af, at en evt. nedrivning ville blive ligeså dyr som en istandsættelse, valgte man det sidste. Desværre bliver tårnet ikke repareret indvendigt, da det ville være glimrende som udsigtstårn for turister. Turistforeningen kan desværre ikke skaffe de fornødne midler til en sådan istandsættelse, og kommunen vil ikke betale.

Håndskriftets side 487

6. okt. Isenkræmmer Sv. Krag's forretning, der de seneste år har været ejet af Preben Skou, er nu solgt videre til Arne Dyremose, Næstved. Dyremose overtager forretningen d. 24. oktober 1977, men åbner først den 1. november.
- A. D. er produktchef hos Nordisk Ventilator, Næstved, men er i øvrigt udlært isenkræmmer. Han er tidligere fodboldlandsspiller og har i 12 år været førsteholdsspiller hos A.B. og senere i Næstved. Han er således meget sportsinteresseret og vil udvide forretningen med et sortiment i sportsartikler. Preben Skou er blevet distriktschef i S.A.G-koncernen.
6. okt. Nysted Hotel har i de senere år ført en meget omtumlet tilværelse til stor gene for byens beboere, der stærkt har manglet et samlingssted. 6 forskellige ejere har indenfor et kort åremål, (siden Preben Møller holdt op), forsøgt at gøre hotellet til en rentabel forretning, uden at der er lykkedes. Grunden har bl.a. været, at det vil kræve en større investering at bringe værelserne i orden - rent brandsikringsmæssigt. Den nye ejer er fru Elin Laursen, som har haft restaurant Prins Valdemar i Guldborg i forpagtning.
6. okt. Aut. gas- og vandmester Find Eriksen har oprettet værksted i en af udbygningerne til den kommunale ejendom Rosenvang på Skansevej.
- Han kom til Nysted for 6-7 år siden fra Frederiksværk, hvor han er født. Han var ansat hos Robert Hansens V.V.S.-forretning, men blev så beskæftiget i landbrugssmedevirksomheden Bdr. Ibsen, Systofte. Da Rosenvang er et usikkert lejemål, har han nu lejet Frejlev Smede, en gammel, historisk, hæderkronet virksomhed, som i over 40 år har været drevet af smedemester Jens Rasmussen. Lejemålet giver samtidig forkøbsret. Smeden skal fortrinsvis arbejde med reparation af landbrugsmaskiner.

Håndskriftets side 488

13. okt. 13/10-77. Nu åbner Nysted kommune for salget af 2. etape af udstykningen af Wichmandsgårdens jord, de såkaldte familieindustrier. Der er foreløbig udlagt 5 grunde a ca. 2000 m², hvor der kan laves småindustrier med privat beboelse i samme hus. Halvdelen af grunden skal betales med industrigrundpris - p.t. 30 kr. pr. m², mens andel halvdel betales med parcelhuspris p.t. 60 kr. pr. m² - inklusive normale tilslutningsafgifter til el og vand.
- I samme område udbydes 12 parcelhusgrunde fra 4-800 m² a 60 kr. pr. m².
13. okt. Menighedsrådsvalget bortfalder i såvel Nysted som Vantore, da der kun indkom 1 liste begge steder. De nye menighedsråd ser dernæst ud - som følger (navne i parentes er personlige stedfortrædere):
- Vantore:
- Kristian Brædder (Erik Madsen, Tågense) formand
 - Bodil Clausen (Gunnar Leth Petersen) kasserer
 - Christen Borup Petersen (Åge Rasmussen)
 - Åge Jørgensen, Vantore (Ernst Larsen, Vantore)
 - Margot Hansen, Vantore (Anna Kåre, Tågense)

- Ruth Wilcken-Petersen, Vantore (Chr. Skåning)

Nysted:

- Asger Åge (Børge Stenstrup)
- Ellen Albretsen (Tove Jensen) næstformand
- Ejner Borst Jensen (Hans Chr. Jensen) formand
- Orla Johansen (Hans Chr. Jensen) kirkeværge
- Ellen Leo Larsen (Jørgen Krøll)
- Kjeld Benni Hansen (Åge Poder)
- Gunnar Erik Kjerte (Hans Jensen)

Håndskriftets side 489

19. okt. Nysteds gamle kirkeklokke skal nu overgå til automatisk-elektrisk ringning. Klokkerne er flere hundrede år gamle. Alle 4 klokker bliver istandgjort og automatiseret på én gang, derfor bliver det en bekostelig sag. Man regner med ca. 250.000 kr. den nye form for ringning skal indvies 1. søndag i advent i år.
Arbejdet er ledet af arkitekt Holme Hansen og ingeniør Birch og Krogboe, begge firmaer fra Maribo. Ændringen finansieres ved et lån i stiftsmidlerne.
Den såkaldte 12-klokke er støbt af den nordtyske gørtler Pethers mellem 1400-1422.
5-klokken er kirkens mindste og ældste. Man mener, den er støbt allerede i begyndelsen af 1300-tallet.
Den største klokke er fra 1400-tallet. Den er stemt i F, og på den slås bedeslagene.
Prinsesseklokken er den næststørste af kirkens klokker og er stemt i G. den er den yngste.
Skænket i 1650 da tårnet blev bygget af prinsesse Magdalena Sibylla - gift med en af Chr. IV's sønner.
25. okt. Baron J. O. Raben-Levetzau, Aalholm, har skrevet bog nr. 2 om sin hobby - veteranbiler. Bogen udkommer på forlaget Forum, København.
11. nov. 11/11-77. Nysted byråd har nu vedtaget, at der indføres kommunal dagplejeordning pr. 1. januar 78.
12. nov. Indenrigsministeriet har godkendt Nysted kommunes forslag til ændret fundats for Det Kampmann-Boysenske Legat, således at legatet kan bruges til opførelse af et svømmebad ved sportscentret i Kettinge. Den gamle fundats (fra 1929) gik ud på, at pengene skulle bruges til fordel for børn og unge i Nysted. Legatets midler udgør i alt 1,4 Mill. (godt og vel). Kommunen stiller vederlagsfrit grund til rådighed.

Håndskriftets side 490

Svømmebadet skal have navnet "Det Kampmann-Boysenske Svømmebad" til erindring om den familie, der skabte Kystsanktoriet i Nysted. Kystsanktoriet ejes i dag af Glostrup kommune, der benytter det som ferie- og kursuscenter.

Efter fundatsen skal der opsættes en plade - sålydende:

Minde om Apotheker Peter Ingvar Boysen, f. i Tønder 24. maj 1800, d. i København 30/9 1889. Julie Sophie Amalie Boysen f. Kampmann, f. i Varde 20/2-1805 - død i København 18/12 1834. Maren Nielsine Boysen, født i Nysted 14/4 1831 - død i København 6/1-1875. Henriette Emilie Boysen, f. i Nysted 22/8-1834 - død i København 1/11 1884. Sofie Magdalene Boysen f. i Stege 1844 - død i Stege 1846.

25. nov. Nysted kirkes klokker har nu afsluttet en restaurering af ophængningen i forbindelse med overgang til automatisk klokkerkning (se også 19/10-1977). Projektet har været af en størrelsesorden på 250.000 kr. Arbejdet blev indledt den 9/9-77 af afleveringen skete 24/11-77.
Teknikken udført af Dansk Kirkeklokke teknik, Aalborg. Ringemaskiner er installeret med tilslutning til kirkens ur, således at den daglige ringning både morgen, middag og aften sker fuldautomatisk. Ringning til gudstjenester og andre kirkelige handlinger foregår ved betjening

af en manøvrepult, som er anbragt til højre i kirkerummet ved væggen til våbenhuset. Lugerne i tårnet er samtidig blevet automatiserede.

Alle 4 klokker er restaureret. De 3 største er ophængt i nye egetræs slyngbomme i stedet for som hidtil vuggebomme. (Giver forkert klang - har været der siden 1940).

Håndskriftets side 491

26. nov. Nysted Turistforening har tilbudt kommunen at betale beplantningen af den nye campingplads ved Skansegården. Pladsen skal være klar til sæsonstart 1982. Arbejdet er overladt gartner Per Hansen. Beplantningen skal bestå af naur, el, eg og skovfyr. Træerne sættes i 8 rækker og danner et 10 m. bredt bælte.
26. nov. En gammel skonnert på 43 Tons - bygget på Nysted skibsværft i 1911 er forlist og slettet af skibsregistret. Skonnerten hed oprindelig Sirius og hørte hjemme i Rønne. Senere fulgte en omskiftelig tilværelse og flere gange navneforandringer. Fra 1968 til den forliste - tilhørte den et aktieselskab i Godthåb, Grønland.

Scan Space

2. nov. Den 1. december lagde borgmester Erling Andreasen grundstenen til Nysteds første industrihus, der skal ligge på Klostervej. Huset skal lejes ud til eksportfirmaet Scan Space. Bygningen skal være 1500 etagemeter. Scan Space er - fra en lille beskeden smedevirksomhed i Stubberup - på få år vokset til en stor eksportvirksomhed. Virksomheden har f.eks. i løbet af det seneste år eksporteret for over 10. Millioner til Saudi Arabien.
- Virksomheden fik i foråret tildelt et egnsudviklingslån på over 1 million.
9. dec. Restaurant "Maxim" på hjørnet af Østergade og Jernbanegade er solgt. Bente og Jørgen Christensen, der oprettede den for ca. 5 år siden, har solgt den til musiker Ib Andreasen som overtager den d. 1/1 1978. Købspris 715.000 kr.
12. dec. I løbet af 3-4 år nedlægges postmesterembedet i Nysted ifølge en rationaliseringsplan. Postmester Poder beholder sin titel, til han tager sin afsked, eller til han evt. får andet job.

Håndskriftets side 492

22. dec. Slagtermester Carl Nielsen er død på Solgården 86 år gammel. Han havde forretning i Adelgade 62, som han startede i 1937.
24. dec. Slagtermester Carl Chr. Nielsen og søn (Anker N.), Adelgade 69, har nu taget en ny produktionshal i brug. Butikken skal også udvides og have navnet "Slagtermarked". Produktionshallen er ca. 170m². Den indeholder - pølsefærd, kogerum, røgeri, kølerum og pakkeafdeling. Butikken får lagt ca. 42 m² til sit nuværende areal på ca. 56 m². Forretningen i Adelgade 68 har ligget der i godt 62 år, og derfor ønsker man ikke at flytte til yderkvarteret og bygge helt nyt. Den nye butik skal tages i brug fra 2. marts 1978.

1978

18. feb. Nysted kommune har som den første i landet sat sig i bevægelse for at udarbejde en energiplan. Over en 2-årig periode koster denne planlægning efter beregningerne ca. 550.000 kr., hvoraf de 400.000 dækkes via statstilskud. Planen kommer sandsynligvis til at danne model for andre kommuner. Planlægningen udføres af Danmarks tekniske Højskole og projektleder bliver civilingeniør Jørgen Nørgaard. Planlægningen skal omfatte tekniske og økonomiske analyser i Nysted kommune, undersøgelser af indkomst- og erhvervsmuligheder, og formålet er klarhed over mulighederne for energibesparelse (ved anvendelse af f. eks sol og vind).
1. En betingelse for statstilskuddet er, at der ansættes 2 eksperter (arbejdsløse

- teknikere med højere uddannelse (beskæftigelsesarbejde).
2. Planen skal stilles til rådighed for offentligheden.

Håndskriftets side 493

27. feb. Nysted kommune har nu lavet forslag til en lokalplan for et område til boliger og offentlige formål på Wichmandsgårdens jorder. Planen med dens beskrivelser, betingelser, retsvirkninger og tegninger er udarbejdet af arkitektfirmaet Sv. Allan Jensen, København, på grundlag af byrådets beslutninger.
Planen er opdelt i delområder fra 1 - 6, hvoraf delområde 2 er udstykket, idet det er her, kommunen har grunde til salg til de såkaldte familieindustrier med både bolig og værksted på samme grund.
Foran grundene ud mod Wichmandsvej skal sikres et ca. 40 m bredt beplantet bælte til offentlige formål (delområde 1).

Kun enkelte stemmer afgjorde valgresultatet i Nysted kommune

Fintællingen i går i Nysted kommune bragte ingen ændringer vedrørende mandatfordeling partierne imellem eller indenfor de enkelte partier, hvilket kunne have været tilfældet, idet blot flytning af få stemmer kunne have ændret billedet.

Det radikale Venstre havde således beholdt sit andet mandat i byrådet ved flytning af blot tre stemmer til dette parti. Partiet holdt i øvrigt sit stemmetal i forhold til valget i 1974, men en større valgdeltagelse denne gang gjorde altså, at man i det nye byråd kun er repræsenteret med et medlem mod hidtil to.

Også på et andet punkt kunne en forskydning ved fintællingen have ændret billedet, her med hensyn til medlemmer i den socialdemokratiske gruppe, hvor der på selve valgaften blev konstateret stemmelighed mellem Bent Jensen og Erling Havmand, men hvor Bent Jensen i kraft af

bedre placering på kandidatlisten havde en fortrinsstilling. Da fintællingen ikke gav nogen ændring i de først opgjorte resultater, bliver det altså Bent Jensen, der vil være at finde i det nye byråd.

Stemmefordelingen mellem partier og kandidater blev i øvrigt som følger:

Socialdemokraterne: Listestemmer 308. Kandidater: Erling Andreasen 484, Leo Thorsten 133, Inge Christiansen 67, Henning Rasmussen 55, Helge Ib Olsen 154, Bent Jensen 35, Erling Havmand 56, Andreas Madsen 38, Kaj Jørgensen 77, Birgit Feld 72, Åge Pedersen 11, Ejner Ottesen 15, Mona Jensen 16, Henning Olsen 8, Anton Kromand 21, Gunnar Rasmussen 9.

Radikale: Listestemmer 55. Kandidater: Børge Wilcken-Petersen 167, H. P. Ottosen 50, Signe Christensen 53, Ib Henriksen 32, Erik Eriksen 17,

Hans E. Jensen 7, Palle Borst-Jensen 5.

Konservative: Listestemmer 44. Kandidater: Else Juul Jørgensen 141, Ellen Larsen 23, Poul Glarbo 10, Jørgen Hennebjerg Olesen 9.

Kommunistpartiet: Listestemmer 12. Kandidater: Else Hansen 35.

Centrum-Demokrater: Listestemmer 15. Kandidater: Chr. Madsen 59, Margit Balck Sørensen 90, Svend Åge Christensen 8, Thor Rentsch 8, Niels Jørgen Krog 7, Jens Højgaard 12.

Venstre: Listestemmer 138. Kandidater: Bent Bille-Hansen 213, Tove Andersen 100, Palle Lærke Hansen 60, Peder Jensen 88, Jane Christiansen 44, Knud Juliussen 40, Kr. Brædder 39, Ib Rasmussen 28, Gudrun Jensen 11, Jens Jørg. Arildsen 12, Birgit Henriksen 16.

Fremskridtspartiet: Listestemmer 82. Kandidater: Ernst Nielsen 209, Verner Krag 27, Gunnar Kjerte 31, Anna Marie Nielsen 34, Per Hansen 12, Bent Jensen 10, Ernst Henriksen 5, Frede Jensen 7, Preben Jørgensen 3, Kaj A. Nielsen 3, Jørgen Jacobsen 5, Helmer Jørgensen 2, Johs. Plesner-Petersen 44.

Kommunevalg 1978

7. marts

Kommunevalg 1978

Liste A.	1559	(1425)	Liste M.	199	(249)
Liste B.	386	(391)	Liste V.	781	(931)
Liste C.	227	(183)	Liste Z.	464	(290)
Liste K.	47	(46)			

Valgte blev:

- Liste A: Erling Andreasen, Leo Thorsen, Inge Christiansen, Henning Rasmussen, Helge Ib Olsen, Kaj Jørgensen, Birgit Feld, Bent Jensen.
- Liste B: Børge Wilcken-Petersen,
- Liste C: Else Juul Jørgensen,
- Liste M: Margit Balck Sørensen,
- Liste V: Bent Bille-Hansen, Tove Andersen, Peder Jensen,
- Liste Z: Ernst Nielsen, Verner Krag.

Håndskriftets side 494

16. marts Nysted menighedsråd indføre nu som det første i Lolland-Falsters Stift - åbne møder, som kan overværes af alle. Der skal udarbejdes en åben og lukket dagsorden - ligesom i byrådet.
- Der vil nu blive en fast dag hver anden måned, hvor møderne afholdes. Møderne skal stadig finde sted i præstegården.
6. april Sundhedsstyrelsen har til Indenrigsministeriet indstillet, at apoteket i Nysted skal nedlægges og erstattes af et filialapotek under Sakskøbing apotek. Amdsråd og byråd skal dog først udtale sig om sagen. Sundhedsstyrelsen har foreslået driften af apoteket siden januar 77, da apoteker Beck fik sin afsked.
- Et filialapotek vil kunne dække ca. 95 % af de ordinationer, der kommer fra lægerne - oplyser Indenrigsministeriet. Der vil være farmaceutuddannet personale, men apoteket må ikke fremstille medicin selv, det skal gøres i hovedapoteket - altså Sakskøbing. Der er 15-20 af den slags apoteker landet over.
19. april Nysted apotek bliver alligevel ikke et filialapotek; det har indenrigsminister Egon Jensen besluttet. Folketingsmedlemmerne Sv. Erik Hovmand (V) og Grete Hækkerup (S) har haft forhandlinger derom med ministeren.
- Apoteket skal videreføres som selvstændigt apotek under apotekerfondens ledelse, d.v.s. med bestyrer på, således som det har været efter apoteker Becks fratræden. Ministeren går således imod sundhedsstyrelsens indstilling. Folketingsmedlemmerne motiverede deres protest mod ændringen med det ulogiske i, at give egnsudvikling til et område og så samtidig forringe serviceniveauet.

Håndskriftets side 495

- April Forhenværende isenkræmmer Sven Krag, Nysted, er død 76 år gammel. Han kom til Nysted i 1910, da hans far Chr. Krag overtog den gamle isenkræmmerforretning i de smukke gamle bindingsværksbygninger i Adelgade. Sv. Kr. overtog forretningen efter faderen og drev den videre i hans ånd, hvilket vil sige, at kunden også var medmenneske! Hjælpsomhed var for Sv. Kr. en vigtig sag. I en årrække var han formand for Nysted Handelsstandsforening og Nysted Turistforening samt i bestyrelsen for Industri- og Håndværkerforeningen.
- Sv. Kr. drev i mange år ved siden af sin forretning en lille industri ved navn CES, som fremstillede hønseringe både til hjemligt forbrug og til eksport.
2. maj Den nordtyske kaptajn og skibsreder Willy Freter vender nu tilbage for højsæsonen - juli, august - med endagsturister fra Heiligenhafen til Nysted. Turene skal foregå - 3 gange ugentlig.
25. maj Engelbredts konfektionsfabrik i Nysted og dens produktionsafdeling i Rødby er blevet solgt til selskabets direktør, Preben Høgdaal, Nysted. Overtagelse pr. 1/5 78. Virksomheden, der indtil nu har heddet Brdr. Engelbredts A/S er et betydeligt industriforetagende i forhold til Nysteds størrelse. Der er i øjeblikket 58 ansatte i Nysted og 12 i Rødby, hvis afdeling blev oprettet i 1964. Købesum ubekendt.
- Den 41-årige Preben Høgdaal har været ansat i virksomheden siden 1964 og blev selskabets direktør i 1969. Virksomheden videreføres under navnet: Brdr. Engelbredts efterfølger og vil fortsat beskæftige sig med produktion af arbejdstøj, uniformer og benklæder. Virksomheden

har en årlig omsætning på ca. 9 Mill. Det meste afsættes på hjemmemarkedet.

Håndskriftets side 496

Fabrikken blev oprettet i 20'erne og skyldtes én mand Marius Engelbrecht, som startede med manufakturforretning og siden fabrikation af arbejdstøj under yderst beskedne kår - med et lokale, en symaskine og en syerske. Dette voksede støt gennem tiderne og senere tog M. E. sin svigersøn fabrikant Oppen med i ledelsen.

For ca. 30 år siden blev der sat en chokerende stopper for deres indsats, idet begge omkom ved et flystyrt i Schweiz. Virksomheden blev derefter ført videre af Engelbrechts enke Dora Eng. i hvis "regeringstid", den ekspanderede stærkt. I 1964 blev fabrikken aktieselskab.

6. juni Den gamle skolebygning i Nysted med facade ud til rådhuspladsen falder nu for at give plads for en udvidelse af Nysted Rådhus. Denne bygning er 126 år gammel. Nedrivningsarbejdet er overdraget firmaet Edmund Hansen, Tåstrup, for 52.900 kr. Nedrivningen af den gamle skole griber ind i skolens daglige arbejde, idet der var placeret 54 ugentlige undervisningstimer i denne bygning.
15. juni Der foreligger nu en rapport om "Lokal Energiplanlægning", som Danmarks tekniske Højskole laver i forbindelse med Nysted kommune. Rapporten omfatter også såkaldte alternative energiformer.
- Nysted er den første kommune i landet, der har givet sig ind i et sådant projekt. Rapporten blev på det behandlende byrådsmøde kommenteret af læge Helge Ib Olsen, der er formand for miljøudvalget. Projektet vil komme til at koste 550.000 kr., hvoraf Undervisningsministeriet betaler 360.000 kr. og amtet 45.000 kr. Man håber også, at E.F. vil bevilge noget, således at Nysted kommune skulle kunne nøjes med en udgift på 15.000 kr.

Håndskriftets side 497

27. juni Den 29/6 skal Nysted kommune præsentere sit første industrihus. Huset ligger på Klostervej og er opført med egnsudviklingsstøtte og skal udlejes til virksomheden Scan Space Aps., som producerer rumgittertag efter et nyt system.
- Scan Space havde sin start i Allerød, hvor den unge smedemester Mogens Andersen startede et maskinværksted i 1967. Samtidig havde han bygget hus i Nysted og kom til at holde af egnen. Han etablerede et værksted i Stubberup, hvor han producerede forskellige stålkonstruktioner. Senere rykkede han ind i et nybyggeri på Klostervej. I begyndelsen af 70'erne præsenterede ingeniør Kaj Thomsen, Bagsværd, en opfindelse for Mogens A. Opfindelsen gik ud på tagkonstruktioner af rumgitter. Da han manglede en producent oprettede de Scan Space i 1975. Ved hjælp af lån fra SDS i Nysted kom man i gang. Virksomheden udvidede med 600 kvm. til 1200 kvm, men da det snart også var for lidt, bad man kommunen bygge et industrihus til udlejning til dem. I juni 1977 var projektet godkendt i alle instanser.
- Scandinavian Space Structures Aps. stiftedes i april 1975 af ingeniør Kaj Thomsen, smedemester Mogens A. og ingeniør J. C. Jensen. I startåret leveredes 2.620 kvm. rumgitter, i 1976 leveredes 3.440 kvm. og i 1977 var produktionen oppe på 22.650 kvm., hvoraf 14.520 var til eksport til Saudi Arabien. For tiden beskæftiges 11 mand, men man regner med snart at udvide med 7-8 mand.
29. juni Industrihuset blev i dag indviet. Udgiften havde været 3 Mio, hvoraf egnsudviklingsstøtten var 1,6 Mio. Statstilskud 600.000 kr. Kommunal udgift 800.000 kr., som skal betales (forrentes) som husleje af Scan Space.
- Det oplystes, at firmaet ligger inde med store ordrebeholdninger og nu også er på vej ind på det tyske marked.

Håndskriftets side 498

Nysted Bridgeklub

14. okt. Nysted Bridgeklub havde 25 års jubilæum den 1/9-78. Jubilæet blev fejret ved en landsom-

fattende turnering på "Den gamle gård" i Stubberup den 14/10. der var turnering om eftermiddagen og festmiddag om aftenen.

Formænd i de 25 år: 1) toldkontrollør Enemark, 2) sparekassebestyrer N. P. Fogtdal, 3) skibsmægler J. Boas, 4) købmand Erik Storm og i dag 5) skoleinspektør Kaj Nilsson.

17. okt. Starten på den såkaldte energihøjskole i Nysted bliver forsinket. Efter planen skulle den have startet 1/11-78. Grunden til forsinkelsen - ansættelsen af personale, der er bragt for sent frem for amtsrådet. Projektet er et led i amtets bestræbelser på at kunne fremsætte tilbud til unge arbejdsledige. Det skal være et arbejds- og undervisningsprojekt med produktion af energimodeller og evt. glasfiberdele til både. Projektet skal have til huse i det tidligere pigehjem yderst på Skansevej. Fra amtet understreges, at der er tale om et forsøg. Der kan etableres et hold på 12-15 unge. De kan alle bo på skolen. Projektet kan strække sig til udgangen af april 1979, hvor forsorgshjemmet i Sakskøbing, der ejer bygningerne, igen skal bruge bygningen for en tid.
9. nov. Nysted byråd har besluttet allerede i foråret 79 at byggemodne 3. etape af Wichmandsgårdens jorder - til boligbyggeri - omfattende 11 parceller.
28. nov. Fra 1/1 79 overtager provisor Aase Galster, Nakskov, apoteket i Nysted. Nuværende bestyrer apoteker Mark er blevet apoteker på Holmbladsgades apotek i København.

Håndskriftets side 499

2. dec. Energihøjskolen (se notat 17/10-78) er startet i dag. der er 14 elever og 5 lærere: lederen Arne Warming Petersen, 2 arkitekter, 1 ingeniør og 1 faglærer. 1. semester løber til 1/5 79. Det er der bevilget penge til via amtet og med støtte fra undervisningsministeriet. Projektet vil koste ca. ½ Mio. - inklusive lønninger. Ledere og elever tilrettelægger selv undervisning og produktion inden for energisektoren. Man har tænkt sig emner som: Solfanger, biogasanlæg, vindmølle, multitoilet og en lavenergi-skurvogn. Hensigten er at give de unge en række erfaringer og en kunnen, som kan motivere dem til en senere start i erhvervslivet. Arbejdstiden bliver 40 timer om ugen, men desuden skal eleverne deltage i det huslige arbejde; der antages ingen hjælp til dette. Undervisningen er gratis, og eleverne oppebærer deres understøttelse under opholdet. Kosten skal betales med 24 kr. pr. dag.
19. dec. Nysted kommune skal nu igen stå som bygherre for et industrihus (se 27/6-78), denne gang for Poxo Print, som flytter ud på Wichmandsgårdens jorder. Poxo Print startede i Hillerød, flyttede til Nysted og udviklede sig hastigt. Virksomhedens ledere er 2 svogre: Finn Hermansen og Jørgen Svendsen. De overtog i 1974 en fotografisk virksomhed i Hillerød. De kørte den nogle få måneder, så startede de Poxo Print, og det gik godt. Så flyttede man til Nysted og købte Stad Nysted, Adelgade 44. Beskeden start. Produktion og administration klaredes af de 2 ejere og deres koner. Ordrene strømmede ind, folk måtte ansættes, mere plads måtte skaffes. Den tidligere hotelsal blev indrettet. I dag er 9 personer beskæftiget i den voksende virksomhed. Det industrihus, der skal opføres, bliver på 400 kvm.

Håndskriftets side 500

Kommunen regner med, at byggeriet kan påbegyndes i foråret 1979. Egnsudviklingsrådet har ydet Nysted kommune et lån på 679.000 til opførelse af huset, samtidig er ydet virksomheden et tilskud på 165.000 kr. plus et lån på 700.000 kr. Virksomheden laver printplader til alle former for elektronisk udstyr.

1979

- Jan. Ved nytåret 1978/79 har dyrlæge Børge Kollat Hansen, Kettinge Søby, solgt sin praksis til sin assistent Ole Selmer. Kollat Hansen er blevet fast dyrlæge på slagteriet i Nykøbing F. Ole Selmer har også købt Toreby-dyrlægens praksis, så han sammen med en assistent skal betjene

et meget stort område.

Vinterkrigen

- Jan. / feb. Omkring nytåret 1979 og igen i februar 79 var Nysted totalt begravet af en flere dages rasende snestorm. Byen var helt afskåret fra omverdenen (rent landevejsmæssigt) i flere dage hver gang. Sneen lå, efter at være blevet skovlet ind til siderne, i 4-5 m høje bunker, og i de mest befærdede gader måtte man køre sneen ned på havneområdet. Man kunne ikke komme af med den i Noret, da dette var tilfrosset i flere måneder. Af den grund led svaner og ænder stor nød og døde i massevis, til trods for hjælp til fodring fra mange sider. Den sidste sne i gaderne forsvandt ikke før i begyndelsen af maj 1979.
27. jan. Ved kommunesammenlægningen i 1970 landede alle de indlemmede kommuners arkiver på Nysted rådhus. Alle disse arkiver er aldrig siden blevet ordnet til et fællesarkiv. Men nu skal det ske. I forbindelse med brugen af den nye tilbygning til rådhuset, som er lovet færdig til august 79, skal arkivet ordnes. En sådan ordning kræver ekspertise, og man har derfor antaget eksperter til at gøre det.

Håndskriftets side 501

- Man har truffet aftale med firmaet Dafolo, Frederikshavn, og prisen er aftalt til 38.000 kr. + moms.
23. marts Ejendomsmægler Palle Thestrup har meddelt, at alle formaliteter nu er i orden vedrørende salg af "Den gamle Gård", Stubberup, til det svejtsiske firma, "Happimag". Overtagelse er sket 15/3 79.
28. marts Nysted kommune har vedtaget at købe A. Nielsen og Co's store kompleks i Adelgade (ca. 12.000 kvm.) til overtagelse 1/11-79. Købesum 2 MO.
Handelen betinget af godkendelse hos A. Nielsens bestyrelse, som sidder i Århus.
A. Nielsen har til hensigt at købe et areal af kommunens industrijord ved Grønnegadevej i Kettinge, hvor der skal opføres et helt nyt kompleks. En af de nuværende bygninger er fredet i klasse B. Kommunen har købt for at kunne styre udviklingen i bykernen.
31. jan. Forsvarsbroderselskabet, som hidtil har været forbeholdt mænd som medlemmer, har på sin årlige generalforsamling på Nysted Hotel vedtaget - også at optage kvindelige medlemmer. Mulighed for optagelse gælder dog kun kvinder, der har tjent i mindst 1 år i et af værnene, hjemmeværnet el. civilforsvaret.
Vedtægterne skal nu i denne anledning ændres.
4. april Andelsbanken i Nysted har nu fået grønt lys for opførelse af en ny bank på grunden til ejendommen Adelgade 47, som banken har købt. Banken opføres på arealet ud mod Jernbanegade og ved parkeringspladsen. Byggeriet skal være på 165 km² i ét plan + tagetage, hvor der skal indrettes frokoststue og arkiv. I stueetagen skal der være ekspedition og kontor for bestyrer Jakob Saugaard. Tegningerne er udarbejdet af

Håndskriftets side 502

- Andelsbankens arkitektkontor i København (arkitekt Ole Rasmussen) og der er taget hensyn til, at bygningen skal falde godt ind i miljøet.
Den ejendom i Adelgade 24, som huser banken i fag, skal sælges, når den nye bank er færdig. (blev i aug. 79 købt af herreekviperingshandl. John Jørgensen).
7. april Vantore kirke får snart en ny klokke. Den gamle er af stål, men kan ikke mere, idet lejerne er udslidte. Den ny klokke leveres af et hollandsk firma og er af bronze.
Samtidig med den nye klokkes installering indføres elektrisk ringning. Hele projektet er beregnet til 70.000 kr. Klokken skal indvies ved en højtidelighed søndag d. 9/9-79.
6. aug. 30/9-79 starter Storstrøms trafikelskab (S.T.S.). Rutebilejer Børge Pedersen og søn, Nysted, har fået koncession på en del af ruterne i selskabets køreplan. I den anledning har de indkøbt 3 store nye rutebiler til supplement af de 5 andre, som i forvejen besørger kørslen i området.

Der er investeret små 3 MO. i de 3 busser. Fra 1/10 79 skal der således køres 16 daglige ture mellem Nykøbing-Nysted. 8 ture mellem Nysted-Rødby færge, 5 ture mellem Nysted-Maribo og 4 ture mellem Nysted-Sakskøbing

9. aug. Ifølge L.-F. Folketidende skal der, når rådhusbyggeriet er færdigt, laves et miljøvenligt torv foran, hvor der nu er P-plads. Der bliver nogle få P-pladser foran den nye del af rådhuset og nogle få foran Lægehuset, der ligger på den anden side af gaden. Desuden skal der plantes træer, og i hver "ende" af torvet skal der etableres forhøjede opkørsler, som vil medvirke til at nedsætte hastigheden på torvet.

Håndskriftets side 503

Første vindmøller

10. aug. Byrådet har givet tilladelse til opstilling af vandmøller i landzoneområdet. 3 grundejere havde søgt om tilladelse, og de 2 blev foreløbig anbefalet. Det drejer sig om læge Helge Ib Olsen og ungdomsskoleinspektør Ernst Feld, begge Stubberup. Indstillingen fra Nysted skal dog godkendes af amtet. Nysted kommune er pionerer i Danmark indenfor energi-analyser. Byrådet har nu bemyndiget miljøudvalget til at udarbejde generelle retningslinier med hensyn til max. højde, afstand til naboskel og andre bygninger etc. I Nysted byområde skal man således ikke forvente tilsvarende tilladelser, idet man ingen steder vil kunne opfylde de krav, miljøudvalget måtte stille.
18. aug. Boligforeningen Lolland skal efter planen bygge 28 sociale boliger i Nysted i 1980. Af de 28 skal 12 være pensionistboliger med flere fælles faciliteter som terapirum, vaskeri og en vagtstue, hvorfra svagelige beboere kan overvåges. Byggeriet skal udføres som rækkehuse og placeres nord for rutebilstationen. Overgangen over den meget befærdede Wichmandsvej skal sikres med "Toronto-lys". Denne blinklysordning vil koste ca. 40.000 kr., medens en tunnel vil komme op omkring 400.000 kr. Nysted byråd har på budgettet i 1980 afsat 520.000 kr., som er kommunens indskud i byggeriet.
4. sept. Bevaringsforeningen har af den Raben-Levetzauske Fond modtaget 8000 kr. Foreningen, som også får off. tilskud, arbejder på at opsamle kapital, som kan indsættes som hjælp, hvor husejere påføres ekstra store udgifter ved restaurering af deres ejendom for at holde den i gammel stil. Da kommunen lægger krone til krone på alt, hvad fonden får ind på anden vis, betyder pengene i realiteten 16.000 kr. i bevaringsforeningens kasse.

Håndskriftets side 504

15. sept. Postkontoret fejrer 200-års dag for dets oprettelse. Tidligt om morgenen ankom postrytteren med post fra Nykøbg. F. og samtidig kørte den gamle postdiligence rundt i Nysted. Kl. 8 afgik postrytteren (som var Niels Thorlak fra Frejlev) under hornsignaler til Sakskøbing, hvor han på perronen skulle møde det historiske veteranog, som skulle komme fra Nakskov og gå via Nykøbg. til Vordingborg. Kl. 10 - 12 var der reception på Nysted postkontor. Kl. 11 gav Prins Jørgens garde fra Vordingborg koncert foran posthuset og senere på Gml. Torv. Om aftenen var der aftenfest i V. Ulslev for personalerne i Nysted, Kettinge, Ø. Ulslev og Nykøbg. F. Generaldirektør Poul Hansen og overpostinspektør T. F. Larsen fra 1. distrikt deltog.

Lokalhistorisk arkiv

15. sept. Der er startet et lokalhistorisk arkiv for Nysted kommune. Man vil søge at indsamle og registrere arkivalier i hele kommunen. Man mener, der må være meget at samle, idet sognene i Nysted kommune har været foregangssogne på flere områder. Ledelsen af indsamlingsarbejdet i Storstrømsamtet - konsulent Søren Ehlers - talte ved start-mødet. Det fastsloges, at man er interesseret i alt, der afspejler dagliglivet i Foreningsprotokoller,

dagbøger, breve, dokumenter, billeder etc.

Den lokale leder af indsamlingen er postmester Aage Poder.

3. okt. Angående socialt boligbyggeri (se side 503 - 18/8-79). Byrådet har nu bestemt at byggeriet skal ligge i Syrenvænget. Boligerne er specielt beregnet for pensionister og handicappede. Der skal bygges 10 2-rums boliger på 60 kvadratmeter, som er specielt handicapvenlige.

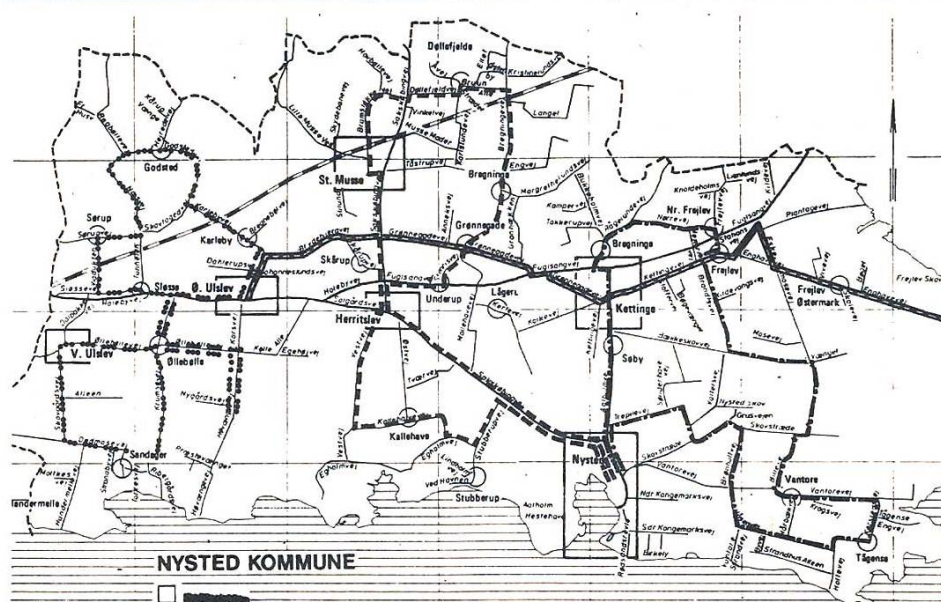
Håndskriftets side 505

Desuden 10 3-rums boliger på ca. 75 m², samt 4 3-rums boliger også på 75 m², men handicapvenlige. Det samlede bebyggede areal bliver på 2.104 m². Anlægssum - flere millioner. Byrådet skal stå i forskud med 6 % af anlægssummen.

Planen skal til Boligministeriet, der skal indpasse planen i kvoten for almennyttigt byggeri.

4. okt. Manufakturhandler Jens Erik Larsen har indrettet en møbel- og tæppeforretning i den ejendom i Adelgade, som for mange år siden var købm. Harald Hansens butik. J. E. Larsen ejer selv ejendommen nu. Han har indrettet forretning både i stuen og på 1. sal. Et udnyttet areal på 320 m².
6. nov. Den internationale ferieforening Hapimag, der ejer Den gamle gård, Stubberup, har nu yderligere købt ejendommen Ved Havnen nr. 1, Stubberup. Den kostede 500.000 kr. og er beregnet på at skaffe bademuligheder for hotellets gæster, idet Nysted kommune har planer om at etablere sandstrand ved Stubberup - netop ud for nævnte ejendom. Tidligere ejer af ejendommen satte sig imod dette projekt, derfor købet.
8. nov. (se også side 502 - 6/8 79) 1/1 1980 skal Nysteds kollektive trafikplan træde i kraft. Sagen har været langvarig og vanskelig at lægge til rette, men nu skulle den være der. Efter aviserne opereres der med 4 ruter, - tre af dem lagt i ottetal eller ringe, mens den 4. er en såkaldt gennemskærende rute, som skal binde kommunen sammen. Der skal gennemføres 12-14 ture i døgnet, og der er i vid udstrækning taget hensyn til undervisningstider og arbejdstider. S.T.S. har lovet at give lokale vognmænd førsteret på ruterne, hvis de kan og vil klare dem. Busserne skal køre i tidsrummet 7-23, og man beregner den årlige udgift til ca. 1,5 Millioner.

Nedenstående udklip fra Folketidende er indlagt i Krøniken

På denne kortskitse over Nysted kommune er indtegnet de fire ruter, hvor den kollektive trafik ifølge skoleledernes oplæg skal gennemføres. Tre af ruterne har skolerne som en slags centrum, den fjerde er en tværgående rute, der skal binde det hele sammen. Skoleledergruppens forslag anbefales af byrådet, og der skulle være store chancer for, at den kan godkendes så nogenlunde uændret i STS.

Busruter 1979

Håndskriftets side 506

23. nov. Bygningerne til erhvervsvirksomheden D.L.G. (tidligere L.M.A.F.) i Adelgade 3 skal nu nedrives. En ansøgning om at få lov til at nedrive er bevilget af kommunens miljøudvalg. Virksomheden har ikke været drevet de seneste 3 år, idet der er åbnet et nyt center i Kartoffe. D.L.G. har forsøgt at sælge bygningerne, men forgæves, derfor nedrivningen, som dog kun kommer til at gælde den gamle bygning ud mod Adelgade. Den nye bygning bagved bevares til lagerbygning.
Den gamle bygning er opført i 1910 af L.M.A.F. og bestyredes i mange år af Jens Andersen med dygtig hjælp af sin datter Ragnild Andersen.
24. nov. 3 erhvervsvirksomheder i Nysted kommune kommer til at præge et stort halbyggeri i Vesttyskland. Byggeriet har lampefirmaet Louis Poulsen som bygherre. Hallen skal ligge i industribyen Haan nær Düsseldorf. Eksportvirksomheden Scan Space, Nysted, har hovedentreprisen med udførelse og levering af tagkonstruktionen efter Scan Space's eget system. Det er et arbejde af betydeligt omfang. Scan Space har som underleverandører antaget 2 firmaer i Nysted - nemlig: Jørns Varmeservice (Jørn Hansen, Nysted) og Herritslev El (Preben Jensen, Herritslev). De 2 firmaer har nu opnået tyske autorisationer.
24. nov. Virksomheden Poxi Print har nu flyttet sin produktion fra Adelgade (Hotel Nysted) til det industrihus i Egevangenget, som Nysted kommune har opført til dem til udlejning (hjælp fra Egnsudviklingen). Poxi Print har i dag 12 beskæftigede.
5. dec. (se også side 503 - 18/8-79 og side 504 - 3/10-79).
Ministeriets boligstyrelse har nu meddelt Nysted socialudvalg principgodkendelse af det sociale byggeri i Syrenvangenget. Man regner med en anlægssum på 9,4 millioner, hvoraf kommunen skal udrede 6 % og staten 10 %

Håndskriftets side 507

7. dec. I dag bliver Nysted 570 år, idet byen fik købstadsrettigheder d. 7/12 - 1409 af Erik af Pommeren.

Rettighederne betød, at byens borgere blev fri for at svare arbejde og skat til Aalholm slot, der tilhørte kongen. Skatten skulle nu i stedet betales til Nysted by. (Ak-Ja!) (Træerne får aldrig lov at vokse ind i Himmelen).

11. dec. (se også side 503 - 10/8-79).
De 2 første møller til forsyning af alternativ energi til private er nu opsat i Stubberup hos læge Helge Olsen og lærer Feld. Familierne regner med en besparelse på olieudgifter på ca. 2 - 3000 kr. pr. år. Møllerne har med mons og transport kostet ejerne pr. stk. ca. 65.000 kr.

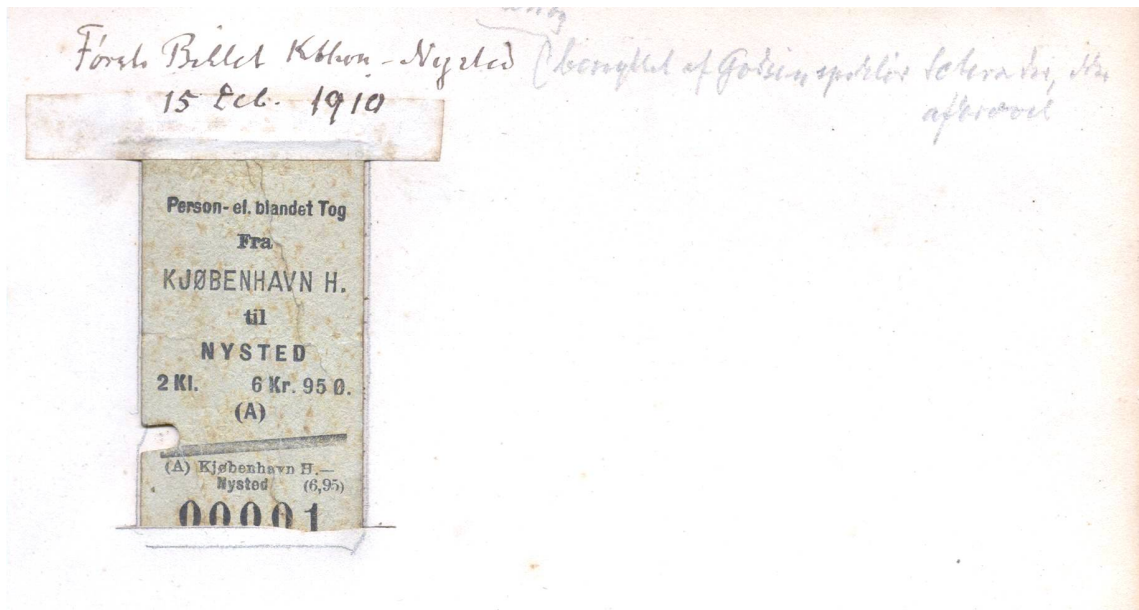
1980

18. feb. I dag åbner tandlæge Odd Romundstad den praksis i Adelgade, som han for kort tid siden købte af tandlæge P. Kock, der måtte holde op af helbredsmæssige grunde. Klinikken er blevet moderniseret inden åbningen.

Her slutter optegnelserne i håndskriftet, som har været ført i næsten 80 år.
Men de fortsætter maskinskrevne med afbrydelser frem til 2006

På den allersidste siden i protokollen er indsat en billet - se nedenfor indskannet:

Togbillet fra 1910

Togbillet 1910

Der står: Første Billet Kbhvn.-Nysted, 15. Dec. 1910.

(løst og benyttet af Godsinspektør Schrader, ikke afkrævet).